

HÁRMAS - KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

WALTHIER GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2 sz.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

ÚJ MAGYAR ÉLETER

akar kialakítani az ősi magyar földön Imrédy Béla miniszterelnök.

Azt akarjuk, mondotta történelmi nevezetességű vizkeresztői beszédében a kormányelnök, hogy „az a föld, amelyet az élet jegyében birtokba vettünk, megvédelmeztünk, ki tudja, hány-szor felépítettünk, hogy az a föld magyar maradjon, magyar nemzetet hordozzon, amely tudja magát, hogy magyar, amely akarja, hogy magyar legyen és amely cselekedetekre tudja átváltani ezt a tudatot és ezt az akarást.

Hogy mit jelent a magyar élet, azt is bölcsen megmagyarázta Imrédy Béla.

Amint az élet ellentéte a mozdulatlanlanságnak, a megállásnak, az elernyedésnek és halál-nak, úgy a magyar élet is akkor értékes és hasznos, ha a nemzet teste-lelke életrevaló, cselekvőképes, erőteljes duzzadó és arányosan egyensúlyozott.

A magyar élet tehát a nemzet minden rétegének beolvadását és összhangzó együttműködését követeli a magyarság közösségébe.

Ezért nincs helye — az osztályokra való elkülönülésnek, nincs helye a születési előjogoknak, nincs helye annak, hogy a fényesebb családfával bíró lenézze az egyszerűbb származású, a gazdagabb a szegényebbet, a műveltebb az egyszerűbb elméjűt.

Az új élet parancsszava: tudatos egység a nemzetben, melynek ne csak tökéletlen megnyilvánulásai jelentkezzenek nagy nemzeti megpróbáltatások idején, hanem egy állandó, szerves, tudatos összeműködés hassa át a magyar társadalmat.

Elég volt a széthuzásból, elég volt az osztályok, rétegek szertartásos széttagoltságából.

Mi a népi egységnek új Magyarországot akarjuk felépíteni és utódainknak átadni.

A nemzeti szellemből önként következik a fajvédelem, a magyar faj életfeltételeinek és fejlődési lehetőségeinek biztosítása s a magyar faj egészségügyi gondozása.

És ezért szorulunk védelemre a zsidósággal szemben, mely népelem a magyar nemzettől erős fajiságánál, évezredek elzárkózásánál fogva állandó és öntudatlan elkülönülésben maradt.

A magyar faj gondozása, védelme és veszélyektől való mentesítése azonban áldozatravaló készséget, támadásravaló elszántságot, fegyelmezettséget, tehát katonás szellemet követel.

Ez a belső fegyelmezettség és hűséges kötelezettség teljesítés csak erős nemzeti érzésből és mélyen átélt keresztény erkölcsből fakadhat.

A reformok legfontosabbika tehát a lelki reform, önmagunk átgurása, a társadalomnak az átítatása keresztény szolidaritásnak szellemében, a keresztény erkölcsök alapján.

A keresztény szellemből fakad a szociális igazságok keresése, a kisemberen való segítség, a kisember anyagi és lelki boldogulásának előmozdítása.

Legfőbb gondunk a szegénység leküzdésére irányul. Arra, hogy eltűnjön a szegénység, a nyomor, hogy legyen együtt anyyink, amiből mindenkinek jut.

Ezt szolgálja a magyar mezőgazdaság reformja, melynek tengelyében áll a magyar föld birtoklásának és művelésének problémája.

A nemzetpolitika legfontosabb szempontjai megkívánják, hogy a föld tulajdona, vagy legalább is birtoka minél több kisexisztencia kezében legyen.

A belső béke és haladás érdekében irtuk ki a visszaéléseket és ültessük trónra a tiszta erkölcsöt nemcsak a magánéletben, de a gazdasági életben és a közéletben is.

És amikor szétszakítjuk az érdekhálózatok szövetségét, gazdasági politikánk tengelyébe állítsuk be a termelő munkát és észszerű munkabérpolitikán és szociálpolitikán keresztül adjuk meg a munkásnak az ő bérét.

Ezeket a célkitűzéseket meg kell valósítani a gyakorlati politika mezején, mer csak ekkor várhatjuk, hogy ez a nemzet élni, fejlődni és nagygyá lenni tudjon.

Imrédy Béla korszakos jelentőségű beszédének befejező részében az Új Magyar Élet mozgalomnak lobogója alá hívott minden becsületes magyart, aki dolgozni és munkálkodni akar a szebb és boldogabb magyar életért.

Tudni akarom, mondotta Imrédy, kik azok, akikre a nemzetnek most következő sorsdöntő időszakában számítani lehet, kik azok, akik a magyar élet keskeny ösvényén, amely a tengődés posványja és a feleltelenség szakadéka között vezet, velünk

együtt, egy csapatban kívánnak menetelni.

Mint hatalmas porölycsapás ütött le a magyar nép szíverre Imrédy Béla megrázó erejű hívása és célkitűzése.

Nyugodtan oldhatja meg reformterveit egymásután Magyarország miniszterelnöke, a nemzet óriási többsége megértette a hívó szót, kívánja és várja a jobb magyar életet és fegyelmezett kitartással áll az új magyar élet megteremtője mögö-

Megértettük a szót!

Az Alföld magyar népe hetek óta feszült figyelemmel nézi azt a hatalmas építő munkát, amelyet Imrédy Béla megindított. Gazdasági munkáskörökben, társulatokban és gyülekező helyeken másról sem folyik a szó, mint arról, hogy mit mondott Imrédy? Mit tervez a miniszterelnök? Milyen javaslatok kerülnek az országgyűlés asztalára?

A tisztviselő-réteg a megértő jóindulatot látja a keresztény jobboldali kormányban. Bár csekélység és nem eléggé progresszív a bevezetett családi pótlék és az öregek kárpótléka, mégis nagy megnyugvást keltett az intézkedés, mert a 12—13 pengős buzaárakhoz lefaragott tisztviselői fizetés — a mai élelmiszer és textilárak jelentős emelkedése mellett súlyos anyagi gondot okozott az alsóbbfokú tisztviselők tizezreinek. A Pénzügyminiszter pécsi beszéde erősen fokozta a tisztviselő társadalom bizalmát.

A keresztény kisiparos és munkásosztály megélhetési viszonyai arányosan javultak — a kormány közgazdasági intézkedéseivel, az állami munkák jelentős átadásával és a munkabérek jótékony rendezésével. A közel jövőben folyósításra kerülő kisipari kölcsön teljes talpraállását jelenti a falu iparosainak. A zsidótörvény végrehajtása ezt az osztályt is hatékonyan erősíti.

A kisgazda társadalom halás érzéssel gondol Imrédy Bélára, amiért a milliárdos hozzájárulástól mentesítette az ötvenezer pengőn aluli kisembereket. Jóleső érzéssel fogadta a miniszterelnök óndi beszédét, amelyben újlag kijelentette, hogy politikájának tengelye és alappillére a falu népe leendő. A napokban tárgyalás alá kerülő földbirtokreform — eredményeiben és kihatásában oly nagy jelentőségű mezőgazdasági intézkedés lesz, amelyhez hasonló

egyetememes értékűt — a magyar törvényhozás a jobbágyság felszabadítása óta nem hozott. A termény és állatértékesítés állami segítése e nagy magyar tömeg életszínvonalának nagyszerű fejlődését s egyúttal a világonalátó kisgazda-réteg hűséges támogatását is biztosítja.

A mezőgazdasági és kubi-kus munkásosztály válaszul van. Elismerik és nem tagadják, hogy a munkaalkalmak állami biztosítása és a munkabérek emelése — elűzte a nyomor rémét a szegény munkásházak ajtóitól. Az a szörnyű nélkülözés és inség, amely két év előtt még száz és százezer munkás arcára a kétségbeesés barázdáját vont, ma már elsimult. És ha a kormány a földreform megvalósításával, a hosszú és olcsó haszonbérleti rendszer sürgős bevezetésével a munkásság egy tekintélyes hányvadát a kisbirtokosok munkásikjába vonultatja, s a számban előnyösen csökkent munkások megélhetését szociális törvényekkel, a munkabérek rendezésével és családi pótlékok bevezetésével, állandó munkaalkalmak biztosításával és a nagy munkavállalkozók profitéhségének megtörésével rendez, a magyar munkásság hátat fordít minden szakszervezetnek és ellenzéki politikai alakulatnak, odaadó lélekkel és hűséges, becsületes magyar kitartással támogatja azt a kormányt, amely a magyar munkástömegek megélhetését és biztos jövőjének kapuját előtte feltárja.

Sok a tennivaló. De bizalommal várunk. Évtizedek tapogatózása és hanyatló erőtlensége után végre erőteljes mutató és eredmények elérésére biztató, a nagy nemzet, célok felé határozottan menetelői az idők parancsszavát megértő és teljesíteni akaró kormányférfiak állanak az ország rudjánál.

Van hitük, tudásuk, jószándékuk, leldületük, amellyel a jobb magyarsorsot megindíthatják, van elszántságuk és akaratuk, hogy küzdve a nehéz viszonyokkal és óvatos gyávakkal, a magyarság erőit tömörítsék és a történelmi átalakulásra csatasorba állítsák.

Magyarok! Sorakozzunk! Erősítsük Imrédy Béla küzdő-frontját, nehogy a rövidlátók elgáncsolják és a reformok elődázásával az országot a felfordulás és végromlás örvényébe döntse!

Az új, boldogabb magyar élet — csak a magyarság minden becsületes fiának összefogásából és erőteljes közös munkájából születik meg!

KATOLIKUS AKCIÓ

Gyertyaszentelő.

A karácsonyi és husvétünnepkörök (Vizkereszt nyolcada és Hetvened-vasárnap) között rövid időköz van. Némely esztendőben, ha t. i. a husvét korán esik, egy hetet sem tesz ki, de a legjobb esetben is legfeljebb hat hetet foglал magában. De ez a közbeeső időhöz is a beléhelyezett ünnepek folytán nagyon is kapcsolódik a karácsonyi ünnepekörhöz, úgyhogy tágabb értelemben ahhoz számítható.

Rendesen ebbe az időörbe esik február 2-ika, amikor Mária tisztulása, vagy Gyertyaszentelő ünnepet üljük. Egyike a legrégebbi ünnepeknek, mely Jeruzsálemben keletkezett. Már a IV. századból van egy fennmaradt irás, mely leírja a jeruzsálemi ünnepet, melyen körmenetben vonulnak a Szent-sír templomba s ott tartják az ünnepélyes istentiszteletet. De abban az időben csak Epifánia utáni 40-ik nap a neve. Az ünnep tulajdonképpen tárgya a kis Jézus bemutatása a templomban és találkozása az agg Simeonnal és Annával. S csak jóval később nevezik el Mária tisztulásának.

E napon van az ünnepélyes mise előtt a gyertyaszentelés és utána körmenet.

A gyertya a katolikus szertartásban leginkább az Ur Jézus jelképe. A viasz emlékeztet emberi természetére, a világosság pedig istenségére, vagy mások szerint a halandóságra, mert a gyertya önmagát fölemésztvén, szolgál másoknak. Megkapó és szépezenkivül a középkoriaknak az a magyarázata is, mely szerint az égő gyertya a hitet jelképezi a jócselekedetekkel; mert miként a gyertya láng nélkül nem világíthat, úgy a hit is jócselekedetek nélkül halott.

A gyertya megáldása különben szentelmény is, melynek a régiak sokféle értelmet tulajdonítottak, ezért zivatar, járvány, házi baj, halálesset alkalmával is meggyújtották. Nagyon szép szokás, különösen az utóbbi, hogy t. i. az utolsó kenet feladása alkalmával meggyujtsák. Sőt a haldoklónak is szoktak szentelt gyertyát a kezébe adni, hogy „az örök világosság fényeskedjék neki“.

Szent Balázs-áldás.

(Február 3.)

Február 3-án ünnepeljük Szent Balázs püspök és vértanu emléket. Ezen a napon egy szentelményt szolgáltat ki az Egyház: az úgynevezett Balázsáldást.

Két viaszgyertyát kőnek keresztalakban össze, melyeket külön erre rendelt ima keretében megáld a pap. A két gyertyát meggyújtják és az áldástadó pap a hívő torkához érinti őket, miközben így imádkozik: „Szent Balázs püspök és vértanu közbenjárására szabadítson meg téged Isten a torokbajtól és minden más bajtól. Az Atyának és Fiának és Szentléleknek nevében. Amen.“

A Szentháromság nevének említésekor a pap kezével áldást ad. E szertartásnak eredete a következő: Szent Balázs sebastei

püspök volt és Dioklecián császár idejében, 316 körül, vértanúhalált szenvedett. Hívei nagyon szerették és minden bajukkal hozzá fordultak. Balázs püspök, ahol csak tehetett, segített rajtuk. Sokszor természetes erőt nem voltak elegendők, ilyenkor Istenhez fordult és az Ur sok esetben csodát tett hű szolgája kérésére. Egyszer valami szegény asszonynak kisfia halszájkát nyelte. Nem tudták eltávolítani torkából sehogyan sem és már fuldokolt. Édesanyja kétségbeesetten fölkapta magzatát és elszaladt vele Balázs püspökhöz. A püspök megáldotta a fiút és azonnal eltávozott a szála. Később mutatta ki a gyermek anyja háláját, midőn a püspök hitéért fogságba került. Meglátogatta a börtönben és gyertyát meg kenyert vitt neki, amiket a sötét földalatti helyen és a szükség rabkoszt mellett jól használhatott.

Komályból — fénybe.

— Advent volt, vártunk, — keményen álltunk, készültünk és vágytunk a fénybe, a Bethlehemi Jászol fénybe! Odaadó szeretettel imádságos lélekkel készült és rendezte meg az Adventi-délutánt a Kulturházban dec. 18-án az endrői falusi lányok Egyesülete. Az adventi homályból a bethlehemi fényességbe vezették a nézőközönséget a leánykör tagjai. — Adventi szavalókórus nyitotta meg a műsort, majd lelketemelő ünnepi beszédet mondott Pálmay József káplán ur. Ezt követte az adventben is magyar hazánkéit dobogó szívünkhöz szólva Végvári „Nagy Magyar téiben lobogó tüzek“ című lüktető kemény igazságot szóró vágyó kiáltása, amelyet magyar ruhában tüzesen szaval el. Timár Erzsébet tag. Majd egy másik ügyes tag lépett a függöny elé és az adventi négy képhez rövid bevezető elmélkedéseket olvasott fel, minden kép előtt dicséretet érdemlő előadással; Jeremiás próféta jóvendőlései és Probászka püspök elmélkedéseiből, amelyre szétnyílt a függöny és megjelent az I. kép: sötét ruhában öszöveségi alakok Ó jöjj, Ó jöjj Üdvözítő... adventi éneket az Üdvözítő után vágyakozó kifejezéssel énekel és mozdulatokkal kísérve áhítatos lélekkel adták elő. A II. képben a 12 éves hófehér kis Máriát fehér fénysugar kísérté liliomszállal a kezében, a színen a templomba Szent Anna és apja Joachim vezetésében az Urhoz bemutatásra, felajánlásra. A III. képben Szűz Máriának ájtatos imádsága közben lassan fénysugarban közeledik Gábiel archangyal lilium szállal a kezében, a szín mögött „Elküldé az Ur angyalát...“ ének kíséri a szép jelenetet, miközben a Szentlélek fehér galamb képében ereszkedik le Mária feje fölé, fehér fényben. A IV. képben előreveti fényét a karácsonyi bethlehemi kép kedves látványossága. „Csendes éjt...“ éneklő angyalok kara veszi körül a jászolyt, Mária, Szt. József és pásztorok imádják a kis Jézuskát. Az ének elhangzik a függöny legördül, hogy a Sik Sándor ke-

gyesrendi pap egyetemi tanár „Magyar Karácsony fekete fakója“ című költeményének a kis Jézus-hoz szóló meleg szavait és hazafias gondolatait szólaltatta meg Timár Cecilia E. tag. Szavalt közben — a vers szövegét aláfestve az anyagi karok ajakáról „Dicsőség a Mennyben Istennek és békesség a földön a jóakaratu embereknek“ kezdetű ének hangzik. Egy fényes-szárnyu angyal kezében egy kis ragyogó karácsonyfát is tart. A függöny mögöl felhangzik a Magyar Hízkegy, — ezt már a közönség is állva énekl... Hiszek egy Isteni örök igazságban!... Amen. Szép dicséretet érdemelnek a leányköri tagok és remélik, hogy ezután az endrői közönség sokkal nagyobb érdeklődéssel fog felfigyelni a rendezéseikre, melyre már most is felhívjuk az endrői hívek érdeklődését.

Egyházi híradás.

Egyesületi hírek. A Katolikus Leányegyesület január 26-án, d. u. fél 3 órakor nagy leány-összejeövetelt tart a polgári iskola negytermében. Megérkezik hozzánk az Országos Katolikus Leányegyesület képviselője Illésy Mária tanár, a leányok apostoli lelketű vezére. Lelkünkre kötötte, hogy a „leány-sorozáson“ minden endrői eladó leány ott legyen. Ezuton is szeretettel hívjuk meg az endrői leányokat — az élvezetes és hasznosnak ígérkező sereg-szemlére.

A Leányklub tagjai — mint halljuk — a Vöröskereszt estélyen mutatják be színjátzó képességüket. Sok sikert kívánunk nekik és jó mulatást.

A Legényegyesületben az új rádió a legnagyobb esemény a népes tánciskolán kívül. Az egyesület anyagi fejlődése nemcsak a tagok számát növeli, de alkalmas ad kulturális működésének fejlesztésére is. Ők is előadásra készülnek és énekkart alakítanak. Szeretnők már hallani őket.

A Katolikus Körök, — a szokásos évi vacsorájuk rendezésével vannak elfoglalva. Annyi paprikást főznek meg a közeli hetekben Endrődön, hogy szegény ruthén atyánkfial az egész Kárpátalján egy napig jól lakhatnának belőle.

Figyelem! Ugy halljuk, hogy az endrői kisgazda- és munkások közös gazda- és munkásnapot rendeznek február 2-án. A mezőgazdasági és szociális reformok idején hasznosnak vélik alaposan megismerni az új nemzeti berendezkedés fontos vívmányait, hogy annak értelmében a szük-

séges előkészületeket megtehesék. A nagygyűlés a Népház-negytermében lesz. Minden endrői gazdát és munkást meghívunk és szívesen látunk. Értesüléstünk szerint budapesti előadót is várnak.

A Stefánia-Szövetség helyi iökja is most tartotta évi közgyűlését. A fiókegyesület évről-évre intenzivebb munkát folytat, amint a beszámoló élenken igazolja. Alapú Andor, a szövetség ügybuzgó elnöke a tagok további odaadó működését és azok számára növekedését jelölte meg a jövő év propaganda munkájául.

A Szeretet - asztaltársaság farsang utolsó napjain óhajta rendezni szokásos tea-estélyét. A tiszta jóvedelmet a sokgyermekes anyák segélyezésére fordítják.

Hitbuzgalmi-egyesületek. Január 22-én, d. u. fél 4 órakor az Oltáregyesület, január 29-én, d. u. fél 4 órakor a polgári iskolában a Jézus Szive Szövetség Női csoportja, február 2-án, d. u. fél 5 órakor a Leányegyesületek, február 4-én, d. u. 5 órakor a polgári iskolában a Férfi-Liga tartja havi ájtatosságát.

Külterületi szentmisék. Január 22-én az Öregkerti kápolnáskolában, január 29-én a nagylaposi és a Szent-Imre iskolában, február 5-én a csejti iskolában, február 12-én az Öregkerti kápolna és a nagylaposi iskolákban mutatunk be szentmisét.

A Szivgárdisták karácsonyi pástorjátéka nagy tetszést aratott a szép számban megjelent szülők és felnőttek körében. Ugy a központi iskolák, mint a gyomavégi és tanítóföldi gárdisták kitettek magukért. Szorgalmuk és szép játékuk kedves ajándék volt a kis Jézusnak.

Az Oltáriszentség által a Szentlélek Urístenhez.

A csodálatosan nagy és szép Eucharisztikus Ünnepségnak az Oltáriszentség nagy kongresszusának maradandó emléket adjunk mi is: imával, anyagi apró áldozattal, a kongresszusi emlékműnk beadásával, mert mindezek, ezrek és ezrek összedolgozásából fog felépülni a KONGRESSZUSI EMLÉKTEMPLOM fővárosunkban.

És ez a Templom lesz az előkészítő temploma is a nagy Szentlélek Világtemplomnak.

A Kongresszusi oltár a lelkiség diadalának emlékjele, segítségünk mindnyáján hozzá, hogy maradandó emlékmű léhesen!

Építő bizottság csekklap száma: 15.355, érmeiket és kisebb adományokat átveszi az endrői Szociális Testvér.

Csárdajelenet a parlamentben

Január 13-a fekete napja lett a magyar országgyűlésnek. Olyan példátlan durva és a törvényhozás méltóságához nem illő gyalázkodások láttak napvilágot, amely szégyenpirt vont a képviselőház nemesen gondolkodó tagjainak arculatára, de mélységes szomorúsággal és felháborodással töltötte el az ország népét is.

Sztranyavszky Sándor napirendi felszólalása és kiméretlen támadása dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán ellen váltotta ki azt a tobzódó vihart, amelyhez Bethlen István, Eckhard Tibor és Fridrich István vezérlete alatt a baloldal dühöngő és ordító több tagja szolgáltatta a mélabus-concertet.

Sztranyavszky Sándor támadó harcmodora és viharkeltése nem szokatlan a magyar közéletben. Viharzásba hozta pár év előtt — az egyik legmagasabb és felelősségteljes állásban — az országgyűlés elnöki székében a magyar katolikusság óriási tömegeit, amikor durva kevélységgel megsértette az anyaszentegyház fejét: a Szentséges Atyát.

Süvitő, de önmagát elsöprő vihart okozott novemberi parlamenti viselkedésével, amikor a Nemzeti Egység Pártját kettészakította és megbuktatni szándékozott Imrédy Béla miniszterelnököt. A magyar nép reagált és olyan elementáris erővel nyilatkozott meg, hogy Sándor vezér alulmaradt.

Emlékezünk a Jaross Andor elleni viharos kiruccanásra is. Megint rosszul sikerült a viharkeltés.

Legujabban az ország egyik legnépszerűbb és áldásos működésű főispánja került Sztranyavszky Sándor fergeteges atmoszférájába. Megrázta hatalmas üstökét és pártelnöki érdemeire hivatkozással elbocsájtását követelte főispánunknak, mint „akizsidóbérenceknek nevezte az ellenzéki politikusokat.”

Szörnyű fájdalom, a főispán mégis marad, Sándor és Tibor vezérek nem értek célt.

És miért volt mindez?

Dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla szentesi magas szárnyalású installációs beszédében hitet tett a kormány közgazdasági és szociális reform- és keresztény nemzeti, jobboldali politikája mellett. Nagyvonalú beszédét igen gyakran zugó helyeslés és hangos tetszésnyilvánítás szakította meg, de legerőteljesebben akkor nyilvánult meg a törvényhatóság egyetemes és elementáris éljenzése, amikor a következőket mondta:

„A magyar nemzet, a magyar dolgozó tömegek, az Alföld világosan látó népe tudja, hogy az egyéni ambícióktól tüzelte kormánybuktató kísérletek mögött a liberális demokráciának nevezett nemzetközi szabadkőművesség és az Alliance Israelite által mozgatott erők is lapulnak és a magyar nép tudja, hogy bizonyos mesterkedések mögött a nemzet és a magyar élet jövőjét szolgáló reformok előadásának célja húzódik meg.”

A főispán vasárnapi nyilatkozatában kijelentette, hogy „politikai meggyőződésének adott ebben kifejezést” és úgy véli, hogy nyilatkozatának semmiképpen nem lehetett olyan értelmezést adni, mintha bárkit egyéni becsületében érinteni akart volna, vagy a kormánypártból kilépett képviselőknek azt a szándékot tulajdonította volna, hogy a szabadkőművességgel vagy a nemzetközi zsidósággal akarnának szövetkezni.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter keddi váiaszában a parlamenti légkör megnyugtatósa és a sürgető nagy reformok tárgyalásának biztosíthatása érdekében „igen éles polemikus természetű politikai nyilatkozatnak mondotta a főispán nyilatkozatát és magáévátette a főispán „őszinte sajnálkozását, hogy beszédéhez olyan konzekveaciák és magyarázatok fűződtek, amelyeknek értelmezése és fűzése tőle a legtávolabb áll.”

A parlamenti rész ezzel lezárult.

De nem zárult le a magyar nép nagy tömegei előtt.

A végleges választ — a reformok megvalósítása után — a nép adja meg!

Mi is az igazság?

Letagadhatatlan tény az, hogy kormánybuktatási kísérlet történt.

Az is való, hogy Sztranyavszky Sándor állott élére annak a kilépő társaságnak, amely leszavazta a kormányelnököt.

A képviselőház naplója igazolja azt is, hogy Imrédyvel szavazott a visszamaradt egységespárti csoport és a kereszténypárt. Viszont Sztranyavszkyékkel együtt szavazott a disszidenseken kívül a liberális-demokrata, a nemzetközi szociáldemokrata, a kisgazdapárt és a pártönkivüli ellenzékiek. Az összes zsidó képviselők mind itt szavaztak. S ha némi titkos, de alattomban érvényesülni akaró szabadkőműves — irányzat van még nálunk, az bizonyára az utóbbi szavazó csoport egyes tagjainál jelentkezhetett.

Volt-e tárgyilagos indokuk a leszavazásra?

A figyelő magyar népréteg úgy látja, hogy nem volt. Ezért nyilatkozott meg oly spontán egyöntetűséggel az egész magyar társadalom, amikor Imrédy Béla politikai irányát és rátermettségét egyetemes tüntető magatartásával igazolta.

De teljes bizonyosságot adott felfogásunknak az ország hódolatos tisztelettel övezett kormányzójának, vitéz Horthy Miklósnak döntése is. Sztranyavszkyék és társai napokon keresztül kihallgatáson voltak a Főméltóságú Kormányzó urnál. Feltárhatták előtte minden érveket és kifogásukat. Ha tehát végeredményben a Kormányzó Ur döntő ítélete és tapasztalt politikai bölcsessége Imrédy mellett döntött, ez az intézkedés megacélozta bizalmunkat és hűséges kitartásunkat eddigi felfogásunk és Imrédy Béla helyes politikai irányzata mellett.

Ha tehát olyan tárgyi bizonyítékot nem tudtak szolgáltatni Sándor vezér és társai a Kormányzó Urnak, amely igazolhatta volna a legkrikusabb időben végrehajtott bomlasztó kísérletüket, vállalniok kell az észszerű következtetést arra is, hogy a visszacsatolt felvidéki magyarság elképedésére, s a külnemzetek megdöbbenésére és gunyos mosolyára végrehajtott parlamenti támadás és indokolatlan harc mögött nem komoly indokok, hanem jelentéktelen kifogások mellett az egyéni ambíciók tüzelése is szerepelt egyeseknél.

Ez mert az egész liberális-izraelita-demokrata-szociáldemokrata tábor velük szavazott, nem ildomos megtagadni és dühösen tiltakozni azon népszerűtlen politikai és társadalmi irányzatok támogatása ellen, akiknek szavazatát Imrédy ellen felhasználták, s akik valóban nemcsak Imrédy szeméiye, de az általa képviselt reformtörékvések ellen is állást foglaltak a többséget elősegítő szavazatukkal.

A vegyestársaság együtthaladását nem öblös kifakadások és egyéni becsületet sértő dühös szolamok cáfolják meg, amint azt a január 13-i gyűlésen gyászos magatartással megkísérelték, hanem a komoly magába-szállással, s a jobb magyar élet hajnalát meghozó keresztény egység és közös munkakészség beállításával.

Ne tovább! idézzük Sztranyavszky Sándor szavait.

Urak! Nem érünk reá időfeccsérlesre és személyeskedő handabandázásra!

A magyar nép milliói várják a reformok megvalósítását, s az új magyar élet napsütését.

Akik még mindig a régi meddő parlamenti csatározásokban kívánják tengetni jobb ügyhöz és működéshez méltó képességeiket, azok most válasszanak más helyett ki-kirobbanó szenvedélyüknek, esetleg valamelyik utszéki csárdát, de a magyar országgyűlés munkaidejét kiméjlik és új évezred biztosítását célzó reformmunkásságát ne akadályozzák!

Sándor vezér és társai jóéjszakát!

Ricsóy-Uhlarik Bélát ünnepelte Csongrád kisgyűlése

Csongrád vármegye kisgyűlése szerdán délelőtt ülést tartott, amelyen melegen ünnepelte vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispánt. Napirend előtt dr. Dósa István alispán üdvözölte a főispánt a következő szavakkal:

— Ennek a vármegyének tisztos falai sok vihart láttak, különösen az elmúlt időkben, amikor a megye lakosságának függetlenségi, eszméitől telített lelkében égett a 48-as gondolatok megvalósításának lángja. Abban az időben a 48-as eszméitől telített lakosság tuinyomó része az akkori kormányzattal szemben egyhangulag elutasító álláspontra helyezkedett. De most, amikor Méltóságodat a főispáni installációval kapcsolatosan megtámadtatás érte, kérem, engedje meg, hogy a kisgyűlés tagjai nevében szeretettel üdvözöljem és biztosítsam a kisgyűlés, valamint a vármegye közönségének meleg szeretetéről és ezuttal is kinyilatkoztatásom, hogy törvényes hatáskörének minden tevékenységében odaadóan fogjuk támogatni.

A lelkes éljenzéssel fogadott szavak után a főispán megköszönte az üdvözlést és további munkájához kérte a megye közönségének támogatását.

Nyilas pert tárgyalt a gyulai törvényszék

A Békéscsabán megjelent, de már megszűnt „Ököi” című nemzelszocialista lap 1937 évi október 19-i számában két cikk jelent meg ifj. Kraszkó János tollából. Az egyiknek címe: „Országos erkölcsbotrány Békéscsabán.” A cikk egyes kitételeit vitéz Jánossy Gyula polgármester sértőnek találta magára nézve és feljelentést tett a cikk írója ellen.

Az ügyet kedden tárgyalta a gyulai törvényszék Lánctyánácsa. Kraszkót bűnösnek mondta ki a törvényszék és kéthónapi fogházra ítélte. A vádlott a bűnösség megállapításáért, az ügyész súlyosbításért felebezett.

HIREK

Főispánunk szentesi beiktatási ünnepségén 100 tagú küldöttséggel képviseltette magát Békésvármegye. Endrődről 25-en utaztak Szentesre, hogy hűséges ragaszkodásukról és mélyszéges tiszteletükről Főispánunk nagyrabecsült személye iránt kifejezést adjanak. A Gyoma-endrődi „vasgárda” lelkes „szimpathia-tüntetése” nagyban erősítette a szentesi ünnepség melegségét és hangulatosságát.

Dr. vitéz Ricsóy Uhlarik Béla főispán az elmúlt napokban Gyomán, a főszolgabírói hivatalban végezte szokásos évi hivatalvizsgálatát Vincze Andor vármegyei számvevőségi főnök és dr. Kardos Tibor főispáni titkár kíséretében. A főispán megelégedését fejezte ki a főszolgabírói hivatalban észlelt pontosság és lelkiismeretes munka fölött. Délben Csernus Mihály apátplebánost látogatta meg, ahol szűkebb társaságban ebéden vett részt.

Dr. Szász Lajost választotta főjegyzőjévé Gyoma község képviselőtestülete. Melegen gratulálunk az új főjegyzőnek, aki korábban érdemes és nagyrabecsült tagja volt Endrőd közigazgatásának. Puritán, közvetlen modora, kivételes szorgalma és munkaszeretete különösen alkalmassá teszik a főjegyzői fontos ügykör méltó betöltésére. Isten segítse!

Rábay Pétert, akinek endrődi közigazgatási működéséről jóleső érzéssel emlékezhetünk meg, az elmúlt hetekben választotta meg az üresedésben levő segédjegyzői állásra Füzesgyarmat községe. Gratulálunk!

Magyarország az elmúlt napokban hivatalosan is csatlakozott a Németország, Olaszország és Japán között fennálló kommunista ellenes egyezményhez. Ez természetes is. Európa valamennyi népe között mi éreztük meg először a kommun „jólékony áldását”: az ország felfordulását és szétdarabolását.

Gróf Csáky István külügyminiszter az elmúlt napokban bemutatkozó látogatást tett a Német birodalomban, ahol Hitler vezérrel, Ribbentropp külügyminiszterrel és más politikai vezető egyénekkel tárgyalt. Reméljük, hogy a magyar hűség, szótartás és áldozatos baráti szellem hasonló érzelmeket és cselekedeteket vált ki hatalmas szomszédunk vezető politikusaiból is.

Chamberlain angol miniszterelnök Halifax lord külügyminiszter társaságában néhány napot Rómában töltött, ahol Mussolinival és Cianó gróf külügyminiszterrel az összes fontosabb európai kérdéseket megtárgyalták. Bár a tanácskozás a „legszivesebb mederben” folyt, a francia

lapok szerint nagyobb eredménye aligha volt a tárgyalásoknak. Olaszország jogos és méltányos követeléseit Franciaország nem akarja teljesíteni. Viszont Anglia szoros és szétszakíthatatlan szövetségben él a franciákkal, emiatt megkötött kézzel kénytelen nézni a tuniszi kérdés fenyegető problémáját.

Gróf Cianó olasz külügyminiszter e napokban a bélyei (most Jugoszlavia) erdőkben vadászik a szerb miniszterelnökkel. A tárgyalás folyamán szóba kerül a magyar-szerb közeledés és végleges kibékülés, valamint a lengyel-magyar közös határ kérdése is. Utóbbi azonban a napokban megvalósuló német-lengyel és olasz-lengyel tárgyalásokonVarsóban dől el.

Közygyűlések. Január 9-én délután 6 órakor tartotta az endrődi Vöröskereszt-Egylet a szokásos évi közgyűlését a község háza tanácstermében. A múlt évi jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után elnök ismertette a tagok előtt a múlt év folyamán az Országos Központtól leérkezett ügyiratokat. A központ a helyi fiókszövetséget toll, ágynemű és ágyak gyűjtésére szólította fel, aminek egyesületünk a legnagyobb odaadással tett eleget.

A pénztári jelentés után a gyűlés elhatározta, hogy az országuti mentőbörönd felszerelési költségeinek egy részét magára vállalja, valamint 25 iskolás gyermeknek 3 hónapon keresztül tejjel való ellátásáról és a sokgyermekes családanyák fokozottabb támogatásáról gondoskodik.

Az egyesület elhatározta továbbá hogy házi betegápolási tanfolyamot szervez dr. Cseh József vezetésével. A tagok széleskörű toborzása máris megindult.

Ezek után a gyűlés a szokásos jótékony célú farsangi mulatságának megbeszélésére tért át, amit febr. 1-re tervez.

Az endrődi „Katholikus Népszövetségi Kisgazda Kör” január 15-én tartotta évi közgyűlését Csernus Mihály apátplebános elnöke alatt. Az évi zárszámadást, mely azt mutatta, hogy ez az egyesület Endrőd község legerősebb és legvagyonosabb kisgazda egyesülete, a közgyűlés tagjai egyhangú örömmel vették tudomásul. — Csekély változással a tavalyi tisztikart választotta meg a közgyűlés. A tisztikar nevében Kalmár Károly világi elnök mondott határozó beszédet az egyesület tagjaihoz. A Kör évi farsangi vacsoráját január 25-én rendezi. A barátságos lakomára ezúttal is meghívja az elnökség a község többi társadalmi egyesületeinek tagjait. Az új magyar élet magyar egységet és összetartást követel. E vacsora ezt az eszmét is szolgálja kívánja, amikor a község

minden jó magyar polgárát, a nőket is szívesen látják.

Az Egységes Munkás-Egylet szintén január 15-én tartotta évi közgyűlését a tagok nagy érdeklődése mellett Hornok István elnöke alatt. A beszámoló az egyesület erőteljes fejlődéséről tanuskodik. A felmentvény megadása után — Csernus Mihály apátplebános egyház elnök vezetésével az új tisztikart választották meg titkos szavazással Hornok István elnök, a megválasztott tisztikar nevében hálás köszönetet mondott munkástestvérei bizalmáért. Lelkes szavakkal hívta fel munkástársait, hogy egész odaadással, magyar hűséggel tartsanak ki Imrédy Béla politikája mellett, aki új magyar életet és boldogabb munkás jövőt készít elő — mindnyájunk számára. A vezérnek katonára is szüksége van. Sorakozzunk tehát és támogatásunkkal adjunk bátorítást a nagy szociális érzésű miniszterelnöknek. A jelenlevők nagy éljenzéssel fogadták elnökünk lelkes szavait. Végül munkások hálás köszönetüket tolmácsolták Klinghammer László igazgatótanítónak, aki fáradságot nem ismerve, teljes odaadással dolgozik az endrődi földmunkások jogos és méltányos érdekeiért.

A püspökkari értekezlet a kishaszonbérletek és a zsidó-javaslat ügyéről. Dr. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás elnökletével pénteken reggel 9 órakor konferenciára gyűltek össze a budai hercegprímási palotában a magyarországi latin és görög szertartású püspöki kar tagjai. A püspöki konferencia foglalkozott a kishaszonbérletek alakításáról, valamint a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló törvényjavaslatokkal. Észrevételeit nyomban közölte is a legilletékesebb állami tényezővel. Az előbbi törvényjavaslatban kapcsolatban a maga részéről a legnagyobb készségét fejezte ki a szociális reformnak kisbérletekkel való elősegítésére. Az utóbbi törvényjavaslat kapcsán megnyugvással vette tudomásul, hogy a zsidó szellem tulkapásával szemben a m. kir. kormány a keresztény társadalom érdekeit megvédeni törekszik, de ugyanakkor a keresztység szentségét érintő felfogással szemben a megkeresztelték érdekében kifejezésre juttatta a katolikus Egyház álláspontját.

Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga elnöksége a következő táviratot intézte Jaross Andor felvidéki miniszterhez: A parlamentben történt példátlan botrány valamennyiünkben utálatot keltett. Veled érzünk és kérünk, hogy tántoríthatatlanul haladj tovább céljaid felé. Mindnyájunk szeretete és bizalma kíséri. A Liga elnöksége nevében: dr. Makay Dezső.

Tizenhat szarvasmarha kalandos útja — egyévi és kéthónapi börtönbüntetéssel. Miskolcra jelentik: Kornis Ferencné tiszabüdi földbirtokos tizenhat marháját rabizta Koros István és Anka Imre marhahajcsárookra, hogy hajtsák azokat haza. A hajcsárok utközben négy marhát eladtak, négyet pedig megfelelő összegért hitványabb állatokra cserélték ki. Koros Jánost hat hónapi fogházra ítélte a bíróság, míg a szökésben levő Anka felett most itélkezett a miskolci törvényszék Ráduly-tanácsa. Ankat egyévi és kéthónapi börtönre ítélték.

Endrődi népesedési adatok

1938. dec. 15 — 1939. jan. 15.

SZÜLETÉSEK: Mészáros Mátyás munkás fia, Péter István. Bartmann János munkás fia, János Imre. Hornok Ferenc munkás leánya, Viktória. David Lajos földmives leánya, Etelka. Hornok József földmives leánya, Irma Etelka. Farkas Mihály munkás fia, Lajos István. Szedlák Sándor földmives leánya, Gizella Éva. Farkas Lajos földmives leánya, Ilona Margit. Sóczó Imre földmives fia, Vince. Takács Lajos ács leánya, Piroška Etelka. Uhrin Péter gazdalkodó leánya, Éva Etelka. Bula Imre földmives fia, Imre János. Hegedüs Pál cizmadi fia, Pál István. Timár Imre földmives leánya, Etelka. Véha Károly földmives fia, Károly. Szmola Imre géplakatos fia, Vince. Rácz József zenész fia, Elek. Mészáros Márton gazdasági munkás leánya, Margit Piroška.

HÁZASSÁGOK KÖTÖTTÉK: Juhász Pál kántor-tanító rk. és Kalmár Ilona rk. Babos István munkás rk. és Gonda Veronika rk. Timár Mihály fodrász rk. és Forgács Ilona rk. Kajla Elek zenész rk. és Szabó Róza rk. Gyuricza Vince bognár rk. és Balázs Terézia rk. Vinkovics Lajos kubikos rk. és Kardos Mária rk. Tóth József László napszámos rk. és Fekécs Monika rk. Gubucz János cipész rk. és Timár Margit rk. Takács Sándor közmives ág. vall. és Polányi Brigitta rk. Hornok Mátyás földmives rk. és Forgács Margit rk. Herter Imre földmives ág. vall. és Hanyecz Ilona rk. Mészáros József műbutorasztalos rk. és Csomós Ilona rk. Gyuricza Elek napszámos rk. Forgács Margit rk.

ELHUNYTA az Urban: Uhrin János 76 éves, agykori gyengeség. Tyelu György 47 éves, nyakmirigy-rák. Szujó Mátyás 69 éves, szervi szívbaj. Varga Elek Fülöp Viktória 46 éves, szervi szívbaj. Papp Györgyné Dávid Anna 86 éves, agykori gyengeség. Szabó Györgyné Timár Mária 78 éves, szervi szívbaj. Timár Mária 78 éves agykori gyengeség. Uhrin Gizella 1 éves, hörghurut. Csikely Iren 6 hónapos, vesesü etett gyengeség. Varju Ilona 12 éves tüdőlob.

ELJEGYZÉSEK: Hanyecz János földmives Vig Katalinnal. Rádeg János földmives Sztancsik Juliánával. Liziczai Lajos munkás Hanyecz Ilonával. Farkas Vince földmunkás Olch Margittal. Hunya Miklós földmives Dávid Angelával. Frolyó Sándor földmives Gonda Margittal. Fekécs Pál földmives Paróczai Eszterrel. Dávid István földmives Salama Rozáliával. Csahóczi Imre földmives Szabó Terézszel. Kurilla Ágoston napszámos Kovács Jolánnal. Bayer József pióca-árusító Adamik Annával. Nagy János munkás Fekécs Etelkával.

Temettünk Munkácson...

Még egy hét sem telt el, hogy új, magyar hősokeket temettek a munkácsi sírkertben. Munkács nem először tette ezt. Ezer évvel ezelőtt hullottak ott máril Árpádnak a közeli Vereckén átjött, kacagányos, kemény vitézei, kiknek késő, de éppolyan büszke, éppolyan dacos unokái voltak azok, akik a közelmúltban újra vérrel pecsételték meg Munkács örök Magyarorságát.

Hat magyar katonának és egy fizgyermekes ruszin asszonynak bucsuzó lelkében új bizonyítékot adott az élet, hogy a kárpátorosz és a magyar testvériség nemcsak légbőlkapott koholmány, hanem évszázadok nehéz küzdelmeiben sok-sok közös hősi élettel megpecsételt örök vérszerződés, mely a magyar föld rögeihez köt elvárhathetetlen szálakkal.

Amikor a csehek megindították gyáva orvámadásukat, bizonyára nem gondoltak erre. Ők csak azt látták, tudták és érezték, hogy békés és megbékélő szándékainkban kevés katonánk volt az új, de a bécsi döntés alapján mindkettőnk által elismert határon. És mert tudták ezt, rántörtek az éj leple alatt, tíz-, husszoros erővel, golyószórókkal, páncélos harci-kocsikkal. De a maroknyi magyar katonaság tudta a kötelezettségét. Fiatal lelkében egy ezredév bátor kiáltása, katonai szelleme égett. Felvette a harcot, a tulerővel szemben, győzött — és meghalt.

Amikor eldördültek a nemvárt sortűzek, amikor bomblőni kezdtek az ágyuk igazságtalanságot hirdető torkai, a magyar katona, rendőr, nemzetőr, polgár mind a helyén volt. Láthatatlan parancsra tettek. Magyarok, testvérek voltak és az ő kemény lelkükben, jól érezték, ott állott az egész magyar nemzet. Ezt nem tudták a csehek, nem is fogják megérteni soha, hogy itt nálunk mindenki katona. Katona a pöttömnyi fiúgyerek, mikor ajkán először szünetik meg a haza szent neve, katona a szikár aggyastján, katona ifjú és öreg, mert azzá nevelt itt minket egy ezredév dicső történelme, mely az egyed életét hátterbe tudta szorítani a nemzet életének érdekében.

„Schonnai bitang ember,
Ki most ha kell, hallni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete.”

Ennek a fényes bizonyosságát adták az új munkácsi hősök, kik nemzetünk szívébe írott nevükkel, ott, valahol a hadak hőfőhő Utján szerényen mondják el: „Csak a kötelezettségünket teljesítettük!”

Karácsonykor.

Karácsony estéjén lassan, nagy pelyhekben hullott a hó. Jól is tette Téalapó, hogy megrázta a szakállát, legalább az angyalkák szánkón hozhatták le az égből a karácsonyi ajándékokat. Nagyon vártuk már Jézuska születésének ünnepét. Most végre megérkezett. Kimentünk a konyhába. Egyszer csak csengőszót hallottunk. Bementünk a szobába. Mikor megláttuk a karácsonyfát, nagyon megőrültünk. Mi is adtunk a Jézuskának sok ajándékot: jócselekedetet. Tudom, nagyon örült a

Jézuska. Éreztem azért, hogy egy kicsit szomorú a Jézuska, mert sokan nem végezték el a karácsonyi gyónásukat, nem látogatták meg a Jézuskát. Pedig ebben lenne legnagyobb öröme. Így azonban sokat szenved, mert az emberek nem szeretik. Ő pedig magához ölelte a legszegényebb koldust is. Az ilyen szerencsétlen emberekért imádkozunk, hogy bűneiket megvallva térdeljenek a karácsonyi Kisdéd lábai elé.

Mikor a karácsonyfán meggyújtottuk a gyertyát, imádkoztunk. Aztán nézegettük a karácsonyfát. Mikor a szaloncukor meg-megcsörrent a fenyőfán, mint ha azt susogta volna: „Boruljatok le a kis Jézus jászola elé, kezdjétek új, még pedig jobb életet, hogy a Jézuskától példát véve, legyen nektek jövőre boldogabb karácsonyotok.”

Varju Lenke

Gyomavégi Leányisk. IV. o.

1939 hajnalán

Írta: Bartha András.

*Menedéket keres a szívem.
Ti jertek szeretni, akik
Csalódtatok és szemetekben
Alvó bánat lakik.
Kindljatok meg boldogsággal,
Mint bús idegent, hogy nomád —
Gyönyhötöktől ne induljak már
Új utakra tovább.*

*Nyissátok meg a pitvarajtót,
Ne üljek itt a küszöbön,
Valahol még reám is várhat
Új dal, leány, öröm.
Ne várjatok ki, ne legyen egy
Irigy ember se köztetek,
Ugy kívánom a békét, mint a
Halált a nagy beteg.*

*Menedéket keres a szívem.
Minden ablakon bekopog,
Merre vannak a boldogságok?...
Szd szem néz és zokog.
Örök menhely-keresésekben
Pusztul itt el, aki csak él,
Hová bujjak, hogy hulló könnyem
Meg ne lelje az éj...?*

Endrőd község elöljáróságától.
2544-1938 ikt. sz.

Hirdetmény.

Az 1938. XII. tc. rendezi a mezőgazdasági munkások öregségi és rokantsági biztosítását. A törvény főbb és mindenkit érdeklő intézkedései a következők:

1.) P. évi január hó 1-től kezdve munkások csak akkor vállalhatnak mezőgazdasági munkát, illetve munkaadók csak akkor fogadhatnak fel munkást, ha munkások biztosítási könyvvel, vagy mentességi igazolvánnyal rendelkeznek. Munkadó köteles a munkaszolgálat megkezdése előtt a biztosítási könyv bemutatását a munkástól, vagy cselédétől kérni.

2.) Biztosítási kötelezettség alá esik minden férfi gazdasági munkás. segédmunkás, napszámos és cseléd, aki 18 életévétől 65 életévének betöltéséig.

3.) A biztosítási könyvet az elöljáróság a 10.-es sz. irodában bélyek és díjmentesen adja ki.

4.) A munkás által fizetendő biztosítási járulék hetenként 20 fillért tesz ki.

5.) A biztosítási díjakat munkaadó

köteles bérfizetéskor a munkástól bevont biztosítási könyvbe beragasztani, ha a munka, egy héttel tovább tartott. Ha a munka ugyanazon munkaadónál 1 hétnél rövidebb ideig tartott, a bélyeget magának a munkásnak kell beragasztani. Utólagos beragasztásnak, vagy bérlevonásnak helye nincs, illetve az érvénytelen.

6.) A járulékokat csak az erre a célra a m. kir. Postahivatalnál forgalombahozott biztosítási bélyegekkel lehet leróni. Más bélyegekkel való lerovási érvénytelen és meg nem téríthető.

7.) A bélyegeket a biztosítási könyvben kitüntetett megfelelő évre szóló lapnak abba a négyszögbe kell beragasztani, mely négyszögbe benyomott időpont azzal a naptári héttel azonos, melyben a munkás munkát teljesített.

Gazdasági cselédek után a járulékokat évnegyedenként 1 drb. 2.60 P. értékű bélyeggel is le lehet róni, melyet az évnegyed utolsó hetének megfelelő négyszögbe kell beragasztani.

8.) A beragasztott bélyegeket átírni, bélyegzővel átírni nem szabad.

9.) Köteles munkaadó a munkás, vagy cseléd munkási igazolványába, vagy cselédkönyvében minden egyes munkaviszonyt feltüntetni és igazolni. Aki ezt elmulasztja, a járulékokat az öregségi járadék szempontjából figyelembe nem vette.

10.) A biztosítási könyvet minden év januárjában a községi elöljárósághoz be kell adni.

11.) Mindazok a munkaadók, akik a gazdasági munkásokat 1 hétnél rövidebb ideig alkalmaznak, munkásokról nyilvántartást kötelesek vezetni és azt minden hónap 19-ig az elöljárósághoz beadni tartoznak, kivéve, ha ezen rövidebb ideig dolgozó munkások béru után járó bélyegeket a biztosítási könyvbe lerója.

12.) Mind a munkás, aki évente legalább 20 heti munkaviszonyt igazolni tud, továbbá 5 hétre munkaviszony igazolása nélkül is leróhatja a bélyegeket. Ezzel az a kedvezmény jár, hogy a majdán folyósítandó járadék évente 1.50 P. járadékpótlékkal növekedni fog, tehát nagyobb járadékot fog kapni. A 20 héten felüli 5 hét után leróható 20 filléres bélyeglapnak azon utolsó kockájába kell ragasztani, mely négyszögben szöveg nincsen.

13.) Az a munkás, aki valamelyik évben 2 hónapot meghaladó katonai szolgálattal teljesít a katonai parancsnokságtól kiállított bizonyítvánnyal köteles azt az elöljáróságnál a bélyeglap beszolgáltatás mellett igazolni.

14.) Az a munkás, aki valamelyik évben állandóan keresetképtelen volt és e miatt gazdasági munkát nem végezhetett, ezt a körülményt az intézet orvos igazolványával tartozik igazolni a bélyeglap benyújtása mellett a községi elöljáróságnál. Az ilyen orvosi bizonyítvány kiállítása díjmentes.

Endrőd, 1939. január 10.

Elöljáróság.

A tűzharcosok rendkívüli vasúti kedvezménye

Az Új Világ értesítése szerint a Károly csapatkeresztrel rendelkező tűzharcosoknak évenként egy alkalommal félárú vasúti kedvezményt engedélyez a kereskedelmi miniszter. A kedvezmény bizonyos korlátozást szenved abban az irányban, hogy csak azok élhetnek vele, kiknek évi jövedelme

nem haladja meg az ezer pengőt, illetőleg, ha három vagy annál több gyermekük van, az évi kétezer pengőt.

A vasúti kedvezmény igénybevételére való jogosultságot a közgazgatási hatóságok igazolják, amelyet a MÁV hivatalos pecsétjé tesz érvényessé. Az igazolványok külön erre a célra készülnek és három esztendeig maradnak érvényben.

A tűzharcosok félárú utazásra jogosító igazolványait 1939. február 1-én kezdik a hatóságok kiszolgáltatni. Az átvételkor egy aranypengőt kell az igazolványokért fizetni.

Holdanként nyolcvanpengős segélyt kapnak az öntözési mintatelepek

Az Öntözésügyi Hivatal a békecsentandrási duzzasztómű építésével előálló bővítés vizellátást igyekszik kihasználni, éppen ezért a környék lakosságával minél jobban meg akarja ismertetni a célszerű öntözést és elhatározta, hogy öntözési mintatelepeket létesít ezen a vidéken, ahol rövidesen megkezdődik a csatornázási munka. Egy-egy mintatelep jövedelme és gazdaságos volta megkedvelteti majd olyanokkal is ezt a gazdálkodást, akik eddig idegenkedtek tőle.

A mintatelepek létesülését az Öntözésügyi Hivatal most a következő kedvező intézkedéssel igyekszik elősegíteni. Ha egy haszholdas kisgazda földjén például öt holdon szeretne öntözéses gazdálkodást bevezetni, a Hivatal erre neki holdanként mintegy 80 pengős segélyt ad, amit nem kell visszafizetni. Ezt az összeget tartozik a birtokos a telep öntözésére fordítani és ezt utasítás szerint berendezni. Egyes esetekben a telepes felszerelése kiegészítésére alacsony kamatozású hosszulejratu kölcsönt is igényelhet és ha a kölcsönt igénylő tagja a Vitézi Széknek, még a gazdasági épületek emelésére is kaphat kölcsönt bizonyos korlátozások mellett.

Ilyen előnyös segély mellett nehézség mutatkozott a szivattyú és motor beszerzése körül. Ezt a kérdést úgy hidalták át, hogy a kisbirtokos központilag beszerezett, könnyű, szállítható motoros szivattyukat kap és ezekkel ugy végzi az öntözést, ahogy az Öntözésügyi Hivatal szakemberei elírják. A kisbirtokos tehát mentesül nemcsak a gépberendezés nagyobb költségétől, hanem az öntözés lebonyolításának munkájától is. Az öntözéshez szükséges vizet a kisbirtokosok önköltségi áron kapják meg. Az öntözési mintatelepek gondolatának támogatása tehát megérdemli, hogy a gazdák foglalkozzanak ezzel a kérdéssel.

Az 1938. év kiviteli többlete mégsem érte el az 1937. évi rekordot

A Központi Statisztikai Hivatal közlése szerint december hónapban a behozatal értéke 45.1 millió pengő volt (1937. év. december hónapjában 46.7 millió pengő), a kivitel értéke pedig 44.6 (60.2) millió pengőt tett, az e havi külkereskedelmi mérleg tehát 0.5 millió pengő passzívummal zárult (1937. december havában 13.5 millió pengő kiviteli többlet volt).

Az 1938. évben behozatalunk értéke 418.5 (483.6) millió pengőt, kivitelünk értéke pedig 522.6 (588.0) millió pengőt tett. A külkereskedelmi mérleg az 1937 évi 104.4 millió pengős aktívummal szemben az 1938. évben 104.1 millió pengős kiviteli többletet mutat.

Az 1938. évben a behozatalban az előző évhez képest nagy mértékben csökkent a bardsólt- és fűrészelt fa, a nyers bőr, a nyers ásványolaj, a nyers pamut, a papíryanag és a műselyem forgalma, viszont nagyobb emelkedést mutat a tűzifa, a korpa és a déligyümölcs behozatala.

Kiviteli cikkek közül nagy mértékben csökkent a forgalom szarvasmarhából az olaszországi, rozsból a németországi, tengeriből a dániai, a lisztből a németországi és finnországi és a tollból a németországi kivitel csökkenése miatt. Nagyobb emelkedést mutat viszont a kivitel sertésből a németországi osztrák területi (180.380 db), a buzából a németországi (1,386.343 q) és az olaszországi (1.494.438 q) forgalom fokozódása folytán. Nagymértékben emelkedett még a kivitel vasuti kocsikból és sinautók-ból.

Az alábbiakban közöljük az 1938-ban kivitt áruk mennyiségét, összehasonlítva az 1937 évi kivittel. Ez az összehasonlítás érdekes képet tár elénk a magyar külkereskedelem változásáról az elmúlt évben.

A kivitel mennyisége

	1937.	1938.
Szarvasmarha drb	107.515	54.661
Sertés	165.292	228.901
Ló	13.955	11.848
Juh	43.896	23.754
Élőbaromfi q	27.972	15.662
Leölt baromfi	233.097	235.551
Leölt vad	29.067	36.445
Friss hal, édesvízi	9.260	9.649
Friss és elkészített hús	44.824	70.811
Szalámi és kolbász	5.091	5.384
Hús-zerv	21.050	22.723
Disznósír, szalonna	210.580	185.273
Libazsír	2.436	3.114
Vaj, friss	59.516	35.203
Tojás	114.539	140.826
Toll	31.800	25.582
Buza	3,578.442	4,364.147
Árpa	169.093	52.054
Bab száraz	311.310	151.504
Borsó száraz, hántolatlan	172.466	149.026
Olajosmagvak	157.188	155.113

	1937.	1938.	
Lóhere- és lucerna-mag	154.123	120.242	
Veteménymag	13.458	10.956	
Friss gyümölcs	390.600	306.636	
Friss fűszerek	365.286	321.665	
Burgonya	791.453	218.217	
Vetemény, szárítva	7.862	10.126	
Paradicsomlé	63.249	78.357	
Nyers dohány	81.632	66.414	
Málata	401.217	303.050	
Liszt	582.750	353.495	
Paprika, száraz	24.541	27.644	
Bor	382.676	402.415	
Szalma	266.079	419.531	
Korpaliszt	59.739	40.619	
Kender és kenderkóc	33.421	81.912	
Cirokszakáll	56.147	49.270	
Gyógynövények	25.150	25.609	
Nyers és megmunkált fa	266.744	258.895	
Szén	2,533.635	2.868.413	
Bauxit	4.797.215	3,611.575	
Trágyasók	382.400	268.530	
Elkészített gyógyszerek	1.586	1.734	
Fabutor	17.361	14.736	
Papíros és papírosárúk	3.044	20.071	
Len-, kender- és jutafonál	14.849	14.269	
Pamutszövet	15.517	10.643	
Selyem-, félselyem- és műselyemszövet	7.207	5.903	
Zsineg lenből, kenderből, jutából	12.415	9.828	
Női és leányfelsőruházat	3.209	2.732	
Varrottárúk textilanyagokból	498	527	
Kikészített bőr	12.009	8.792	
darabonként. Cipészárúk	348.480	665.044	
Bőrkesztyű	362.009	302.876	
páronként. Prém-bőr, kikészített	4.701	4.289	
q-ként. Szücsárúk	448	543	
Kaucsukárúk	10.934	7.021	
Üveg és üvegarúk	51.456	30.713	
Fal- és padozatburkolólapok, agyagból	17.407	21.072	
Vasfélgépművek	1,091.075	1,102.074	
Vasárúk	462.539	336.916	
Gépek és készülékek	71.500	85.443	
Villamosgépek és készülékek, elektrotechnikai drb	2,462.311	2,027.289	
Cikkek q	30.492	26.760	
Autómobilalváz	17.509	1.666	
Sinató —	18.109	Vasuti kocsik	7.212
Műszerek	26.536	604	
Film	34	147	
Könyv, folyóirat	13.085	11.261	

Az 1938 évi kiviteli többlet csak erősen megközelítette az 1937 évit, de túl nem haladta.

Gabona- és állatpiac

Január első felében a buza áralakulásában említésreméltó esemény nem történt. A kiviteli-lehetőség hiányában legnagyobb részt csak a Futura vásárló — a kormánytól megállapított árak szerint. A buza hivatalos árfo-lyama Budapesten: 80 kilós ti- szavidéki buza 20.60—20.75 pen- gő. Árpa 16—16.30. Zab 19 pen- gő. Morzsolt tengerei 12.85— 12.95.

A belföldi sertéspiacon az árak gyengültek. A Bécsbe és más német városokba szállított fiatal prima sertésekért szállítók a kö-vetkező árakat kötelesek téríteni az eladóknak: 160 kilón felüli érkezési súly mellett 102 fillér, 135 kilón felüli érkezési súlynál 98 fillért, 120—135 kg barakási súly között 94 fillért.

A jelenleg érvényben levő mi- nimális termelői baromtiárak: csirke 1.15, tyúk 1.02, pulyka 1, gyöngyös 1.31, hizott kacsza 1.05, hizott liba 0.95 fillér élősúly kg- ként.

Kinevezték az állandó gaz- dasági szakbizottság elnökét és tagjait. A földmiveltésügyi mi- niszter a tagosítási és egyéb bir- tokberendezési ügyekben vélemé- nyező és javaslattevő bizottság- ként működő állandó gazdasági szakbizottság elnökévé vitéz Vass Elek dr. miniszteri osztályfőnök, országos telepítési igazgatót 1939 évi január 1-től 1943 évi decem- ber 31-ig terjedő hatállyal kive- zte és a szakbizottságot ugyan- ezen időtartamra a következőkép- pen alakította meg: A földmive- lésügyi miniszter által kinevezett tagok: Lenck Jenő dr. miniszteri tanácsos, Kövy József gazdasági főfelügyelő, mint gazdasági szak- ismerettel bíró tagok. Ajtai Sán- dor erdőfőtanácsos, mint erdészeti szakismerettel bíró tag. Pataky Károly dr. miniszteri tanácsos, Czirer Andor dr. miniszteri taná- csos, mint földmiveltésügyi köz- igazgatási tisztviselő. A pénzügy- miniszter által kinevezett tag: Tát- ray István dr. miniszteri tanácsos. Az igazságügyminiszter által ki- nevezett tagok: Kozma Aladár dr. kuriai bíró és Gabona Lajos dr., az igazságügyminisztériumban al- kalmazott kuriai bíró.

HIRDETÉSEK

ENDRÓD-GYOMAI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T. ENDRÓD

Fiókiintézet: Gyoma. Tel.: Endrőd 2. Folyósi rövidlejáratu mező- gazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellet.

Népházi Szövetkezetben kitűnő friss árakat olcsón kap.

Ugaron

6, Páskumon 3 hold földet vagy Páskumon elcsereéll az Egyházközség.

Akarja husz fillérrel drágábban eladni a buzáját?

Keresse fel vitéz Baranyai Istvánt az Endrőd—Gyomai Takarékpénztárban, magas árat ad érte!

Traktor-bérszántásra jelentkezni lehet Kalmár Vincze egyházközségi elnöknel.

A Katolikus Népszövetés és Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az el- halálkozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának.

Iratkozzék be tagul

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt-nél Endrődön. Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havidíj 50 f

Megedűtanítást

vállal

Kappel Károly

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238-1934 sz. engedélyével.” Szerkesztésért és kiadásért felelős: WALTHIER GYÖRGY

Főmunkatárs: CSERNUS MIHÁLY

Nyomatott Nádudvary Mihály „PETŐFI” könyvnyomdájában Gyomán.

VASUTI MENETREND

Gyomára érkező vonatok.

Budapestről	2.21
Békéscsabáról	5.34
Szarvasról	6.30
Véztöről	6.35
Békéscsabáról, sebes	8.19
Budapestről	10.21
Véztöről	11.46
Békéscsabáról, gyors	11.56
Budapestről, gyors	11.57
Békéscsabáról	14.20
Budapestről	15.24
Véztöről	16.51
Békéscsabáról, gyors	16.58
Budapestről, gyors	17.36
Gyuláról	19.26
Budapestről	20.39
Véztöről	22.00
Békéscsabáról	23.24

Gyomáról induló vonatok.

Békéscsabára	2.34
Véztörre	3.43
Budapestre	5.41
Gyulára	6.31
Budapestre, sebes	8.20
Békéscsabára	10.28
Békéscsabára, gyors	11.58
Budapestre, gyors	11.59
Véztörre	12.45
Budapestre	14.30
Békéscsabára	15.31
Budapestre, gyors	16.59
Békéscsabára, gyors	17.37
Véztörre	17.41
Szarvasra	19.29
Békéscsabára	20.49
Véztörre	20.30
Budapestre	23.50

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

WALTHIER GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2 sz.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

Meghalt a Pápa.

A rádió-hullámok február 10-én, reggel félhatkor megdöbbenő, szomorú hírt szórtak szét a világba: meghalt XI. Pius pápa.

Négyzázmillió katolikus — mint könnyes szemű árva mereng a nagy halott ravatalán és imádságos lélekkel bucsuzik Főpásztorától, a krisztusi nyáj hűségese vezetőjétől és irányítójától.

De nemcsak a katolikus anyaszentegyház tagjai, hanem az egész emberiség megilletődve, őszinte részvétellel gondol a világ békéjének, a társadalmi igazságosság, a felebaráti szeretet és a családvédelem nagy apostolának kimúlt, fenséges alakjára. Ugy érzi, hogy a nemzetnek, országok, és világrészek fölött álló nagy erkölcsi és szellemi hatalom rendkívüli képviselője halálával — eltört az a fék, amely az emberi önzések, egyéni vad támadások, zavaros, romboló tömegszennvedélyek pusztító kitérősei ellen az emberiség kulturáját, szabadságát, emberi méltóságát és erkölcsi bástyáit védte. Őszinte, aggódó részvét szoritja össze a szíveket, hogy megfagyott a mosoly XI. Pius szelíd arcán, amelynek biztató derüje a vergődő emberiség tenger gondját takargatta, enyhítette. A világ nagy tanítójának beszédes ajkánéma, áldástadó keze mozdulatlan.

Gyászol Róma — gyászol az egész világ.

„A Gondviselés kifürkészhetetlen akarata volt, hogy az alpesi magas ormok éles szemű, tiszta fejű, világos szellemű vándora foglalja el Szent Péter első római püspök székét e zürzavaros években, mikor az emberiségnek oly roppant szüksége van egy tiszta nézésű szemre, egy alacsonyagoktól meg nem fertőzött szellemre, egy szédülést soha nem ismerő agy biztonságára.”

„Fehér alakja felhőtlen csucs volt, messze kiemelkedő e kor ködeiből, sóvárgott hegyorom, ahová a völgyek tévelygő vándorai, a síkatorok nyomorult száműzöttei, a föld sarának szegény rabjai, a mai eszmeáramlatok szédültjei olykor eszmelve es reménykedve föltekintettek.”

„Öt világrész harangjai gyá-

szolják, tengereken és szárazföldeken, öt világrész százmilliói omlanak porba, minden fajták, minden színű emberek, gazdagok és szegények, boldogok és boldogtalanok, bölcsék, tudatlanok, ezerhangu emberi nem, hogy áldást mondjon emlékére és bizonyosságot tegyen mellette az Ur színe előtt.”

E szelid szellem pedig, ki itt a földön békét hirdetett, e jó pásztor, ki a gondjára bízott nyáját megóvta fürgetegtől, megvédte vérszomjas pusztai vadaktól, megtaltalmazta harácsoló martalócoktól, nem magáért fog könyörögni Krisztusnál. Hanem ezért a sötétben szorongó, baljós fellegek alatt görnyedező, szertezilált nyájért, melyről most számot ad Urának: az egész szerencsétlen emberiségért! (N. U.)

A „NAGY” PÁPA.

Február 12-én az egész világ katolikussága fényes ünnepek keretében akart hódolni XI. Pius pápának, pápai koronázása tizenhetedik évfordulóján.

Az ünnepi öröm — temetési gyásszá változott. De talán e bus napokban még tisztábban látjuk, mint a lelkesedés hangulatában, hogy XI. Pius pápa élete és működése az Istennek olyan nagy ajándéka volt, amelyet most még felbecsülni és meghálálni az emberiség nem is tud.

Lapunk kerete dióhéj volna ahhoz, hogy a Szentatya munkásságát csak vázlatosan is közölhetné, de hogy valamit azok is tudjanak életének nagyszerű cselekvéseiről, akiket az élet gondja leköt és megakadályoz a nagyobb lapok állandó olvasásában, ezért hézagosan vázoljuk uralkodásának kiemelkedő mozzanatait.

A pápai trón elfoglalásakor ezt a jelmondatot választotta: *Krisztus békéje — Krisztus országában.*

Egész életében e program-kitűzését követte. Nemrégiben olvastuk, hogy életét ajánlotta fel Krisztusnak — a népek békéjéért. Jézus elfogadta.

A béke ápolásának és megőrzésének szent hivatását köti a hívek és államfők lelkére, az 1922. év december havában megjelent „Ubi arcano Dei” kezdetű enciklikájában.

Az 1925-ös jubileumi évben jelent meg a „Quas Primas” kezdetű pápai enciklika, amely Krisztus Királyságát hirdette meg az egész emberiség fölött. Az evan-

géliumi tanok tiszta szellemével betölteni a világot és a jósándéku embereket Krisztus zászlaja alá toborozni, hogy a kereszt diadalmas jegyében győztes katonái legyenek az élet és halál Urának, volt célja a nagyfontosságú pásztorlevelének.

Két liturgikus jellegű bulla után bejelentette a *Katolikus Akciót*, a hívők bekapcsolását az Egyház és sajátos belső szervező munkájába.

A kérdés egyik legnagyobb szakértője, Bertram biborosérsek így határozta meg a *Katolikus Akciót*: „A *Katolikus Akció* egyetemes és közös tevékenysége minden katolikusnak, tekintet nélkül arra, hogy mi a koruk, nemük, szociális állásuk, képzettségük, nemzetiségük, vagy politikai pártállásuk, míg az utóbbi a katolikus erkölcsi törvénynek megfelelő és tagjaitól nem követel azal szembehelyezkedést.

Nem lehet eleget irni arról, hogy a *Katolikus Akció* mily mértékben adott fordulatot az Egyház életének. Klasszikusan fejezte ki Faulhaber biboros, a nagy biblikus, aki az *Evangelium* egyik misztikus jelenetéhez kapcsolódó fantáziájával mondta a *Katolikus Akcióról*: „Az annyiszor hasztalanul kivetett hálók és sikertelenül hosszú és csüggesztő éjszakája után végül újra a mélybe vettett a háló, a világ katolicizmusa mozgásba jött és csodálatos eredményeket érlel meg.”

Ezt követte a már méltán világhírű és fel nem mért jelentő-

ségű *Quadragesimo Anno*, amelyet XIII. Leó nagy enciklikájának, a *Rerum Novarum*nak 40 éves évfordulójára adott ki és amelyben kiegészíti a *Rerum Novarum* elveit és eszményeit, *leszögszi az Egyházat a szociális reform gondolata mellé.* Az egyház ma a szociális igazságot minden országban sokkal hatalmasabb erővel képviseli, mint muló csoportok és erők és olyan roppant erkölcsi súlyt nyert általa, amely szinte páratlan az Egyház morális diadalai között s egymagában is elsöpörhetetlen erővé tette a pápaságot.

A *Quadragesimo Anno*-ban XI. Pius a leggigantikussabb igényt jelentette be, amit a pápaság valaha is hangoztathatott: *az egész emberiség társadalmi és gazdasági szerkesztésének újjászervezését és rendezését.* XI. Pius ezzel az enciklikával belépett a világtörténelem legnagyobb pápájának sorába, a *Quadragesimo Anno* gerjesztette mozgalomnak és a reménykedés, a hit, amellyel fogadták: megmutatták, hogy az egész világ a pápa szavától várja az emberiség egyetemes válságainak megoldását még egyéb viszonylatokban is.

A pápai szék tekintélyének növeléséhez eddig nem is sejtett mértékben hozzájárult, hogy megoldotta a római kérdést, amely már hatodik évtizede vajudott a Vatikán és Olaszország között. A lateráni egyezmény igen nagy jelentőségű volt a fasiszta Olaszország további belső fejlődése szempontjából is. Súlyos lelki terheket emelt le az olaszág lelkeről és a megszüntetett szerencsétlen lelki kettéosztódást, az olasz hazafiságot és a katolicizmust ezek után mesterként erőssel sem lehet a lelkekben egymással szembeállítani.

Nagy alkotása az egyházjog teljes kodifikálásának befejezése. Hűségese munkatársa volt Serédi Jusztinián, akit ő nevezett ki biborosérsékké és Magyarország hercegprímásává.

Ime: a *Fides Intrepida*, dicsőségesen uralkodott atyánk és pápánk, XI. Pius, az egyháztörténet egyik legnagyobb pápája immár az öröklétkébe költözött!

KATOLIKUS AKCIÓ

Ahol még a pápa is megmaradt magánembernek

Luttor Ferenc apostoli prototárus, a magyar követség kánonjogi tanácsosa a pápa halála után azonnal megjelenhetett a halottas szobában. Luttor Ferenc a következőket mondta el:

Az embert a lehető legmélyebben meghatotta mindenekelőtt a pápai lakosztály egyszerűsége. Az egyik előszobában csupa fénykép, alpesi hegyifényképek, azoknak a hegyeknek és vidékeknek a fényképei, ahol a pápa fiatal korában megfordult. Tudvalévően a pápa fiatal korában nagy turista és alpinista volt. Egy másik előszobában óriási üvegszekrényben vannak mindazok az ajándékok, amelyeket a pápa uralkodása alatt bárhonnán is kapott.

Csodálatos az az egyszerűség, amit láttunk amikor beléphetünk a lakosztályba, illetve a halottaszobába. A Szentatya még abban az ágyban feküdt, amelyben meghalt. Egyszerű vaságy ez. A kezében kereszt. Közelről megtekintettem ezt az olajfából készült keresztet, még pedig az Olajfák-hegyéről származó olajfából. A kezére volt fűzve egy

egyszerű fekete Rózsafüzér, amellyel az utolsó pillanatban is imádkozott. Köröskörül a szobában, a falakon az ugynevezett pontifikális évek gyertyái. Tizenhét gyertya. Ezek azok a gyertyák, amelyeket február 6-án, pápává való megválasztásának napján ajánlottak fel mindig a Szentatyanak.

Mélyen meghatja az embert, ahogy itt élte a pápa magánéletét. Egy sarokszoza ez. Az ágytól jobbra az édes anyjának, az ágytól balra az édes atyjának az arcképe. Magánéletéhez ebben a szobában határozottan ragaszkodott a pápa. Itt minden butor a lehető legegyszerűbb, olyan, mint előző életében volt, hiszen a legegyszerűbb sorból származott. Az íróasztalán, a komódokon mindenütt családi képek. Itt még ő is „ember” lehetett, nemcsak pápa, mert hiszen a pápa, amikor megválasztják, megszűnik magánember lenni, bezárja maga mögött az Élet kapuit, de itt, magánlakosztályában szigorúan ragaszkodott magánéletéhez és megmaradt a családi hagyományok mellett.

Az egész magyar nemzet gyászolja a közös Atyát

A budapesti házak egy csapásra fekete lobogókkal népesültek be, megelőzve Szendy polgármester felhívását, amely még a délelőtti folyamán megjelent, a főváros utcáin felszólítva a lakosságot, hogy a magyar nemzet gyászának jeléül házaik gyászlobogóval díszítsék. „Őszentsége, XI. Pius pápa — írja Szendy Károly — az egyetemes katolikus egyház feje meghalt. Hazánk nagy pártfogóját vesztette el benne, akinek atyai szeretetét és jóindulatát a

magyarság, de különösen a székesfőváros érezte. Halálát valláskülönbség nélkül gyászolja az egész nemzet és az országos gyászban osztozik a székesfővárosi közönsége. Felhívom ezért Budapest lakosságát, hogy 1939. február 10-től a temetés napjáig bezárólag a Szentséges Atya halálának gyásza jeléül házaikra gyászlobogót tűzzön.” A kormányzó elrendelte, hogy a temetés napjáig a magyar királyi honvédség másodfokú udvari gyászt tartson.

A magyarok és XI. Pius pápa

Az újkorban az egyetlen pápa, aki megfordult Magyarország földjén; természetesen még nem mint pápa: az első alkalommal mint Achille Ratti, akkor már a milánói Ambrosiana könyvtárosa, — annak emlékét, hogy ott misézett a Bazilika sekrestyéjében, emléktábla hirdeti a Szent István Bazilikában. Második alkalommal mint a szentszék varsoói nunciusa utazott keresztül Budapesten s az akkori forradalmak utáni Magyarországon és sokszor emlegette az esti Budapestnek tündökölve elébe táruló látképét, mint a világ egyik legszebb látványát. Ekkor nem sejtette még, hogy mint

az egész keresztény világ, Budapest is összes harangjainak énekével köszönti néhány év múlva az ő pápai székbe való emelkedését s a kereszténység országainak sorában a leghűbb és legszeretettebb fiai közé tartoznak majd Magyarország magyarjai.

Magyar tudósokkal még milánói könyvtáros korában szoros és baráti kapcsolatba került, többek között Váry tudós filológussal is, aki az Ambrosiana magyar vonatkozású okiratos anyagát kutatta. Még több tudományos kapcsolata keletkezett mint vatikáni könyvtárosnak és ebben az időben ő maga is

fedezett fel és tett a kutatás számára hozzáférhetővé magyar vonatkozású anyagot is.

A magyarságot mindenekelőtt mint történész ismerte meg, a történettudós nagy távlatu, tiszta pillantásával, — a magyarság viszont hamarosan, mint reá különös szeretettel gondoló hűséges atyját tanulta ismerni meg őt, elsősorban akkor, mikor a meghalt Csernoch János helyett utódot adott az esztergomi érseki székbe! Hosszu uralma alatt — amelynek utolsó éveiden már emlegetni kezdték, hogy aggkora ellenére is megéri majd Szent Péter esztendejét! — sok és közeli szál vetődött Magyarországra felől a pápai kuria felé: ne felejtjük el, hogy Magyarország, mint önálló állam, ennyire közvetlen kapcsolatban századok óta nem állott a pápasággal. Az utolsó századok alatt uralkodó pápák között talán egy sem volt, akit egyebek között ennyi magyar zarándok láthatott volna személyesen, mint őt, akiről ennyien vittek volna magukkal haza személyes benyomásokat, amik tele voltak a páratlan emberi és főpapi nagyságának sugárzásával. XI. Pius pápa — Magyarországon végül már az egész ország számára úgy hatott, mint közeli és személyes ismerős.

Sokszor emlegetett és már érintett érintkezései a magyarsággal a Szent Imre-év és Eucharisztikus Világkongresszus kapcsolataiból adódtak. Ezek az ünnepi alkalmak feledhetetlen élmények a magyarság számára az ő személyével kapcsolatban, — a milliók és milliók különösen azokat a perceket nem feledik el, amelyekben az ő tiszta és gyengéd hangja közvetlenül és egyenesen Magyarországhoz és magyar fiaihoz szólt a castelgandolfoi pápai kastélyból az ether hullámain át a Kongresszus befejező ünnepségén. Száz ezrek sirtak akkor, mint ahogy a Kongresszus utáni viharos világtörténelmi és világpolitikai időkben milliókat és milliókat érintettek szíven az ő nyilatkozatai, sürgetései, törekvései a békéért és különösen az év kezdetén tett nyilatkozat, amelyben elaggott és törődött életét a világ békességéért ajánlotta fel.

Mindezek a pápai trón betöltésén és pápai hatalom méltóságának viselőjén kívül egy páratlanul nagy és misztikus fényekkel teli egyéniség emlékét hagyták róla a magyarságban, amelynek, mondhatni, egyik legnagyobb élménye volt: XI. Pius, az ember, a szent egyház kormányzó, a Rettenhetetlen Hitű, a nagy, aki több volt mind ennek a viharos kornak emberben és eseményben bármelyik jelenlétéé.

Százezrek a Pápa ravatalánál

XI. Pius holttestét a Szent Péter bazilikában ravatalozták fel.

Az olasz királyi család képviselőjében Umberto trónörökös rólta le a kegyelet adóját a Szentséges Atya koporsójánál. Majd az egyházi és állami vezetőség tisztelgett a ravatal előtt. A hivatalos tisztelgések lezajlása után a hivek vége láthatatlan tömege áramlik a koporsóhoz. Csak vasárnap délelőtt 150.000 hívő imádkozott a ravatalnál.

Mint Rómából jelentik, a Pápa temetése február 14-én történik. A szertartáson a világ államai és nemzetei mind képviseltetik magukat.

A magyar püspöki kar rendelkezése alapján az ország minden templomában gyászmisét mondanak az elhunyt Főpásztor lelkiüdvéért.

Endrődön február 17-én, délelőtt 8 órakor tartunk ünnepélyes gyász-szentmisét XI. Pius pápáért. A hivek valamennyien kérik az égi irgalmat részére Attól, akinek helytartója volt a földön.

Előkészületek a pápa választásra

A vatikáni hivatalokban lázasan folyik a munka, hogy az új pápát választó konklávé (biborosok gyülekezete) egybegyűlésekor elhelyezhessék a Vatikán lakosztályaiban a pápaválasztó 62 bitorost. Mihelyt minden bitoros Rómába érkezik, megkezdik a konklávét. A bitorosok között 35 az olasz és 27 a külföldi nemzetiségű.

Teljesen bizonyos tehát, hogy a többség olasz bitorost választ. Hogy valóban ki kapja a szavazatok többségét, azt most még a bitorosi kongregáció tagjai sem tudják. A Szentlélek ereje vigyázza e trónra, amelyre, — a Megváltó szavai szerint — mint sziklára építette anyaszentegyházát az isteni Üdvözítő.

Magyar Élet Mozgalom.

Hétköznapokon hetek óta kemény harcok folynak a képviselőház bizottságaiban a jelen kor két legfontosabb kérdésének: a zsidótörvénynek és a földbirtok-reformnak végleges megoldása körül.

„Cselszövények, vádaskodások, rágalomok, gyanúsítások” parityúit lövik a reform-kormány tagjaira, akik fegyelmezett öntudattal, az egyéni áldozat heroikus mértékével, de a magyar igazság és szebb jövő kialakításának fanatikus akaraterejével állják a pergő-tűzet.

Két hónap előtt a képviselőházban próbálták jégre tenni — Imrédy megbuktatásával — a nagy horderejű új törvényjavaslatokat.

Ugyanazon idő óta a liberális-, demokrata-, szociálista és csáky-lapok nap-nap után sürített támadásban részesítik Imrédy Bélát.

Két legutóbbi választás alkalmával ország-világ előtt be akarták bizonyítani — hogy a vidék népe mellettük van és nem barátja a „hágyományokat zavarni akaró” kormány-törekvéseknek. A nép válaszolt. Eckhardt, Szilágyi Lajos és a Hubay Kálmán vezérlete alatt felvonult szövetséges csapatok szégyenplárral menekültek Biharból és gyászkorokban talán még most is azt dalolják: „Nagy az én Bajom...”

Ez sem elég Most a felsőház tiszteletreméltó tagjait verbuválják össze, hogy „megfelelő alkalmal” leszavazzassák és megbuktassák a kormányt, mielőtt jöhetne a földreform tárgyalásával.

A pergőtűz — szakadatlan támadását összeszorított ököllel nézi a magyarság. A rohamozó csapatok élén látja azokat, akiknek helytelen bel- és gazdasági politikája a tönk szélére juttatta a csonka országot. Eszébe jut a fizetés-csökkentés, a 6-8 pengős buza, az 50-60 filléres sertés-ár, a munkanélküliség gyötrően keserves évei, az álláshalmozók ezreivel szemben kenyérért kiáltó állásnélküli fiatalság reménytelen jövője stb. stb. Akik jórészen okai voltak a sivár közállapotoknak, ahelyett, hogy eltűnnének a szegyenpir jótékony leple alá, még előjönni merészkednek és remélik a falu népének rövidlátó feledékenységét?

Nem urak, öreg labancok és csákyás vitézek, — hiába szórja a puskaport a szociáldemokrata zsidó, liberális sajtó, hiába jönnek a nagy tőke ismert segédcapatai, a magyar nép világosan lát. Meglátta „a szovjet-paradicsomot” és megutálta, látta, csodálta a „náci-tempót”, de a bécsi tárgyalás kiábrándította, látta az elmúlt évek nyomorát és pusztu-

lással fenyegető rémét, látja a nemzetek rendkívüli gazdasági és kulturális harcát, rettegi az ezt esetleg követő fegyveres összeütközést, de ugyanakkor ráeszmél és tudatosan látja, hogy magyar élet, magyar fejlődés, magyar helytállás a nemzet erőinek összefogása, az ősi föld újra megszállása, a magyar nép erkölcsi, kereskedelmi, gazdasági képességeinek munkába állítása, élet-lehetőségeinek fejlesztése nélkül nem lehet.

Azt is látja és saját bőrén tapasztalta, hogy ennek sok és erős akadályai vannak.

Ezeket eltávolítani, könnyíteni, a közélet területét megtisztítani becsületes munkára alkalmassá tenni — legfőbb hivatása a szociálisan és önzetlen nép-szeretettel dolgozó kormányzatnak.

Az állandóan támadó és elgáncsolást tervező ellenzéki csapatok ellen — a magyar föld minden polgárát — kemény tempóban menetelő sereghez invitálja az ország miniszterelnöke: Imrédy Béla.

Ünnepnapokon sem pihen ez az aszkéta formájú, acél-ember.

Munkatársaival járja az országot, hinti a magyar élet magvát az ősi földön.

Nem politikai pártszervezést csinál. Hív és vár minden, bármely párthoz tartozó magyart és egyesületet, aki és amely öntudatos kereszténynek, minden porcikájával magyarnak, s az osztály-különbség ledöntésével testvérnek érzi és tartja magát a legszegényebb és legelhagyatottabb tagjával is a magyar társadalomnak. Katonás fegyelmet, az országépítő munkában együttakarást és alkotó készséget, a közéletben tisztességet és megbízható hűséget, egymás támogatását és megbecsülését kívánja azoktól, akiknek lelkében a hazafias kötelességérzet szent tüze és a nagy alkotómunkában való részvétel iránt hajlam és vállalkozó kedv él.

Endrődi magyarok! Gondolkodjatok és elmélkédjétek e korszakos jelentőségű eseményeken és valljatok színt!

Vagy-vagy! Akinek jó és boldog a mai élet, azok aludjanak tovább vagy tapsoljanak a reformok kerékkötőinek.

Akik azonban a magyar társadalom egészséges reformját, a szociális igazság országépítését, gazdasági reformot, munkát és a munka megbecsülését, katonai szellemből áradó fegyelmet és közrendet, a keresztény erkölcs és evangéliumi szellem uralmát kívánják a családban, közéletben, politikában és mindenütt, akik magyar nemzeti társadalmat, magyar megújodást, az ősi magyar földön a magyar nép millióinak

boldogabb életét kívánják és akarják megteremteni, azok ne habozzanak és ne késlekedjenek, hanem nyíltan és bátran álljanak Imrédy mellé, a Magyar Élet Mozgalom diadalra segítéséhez.

Jaross Andor miniszter Békéscsabán.

„Az igazság beszélt.”

A déltlízántul nagy centrumában: Békéscsabán ünnepi nagygyűlésre hatalmas számban lelkes zászlóbontásra sorakozott fel Békés, Csongrád, Csanád és csonka Aradvármegye városainak, községeinek népes küldöttsége. A vendégfogadó város közönsége természetesen sokszorososan multa felül a szépszámu „Idegenek” tömegét.

A gyűlés rendkívül meleg, tüzes hangulatban folyt le. Érezni lehetett, hogy a nagy sokaság azt a programot és olyan feltalálásban hallja, amely szívében már évtizedek óta benn gyökerezett, s most a nemes célkitűzések, becsületesen őszinte, nemzetátalalkító reformok, aminden keresztény magyart átfogó testvéri szeretet élesztő tüzeiben megtisztulva, kifélért és éltető levegőt kér.

Máskor is hallottunk már kiváló szónokoktól nagyszerű politikai beszédeket. Tapsorkán kíséerte a szép mondatfüzést és öblös kijelentéseket, de úgy mentünk el a tethelyről, hogy „szép-szép, de nem sok kerül ebből megvalósításra, s az is mikor?”

Jaross Andor az igazság pörölycsapásával, a tettekre-készség és elszánt elhatározás keménységével, a legszükségesebb tennivalók világos ismertetésével, az egyetemes magyarság érdekeinek önzetlen szolgálati kötelezettsége és minden magyar helytállásának követelésével olyan hurokat pengetett meg ezrek és ezrek lelkében, amelyeken a felébredés, a ráeszmélés, az új országalapítás nehéz munkájában való közremunkálás nagy hivatásának csengő danája szólalt meg.

Nem voltak „nagy szólalmok”. Nem volt kendőzése a rideg valóságoknak. Nem volt játék az emberi szenvedélyek veszedelmes tüzevel azaz nem volt „demagógia”. Közvetlen, nyílt feltárása a valóságoknak, a reform-politika égetően fontos kérdéseit tettekreváltásának tüzes vágya és acélos akarata lenyűgözte és a Magyar Élet Mozgalom táborába hódította a jelenlevők nagy tömegét — csaknem kivétel nélkül.

A tapsorkánoktól és lelkes éljenzésektől gyakran tarkított beszéd után három csabai munkás-ember mögött haladtunk le a lépcsőn. Tárgyalták Jaross beszédét. A hangfoszlányokból különösen ez a pár szó ütötte meg fülünket: „ugy láttam, ennek az embernek a szájából az igazság beszélt.”

Magyarok! Tanuljunk meg erősen akarni és kitartóan cselekedni a magyar népmilliókért, az ősi magyar föld megtartásáért, akkor leszünk Imrédy Béla jó katonái!

Jaross vasárnapi zászlóbontásának sikerét e néhány szó legjobban jellemzi. — Az igazság és magyar testvéri szeretet hangján szólott és utat talált hallgatóihoz.

Hisszük, hogy akik szerencsések voltak Jaross-t személyesen hallani, valamennyien apostolai lesznek a Magyar Élet Mozgalom nemes törekvéseinek.

FELHÍVÁS! Testvérek!

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök 1939. január 6-án elindította a „Magyar Élet Mozgalom” és eszmei célkitűzéseit a nemzet tudomására hozta.

Testvérek! A mi magyar életünk sok tekintetben valóban megújodást követel. Ezt a nagy megújodást akarja a Miniszterelnök Ur elindítani. A mozgalomhoz a nemzeti társadalom széles rétegei egymásután csatlakoznak. Csatlakoznak, hogy az elindítóval együtt egyesüljék, erős, lenyűgöző akaratall kivívják a jobb magyar jelent és a boldogabb magyar jövőt Békésmegyeiek!

Mi sem maradhatunk hátra! Sőt, az első, a leghivebbek között kell lennünk! Csatlakozunk mi is! És mondjuk ki mi is: mit akarunk?!

Akarunk:
Uj Magyarországot,
Magyar megújodást,
Nacionalista társadalmat,
Katonai szellemet,
Tettekre-kész fegyelmet,
Faji öntudatot, fajvédelmet!

Leiki reformot:
Keresztény erkölcsöt, keresztény öszszetartást, Evangéliumi harcos szeretetet, egyszerűséget, áldozatosságot
Társadalmi reformot:

A szociális igazság országépítését
Szabad pályát minden magyarnak,
Egyetlen társadalmi értékmérőt és rangadót, A nemzetnek tett szolgálat hasznosságát!

Gazdasági reformot!
Magyarnak a magyar földet,
Harcot a szegénység leküzdésére,
Munkát és a munka becsületét,
Közéleti tisztaságot,
A profitéhség letörését,
A visszaélések kiltársát!

Egyetlen lenyűgöző egységes magyar akaratot, vagyis tiszta, boldog Magyar Életet! Ezt akarjuk!

Igy lesz a „Magyar Élet Mozgalom” kovásza a magyar lelkiismeretnek, gerjesztője a nagy elgondolásoknak és ébrentartója a meg nem alkuvó akarásnak. Így lesz keret is, amely lenyulik a külvárosi utcákig, a faluvégi házakig, a szétszórt tanyákig és szervezeteivel behálózza Országunkat, számontartva a magyar millióknak minden gondját, bánatát, adván a testvéreknek segítséget, ahol baj, vagy hiány mutatkozik.

Meghirdetjük hát a nagy hívást a sorakozóra! Békésmegyeiek! Testfiteltek, egyesületek, pártok és magánosok, jertek és jelentkeztek a Mozgalom megyei központi irodájában: Gyula, Árpád-utca 12. Telefon: 1-31.

Sorakozó!
A „Magyar Élet Mozgalom” Békésmegyei Központja.

LEMONDOTT A KORMÁNY.

Megdöbbenéssel hallja a vészirt a vidék magyarsága, hogy a népi-politika hivatott vezére, évtizedes szociális vágyainak és jogos törekvéseinek elszánt, kemény harcosa: **dr. vitéz Imrédy Béla** lemondott.

Hónapok óta állta — az alávaló aknamunkát a „szövetséges-hadak“ alattomos és perfid fűrészelését, s végül is a politikai vakondok győztek. Le kellett mondania akkor, amikor a két nagy korszakalkotó törvény: a zsidótörvény és a földbirtok reform-javaslat megvalósulás előtt állt.

A nép látta és tudta a rettenetes hajszát, de nem lemondást, hanem a parlament feloszlatását várta!

Választani és **dönteni akar!**

Majd meglátják a két javaslat elgáncsolói, hogy mi lesz a magyar nép válasza! Csak jöjjenek!

Éljen a Magyar Élet Mozgalom!

HIREK

Dr. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás — a pápa választó-gyűlésre Rómába utazott. — A konklávé március 1-én nyílik meg.

Dr. Lindenberger János apostoli kormányzó urunk — a budapesti „Császárfürdő“ — kitűnő vizében gyógyítja reumatikus betegségét.

Dr. Imrédy Béla miniszterelnök pár napig gyöngékedett, s ezért több vidéki gyűlésen nem tudott megjelenni. — Helyette **Jaross Andor** felvidéki miniszter és **Rác Jenő** ny. honvédelmi miniszter hintették a Magyar Élet Mozgalom nemes magvait. Mint a fővárosi lapok írják, ahol megjelennek, mindenütt nagy lelkesedéssel csatlakozik a nép Imrédy mozgalmához.

Dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispánunkat olyan elementáris tüntetéssel ünnepelte a békéscsabai nagygyűlés összegyűlt, több ezer főre tehető sokasága, hogy olyant alig látott még Csaba. Csúcspontja volt a lelkesedésnek az egyik csabai munkástestvér hangos köszöntése, hogy éljen a mi „szociálista“ főispánunk! A közönség tudta, hogy „szociális“ gondolkodású és működésű jellegét kívánta a felkiáltás kidomborítani, s azért jóízű mosollyal, s vilharos éljenneltett nyomatékot a köszöntésre.

Főispánunk február 18-án, délután Kondorostanyát látogatja meg, ahová még a múlt nyáron ígérkezett, de akadályok miatt eljutni nem tudott. A tanyai lakosok nagy lelkesedéssel készülnek a Főispán fogadására.

Ünnepség Csongrádon. A tiszparti híres város szokatlanul meleg ünnepségnek volt tanuja február 5-én. Nemcsak a római katolikus egyházközség 28.000 híve, hanem az egész vidék ve-

zető rétege összegyűlt Csongrádra, hogy tiszteletét nyilvánítsa azon kivételes egyéniség előtt, aki 30 éve főként Csongrádnak.

Sajnáljuk, hogy a békéscsabai nagygyűlés miatt nagyobb küldöttség nem jelenhetett meg a díszes ünnepségen, ami Endrőd népétől kedves kötelesség is lett volna, s ezért e lap hasábjain köszöntjük Endrőd község országoshírű szülőitjét, akinél gyönyörűbb zengésű hangja ötven év óta magyar kántornak nem volt, a kitűnő magyar embert és jószágos családfőt: **Kalmár Illés** főként. Akinek dicsőségét zengette immár közel félszázadon át, annak áldása kísérje még szerettei boldog körében nagyon sokáig!

Halálozás. **Varju Ilona** az endrői polgári iskola egyik legkiválóbb növendéke január hó 12-én váratlanul elhunyt. Temetésén tanuló társai teljes számban vettek részt. A gyászháznál osztálytársa: **Timár Margit** bucsuztatta, majd az ifjusági énekkar gyászdalt énekelt, a sirnál a tanárkar és az iskola nevében özv. dr. **Maácné Truszka Irén** tanár bucsuztatta.

Közgyűlés. Endrőd község képviselőtestülete február 1-én népes gyűlést tartott: **Kalmár Imre** elnökölte alatt. **Harsányi László** ismertette a Belügyminisztériumtól kiadott járdaépítési szabályrendeletet, amelyet a képviselőtestület elfogadni kényszerült, mert máskülönben az utcák további burkolása lehetetlenné válik. A Minisztérium ugyanis nem hagy jóvá semmiféle olyan határozatot, amelyből hiányzik az érdekelt utcák lakosainak külön hozzájárulása a járdaépítéséhez. Tárgyalás alá került a piactér burkolása, a gyámpénztári kamatláb megállapítása, a nemzeti repülőalap 1939. évi támogatása, **Hanyecz Ernő** segélyezési ügye és több kisebb jelentőségű tárgy. Bejelentette továbbá **Harsányi fő-**

jegyző, hogy a Belügyminiszter dr. **Nyitrai Jóachim** kondorostanyai orvost — harmadik községi orvossá nevezte ki kondorostanyai székhellyel. Örömmel gratulálunk!

Endrőd egyházközségi képviselőtestülete február 3-án tartotta rendes gyűlését, amelynek főtárgya a múlt évi zárszámadás letárgyalása és a Főhatósághoz való felterjesztése volt. Képviselőtestület sajnálattal állapította meg, hogy a múlt év elején felvett tízezer pengő függőkölcsonnt az egyházközség — a sommás adótörvény következtében beállott lehetetlen adózás miatt visszafizetni nem tudta, s azt csak az elkövetkező években törlesztheti le. Az elfogadott zárszámadás 15 napig a templomi hirdető-táblán nyert kiügyesztést betekintés és esetleges fellebbezés céljaira. Egyhangulag tudomásul vette az Egyházmegyei Főhatóság azon határozatát, hogy a beadott fellebbezés elutasításával **Szabó Vikort** a **Pogány Frigyes-iskola** helyettes tanítójává nevezte ki. Majd az új egyházközségi szabályzat több fontos újítását ismertette elnökölő apátplebános.

Cserkész előadás. Az endrői róm. kat. Szent Imre polgári fiúiskola 571. sz. **Szent Alajos** cserkészcsapata 1939. évi január 29-én népművelési farsangi cserkészelőadást rendezett a „Népház“ mozi termében. Színre került a vármegyei Népművelési Bizottság által engedélyezett „**Bécsi menyasszony**“ c. vigjáték 3 felvonásban **Békefi Lászlótól**. A nagy mozi terem színig megtelt néző közönséggel, mert nem feledték azt, hogy a cserkészek rendezésében előadott szindarabok, mindig nagy sikert értek el. Tényleg nem is csalódtak, mert a szereplők egytől-egyig olyan kiválóan adták szerepüket, hogy betanult zenészeknek is dicséretére vált volna. A cserkészek ismételtén bemutatták, hogy csak jó és hasznos munkát végeznek. Ezután sem csüggednek s tovább folytatják önképzésüket. A rendezés munkáját **Dr. Csókási Béla** polg. isk. tanár, csapatparancsnok végezte.

Vöröskereszt-est. Február 1-én tartotta az endrői Vöröskereszt-egylet szokásos jótékony célú műsoros estélyét. Az izlésesen feldiszitett nagytermet szívet-lelket gyönyörködtető magyar ruhás asszonyok és leányok színes csoportja tette ünnepélyessé.

A rövid, de tartalmas műsor és „csiklandozó-terefere“ után amit a leányklub bájos tagjai és **Stefán Béla** „tálatlak“, a vöröskeresztes asszonyok szemet szájat ingerlő buffet asztala „szórakoztatta“ a jelenlevőket.

Igy aztán testi és lelki energiákkal megrakottan kivilágos ki-

virradtig ropta a táncot fiatalja s „öregje“. Mindenki egy kellemes este emlékével tért haza. „Ide máskor is eljövünk“!

A felülfizetéseket helyszíne miatt nem közölhetjük. A végösszeg 47.60 pengő. — Elnökség úgy a szereplőknek, valamint a felülfizetteknek és rendezőknek ezuton nyilvánítja hálás köszönetét a fiókegylet nevében.

Szerkesztői- üzenetek.

L. B. Helyben. Lapunk szűk kerete nagyobb cikkek megjelenését lehetetlenné teszi. Kérjük jövőben rövidebbre fogni a tollszárat és fantáziát.

K. L. Gyoma. — Hogy ki lesz a Pápa, azt még a Hercegprímás sem tudja. Hogyan mondhatná meg előre egy falusi pap? — Az olasz lapok híradása találgatás. Jelentékeny pártja lehet Della Costa firenzei bíborosérseknek, többen **Massimi** és **Nacalli-Rocca** bíborosokat favorizálják, de abban igaza van, hogy **Pacelli** is komoly jelölt. Sőt, ha a magyarok beleszólnának a választásba, biztos, hogy őt támogatnák. A világkongresszuson nagyon megszerettük.

T. J. Kondorostanya. A terefere azért marad el több számból, mert olyan fontos országos és helyi események történnek, amelyeknek ismertetése közérdekű, s így a lap korlátolt terjedelme miatt elmarad a „pletyka-rovat“, amint az „érdekelték“ nevezik.

N. N. Helyben. — Máskor írja alá nevét levelének. Tisztességes ember névtelen levelekben nem vádaskodik. Vagy igaz, amit mond, s akkor vállalja Isten és ember előtt, vagy hazug rágalom, akkor pedig becsületét rosszhiszeműen kisebbiteni.

K. J. Körösladány. Mi is úgy hallottuk, hogy a gyomai kerülethez Körösladányt és Csorvárt csatolják. Mindkét helyen sok derék magyar embert ismerünk, s így örülünk a kedves „társulásnak“.

Michalkóban két artista, **Wassyl** és **Gonius** fogadásból harminchat órán át megszakítás nélkül pofozta egymást. A mérkőzés döntetlenül végződött, mert mind a két versenyző „dagadtra“ nyerte magát.

Egyházi híradás

Egyesületi hírek. A *Katholikus Legényegylet* nagyszerű rádiót vásárolt, hogy tagjai és a vendégek látott Kath. Kisgazda-Kör tagjai kellemesen szórakozzanak. Most az egyesület székházának berendezésére kerül a sor. Ennek javára február 19-én, este 7 órakor a Népház mozitermében népművelési farsangi előadást rendeznek. Este 8 órakor pedig a nagyteremben tartják az idei utolsó farsangi bálát. Azt hisszük, hogy mindkét terem szűknek bizonyul.

A *Leányegyesület* — a Pápa halála miatt — elmaradt múlt heti előadása február 18-án lesz a moziteremben. Mint halljuk, remekelni fognak. Az egyesület könyvtára gyarapítására szívesen fogad adományokat.

Az *Uyari Katholikus Kör* — Csernus Mihály egyházi elnök vezetése alatt tartott évi közgyűlésén választotta meg új tisztikarát. Világi elnöke egyhangulag Bula Vince gazdálkodó lett. Az *öregkeri Szent Imre-népkör* elnökéül Polányi István munkást, az *öregkeri Katholikus Munkáskör* elnökéül Cserey Elek munkást választotta közgyűlés. Mindkét helyen Csernus Mihály apátplebános elnökölt és a katolikus vallás krisztusi erkölcsének, Szent István apostoli királyunk nemzeti irányának, s a magyar fajtestvéri szeretet ápolásának mélyítésére kérte szíves szavakkal hivat.

A Katholikus Népház „*Szeretelasztaltársasága*” farsang második napján este 8 órakor saját tagjai és hozzátartozói körében heti találkozóját „bátyus-összejövetellé” változtatja. Alapy Andorné elnök és dr. Cseh József elnök pontos megjelenésre kéri a tagokat. — Enyhe influenza nem mentség, kimaradás nem lesz!

Hitbuzgalmi egyesületek. *Szent Ferenc III. rendje* február 26-án, d. u. 6 órakor, a *Jézus Szíve Szövetség Női-Csoportja* ugyanezen napon, d. u. 4 órakor, az *Oltáregyesület* február 19-én d. u. fél 4 órakor, a *Leányegyesület* és *Leány-club* március 1-én d. u. 5 órakor, a *Férfi-Liga* március 4-én, d. u. 5 órakor tartja havi ajátosságát. Az *Olvasótársulat* évi közgyűlését február 21-én, d. u. fél 4 órakor tartja.

Triduumot (lelkigyakorlat) tartunk február 26-iki kezdettel március 2-ig. A nagybőjt magabizallsást és Istenhez térést sürget, a sok áldozatot szedő influenza-járvány pedig súlyos figyelmeztetés az emberi élet bizonytalanságára. A szentidők parancsszavát halljuk és szívleljük meg saját érdeünkben!

Nagybőjtben minden pénteken d. u. 3 órakor szentbeszédet mond az anyateplomban Pálmai József segédlelkész.

Endrődi népesedési adatok.

Jan. 15 — febr. 15.

Születések: Szosznyák Rezső géplukatos leánya, Magdolna Margit. Varga Lajos kovács leánya, Mária Viktória. Kurilla József munkás leánya, Judit Ilona. Hornok József munkás leánya, Eszter Róza. Timár János cipész fia, János. Mastala Gergey cipész fia, István. Liziczai László földmives leánya, Ilona. Gácsi Lajos munkás leánya, Jolán Margit. Gyebnár Lajos munkás leánya, Magdolna. Almási Gergely földmives leánya, Margit. Ráfael Lajos zenész fia, Lajos Jenő. Gelai Imre földmives fia, Imre József. Rupcsó János földmives leánya, Magdolna Eszter. Gyuricza András napszámos leánya, Mária.

Házasságot kötöttek: Cservenák János fűszeres ág. ev. és Timár Piroska rk., Hanyecz János földmives rk. és Vig Katalin rk., Rideg János földmives ág. ev. és Sztancsik Julianna rk., Liziczai Lajos munkás rk. és Hanyecz Ilona rk., Hunya Miklós földmives rk. és Dávid Angela rk., Fekécs Pál földmives rk. és Paróczai Eszter rk., Dávid István földmives rk. és Salamon Rozália rk., Bayer József piócaárúró rk. és Adamik Anna rk., Nagy János munkás rk. és Fekécs Etelka rk.

Elhunytak az Urban: Kurilla Borbála 84 éves, agykori gyengeség, Kajla István 7 hó, szivgyengeség, Hegedűs Imre 24 éves, tüdővész. Timár Antal 84 éves, tüdőlob. Rácz Mária 17 éves, tüdőgümőkór. Erdősi Géza 16 hó, tüdőlob. Pohorelesz Ilona 2 hó, bélhurut. Varga Veronika 60 éves, bélrák. Hegedűs Regina 38 éves, tüdőgümőkór. Vaszkó György 84 éves, agykori gyengeség, Hegedűs András 81 éves, agykori gyengeség. Lapatinszki Imre 70 éves, véres agyguta. Szurovecz Rozália 76 éves, bélfekély, Polányi Terézia 65 éves, influenzás tüdőlob, Goda István 57 éves, szervi szivbaj, Tóth Rozália 69 éves, szervi szivbaj. Filemon Mária 62 éves, hörghurut. Sóczó György 2 hó, hörghurut, Hornok Borbála 80 éves, agykori gyengeség, Hornok Ilona 1 és fél év influenzás tüdőlob, Magyar Emerencia 62 éves, agyguta, — Nándori Mária 90 éves, agykori gyengeség, Szabó Mária 79 éves, szerviszivbaj.

Eljegyzések: Németh Károly csizmadia Hanyecz Etelkával, Giricz Máté Kenyeres Monikával, Lefler Mihály Varga Irénnel, Hegedűs Mátyás Uhrin Teréziával, Prjevara István Babarik Jolánnal, Gubuznai János Kontra Máriával, Varga István Zanyik Irmával, Pelok János Leszkó Máriával.

Felhívás

a Harmadrendiekhez!

P. Szabó Polihárp atya, szolnoki ferencen házfőnök február hó 26-án, nagybőjt első vasárnapján községünkbe érkezik, hogy a rendtagok részére háromnapos lelkigyakorlatot tartson. A lelkigyakorlat kezdete vasárnap este lesz. Nemcsak a belterületi hanem a külterületi tagoknak is pontos megjelenését kérjük. Valamikor gyönyörűen virágzott szent Ferenc III. rendje Endrődön — több mint háromszáztagot számlált. — Évek során — az elhalálozások miatt, — ez a szám alaposan megcsappant. Pedig éppen most, e szociális terheltségű időkben jó volna látni, lélekgyönyörűség volna szemlélni, hogy ez az örökifjú ferences szellem újból seregeket gyűjt, tábor alakít Isten dicsőségére és a lelkek üdvére. Azért ez a lelkigyakorlat egyúttal toborzó is lesz, amelyre mindenkit meghívunk. Akikben él és virulni kíván a jószág, szépség, és az építő elgondolás, jöjjenek és vegyenek részt lelki gyakorlatunkon.

Külterületi szentmisék.

Február 19-én a polyákhalmi kápolna-iskolában, február 26-án a csejti és Szent Imre-iskolában, március 5-én a nagylaposi kápolna-iskolában, március 12-én az öregkeri kápolna-iskolában mutatunk be szentmiséket. — A hívek nagybőjt első vasárnapjától kezdve e helyeken elvégezhetik szentmisék előtt a nagybőjti szentgyónást és szentmise alatt az Ur Jézus áldott szent testéhez járulhatnak.

Egy orvos a bőjtről.

Dr. Ottó Buchinger német orvos, akinek Wittenhausenben híres szanatóriuma volt, több év előtt egy könyvet írt. A könyvnek a címe ez volt: „A gyógybőjt és eljárásai”. A munka Stuttgartban jelent meg és egy híres orvosi könyvkiadó cég, a „Hippokrates Verlag” adta ki. Ebben a könyvben így ír a híres specialista:

„35 esztendei tapasztalat, hogy a levegő, napfény, víz, diéta és nagymértékben a bőjt minden olyanhoz hozzásegít, amellyel az ember megelőzheti a betegségeket.

Ime, egy híres orvos a bőjtot gyógyszernek ismeri el. A vallás nem mint ilyent alkalmazza, hanem az akarat erősítőjéül írja elő. Mégis, akik a bőjt ellen hadakoznak, elveiket rendszeresen az egészség cégére alatt hozzák fel.

A bőjt nem koplalás és nem a szükséges táplálék megvonása. A bőjt a vágyaknak megtagadása és az akarat uralomra jutása. Ez pedig a komoly orvosok szerint sem árt a szervezetnek.

Hogyan tartsuk a nagybőjtöt?

A nagybőjt két dologra kötelez bennünket: először a zajos mulatságok kerülésére: másodsor a bőjtölésre.

A zajos mulatságok.

Zajos mulatság alatt a zene hangjai mellett való vigadozást, táncot kell értünk, valamint a zenés dárídózást, ha nincs is az táncos összekötte. Zajos mulatság alatt tehát nem értjük sem a zenét magát, sem a tisztas és csendes vendégséget, sem az egyszerű bankettekét.

Szabad tehát résztvennünk olyan hangversenyeken, amelyek nem mulatozásra ingerlő nótákat, hanem komoly muzsikát közvetítenek. Szabad résztvennünk szolid társaságokban, banketten, ha az nincs táncos és vigadozással egybekötve. Szabad rádióon keresztül muzsikát hallgatni.

Ez a mulatozástól való tartózkodás hamvazószerdával kezdődik és egészen husvét másnapjáig tart. Hamvazószerda azonban farsang keddjének éjjeli órájával veszi kezdetét, amiért is megértik a nagybőjt törvényét azok, akik a farsangi mulatságot kinyújtják éjjelen túlra is.

A nagybőjt.

A nagybőjt betartásának enyhített szabályai Magyarországon a következők.

1. Szigorú bőjt van: hamvazószerdán és minden pénteken és nagyszombaton délig. Húsétel e napokon tilos; háromszor étkezhetünk, de csak egyszer szabad jóllaknunk.

2. Enyhített bőjt van: hamvazószerda utántól nagypéntekig minden hétköznapon. E napokon háromszor étkezhetünk (reggel, délben, este), de csak egyszer szabad jóllaknunk. Déiben és este húst is ehetünk. (Reggelire nem.)

3. Nincs bőjt a vasárnapokon.

4. Ez a nagybőjt betartása minden katolikusra kötelező, aki 21 éves elmúlt és még nincs 60 éves. A 21 évnél fiatalabbak és a 60 évnél idősebbek naponta többször is ehetnek; természetesen pénteken ezek sem ehetnek húst, mert a pénteki hústól való megtartóztatás minden katolikusra kötelező, aki eszének használatával bír.

5. Nem kötelesek bőjtölni: a gyengélkedők; akik erős szellemi vagy testi munkát végeznek; akik más asztalánál étkeznek és nem kapnak egykönnyen bőjtös ételt. Az ilyenek azonban eljárásukat gyónatójukkal beszéljék meg.

6. Zsírral főzni az egész nagybőjt ideje alatt szabad.

7. Inni az étkezési időközön kívül is szabad, de csak akkor, ha italnak nevezhetjük azt, amit így magunkhoz veszünk. Ilyen ital: a víz, a bor, a pálinka, sör, üres, cukornélküli tea.

Kubikos kongresszus Csongrádon

Három vármegye kubikos népe készül a Nemzeti Munkaközpont által Csongrádon február 19-én és 20-án tartandó országos kubikoskongresszusra.

A gyűléseken megjelenik a kormány képviselőjében dr. Bonczos Miklós belügyi államtitkár és dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla, Csongrád és Békés vármegyék főispánja is.

A február első napjaiban szétküldött körlevelekre az anyagismertetések naponta érkeznek a NMK propaganda osztályához a hozzászólások, és gyűlésen való részvételre vonatkozó jelentkezések.

A kongresszus február 19-én délelőtt 11 órakor kezdődik. A vasuton érkezőket a csongrádi vasutállomáson karszalaggal ellátott fogadóbizottság várja. A kerékpáron vagy más járművön érkezők a városházán gyűlekeznek.

A tizenöt pontból álló tárgyszorozatot felöleli a magyar kubikos társadalom minden megoldásra váró kérdéséről, többek között a kubikos munkának szakmai iparrá való minősítése, a munkás-biztosítás egyesítése, a munkaidő, munkabérek és az akkord berendezés szabályozását, a fizetési jegyzetek kötelező bevezetését, az alvállalkozói rendszer megszüntetését, és végül a munkaadóknak teremtésére vonatkozó elgondolásokat.

A kongresszus résztvevőinek elhelyezéseiről, ellátásáról, felaruvasuti utazásról a NMK országos elnöksége gondoskodik.

Endrődről dr. Ióth István és Klinghammer László vezetésével nagyobb munkaküldöttség utazik a kubikos-nagygyűlésre.

Fásítsuk tanyánk és legelőnk körzetét

A m. kir. Erdőfelügyelőség ingyen csemetéket és suhángokat oszt ki a lakosságnak fásításra. Csak a vasuti szállítás költségét kell fizetni. Az I. kat. holdon nagyobb erdőszékek céljaira az állam 40 pengő segélyt ad, ha az illető forgatott földbe telepíti az új erdőt.

Az erdőfelügyelőség homokos talajra akác, nedvesebb vagy kötöttebb talajra kanadai nyár, szilfa, kőris, tölgy, ... szikes talajra tölgy, japán akác, kanadai nyár, kőris és szilfa, erősebben szikes helyekre vadkörtét, tamariska, ezüstfa csemeték ültetését ajánlja.

Községünk éghajlatát javítjuk a fásítással, amellyel a munka 10-15 év múlva biztos jövedelmet jelent.

Gabona- és állatárak

Elmult hetekben a belföldi gabonapiacra nem történt említésreméltó árváltozás. Olaszország felé tovább folyik a kivitel. Rövidesen megindul a szállítás Németországba is. Svájc felé csak áprilisban számítanak újabb kivitelre. A belföldi tengeri árak két hét alatt egy pengőt emelkedtek. — A 80 kilós tiszavidéki búzát 20.85—21, a zabot 19.40—19.60, az árpát 16—, a tengerit 14.40—14.55 pengős áron jegyezték budapesti átvételre.

A sertésvásár hetek óta lanyha. Fiatal, darabonként 130—150 kilós prima sertésekért 88—91 fillért fizettek a ferencvárosi vásáron. A magas takarmányárak mellett ilyen áron a hizlalás nagy veszteséggel jár a gazdaközönségre. — A borjúvásár is lanyha. Prima borjúért 81—86, másodrendű borjúért 70—80 fillért adtak pesti piacon. — Vidéken 60—70 fillért fizetnek prima szoposborjúért.

Az Országos Magyar Vándorforgalmi Szövetség keretén belül bizottság alakult, a tiszai nyaralás népszerűsítésére, mely január hó 14-én tartotta meg Budapesten Dr. Csörgő Károly ny. alispán ur elnöklétével alakuló ülését. A Tiszavidéki Bizottság a Tiszán való nyaralási lehetőségek felkutatását és országos propagálását tűzte ki céljául. Dr. Szechenyi Károly gróf a szövetség országos elnöke üdvözlő szavai után Csörgő Károly dr. elnök ismertette a bizottság munkaprogramját, majd az egyes tiszavidéki városok kiküldötteinek felszólalása után a bizottság elhatározta, hogy a propagandának minden eszközét igénybeveszi abból a célból, hogy a magyar nyaralóközönség a Tisza partot megismerhesse. A bizottság a legsürgősebb teendőket munkaprogramként összefoglalta és annak kivitelét a bizottság tagjai között elosztotta.

ÖRÖK HARC...

Irta: BARTHA ANDRÁS.

Bánat tévelygett a gyepükön,
Fekete bánat... holtravált
Szemmel nézték a virágok, mint
A sündörgő halált.
Nem mertek illatozni, könnyek
Bugyogtak szívükből elő,
Olyan könnyes volt a rét, mint egy
Ókori temető.

Nem rakott a tejútra angyal
Este ezernyi útjelet,
A szivárványok ablakánál
Bujkáltak a szelek.
Ember sem járt kint, menekült, mert
Megvettetni ki akar?
Csak egy kis törzs állt a síkon as—
Én fajtam: A MAGYAR!

Könyékre gyürte ingoujját
És jajgató kürtjébe „fűt”,
Hajrá nélkül kezdte meg a bús,—
Nagy lelki-háborút.
Azóta nem tud mosolyogni,
Szeme mélységes mély titok,
Csak az Isten tudja, hogy meddig
Tart ez a nagy birok...

Szigoru ellenőrzés a vágott baromfi piacon

A földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint minden levágott állapotban közfogyasztásra forgalomba kerülő baromfit hivatalos husvizsgáltnak kell alávetni. A vizsgálat alól csak az a baromfi mentesül, amely étkezéskor, vendéglőkben közvetlenül az elkészítés előtt kerül levágásra. Az egészséges húsrut lebélyegezve hozzák forgalomba, a fogyasztásra alkalmatlant pedig elkobozzák. A rendelet kiterjed arra, hogy a vágott baromfi árusítására berendezett üzletekben elő baromfit árusítani tilos. A rendelet 1939. április 1-én lép életbe Budapest székesfőváros egész területén.

VASUTI MENETREND

Gyomára érkező vonatok.

Budapestről	2.21
Békéscsabáról	5.34
Szarvasról	6.30
Vésetről	6.35
Békéscsabáról, sebes	8.19
Budapestről	10.21
Vésetről	11.46
Békéscsabáról, gyors	11.56
Budapestről, gyors	11.57
Békéscsabáról	14.20
Budapestről	15.24
Vésetről	16.51
Békéscsabáról, gyors	16.58
Budapestről, gyors	17.36
Gyuláról	19.26
Budapestről	20.39
Vésetről	22.00
Békéscsabáról	23.24

Gyomáról induló vonatok.

Békéscsabára	2.34
Vésetre	3.43
Budapestre	5.41
Gyulára	6.31
Budapestre, sebes	8.20
Békéscsabára	10.28
Békéscsabára, gyors	11.58
Budapestre, gyors	11.59
Vésetre	12.45
Budapestre	14.30
Békéscsabára	15.31
Budapestre, gyors	16.59
Békéscsabára, gyors	17.37
Vésetre	17.41
Szarvasra	19.29
Békéscsabára	20.49
Vésetre	20.30
Budapestre	23.50

HIRDETÉSEK

ENDRÖD-GYOMAI
TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
ENDRÖD

Fióktintézet: Gyoma. Tel.: Endrőd 2.
Folyósít rövidlejáratu mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellett.

Népházi
Szövetkezetben
kitűnő friss árukat
olcsón kap!

Ugaron
6. Páskumon 3 hold földet
elad vagy Páskumon elcsérel az
Egyházközség.

Akarja husz fillérrel drágábban eladni a búzáját?

Keresse fel
vitéz Baranyai Istvánt
az Endrőd—Gyomai Takarékpénztárban, magas árat ad érte!

A Katolikus Népszövetség és Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának.

Iratkozzék be tagul

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt-nál Endrődön. Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén. Orvosi vizsgálat nincsen!

Legkisebb havidíj 50 f.

Kegeđütanítást
vállal

Kappel Károly

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238-1934 sz. engedélyével.”
Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WALTHIER GYÖRGY

Főmunkatárs:
CSERNUS MIHÁLY
Nyomatott Nádudvary Mihály „PETŐFI” könyvnyomdájában Gyomán.

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.
M e g j e l e n i k minden hónap 15-én.

Felolós szerkesztő:
WALTHIER GYÖRGY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2 sz.

H i r d e t é s e k e t
kedvezményes feltételek mellett közlünk.

XII. PIUS PÁPA

Március 12-én az egész világ képviselőinek jelenlétében és négyszáz millió katolikus keresztény lelki részvételével tették fejére a pápai hármaskoronát XII. Pius pápának.

Szent Péter első római püspök székét foglalta el Pacelli Jenő bíboros, a népek és világrészek fölött magasan kiemelkedő trónjára, a krisztusi kereszténység lelki vezére, a messiási hit és erkölcs csillogó tanítója.

Lábai elé királyok és nemzetek borulnak, hogy hódoljanak annak a legnagyobb lelki hatalomnak a földön: Krisztus Királyságának, amelyet a Megváltó rendelkezéséből ő képvisel.

Nagyobb magaslatra, dicsőbb trónra ember a földön nem emelkedhetik: hisz a Pápa a világ-megváltó Krisztus helytartója. De a fény és dicsőség mellett nincs ember, aki nála nagyobb felelősséget viselne. Nemcsak mint Főpásztor a krisztusi hit és erkölcs tisztaságának és épségének védelmében, hanem mint a világ legfőbb szellemi hatalma a népek életének, biztonságának, békéjének, igazságos berendezésének igazságos és megértő irányításában és oktatásában.

És a felelősség annál súlyosabb, mert a mai válságos időszakban felfegyverzett nemzetek és világrészek állanak egymással szemben — gyűlöletes elfogultsággal és mindenrekész elszánt-sággal.

Nagy tehát a felelősség keresztje, de az isteni Gondviselés olyan csodálatos képességű férfiat állított Szent Péter örökébe, akinek rendkívüli képességeiből és lenyűgöző egyéniségéből a reményesség és bizalom árad az aggodó emberiség milliói felé.

„Te Péter (szikla) vagy, mondotta Jézus Simon Péternek és én e sziklára építem anyaszentegyházamat, s pokol kapui sem vesznek erőt rajta.”

Krisztus anyaszentegyházának sziklaalapjává tette Pétert és utódait a Megváltó. Ez a tény és tudat ad erőt, tekintélyt és biztos vezetést Krisztus helytartójának, de ad vigaszt nekünk is az élet tengerén hányatott, magunkra hagyatva tévelygő, veszendő emberiségnek.

Az állig fegyverzett, vérözönbe zuhanni készülő világ közepén áll látszólag fegyvertelenül XII. Pius. Nincs modernül felfegyverzett milliós hadserege, nincsenek tankjai és bombavető repülőgépei, nincsenek ágyú- és légharító gépei, de vannak legyőzhetetlen erkölcsi fegyverei. Kezében vannak az ősi, tiszta evangélium isteni

igazságai és örök érvényű erkölcsi törvényei.

E megdönthetetlen és legyőzhetetlen legyverek birtokában a krisztusi sziklán védelmezi bátran és hősiességgel az igazságon gyökeröző emberi jogokat és szabadságot az elnyomott és jogtiprásban szenvedő népek javára, hirdeti és követeli az igazság érvényesítését és ebből származó béke megteremtését és a népek krisztusi testvériségének átérzését és egymásratalálását.

Fenkölt, természetfölötti kegyelemtől irányított bölcsesség és az örök igazságok tüztől izzó kemény kitartás képes csak rendet teremteni — a vulkánon táncoló nemzetek zürzavaros életében, ahol az egyéni és faji konok kevély-

ség, a haszonleső aranyimádat, a sátán ivadékainak hazug szólamai, az önimádó önkényuralom fékevesztett borzalmi és életpusztító nemzedék szörnyű bűnei ülnek tivornját a társadalom bünyös és rikoltó berkeiben.

Pacelli Jenő bíboros-államtitkár a békének, az egyházi és emberi jogoknak, a népek krisztusi testvériségének bátor harcossá tevő irányítója és vezetője volt eddig is. Az ujjongó lelkesedés, öröm és hódolat, amelyet az új pápa megválasztása az egész világon keltett, azt az egyetemes felfogást fejezi ki, hogy XII. Pius pápa egyéni és szellemi kiváltsága valóban mindenkinél alkalmasabb a nagy és emberfeletti feladatok végzésére.

Mi magyarok, akik az eucha-

risztikus kongresszus feledhetetlen napjaiból mélyeséges háival és hódoló alázattal borulunk Szent Atyánk lábai elé, talán legjobban és legforróbban kérjük a Mindenhátót, hogy kegyelmeinek bőségével gazdagítsa és irányítsa, munkásságát áldásával tettezze Szentséges Atyánkunknak, aki minden magyar vágyát választotta jelszavául: az Igazság munkájának hékéjét.

Hét millió katolikus magyar meggyőződéssel hiszi és reméli, hogy nemzetünk nagy barátjának és pártfogójának dicsőséges uralkodását egy jobb és szerencsésebb kor bekövetkezése kíséri és ezért fiúi hódolatunk igaz örömmel kiáltjuk:

„Tartsd meg Isten Szentatyánkat, Krisztusnak helytartóját!”

XII. Pius pápa a magyarok atyai barátja.

Az eucharisztikus kongresszus idején elhangzott beszédei világosan elénk tárják azt a minden magyar szívnek értékes megbecsülést és szeretetet, amelyet Pacelli Jenő bíboros, most már XII. Pius pápa országunk és népünk iránt érez. Egy hétig volt köztünk és a közelebbi érintkezés, helyzetünk, viszonyaink megvilágítása csak fokozta szívében azt a jóindulatú érzést, amelynek oly gyönyörű szavakban adott kifejezést elutazása alkalmával.

„Hívó lélekkel emelem kezemet és lelkemet — mondotta Pacelli pápai követ — ebben az ünnepélyes órában, amely mind az elmúlt idők dicsőséges emlékével, mind pedig a jövőnek szorongó érzésével visz bennünket-e koronázó főtemplomban, amely a nagyszerű hitnek szellemét leheli — ahhoz, akinek dicsőség és tisztelet adassék. *Buzgón kérem a nagy és hatalmas Istennek áldását erre a Mária országra, összes fiait és leányaira és arra, ami legbensőmet leginkább megindítja és amit így fejezek ki: Üdvözítsd Uram a te népedet és áld meg örökségedet!*”

A tiszteletére rendezett iparcsarnoki fogadó ünnepségen ezeket mondotta:

— Budapest, ez az előretolt végvár, mely a felszabadításért folytatott hosszú küzdelme mellett diadalmasan harcolt Krisztus szabadságáért is, ez a lovagias város, mely vendégül látja ezt a nagyszabású gyülekezetet és várja, hogy szemhátára megvilágosodjék a holnap nap tündöklő fényétől: a Hősöktere, a magyar bátorságnak ez a jelképes arénája még nem látta lobogni, a nap sugaraival elkeveredni a keresztény népek jámbor hitének ezernyi és ezernyi lángját abban az

egyedül álló pillanatban, amikor dicső emlékü kövei az egész katolikus világ misztikus oltárává avatódnak. Mégis ezen a nagyszabású gyűlésen a nagy kongresszus hajnalának ünnepélyes várásában, számosan gyülekeztek össze azok, akiknek szívét égő hazaszeretettel hatja át a Krisztus királyba és a krisztusi ország alapvető törvényeibe vetett megingathatatlan hit, szent és büszke tudat, a hit, az igazságosság és a béke országában, amely ha érezteti is hatását a földön, gyökereivel nem erre a világra, hanem az égbe nyulik. Ti jól tudjátok ezt és jól tudja e történelmi föld, amelyet Magyarország első királyának apostoli egyénisége szentelt meg, akinek elméjét és karját Krisztus keresztje és a Szűz Anyának, a ti patronátoknak tisztelete irányította és akinek köszönhetitek nagyságotokat és dicsőségeteket és azt a ki mondhatatlan örömet, hogy Szent István személyében olyan égi pártfogótok van, aki hősiességben nem marad alatta az első vértanúnak. Ő fentről néz reátok és biznyára örvend azon, hogy város, amely koronáját őrzi, most célja és központja az Oltáriszentségben rejtőző Isten egyetemes imádatának, annak, akit ő most szemtől-szemben lát a szentek fényességében és gyönyörködik abban, hogy a ti hires és ősi valóságotok, atyáitoknak ez a drága öröksége most az egész világ előtt tanuságot tesz a Duna-Tisza partjain általa elvetett apostoli és katolikus hit gyümölcseiről.

— Köszöntöm ezt a nagy várost és ezt a nagy népet vezető-

ivel egyetemben azzal a belső meggyőződéssel, hogy az Oltáriszentségben jelenlevő Isten helytartója a legfőbb pásztor, aki gondosan őrökdi a juhok és a bárányok fölött, szeretetteljes és atyai tekintettel figyeli a Krisztus által rábizott nyájnak ezt a kiválasztott helyét. Azok az ékesszóló ajkakra elhangzott szavak, amelyek megreszkettették e terem levegőjét és növelték máris megindult szívem csodálatát, örömmel és bizakodással vannak tele, őszinte megnyilatkozásai a lángoló magyar léleknek és ígéretteljes előjátékai az ünnepélyes Eucharisztikus üléseknek.

Végül Horthy Miklós Magyarország kormányzójának üdvözlőszavait megköszönve a többek között az alábbi gondolatokban gazdag szavakat mondotta:

— Ez a nép, amely keletről jött és lelkében a keleti gondolat tündöklő mélységeit hordozza, anélkül, hogy elvesztette volna sajátos jellemvonásait, naggyá nőtt a nyugati földön, amelyet új hazának választott, részesült a nyugati keresztény civilizációból, megerősödött és megtisztult általa és benne s fokozatosan készült arra, hogy ezzel a civilizációval szemben olyan szerepet töltsön be, amely kegyetlen megpróbáltatások közepette is belsőleg gazdagította és nemesítette s amely mindig értékes mozzanata fog maradni az európai történelemnek és kulturának.

KATOLIKUS AKCIÓ

Triduum-ot

tartott az endrői III. rend részére P. Szabó Polikárp ferences házfőnök. Nemcsak Szent Ferenc követőinek hitvalló csapata, hanem a többi hitbuzgalmi egyesületek tagjai is tömegesen vettek részt a nagy erkölcsi haszonnal járt lelkipályakorlaton.

Épületes volt, hogy nagyon sok középkori férfi is ott serglett a Páter gyóntatószéke körül és megkönnyebbült szívvel sietett az áldozó-rácshoz megnyitni szívét a régen nem vett Eucharisztikus Krisztus előtt.

Sokan jöttek, de mégis sokan elmaradtak. Pedig a tavaszi munkálatok február végén még nem tarhatták vissza őket?!

Vagy talán nincs szükségük Krisztus tisztító, vigasztaló és erősítő kegyelmére?

Keresztény vagy testvér, tehát nevedben viseled a „kereszt” szót. Keresztet írt szent olajjal homlokodra lekipásztorod, amikor keresztelt. Keresztet csókoltál meg hitveseddel az oltárnál, amikor esküdtél. Keresztbe rakod buzakévédet, amikor az Isten áldását összegyűjtöd. Kereszt örködik sirod fölött, amikor bucsut mondasz ennek az arasznyi életnek. Miért nem sietsz tehát a kereszt tövébe, Krisztusodhoz az élet derekán is, amikor minden napon és minden percben Isten segítségére és oltalmára van szükséged?!

Krisztusod reád néz és utánad tekint akkor is, amikor bűnös hanyagsággal elmész a templom mellett, anélkül hogy bemennél hozzá köszönteni őt. Harangja szavával hív és figyelmeztet, hogy közeledik az órád, vigyázz!

Megváltód rátekintett a bűnös és őt megtagadó Péterre is. E nézés felrázta szörnyű bűnéből a megtévedt apostolt és keserű könnyek között bánta őszintén nagy bűnét. Te elfordítod tekinteted a Megváltó jóságos szemei elől?

Vagy úgy cselekszel, mint Judás? — Jézus intette az utolsó vacsorán. Nem használt, elment és elárulta Mesterét. Még az utolsó percben is megkísérelte a megmentését. Csókkal figyelmeztette arra a nagy szeretetre, amelyet lelke iránt az isteni Üdvözítő érzett. Kevély, megátalkodott, kapzsi lelke inkább a pénzt, a vagyont s az ebből származó vidám, de bűnös életet kívánta. Tudod, mi lett a vége. Kétségbeesésében, szörnyű bűnmardosásában fel-

kötötte magát. A szörnyű végből rettentő büntetésre ébredt. Így jártok valamennyien, akik az élet viruló napjaiban eláruljátok és megvetitek a világ-megváltó, életeteket adó és számonkérő: Örökbíró, Krisztus szavát!

Testvér! Jőjj hozzá, míg nem késő!

A kereszt tövéből világosság árad!

Ha az ember Genf városából a közeli Saleve hegyre tekint, megfigyelheti, hogy ezt a hegyet igen gyakran borítja be a köd. Ez a piszkos, füstszerű felhő eltakarja a hegynek bérceit, szikláit, erdőit, utait.

Amikor aztán eltűnik a köd és tiszta a levegő, a hegynek egyik magas ormán hatalmas kereszt lesz látható. Ott áll és nagy messzeségben uralja a hegyoldalt.

Egy előkelő, vallásos úriember kirándulást tett erre a hegyre. Szép volt az idő, amikor elindult, de alig ért útja negyedére, már sűrű köd burkolta be a hegyet. Csak nehezen látott két-három lépésnyire is. Az utelágazásnál félt, hogy eltéved. Aztán meg a vidéket is szeretete volna látni és bosszantotta, hogy hiába jött.

Útja közben egy környékbeli gazdával találkozott. Megszólította:

— Ugyan kérem, mondja meg merre menjek, hogy kijussak ebből a ködfelhőből?

— Csak tessék ezen az uton tovább menni, — felelte a kérdezett — és nemsokára elér a kereszthez. Ott annak lábánál már világosság van.

A turista így is tett. Vigyázva haladt az uton és valóban elérkezett a kereszthez. Itt vége szakadt a ködnek és ahogy körültekintett, csodás szépség tárult eléje. Alatta ott gomolygott a ködfelhő, de felette gyönyörűen sütött a nap. Ennek fényében csak úgy ragyogtak a sziklák, szépséges volt a zöld moha, a messzeségben pedig látszott a gyönyörű tájké.

A kereszt tövéből remek volt a kilátás!

Aki a kereszt alá áll és onnan nézi a világot, különös fényben látja azt. Az érettünk meghalt irgalmasszívű Krisztus közeléből egész más a tekintet és a látás.

Alattunk az élet gondjai go-

molyognak. A bűnök köde borítja a földet. A kereszt felett azonban világosság van, az örökélet bércét látjuk és a messzeségből felénk int a tulvilág szépsége és tájéka.

Ebben a világosságban olyan csodálatos erő van! Amikor fáradtan, az élet csalódásaitól megtörtén leborul oda az ember, a világosság fényénél megérti, hogy van még egy másik élet is, ahol nem érhet bennünket csalódás!

Amikor a gyarlóság a vétek útjára vitte az embert és a bűn kétségbeesésig gyötri a lelkiismeretet, a kereszt világosságánál megtudja az összetört lélek, hogy nem veti le a bánatos szívet. Az, aki életét adta éretünk...

A szenvedő és bűnös ember az igazatadás meggyőződésével zengi az éneket:

„A keresztfához megyek, mert máshol nem lelhetek nyugalmat lelkemnek!...”

Egyházi h iradás.

A belterületi körök és egyesületek tagjai testületileg kívánják végezni husvétii legszentebb katolikus kötelességüket: az Oltári-szentségben jelenlevő Krisztus vételét. Az egyház vezetősége készséggel fogadta a kérelmet és „Fekete Vasárnapot” jelölt ki, amikor szentségekhez járulnak a hivatalok, egyesületek és körök katolikus tagjai.

Nehogy azonban a külterületi egyesületek háttérbe szoruljanak, e körök tagjai Virágvasárnapon jönnek az Eucharisztikus Krisztus vételére.

Valóban felemelő látvány lesz, amikor Endrőd férfi lakosságának színe-java hitvallást tesz a Megváltó Jézus mellett. Azok a szerencsétlen flótások, akik az emberi rövidlátás és elfogultság hálójában nem hallják lelkiismeretük szavát és elzárják bűnös lelküket Krisztus előtt, valóban szánalomraméltó, állati sorsbán vergődő figurák. — Reméljük, ilyenek kevesen lesznek!?

Gyümölcsoltó Boldogasszony napja az édesanyák ünnepe. Az angyal Isten követségében ekkor adta hírül a Szent Szűznek, hogy a Szentlélek ereje megárnnyékozza és Fiat fog szülni. E napon tehát a sok gyermeke édesanyák járuljanak az isteni Gyermeknek áldott szent Testéhez és Véréhez. Erőt, áldást, lelki békét és kegyelmet kapnak Tőle.

A Legény-ifjúság március 26-án, a Leánysereg április 2-án járul a szentségekhez. — Meglátjuk, hogy melyik csapat erősebb és népesebb!

Akik fontos akadály miatt nem jöhetnek, azok Nagycsütörtökön jöjjenek az Ur asztalához!

Tavaly Budapesten országvilág előtt többszázezer férfit rang és kor különbség nélkül hitet tett Krisztus király mellett. A világ valamennyi nemzete épült a magyarság hitvalló példáján Endrőd katolikus népe sem maradhat a sátn zsoldjában! Krisztus hív: „Jöjjetek hozzám mindnyájan!”

Hitbuzgalmi egyesületek. Szent Ferenc III. rendje március 19-én délután 4 órakor, az Oltáregyesület március 25-én d. u. fél 4 órakor, a Jézus Szive Szövetség Női-csoportja március 26-án d. u. 4 órakor tartja havi ajátosságát. Az Eucharisztikus Férfi-Liga április 1-én, a Leányegyesület és Leány-klub április 5-én este fél 6 órakor a polgári iskolában tartja havi összejövetelét.

Az Olvasós-társulat évi közgyűlésén Várju J. Imre testvért kérte fel a társulat további vezetésére, míg a Jézus Szive-társulat vezetője Varga Imre lemondása folytán Gellai István lett (Kondorosi-ut).

Külterületi szentmisék. Március 19-én a polyákhalmi és nagylaposi kápolnás iskolákban, március 25-én a csejti, március 26-án a Szent Imre-iskolában, április 10-én az öregkerti kápolnás iskolában és a nagylaposi kápolnás iskolában mutatunk be szentmisét. A szentmisék a közelebbi iskolákban fél 10, a távolabbiakban 10 órakor kezdődnek. A husvétii szentgyónást ez alkalmakkor is végezhetik a hívek.

Egy nagy tudós hite.

Néhány hónap előtt közölték az újságok, hogy az északi sarkvidék tanulmányozására indult francia expedíció elpusztult. Hajójuk, a Pourquoi pas? jéghegyek közé került, amelyek összetörték a hajót és az expedíció tagjai is életüket veszítették.

Ennek az expedíciónak vezetője dr. Charcot nevű világhírű tudós volt.

Az expedíció egyik északi szigetől indult el útjára. A sziget kikötőjében egy katolikus templom is van. Az indulás reggelén találkozott a templom plébánosa dr. Charcot-val a templom előtt. Üdvözölték egymást és a plébános megkérdezte:

— No, paráncsnok ur! Minden kész az útra?

A nagy tudós kedvesen válaszolt: — Nem, plébános ur, még nincs minden készen. Majd akkor lesz készen minden, ha ön meggyóntatott és megáldoztatott engem.

Azután bement a templomba építelenen elvégezte szentgyónását és áhitattal járult a szentáldozáshoz.

Ez az ember igazán elkészülve ment a nagy útra!

IMRÉDY BÉLA!

A bécsi konferencián három bajnoka: Imrédy Béla, Kánya Kálmán és gróf Teleky Pál — az ország hálaja és ujjongó lelkesedése mellett — írta be nevét a magyar történelembe. Az elismerés és köszönet szavát alig találta meg a magyar közvélemény a heroikus teljesítmény láttára, de megtalálta éles fűrészt a gáncs és irigység, amely alattomos, a magyar közéletben szokatlanul ildomtalan módon illesztette éles fozait Imrédy Béla nemzetségfájába.

A volt miniszterelnök — az ország népének elképedése és felháborodása között — gerinces bátorsággal és férfias nyíltsággal jelentette be lemondását Horthy Miklós kormányzó urunknak. A vád, amelyet „előkelő politikusok” drága pénzen szereztek és állítottak Imrédy ellen, hogy anyai ágon a nyolcadikős, gyermekkorában keresztelkedett ki az izraelita vallásból.

Sem a képviselőház többsége, sem az ország közvéleménye nem tartotta elégséges oknak a jelentéktelen, 130 év előtti eseményt, de Imrédy puritán gondolkodása és önzetlen közéleti működése még ezt sem nézte el, hanem átadta helyét olyan férfiúnak, aki az Imrédy kormánytól benyújtott javaslatok tető alá hozatalát európai tudásával, kipróbált politikai éleslátásával és kemény magyar érületével garantálta.

A magyar nép mélyeséges tisztelettel övezi gróf Teleky Pált. Ismerjük és tudjuk róla, hogy egyik legkiválóbb egyénisége a mai időknek, de mégis fölvetjük a kérdést, hogy mi szükség volt Imrédy távozására és elfűrészelésére?

Olyan gazdag a magyar jelenpolitikai értékekben, hogy évtizedek legnagyobb értékű fiát ilyen könnyen félretelhatja?

A művelt világ olyan kiváló pénzügyi lángésznek és gazdasági szakembernek ismeri Imrédy Bélát, hogy elcsodálkozott távozásán éppen akkor, amidőn az ország gazdasági átformálása és a nemzeti megerősödés virális kérdései képezik legfőbb tárgyát a képviselőház korszakos jelentősé működének.

Egy második évezred alappil léreit kívánta sziklaalapra helyezni Imrédy Béla. Elszánt hittel, törhetetlen akarattal és farradhatatlan munkabírással készítette elő a nemzeti ujjászületés nagy művét. Ószinte, gyakorlati jelentőségű, a nemzet vívódását átérző és átélő célkitűzése — mint áldásos májusi esőt hozó viharfelhő vonult át a magyar társadalom egén és reményt, bizakodást, támogató bizalmat váltott ki milliók lelkéből. So-

kan égháborúnak vélték Imrédy reformterveit, mit udtuk és éreztük, hogy — dörgés és villám lés áldásos esőt hoz.

Elment. De nem bucsuzunk tőle! Visszavárjuk!

Nem felejtsük el, hogy az ország egyik legjobban dotált állását hagyta ott, amikor az ország hívó szava élre állította. Ez az önzetlen és áldozatos cselekvést Rákóczy Ferenc és Széchenyi István életében láttuk, de nem ismerjük azoknál, akik acsarkodtak ellene.

Nem felejtsük el azt a főséges kiállást sem, amelyet tanusított a múlt évben, amikor az egész világ képviselői jelenlétében a katolikus hívő öntudatos alázatosságával borult térdre az Eucharisztikus Krisztus előtt. Aki félt és imádja Istenét, az kötelességeit is lelkiismeretesen teljesíti.

És századok múlva is példaként fogják tanítani iskoláinkban azt az önfeláldozó, fizikumát leörlő, idebénítő munkát, amelyet a felvidék visszaszerzése alkalmával, a nemzeti érdekek és az ország jövője érdekében — ellenségeink fondorlata, egyes barátunk meg nem értése miatt — emberfeletti öngyőzéssel és szívós küzdelemmel a béke érdekében kifejtett. Gyönyörű teljesítmény volt!

Hisszük és várjuk, hogy mielőbb ismét az élen látjuk Imrédy Bélát. Az ország nem nélkülözheti egyik legnagyobb fiát! „Mindent vissza”!

Az új kormány

megalakításával gróf Teleky Pál vallás- és közoktatásügyi minisztert bizta meg Magyarország Kormányzója.

A keserű és fájdalmas változásban enyhe gyógyír. — Az európai hírű tudós és tizen-nyolc év előtt fényesen vizsgázott államférfiu vette kezébe az ország kormányát, hogy ugyanazon uton és irányban vezesse, ahogy azt kiváló elődjétől Imrédy Bélától átvette.

A forradalmak utáni nyomoruság és zürzavaros állapotban Teleky emberfeletti munkát végzett, hogy a romok fölött új magyar életet teremtsen. Becsülettel megállta helyét. A nemzet hálásan gondol reá.

Az új magyar élet — utódai és a változatos külpolitika befolyása következtében — dült-utra jutott. Teleky résztvett Imrédy mentési munkálataiban, s most folytatja a kemény, szívós küzdelmet az új magyar élet napfényes és boldogabb kialakítására.

Kormányának tagjaiul Imrédy Béla munkatársait kérte fel, s csak a kultusztárcát bizta ko-

rábban elődjére, a keresztény és nemzeti politika gerinces harcosára, a legnagyobb magyar történetudósok egyikére: dr. Hóman Bálintra.

Adja Isten, hogy kitartó és fáradságos munkájuk gyümölcse valóban az ősi magyar rögön felépülő békésebb, megelégedést nyújtó magyar élet legyen!

Csehszlovákiában

újabb zavargás és fegyveres megszállás zajlott le az elmúlt héten. A tótság vezetői — prágai hírek szerint — minden közösséget meg akartak szakítani cseh barátaikkal — az elnök személyén kívül és államcsinnyel akarták keresztül vinni önállósítási vágyaikat.

A cseh államfő táviratilag menesztette Tiso miniszterelnököt és társait, akik Hitler kancellárhoz fordultak védelemért.

Pár napi küzdelmes tanácskozás és katonai beavatkozás után — valószínűleg német tanácsral — látszólag megbékéltek a „jó barátok” és a csehszlovák elnöke Sidor Károly elnöksége mellett új miniszteriumot nevezett ki Pozsonyba.

Sajnáljuk ezt a derék népet és a magyar földnek azt az ezeréves darabját, amely most néma tanuja a koncon veszedő népeknek. A bécsitárgyalás szabadságot és nyugodt életet adhatott volna ezer évig velünk élő szlovák polgártársainknak, s vezetőik inkább kívántak azok mellett maradni, akik husz év alatt csak elnyomásban és kiszipolyozásban részesítették őket. — Megsütötték pecsenyéjüket, most rágódhatnak rajta. Az Isten nem bortal fizet!

A zsidótörvény

általános vitája befejezést nyert. Megindultak a parlamenti csatározások az egyes szakaszok módosítása körül. A jobboldali pártok erősen védik a javaslat többször átdolgozott, szigorú alapelveit, a baloldaliak és a velük együtt működő új pártok az enyhítés mellett kardoskodnak. Pár nap múlva befejezik a javaslatot, s végre elsimulnak azok a közéleti harcok, amelyek az ország közgazdasági életére nem jelentettek előnyös hatást. A keresztény magyar ifjúság tizezeinek biztos jövőt ígér a javaslat tökéletes megvalósítása. A parlament nagy mulasztást tesz jóvá a törvénnyel. 1920-ban elmulasztotta kivetni és keményen végrehajtani a hadinyereség adót, most pótolni igyekszik a súlyos mulasztást. Reméljük ugyanis, hogy a végrehajtás inkább a „nagy zsidókat” sújtja! Egy kis gazdasági érvágás nem árt nekik. Ugyis túl kövérre híztak a nemzet testén.

Hogyan védi a szociáldemokrata párt a magyar munkásokat?

Sokgyermekes munkáscsaládok ezrei ostromolják a szociáldemokrata vezetés alatt álló, csődbejutott Törekvés Takarékpénztárt, hogy keserves keresményeiket, amelyeket évek hosszú során önmegtartóztatás és nélkülözések között felretéve mint 50—100—300 pengős betéteket a pénzügyintézetnél elhelyeztek, adják vissza!

Évtizedeken át a közéleti tisztaságról, a kisemberek érdekeinek védelméről dikcióztak a szociáldemokrata vezetők, s most a bank szociáldemokrata vezető urai rendőri karhatalom kivezenyítését kérték, hogy a pénzüket visszakérő munkások ostromától szabadaljunak.

Szerte az országban ezer és ezer munkás évekig fizette a súlyos pártadót a szociáldemokrata intézmények erősítésére, s az intézmények csődje után sokéves befizetésük vált semmivé.

Súlyos és keserű tanulság!

A magyar munkásság ne düljön be és ne hallgasson tőle idegen, csak fillereit és szavazatát kívánó idegenfajú szervezeti titkárokra és vezetőkre.

A munkásosztály soraiban igen sok értékes egyén és hivatatott vezető van. Ezeket állítsa az élre és iparkodjék megtalálni a testvéri megértő kapcsolatot azokkal a nemzeti és szociális irányzatokkal, amelyek a munkásréteg anyagi érdekeinek becsületes szolgálataival valóban megjavíthatják a munkásság nehéz helyzetét.

Viszont a keresztény nemzeti gondolat diadalmas előretörése idején azt várja a magyar közvélemény a kormányzat erőkezű vezetőitől, hogy amit nagyon helyesen határozott eljárást tanusított a felforgató jobboldali szélsőségek ellen, ugyanolyan határozottsággal járjon el a baloldali vörös nemzetköziség marxista szervezetei ellen is.

Végre valósuljon meg a forradalmi idők szörnyű napjaiban meggyökerezett azon egyetemes kívánság, hogy Magyarországon szervezkedni, politizálni és megmaradni csak magyar nemzeti alapon lehet!

Kivánatos a lengyel-magyar közös határ

Gróf Ciano olasz külügyminiszter biztosította Beck ezredes lengyel külügyminisztert, hogy Olaszország nem változtatja meg azt a felfogását, amely szerint kivánatosnak tartja, hogy Lengyelország és Magyarország közös határt kapjon azért, hogy Magyarország teljesen bekebelezze a Ruszínföldet.

HIREK

A Magyar Élet Mozgalom, mely azóta Magyar Élet Pártja néven politikai párttá alakult át, a múlt hó 18.-án Ricsói dr. Uhlarik Béla főispán Ur jelenlétében tartotta meg zászlóbontó gyűlését Kondorostanyán. Kondorostanya népe a késő esti órák dacára százával gyűlt össze a kondorostanyai Hangya-szövetkezet előtt és meleg óvacióban részesítette a vármegye közszeretében álló főispánját. Dr. Gaal József a kirendeltség nevében, Hunya Ince a Hangya-Szövetkezet és az ottani NEP szervezet nevében üdvözölte lelkes szavakkal a kocsijából kiszálló Főispánt és Horváth Géza ezredes Urat. A Hangya nagyterme zsufolásig megtelt érdeklődő kondorostanyai közönséggel és ott Hunya Ince néhány szavas megnyitója után Fülöp Imre kisgazda üdvözölte Kondorostanya lakossága nevében a Főispán Urat. A beszéd egyszerű kisgazdasziból jött ugyan, de olyan emelkedett hangú közszóval, gyönyörű, a magyar embert jellemző érzelmekkel volt telítve, hogy magával ragadta az egész hallgatóságot. Majd Horváth Géza nyug. ezredes tartott érdekes ismertetést a Magyar Élet Mozgalom és politikai élet porondon fekvő eseményeiről. A minőségig lelkes hangulatban lefolyt közgyűlés Főispán Ur köszönő szavai után a Himnusz hangjai mellett ért véget.

A Frontharcosok múlt hó 18-án tartották meg első rendes évi közgyűlésüket. A frontharcos bajtársak megértették az úők szavát és nagyszámban gyűntek össze a közgyűlésre, melyet az elnök akadályoztatása miatt vitéz Baranyai István társelnök vezette le, aki a gyűlést nagyszabású és lendületes beszéddel nyitotta meg a tegezte a frontharcosok célkitűzéseit. A tárgyakat nagy megértéssel tárgyalta a közgyűlés és a himnusz hangjai mellett emelkedett hangon mentek saját helyeikre, ahol disztribúziót tartottak, népes közvacsorával egybekötve.

A Magyar Élet Pártja e hó 12-én akarta megtartani zászlóbontó gyűlését Endrődön, azonban olyan akadályok jöttek közbe, hogy ezt el kellett halasztani. E helyen is értesítjük Endrőd község és környéke lakosságát, hogy az elmaradt zászlóbontó gyűlés f. hó 18-án délután 5 órakor Kondorostanyán, f. hó 19-én délelőtt 11 órakor pedig változatlan programmal Endrőd községébe udvaron fog megtartani. A gyűlésen föl fóg szólalni Várady László szentesi országgyűlési képviselő, Horváth Géza nyug. ezredes, szervező főtitkár és Papp

Sándor országos főtitkár. Felhívjuk a lakosság figyelmét erre a gyűlésre azzal, hogy ott minél nagyobb számban legyenek jelen.

Legelő verseny. A Magyar kir. Földmivelségi Miniszter f. évben Békésvármegyében is elrendelte a legelőverseny megtartását. Köztudomású az, hogy a község előjárósága a Zöldmező mozgalommal kapcsolatban a községi legelők karbantartására fokozottabb figyelmet fordít már 3 év óta. A legelők gondozása magában foglalja a fásítást, gyomirtást és talajjavítási munkákat. Ezek a tevékenységek azok, melyek ebben a tekintetben figyelembe jöhetnek. Az előjáróság mindezeket a tevékenységeket lelkiismeretes pontossággal és nagy költiséggel hajtotta végre. F. hó 10-én volt a döntőbizottság ülése és Endrőd községet a legelőversenyben a vármegyében a második helyre tették és Endrődöt az első helyre helyezték Békéscsaba csak az intenzívebb gazdálkodás miatt haladta meg. Alapos a remény, hogy jövő évben feltétlenül Endrőd község fogja az első helyet elnyerni. A Csuda ballai községi legelő 5. helyre került, Gyoma község legelője pedig a 6. helyre. El nem lehet mulasztani, hogy ezért a kitüntető eredményért a községi előjáróságot, elsősorban pedig a Főjegyzőt és Gazdát illeti meg az elismerés, akik állandóan szívükön hordták a legelő karbantartását. A kitüntetés anyagilag is értékes rétmunkáló géphez juttatta a községet.

Két és félevesi börtönre ítélte a gyulai törvényszék Bálint Istvánné endrői asszonyt, aki gyermekét az elmúlt évben megfojtotta és öngyilkosságot kísérelt meg.

Madrid utcáin napokig palakokban folyt a vér. A kommunisták szalítak szembe a Francó-val békülni akaró szociáldemokratákkal és liberálisokkal. Kimeletlenül öldösték egymást. A város körül a nemzetek hadserege vonult fel és lábhoz tett fegyverrel várja a forradalmárokat párbajának befejezéséig. Újabb jelentések szerint a kommunista csapatok nagy része megadta magát. Ellenszegülőket sorra lövik Miaja katonái. Eddig tart a „betyár-becsület”.

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár március 16-án tartotta évi rendes közgyűlését a Népházban. A pénztáratörvényes tevékenységéről és az igazgatóság tartalmáról szóló jelentése. A részvényesek 3 százalékos osztályt kapnak.

Endrői Katolikus Nők Napja március 25-én. Délelőtt a kis misén közös szent áldozás: hazánk sorsának jobbrafordulásáért. D. u. a Népházban disztribúziót rendez az endrői leányklub — a népművelési előadássorozat keretében —, melyre minden endrői

katolikus családot szeretettel vár a Leánysereg. Minden endrői jó katolikus magyar asszony és leány ott lesz az ünnepségen!

Félmillió ember

sorakozott fel a Szent Péter téren és 65 000 hívő a templomban, hogy tanuja legyen a világegyház nagy ünnepének: XII. Pius pápa koronázásának.

Negyven nemzet küldöttsége vett részt a fenségesen szép és meghatározó szertartáson, a világ minden részéről. Sohamég pápai koronázáson ennyi nép és a világ minden számtalán államból ennyi küldöttség még nem volt jelen.

Az ünnepi szentmise után a Szent Péter templom erkélyén történt a koronázás rövid szertartása, amely után a Pápa áldást adott a jelenlévőkre és a világ minden katolikusára.

Endrődön az összes társadalmi egyesületek és hivatalok tagjai résztvettek a hivatalos Te Deum szentmisén, amelyet Csernus Mihály apátplebános mondott segédlettel. Szentmise előtt a Pápa hivatásáról, nagy felelősségéről és Krisztushoz vezető munkásságáról beszélt híveinek az apátplebános. — Mise végén lelkesen hangzott fel ezrek ajkán a pápai himnusz — „Tartsd meg Isten Szentatyánkat!”

Husz éven aluliak nem mehetnek Németországba

A főispán újabb rendelete

A főispán újabb rendeletet adott ki a németországi munkásexportra vonatkozólag. Az újabb rendelkezés szerint husz éven aluli leány, vagy fiatalember egyáltalán nem mehet Németországba munkára, még akkor sem, ha szülei vel akar kimenni.

A főispán új rendelete szerint a ma már összeírni névsoron is változtatni kell, mert ide husz éven aluliak is fel vannak véve, akik szüleikkel akartak kimenni Németországba. Ezeknek a kimaradtoknak a helyébe természetesen új embereket vesznek fel.

Felmentették Makkai Jánost

az Eckhardt által ellene indított sajtóperben. Az ítélet kihirdetése után Eckhardt súlyosan megsértette Makkait.

Szélhámusok garázdálkodnak a mezőgazdasági munkás-toborzásokon

Békésmegyében két nappal ezelőtt kezdtek meg a mezőgazdasági munkások németországi toborzását. A Németországból érkezett bizottság a helyszínen vizsgálja meg a munkásokat. Szabályos orvosi szemlést tartanak a községekben. Alighogy megérkezett a bizottság, mindjárt felbukkantak németül beszélő, lelkiismeretlen szélhámusok is a békésmegyei falvakban.

Ezek azt híresztelik, hogy a német bizottság megbízásából tartanak előzetes szemlést. Kolbászt szalonnát, malacokat csálnak ki a falusi emberektől s ennek fejében megígérik nekik, hogy közbenjárjanak érdekükben a bizottságnál. Vitéz Ricsói-Uhlarik Béla főispán most felhívást intézett a vármegye érdekelt közönségéhez, ne düljön be a szélhámusoknak, hanem adja őket csendörkézre. A főispán azt is közli, hogy németországi munkára csak azokat szerződteti a bizottság, akiket a hatóságok is ajánlanak.

Tíz ember megbetegedett az arzénos lisztől Tiszaföldváron. Tiszaföldváron hetekkel ezelőtt arzénos liszt került forgalomba, amelytől tíz ember megbetegedett. A beteget a szolnoki kórházba szállították s közülük ma G Szabó Pál 35 éves gazdálkodó meghalt. A csendőrség erélyes nyomozást indított annak kiderítésére, hogyan került arzén a lisztbe.

Leleplezték egy pénzhamisító műhelyt. A főkapitányságon letartóztatták Baumgarten Dező 30 éves hentessegédet pénzhamisítás kísérlete miatt. Baumgarten a fogházban megismerkedett Kovács József hamispénzgyártóval, aki utbaigazításokat adott Baumgartennek a hamis pénzgyártásra. A hentessegéd elkészítette a szükséges gépeket és a műhelyt is berendezte, de ez a nagyarányú készülődése a rendőrségnek tudomására jutott, leleplezték, a pénzhamisításra szolgáló felszerelését pedig lefoglalták.

Humor

Gullaroff híres hollywoodi fodrász csodaszert talált fel, amellyel az aprókarikájú hajbodorítást örök időre lehet rögzíteni. A szabadság bejelentése után a birkák testileg kijelentették, hogy a Gullaroff-fejeket nem azonosítják.

Március Idusán

ünnepi színt öltött Endrőd népe. A 48-as idők nagy alakjairól és halhatatlan alkotásairól elmélkedtünk. Nagy idők nagy emberei tűntek fel óriásként a mult távlatából, hogy megtanítsanak hinni a magyarság termelő erejéből, nemzetfentartó elhivatottságában és dicső mult után küzdelmes jelene és biztató jövőjében.

Az összes társadalmi egyesületek tagjai és tanintézetek növendékei buzgó imában könyörögjenek a haza sorsának boldogságáért.

Szentmise után a hősök szobránál hazafias ünnepséget rendezett a frontharcosok egyesülete az ipartestület és a polgári iskola növendékeinek bevonásával.

A kitünően sikerült ünnepség tárgysorozata ez volt:

1. Nemzeti Hírszekegy. Énekelte az Iparos Dalkör vegyeskara.

2. Szigethy Ferenc: Március 15-én, Szavalt a Kondor Viktória polg. isk. II. o. t.

3. Schumann: Őseink hazája. Énekelte az Iparos Dalkör vegyeskara.

4. Ünnepi beszéd. Elmondotta: Hornok József frontharcos.

5. Kossuth toborzó. Énekelte a polg. isk. ifj. énekkara.

6. Timár Lajos levante-cserkész szavallata.

7. Ammer: Nem, nem soha. Énekelte az Iparos Dalkör férfikara.

8. Szavalt a Leányiskola egyik növendéke.

9. Szózat. Énekelte az Iparos Dalkör férfikara.

Délután 5 órakor a Női-Szervezetek tartottak hazafias összejövetelt a polgári iskola kulturtermében.

Este pedig az Ipartestületben és a Frontharcosok egyesületében rendeztek bankettet a lakosság nagy tömegű részvételével. Mindkét helyen hazafias tüzzel izzó beszédek lelkesítették a hallgatóságot.

Egyesületi híradás

Megalakult a Katolikus Dolgozó Lányok Országos Szövetségének endrői csoportja „Magyarok Nagyasszonya” címen március 12-én a Zöldkeresztes házban tartott első gyűlés alkalmával. Ez uton is felhívjuk rá az iparban és kereskedelemben foglalkozó lányok figyelmét, tömörüljünk minél többen a dolgozó lány saját érdekét szolgáló mozgalomba.

Az endrői Kat. Dolg. Leányok csoportja: szabás varrás tanfolyamot rendez. Hathetes lesz a tanfolyam heti négy délutánra osztva. Bővebbet és jelentkezést a község háza 10. sz. irodájában

kap az érdeklődő a szociális testvérnél. Ugyancsak itt lehet jelentkezni a szőnyeg-szővő tanfolyamra is, amelyet szintén a Zöldkeresztes házban tart a tanfolyam vezetőnöje 6 hónapon át.

A tanfolyam március 16-án kezdődik. A tanfolyam jó sikerrel résztvevői szép keresethez juthatnak. Asszonyok is jelentkezhetnek!

A gyógyszerárak

üzemi idejének és ügyeletes szolgáltatásának szabályozása tárgyában hozott belügyminiszteri rendelet. (106-1939 B. M. sz.) 1939. III. hó 1.

A gyógyszerárak rendezés napjainak üzemideje reggel 8 órakor kezdődik és este 7 óráig tart.

A gyógyszerárakat törvényes munkaszüneti napokon zárva kell tartani. Gyógyszert vagy bármi más cikket ezeken a napokon kiszolgáltatni nem szabad.

Ügyeleti szolgálatos gyógyszerár törvényes munkaszünetkor egész nap a közönség rendelkezésére áll.

Gyógyszereknek este 9 órától reggel 7 óráig terjedő időben orvosi rendeletre való kiszolgáltatásáért a kiszolgáltató gyógyszerárán felül 25 százalék hozzá számítható. Ugyanezen idő alatt a gyógyszereknek kézi eladásban történt kiszolgáltatásáért 50 fill. külön pótdíj számítandó.

A közönség tehát gyógyszer szükségletét — saját érdekében — hétköznapokon és nappal szerezze be.

Endrői népesedési adatok.

Febr. 15. — márc. 15.

SZÜLETÉSEK: Pelyva Lajos munkás leánya, Anna Magdolna. Gábor Mihály munkás fia, Mihály József. Pésó Illés géplakatos leánya, Olga Matild. Bukva Lajos földmives fia, János István. Tóth Lajos szabó leánya, Mária Magdolna. Timár Miklós borbély leánya, Mária Veronika. Gyuricza Lajos munkás fia, Vendel Máté. Timár Károly munkás leánya, Ilona Janka. Dinya Imre asztalos fia, Imre Lajos. Hunya Béla földmives leánya, Mária Magdolna. Koloh József földmives fia, József István. Juhász Elek asztalos fia, József Elek. Farkas Antal munkás leánya, Mária. Iványi Lajos földmives fia, Lajos Vince. Pap Sándor munkás fia, Sándor. Szurovecz István földmives leánya, Irma Mária. Széman András földmives fia, András. Timár Lajos földmives leánya, Ilona Etelka.

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK: Németh Károly csizmadia ref. és Hanyecz Etelka rk. Giricz Máté

ARÁMHOZ

Irta: BARTHA ANDRÁS.

Beteljesedtek a napok, idők, évek,
Az Isten könnyei: — csillagok potyognak,
Uszító rovarok jöttek hozzánk lopni, —
A magyar-kenyérből!... s nem hagynak torozni...
Sem élni, sem vágyani nekünk: magyaroknak.
Szegény magyaroknak,

Gazember kufárok idegen eszméket
Hoznak, alkudoznak és jajong az ország,
Minden idegen-agy haszonért hevül... köp
Az östörvényekre!... Sirva menekülök
A nagy vásártérről elbujdosni hozzád.
Elrejtőzni hozzád.

Mindent benned hiszek: otthont, megpihenést,
Halk védekezést és csendesítő békét;
Nem értik, hogy lelkem mért tüzeknek hoztam,
Ugy-e te megérted?... oly alázatosan
Néz rád bánatom és kéri menedékét.
Rejtett menedékét.

Ugy szeretnék veled imádkozni szépen.
S veled is fájatni, amik nekem fájnak,
S míg elzársz a büntől halk asszonyos gonddal:
Magyar-panaszokból fonott ostorokkal
Rontani a szennyes alkuszok hadának!
A piszkok hadának.

Fajtam szegénysége fáj és hörög bennem,
Amelyek árából herék lakomáznak,
A szegénység fáj, mely sohase tud ölni,
Mégis kilöki a hűtlen rögöt törni
Éhesen, szür nélkül az édes apámat.
Fáradt, vén apámat.

Szeretném fogni a kezéd és kiállni
Azok elé, kik a sir felé indulnak,
S megnyitni a szived, legyen nyitva, tárva,
Ha félek, ha ütnek, ha futok, ha fáj a
Lelkem... élni a te kebeledhez bújok.
Csókjaidhoz bújok.

Megvédel-e majd, ha kin szegül mellemnek?
Magsimogatod-e szívsebeim néha?
Élettárs leszek-e vagy csak ismerősöd! —
Jaj, mert én vagyok költős pásztor-ösök
Sirmi itt felejtett dalos maradéka:
Vándor maradéka.

munkás rk. és Kenyeres Monika rk. Lefler Mihály autószerelő rk. és Varga Irén rk. Prjevara István földmives ág. ev. és Babrik Jolánka rk. Gubuznai János földmives rk. és Kontra Mária rk. Timár Imre kőmives rk. és Timár Gizella rk.

ELHUNYTA AZ URBÁN: Kurilla Mária 15 éves, agyhártyalob, Kurilla Mihály 69 éves, szervi szívbjaj. Jánosik József 72 éves, veselob, Hornok Etelka 59 éves, máji zsugor, Vaszkó Ernő 4 hó, tüdőlob. Hornok István 56 éves, tüdőgümőkór. Varju Ilona 64 év, gyomorrák. Roncsek József 63 éves, szivizomelfajulás. Farkas Elemér 31 éves, tüdőgümőkór, Uhrin Ilona 54 éves, méhnyakrák,

Jánosik Anna 85 éves, hurutos tüdőlob. Dinya Pál 71 éves, véres agyguta. Hornok Pál 81 éves, aggkói gyengeség. Kurilla Imre 73 éves, véres agyguta.

ELJEGYZÉST KÖTÖTTEK: Madári István földmives Paróczai Teréziával Vaszkó István földmives Varju Margittal. Barfa András földmives Hanyecz Margittal. Varga Elek földmives Tóth Annával.

Magyar Élet Pártja
március 19-én délelőtt 11 órakor propaganda gyűlést tart a község háza udvarán. A rendezőség kéri a község lakosságát, hogy minden épkézláb emberjőjjön el a fontos gyűlésre, amelyen Várady László Szentés képviselője mond beszédet.

Mezőgazdasági hírek

Az idei télen tizennégy békésvármegyei községben rendezett gazdasági előadás-sorozatot a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Békésvármegyei Kirendeltsége. Nagy sikere volt mindent a „Kamarai-napoknak.”

Minden vármegyében lesz kamarai kirendeltség.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a tavalyelőtt Békésvármegyében megszervezett Kamarai Kirendeltség mintájára a területéhez tartozó többi vármegyékben is felállítja kirendeltségeit, Szolnok, Berettyóújfalú, Mátészalka, Nyíregyháza és Beregszász megyeszékhelyeken. Ezeknek a kirendeltségeknek legfőbb feladata, hogy állandó összeköttetésben legyenek a vármegye agrárlakosságával és annak minél teljesebb támogatást nyújtsanak az összes agrárvonatkozású ügyekben.

A Békésvármegyei Kirendeltség az idei télen már másodszor rendezte meg a vármegyében a mindinkább népszerűbbé váló és egyre látogatottabb u. n., „Kamarai-napok”-at, amelyeknek keretében az időszerű gazdasági problémákról és a gazdasági szaktudás emelésére szolgáló növénytermelés és állattenyésztési kérdésekről hangzottak el előadások.

Az idén összesen 14 békésvármegyei helységben és pedig: Békéscsabán, Gyulán, Békéscsárdvára, Csorváson, Gerendáson, Kétegyházán, Kondoroson, Körösladányban, Mezőmgyesen, Orosháza-Monori tanyákon, Szeghalmon, Szentetornyán, Pusztaszentetornyán és Vésztőn volt 8—8 előadás a hétnek mindig ugyanazon a napján 8 héten keresztül.

Összesen 112 előadás hangzott el.

Az előadások meglehetősen szép sikerrel fejeződtek be a napokban, a hallgatóság mindinkább élénkebbé váló érdeklődést mutatott az előadás iránt, amikor azoknak hasznosságáról meggyőződést szereztek. Bizonyítja az érdeklődést az is, hogy voltak olyan községek illetve Gazdakörök, ahol tavaly is voltak ilyen előadások s az idén ismételtén kérték, de nem állt módjában a kirendeltségnek a kérésnek minden esetben eleget tenni.

Új tejrendelet. A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben feldolgozás és forgalombahozatal céljára vásárolt és legalább 3,6 százalékos zsírtartalmu tej legkisebb termelői árát literenkint 13 fillérben állapította meg vidéken.

A tejtermelés fokozását elérhetjük az által, ha ellés után 4—5 nappal megkezdjük a tehének bő abrakolását. Csak így érhetjük el teheneink tejtermelőképeségének azt a legnagyobb fokát, amelyre az állat szüleitől képességet nyert.

Hogyan készítsük elő a baromfiakat a külföldi kivitelre? A baromfiértékesítő Hangya szövetkezet angol szakértőt alkalmazott, aki tapasztalatai alapján a következőket ajánlja a tenyésztőknek:

A csirkét kukorica helyett buzával és árpával etessük.

A baromfiakat ne állott, hanem friss vízzel itassuk.

A tojók fészkebe friss szalmát tegyünk, nehogy a tojások piszkosak legyenek.

A libák és kacsák oljai szárazak, gyakran meszelt legyenek. Az almot gyakran váltassuk alattuk. A rothadt szalmán az állatok hasa hibás lesz és kivitelre alkalmatlanná válnak, s a toll sem értékesíthető úgy, mint kívánatos volna.

Eladásuk előtt fűre ne engedjük az állatokat, hanem pár hétig fedett, tisztára meszelt olban buzadarán, irón vagy főlözött tejen tartsuk.— A nagyobb értékesítési lehetőség és magasabb ár így érhető el.

Gabona- és állatárak. A buza ára egyszinten mozog. Helyben 19.60 at fizetnek a 80 kilós tiszavidéki buzáért. Az árpa 16, a zab 19 pengőt ér a helyi piacon. Eladásra azonban nagyon kevés kerül. A tengeri helyben közeledik a 14 pengőhöz. Budapesti paritásban elérte a 15 pengőt.

A marha ára a vidéki piacokon 25—30 százalékkal kisebb, mint félév előtt. A szopósborjuért 60—70 fillért fizettek jobb minőség szerint. Az öregkerti Hangya Németországba szállított egy vagon sertést. Mivel a szállítmányban mintegy 12—15 darab 130 kilós állat is volt, kilónként 90 fillért kaptak a hizlalók. Tanulság, hogy egységes sertéseket szállítsunk. Vagy mind 130 kilós, vagy mind 145 kilón felüli fiatal sertéseket. Utóbbiakért 94 fillért fizet a Hangya.

Igen sokoldalú, bensőséges anyagu lesz a Mezőgazdasági Kiállítás A kiállítás rendezőbizottságának gyűlése

Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár rendezőbizottsága vitéz Teleki Béla gróf főispán elnökletével gyűlést tartott, amelyen Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár számolt be a közeljövőben megnyíló kiállítás előkészítő munkálatairól, az egyes csoportok anyagáról és oktató céljáról, a propaganda eredményeiről és a látogatottság várható kedvező kilátásairól.

A rendezőbizottság örömmel értesült arról, hogy a kiállításra olyan bőséges anyagot jelentettek be, ami az összes kiállítási istálló férőhelyeit és pavillonjait meg fogja tölteni. Több értékes új csoport is lesz a kiállításon, amelynek befogadására szép új kiállítási csarnokok épülnek.

A tenyészállatcsoporton lesz Idén is a kiállítás súlypontja. Szerencsére a száj- és körömfájás járvány lényegesen csökkent, ennek ellenére a rendezőség megszemenő állategészségügyi rendszabályokat fog alkalmazni. Az összes tenyészállatcsoportban együttvéve mintegy 5000 kiváló minőségű és nagyértékű állat fogja képviselni a kiállításon Magyarország fejlett állattenyésztését.

A kiállítás látványosságát határozatosan fogják kiegészíteni a lókiállítással kapcsolatos változatos programu lovasmérkőzések, a többnapos concours, lovasmutatóványok és játékok. A fogatversenyekre és bemutatókra igen nagy számú jelentkezés érkezett.

A kiállítás látogatottsága az érdeklődés után ítélve, mind belföldről, mind külföldről igen nagyra ígérkezik, különösen a visszacsatolt felvidéki gazdák és a városok lakossága készül arra, hogy a kiállítás alkalmából az 50 százalékos utazási kedvezmény igénybevételével látogasson el Budapestre.

HIRDETÉSEK

ENDRÖD-GYOMAI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T. ENDRÖD

Fióktintzet: Gyoma. Tel.: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratu mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal.

Népházi

Szövetkezetben

Kitűnő friss árukat olcsón kap!

Ugaron

6, Páskumon 3 hold földet elad vagy Peresen elcserél az Egyházközség.

Akarja husz fillérről drágábban eladni a buzáját?

Keresse fel vitéz Baranyai Istvánt az Endrőd—Gyomai Takarékpénztárban, magas árat ad érte!

A Katolikus Népszövetség és Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának.

Iratkozzék be tagul

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt-nál Endrődön. Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén. Orvosi vizsgálat nincsen!

Legkisebb havidíj 50 f.

Kezedűtanítást

vállal

Kappel Károly

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238-1934 sz. engedélyével.” Szerkesztésért és kiadásért felelős: **WALTHIER GYÖRGY** Főmunkatárs: **CSERNUS MIHÁLY** Nyomatott Nádudvary Mihály „PETŐFI” könyvnyomdájában Gyomán.

VASUTI MENETREND

Gyomára érkező vonatok.

Budapestről	2.21
Békéscsabáról	5.34
Szarvasról	6.30
Vésztőről	6.35
Békéscsabáról, sebes	8.19
Budapestről	10.21
Vésztőről	11.46
Békéscsabáról, gyors	11.56
Budapestről, gyors	11.57
Békéscsabáról	14.20
Budapestről	15.24
Vésztőről	16.51
Békéscsabáról, gyors	16.58
Budapestről, gyors	17.36
Gyuláról	19.26
Budapestről	20.39
Vésztőről	22.00
Békéscsabáról	23.24

Gyomáról induló vonatok.

Békéscsabára	2.34
Vésztőre	3.43
Budapestre	5.41
Gyulára	6.31
Budapestre, sebes	8.20
Békéscsabára	10.28
Békéscsabára, gyors	11.58
Budapestre, gyors	11.59
Vésztőre	12.45
Budapestre	14.30
Békéscsabára	15.31
Budapestre, gyors	16.59
Békéscsabára, gyors	17.37
Vésztőre	17.41
Szarvasra	19.29
Békéscsabára	20.49
Vésztőre	20.30
Budapestre	23.50

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
WALTHIER GYÖRGY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2 sz.

Hirdetéseket
kedvezményes feltételek mellett közlünk.

Vitéz Imrédy Béla Endrőd község diszpolgára

Endrőd község képviselőtestületének 1939. április 21-én tartott képviselőtestületi diszközgyűlési jegyzőkönyvéből

55. kgy. 1313. ikt. sz.
1939.

Tárgy: Dr. vitéz Imrédy Béla diszpolgársága.

Községi főjegyző jelenti, hogy beadvány érkezett dr. vitéz Imrédy Béla ny. miniszterelnök Úr Ónagyméltóságának községi diszpolgárrá való megválasztása ügyében. Felolvassa a beadványt, mely a következőképen hangzik:

„Tekintetes

Községi Képviselőtestület!

Csonkahazánk lakosságára az utóbbi években, de különösen és kézzelfoghatólag az elmúlt 1938. esztendőben 20 éves trianoni rabság, sanyargatás és sok kesergő szenvedés után — úgy érezzük — a jó Isten napja melegebben, ragyogóbban sütött és megengedte, hogy jobb napokat láthassunk. A bánatbarázdáktól mélyen szántott magyar arcok, az örülni és lelkesedni nem, vagy alig tudó magyar ifjak és gyermekek az elmúlt esztendőben elérték azt, hogy egy kis időre elsimultak a mély barázdák és csengő édes magyar lelkesedés hangja tört ki belőlük.

Ha vizsgáljuk ezeknek a dicsőséges napoknak emlékeit, meg kell állapítanunk, hogy a jó Isten kegyelmén kívül, ebben magyar hazafiaknak is része van. Különösen része van egyes nagy magyar államférfiaknak. Ezeknek az élén állott dr. vitéz Imrédy Béla ny. miniszterelnök Úr Ónagyméltósága, aki az 1938 évi derűs, eredményekben gazdag, a magyar sziveket felvidító

események bekövetkezésében előharcos és a legkeményebb munkás volt. Neki köszönhetjük azt, hogy több, mint 3 éves közgazdasági tevékenysége folytán ennek az elszegényedett országnak lefektette a közeljövő gazdasági fejlődésének alapjait. Az Ő be nem árnyékolható és el nem vitatható érdeme, hogy a szétzülteni és újból széthullani látszó magyarságot páratlan hazaszeretettel, mély ség és honfiúi aggodalommal fel tudta rázni és megmutatni nekik az új magyar élet utját és azokat az erőforrásokat, melyek megtermékenyítik a nehéz magyar rögön való cselekvést és munkálkodást. Harmadsorban és legfőképen halhatatlan érdemének tudjuk be azt a szívós munkát, melyet Ő és munkatársai a Felvidék egyrészének felszabadításáért vívott és mely munka csaknem vér nélkül jelentős eredményekhez vezetett.

Mindezekre való tekintettel alul is írottak mély tisztelettel indítványozzuk a Tekintetes Községi Képviselőtestületnek, hogy dr. vitéz Imrédy Béla ny. miniszterelnök Urat, mint a magyar nemzet egyik újkori legnagyobb fiát, a község diszpolgári közé iktatni szíveskedjék.

Különös hangsúllyal hangsúlyoztatjuk, hogy ez a szerény megtiszteltetés Ő-reá nézve bizonyára annál is inkább becsebb lesz, mert nem a hatalom polcán, hanem szerény, de munkás és küzdelmes magyar magányában fogja találni.

Kérésünk ismétlése után maradtunk

Endrőd, 1939. április 18.

Teljes tisztelettel
Csernus Mihály sk., Kovács Libor sk., Gyuricza József sk., Dinya Vilmos sk., Dr. Tóth István sk., Vaszkó Pál sk., Uhrin Vendel sk.“

Mélyen tisztelt közgyűlés! Az elhangzott beadványhoz legyen szabad még a magam és az előjáróság részéről hozzáfűzni mai diszközgyűlésünk előzményeinek rövid történetét.

Az eszme, az elgondolás, hogy dr. vitéz Imrédy Béla Ónagyméltóságát valami meleg, különlegesen kitüntető módon kapcsolhassuk ennek a színmagyar katolikus nagyközség lakosságához és jövőjéhez, — nem mai keletű és különösen nem a viharzó napi politika opporitonitáiban, vagy annak egynémelyik győzelmes pillanatában született meg, hanem visszanyúlik a közelmult idők fájdalmas és dicsőséges napjainak történelmi nyomokat szántó utjain egészen az indulásig, a kibontakozásig, amikor dr. vitéz Imrédy Béla zsenije, acélos akaratereje, kivételes szokatlan lendülettel megindított folytonos alkotó munkássága rásütötte a trianoni tespedő magyar életre azt a bélyeget, mely a trianoni korszak temetőjét, de egyuttal az elmulást keresztény pozitívással követő feltámadást: A magyar életet — az ősi rögön — jelenti.

Igen, — Endrőd község legjobbainak, túlnyomó többségének szívében, lelkében annak a magasztos filmnek, mely dr. vitéz Imrédy Béla valódi magyar történelmi szerepét megörököltette, — a legszebb és legdrágább részletei, — a tettek mozzanatainak, a hangok, a beszéd rezgéseinek, — a sok szenvedés, a férfias önelhatározás, csodálatos önfeláldozás és a kevés, de felejthetetlen öröm és mosoly első — szülő — pilla-

natától kezdve elmulhatatlanul és kitörölhetetlenül megrögzödték. Kiváltották ezek a részletek belőlünk, hogy ez az ember az Istené, a Hazáé, a miénk, mindannyiunké, minden magyar emberé!

Láttuk és nem felejtettük a ridegen számító köz- és nemzetgazdász, a nemzeti vagyoni illúziókba nem tévedő sáfárát, aki sok éves keserves munkával ennek a szegény országnak áldásos jövőt tervelt és teremtett meg és gazdasági erejének tudatában elvitte ezt a hihetetlen nemzetet a győri megnyilatkozásig — a milliárdos beruházásig. Látnoki erővel a nemzeti áldozatkésztségnek ebből a nagyszerű forrásából és megnyilvánulásából legelőször is fegyvert, ágyút, repülőgépet, szárnyakat és a többi hadi felszerelési dolgok legszükségesebbjeit teremtette, varázsoltta elő, hogy a magyar honvéd méltó lehessen a magyar névre, hírre, dicsőségre, akkor, ha egyszer — talán nem is sokára — megtörne a trianoni rozsdás rabbilincs.

És nem volnánk endrődi katolikus magyarok, ha túlradó boldogsággal telt szívvel, örömmel nem vettük volna tudomásul, hogy 1867 óta végre van egy azkéta, puritánlelkű „imádkozó miniszterelnökünk“, akit az isteni gondviselés küldött hozzánk a kettős szent évben, — a csodálatos felejthetetlen időkben, amikor „Krisztus újra földre szállott“ és eljött első Szent Királyunk nagy szelleme. Ő — dr. vitéz Imrédy Béla — ott lépdelt a Királyok Királya és a Szent-jobb után. S míg az aranyvonat a Szentjóbbot a csonka ország határaitra vitte s onnan öntött vígaszt millió és millió elszakított magyar testvérünk felé, Ő visszament az imázzsámoly, az íróasztal és a parlamenti szócsaták harcterére, az

izzó munka színhelyére. Soha nem látott alkotó-munka indult meg. Olyan munka, mely a posványosodásra hajlamos magyar politikai vizekre olyan duzzasztó — feszítő — hatással zuhant le, hogy az a haszonlesésre és szerzésre alkalmas kanálisokat már-már betemette. Közben azonban, hogy megértsék ezt, rá kellett érní az ország és a külföldi közvélemények meghódítására. Debreczen, Kaposvár, Szeged, a német és olaszországi utak, mindmegannyi pozitív alapkövei a misztikus közeljövőnek, — a magyar feltámadás hajnalhasadásának. A szeptember—októberi izgalmak, az idegtépő, türelememésztő szívós küzdelmek, a mindenre elszánt, sápadt mélytűzű szemével a Tátrára néző, semmitől vissza nem riadó kemény honfoglaló nagy magyar képét rajzolták a film egy másik darabjára.

Majd jött a beteljesülés! Komárom, Kassa, és a magyar Felvidék felszabadítását a mikrofon előtt bejelentő örvendező, mosolygó, büszke és dicsőséges Imrédy!

Majd jött a kemény országrendező, építő munka, a rendszabályok, törvények, a tervek tömege, a magyar élet védelmében.

De jött a tördöfés is. A kemény szívós és kíméletlenül kitartó harc, ahol soha el nem esett, meg sem billent, csak magyar becsülettel, nemes büszkeséggel küzdött, míg csodálatos áldozatkészséggel és lemondással vissza nem vonult akkor, amikor a becsületos magyar kard helyett pokolgépekkel akartak ellene küzdeni.

Ebben a nemes visszavonulásában, amikor a vezér közlegényé válik, látjuk tetőtől talpig való, szívét—lelkét betöltő utólérhetetlen nagy magyarságát, mely megragadta minden magyar ember szívét, de különösen megfogta a mi endrödi szívünket is és akkor esküdtünk fel Neki, hogy Őt soha el nem hagyjuk.

A harcot követő csendben hittük, tudtuk, hogy visszajön. Vártuk, hogy karunkat ismét kitarthatjuk feléje. Most azonban, amikor néhány nappal ezelőtt erényeiből ismét bűnlistát, bátor visszavonulásából gyávaságot, — lángoló hazaszeretetéből és önfeláldozásából csaknem hazáárulást és rút felelősségrevonást akarnak egyesek kovácsolni és Őt önzetlen, csendes építő munkájában is kiállítani s Tőle még a magyar levegőt is elzárni tülekednek, akkor eddig nehezen őrzött türelmünknek vége és Endröd község becsületos magyar népe szakít a mélységes hódolat, együttérzés, rajongó szeretet, tiszteletreméltó, de cselekvésképtelen érzelmeivel és nyíltan kardot ránt dr. vitéz

Imrédy Béla mellett s kiállva a magyar közéletnek részére megszabott porondjára bátran oda kiállta ország-világnak:

Elég volt! Ne tovább! Ne bántsát ezt a nagy Magyart!

Nem vagyunk erkölcsi erőink megbecsülésében elbizakodva, de azokat le sem becsüljük s ebben a kemény elhatározásban és az egész lakosságot átható egységes öntudatban teszi magáévá a községi előljáróság a beadványban foglalt indítványt és terjeszti elő a határozati javaslatát. Felkérem az igen tisztelt közgyűlést, e határozati javaslatot felállva sziveskedjenek meghallgatni.

Az előterjesztett javaslathoz Csernus Mihály kívánt szólni, aki szószerint a következőket adja elő:

„Az életben vannak magasságok, melyekről visszalépés nincsen“, mondja a nagy magyar bölcselő: Eötvös József báró.

A magyar közélet élcsucsán láttuk pár hónap előtt azt a rendkívüli képességektől megáldott, kivételes magyar államférfiut, akinek ünneplésére Endröd község polgársága nevében a község képviselőtestülete lelkes, ünnepi hangulatban felsorakozott.

Nemcsak, mint a magyar kormány elnökét láttuk Őt a magyar politikai élet hegymán, hanem, mint a második magyar évezred, az új magyar élet első zászlóvivőjét: lánglelkű, jövőbe néző látnokát.

És bár más, általánosan tisztelt és nagyrabecsült kiváló magyar váltotta fel Őt a kormányelnöki székben, az Alföld magyarja, közelebből Endröd népe — a boldogabb magyar jövő előkészítőjét, bátor, kemény, vasakarant vezérét — az ősi magyar rögön ma is Imrédy Bélában látja. A magyar szívek délibábos horizontjáról „visszalépés nincsen“!

Sok város és sok község kifejezte hódolatát és nagyrabecsülését az elmúlt időkben, kormányelnökségének eredményekben gazdag idején Imrédy Béla iránt. Meg vagyunk győződve, hogy magyar testvéreink e kitüntető figyelme és ragaszkodása nem magyar miniszterelnöknek, hanem a providenciális országépítő nagy magyarnak szólt, mi endrödiek, bár még a múlt évben több társadalmi egyesületünk részéről kaptunk ösztönzést erre, mégis úgy gondoltuk, hogy talán mellétekintetek, vagy önző érdekek látszata vádolhatná községünk vezetőit ezen általánosan kívánt és nagy örömmel hallott javaslat korai előterjesztésével kapcsolatban.

Most azonban, amikor a magyar felsőházban — egy Pró-nay nevezetű egyén részéről e díszes és előkelő gyülekezethez nem méltó támadás érte az ország határán jelenleg kívül tartózkodó Imrédy Bélát, helyesnek, jogosnak és erkölcsileg

kötelességteljesítésnek tartjuk, hogy a magyar nép, melyért annyit küzdött, dolgozott és áldozott — e nemtelen támadás alkalmával mellé álljon és nagyrabecsülésről, mélységes tiszteletéről és hódolatáról biztosítsa.

E tiszteletadás egy község részéről a legfelelőbb és legértékesebb akként, ha azt minden külső befolyástól irányítástól függetlenül — saját elhatározásából és őszinte együttérzéssel teszi.

Endröd népe a mai napon első polgárává avatja Imrédy Bélát.

Inditeka: A szeretet és hála azon feritu iránt, aki a kormányelnöki székben bátran hirdette és az életben megvalósítani kívánta Kemény Zsigmond bölcs megállapítását, hogy „a kunyhó csak oly tiszteletet érdemel, mint a palota és épen annyi kezeséget nyújt az államnak a hazafi hűség tekintetében.“

Viszontszeretetének akar kifejezést adni az iránt, aki az osztálykülönbség ledöntésével testvéreink érzette és tartotta a magyar társadalom legszegényebb és legelhagyottabb tagját is.

Történelmének legszebb epizódjával kívánja megörökíteni e nagyszerű pillanatot, amikor ércnél maradandóbb emléket óhajt állítani annak, akitől megtanulta e válságos időkben, hogy minden magyarnak elszánt hittel, törhetetlen szívós akarattal és fáradhatatlan munkabírással kell közremunkálnia a nemzeti újjászületés rögös, sziklás, kemény útján.

Rajongó szeretünknek e szobrára büszkén írhatjuk reá, hogy az önzetlen magyar gladiátor emlékműve.

Rövid munkássága gyönyörű teljesítmény volt. Az egész magyar nép visszavárja az új magyar élet Heraklesét!

Miután több felszólaló nem volt egyhangú lelkesedéssel hozatott a következő.

VÉGHATÁROZAT:

Endröd község képviselőtestülete mai napon tartott díszközgyűlésén dr. vitéz Imrédy Béla Önagyméltóságát, a dicsőséges magyar feltámadás hajnalhasadásának hervadhatatlan érdemű miniszterelnökét, magyar kir. titkos tanácsost, a m. kir. I. o. polg. érdemkereszt tulajdonosát, a magyar nemzetgazdaság vezérlő alakját és a r. kat. anyaszentegyház leghűségesebb fiát egyhangú lelkesedéssel, hódolat-teljes tisztelettel, osztatlan örömmel és őszinte magyar testvéri melegséggel a község díszpolgárává választja meg s

hódoló mély tisztelettel megkéri, hogy ezt a vá-

lasztást szerény megtiszteltetésként elfogadni s Endröd község legelső polgárgyanánt a község egyetemébe belépni és az erről szóló dokumentumot Endröd községben személyesen átvenni kegyeskedjék.

Utasítja az előljáróságot, hogy a képviselőtestület ezen elhatározásáról Önagyméltóságát a legmegfelelőbb úton és alakban a legsürgősebben értesítse és gondoskodjék a díszpolgári oklevél méltó kiállításáról és annak átadásáról.

A képviselőtestület a mai díszközgyűlésen hozott jelen határozatával a hódolat, mélységes hála és elismerés zászlaját hajtja meg Nagyméltóságú dr. vitéz Imrédy Béla ny. miniszterelnök előtt páratlan tudással, igaz magyar élethivatással párosult sok éves kemény, kitartó, eredményekben gazdag államférfiúi és nemzetgazdasági munkásságért, mellyel határozott utat mutatott a sötét magyar égre dobott és egyedül éltető lángot — meglegetadó üstökös: Az új magyar élet felé!

Mély hódolattal örök értékű emléket emel Endröd község jövő nemzedéke részére annak a történelmi miniszterelnöknek, aki szikár, imádságos kezével lemorzsolta a trianoni rablinc legszorítóbb, legfájóbb láncszemeit és acélos hittel, törhetetlen reménységgel telítette meg a magyar feltámadásnak már-már üres szólamává váló szent eszméjét, a fajtestvéri szeretetet gyakorlati megvalósításának:

A szent magyar egységnek soha meg nem szűnő hirdetésével.

Csatlakozik végül egy szívvel s lélekkel a közgyűlés mindazokhoz a célkitűzéshez, melyeknek megvalósítása egyedül biztosíthatja a második évezredre szóló fennmaradását ennek a sokat szenvedett országnak és amely célkitűzéseknek 20 éves trianoni gyászunkban magyar államférfi még nem adott kifejezést ihletettebb szavakkal, mint vitéz dr. Imrédy Béla, amikor megrázó látnoki erővel hangoztatja:

Akarunk új magyar életet az ősi magyar rögön!

Az ország nagy tömegeinek részvételére számítunk a hivatalos római zarándoklásban

Serédi Jusztinián bibornok, Magyarország hercegprimásának főpásztori vezetésével a magyar katolikusok első hivatalos római zarándoklása XII. Pius Pápa Őszentségéhez június 27-én két csoportban indul el Budapestről. Az első csoport július 3-án, a második csoport pedig július 8-án tér vissza Budapestre.

A zarándoklásra felszólító plakátjaink már ott függnek

a templomok ajtajain és a plébániahivatalok bárki kívánságára a legrészletesebb felvilágosítást nyújtják.

Részvételi díj 96 pengőtől 370 pengőig.

Ezekben az összegekben a teljes ellátási költség, a vasút díja és két félnapi autókörjárat is benne van.

Katolikus Testvérek! Vár Benneteket Róma! Csatlakozzatok a zarándokláshoz!

A budapesti Katolikus Nagygyűlésre

május 15-ig fogadunk el jelentkezőket. — A vasúti kedvezményhez szükséges igazolvány és tagsági jegy ára összesen 1 (egy) pengő.

A keresztesgyorson közel 50-en jelentették részvételüket. Akik csatlakozni akarnak, azok május 14-én délig jelentsék be a plébánián részvételüket.

Lapunk múlt havi száma részletesen hozta a gyűlés programját. Egyébb tudnivalók a templomi táblán kitűzött hirdetésből megszereshetők.

A résztvevők figyelmét felhívjuk arra, hogy a tavalyi eucharisztikus világkongresszusi jelvényt vigyék magukkal és tűzzék fel ruhájukra.

Meghalt dr. Tóth Tihamér veszprémi püspök

A magyar katolikus papság egyik tüneményes nagy alakja, faluk-városok lakóinak kedvenc rádiós-szónoka, az ifjuság nagy apostola — néhány heti betegség után az Örökkévalóságba költözött.

Váratlanul hirtelen halálával — nagy veszteséget okozott nemcsak a magyar katolikus anyaszentegyháznak és az országnak, hanem az egész magyar népnek,

amely beszédein keresztül rajongva szerette az aranyzáju papot.

Százezrek vettek részt a temetésén. Ahány, hant, annyi könny pergett sirjára. — Akiket megvigasztalt, akiket megnyert Krisztus evangéliumának, akiket viszatérített a lelkiromlás utjairól — azok imája jár előtte az Urnál, hogy égi koronával jutalmazza mindvégig hűséges szolgáját.

Az áldás fentről jó!

Azok között, amelyek a józan eszű ember előtt érthetetlenek, az egyik: miként lehet vallástalan egy földműves ember?

Ha valaki, hát a földműves az, akinek be kell látnia, milyen hasztalan minden iparkodása, ha nem járul ahhoz az Isten áldása!

Megtrágyázhatja földjét a legkiválóbb vegyészek által összeállított szerekkel; fölshánthatja és bevetheti a legnagyobb gonddal; gyönyörködhet a fölsarjadó növény táblájában — de ha az Isten nem küld alkalmas esőt és napsugarat, ha nem zárja el kellő időben az ég csatornáit

és nem enyhíti kellő fokra a nap hevét: tönkremegy iparkodása.

Amde nemcsak a földműves függ az Isten áldásától, hanem mi valamennyien. Ha nincs termés, kevesebb az adó és megérzi az állam. Ha nincs a földművesnek keresete, kevesebb az iparos rendelője és a kereskedő vásárlója. Ha az Isten áldása elmarad a földről, nélkülözés és szegénység következik mindenkire.

Most buzaszentelőkor nemcsak a földművesek imádkozzanak tehát, hanem mindannyian kulcsoljuk össze kezünket és kérjük az Ég áldását földjeink termésére.

Vandervelde, a belga szocialista vezér és a papok

Ritka szép szavakat mondott a katolikus papokról a belgiumi szocialisták évtizedeken keresztül vezető embere. Vandervelde:

— Én — úgymond — személyesen is számos papot ismerek és az a meggyőződésbeli különbség, mely tőlük elválaszt, sohasem fog abban akadályozni, hogy tisztelettel ne hajoljak meg erkölcsi és értelmi értékük előtt. Akiket pedig személyesen nem ismerek, azokról nincs jogom feltételezni, hogy nincs közöttük annyi becsületes ember, mint akár az orvosok vagy jogászok között. Sőt hajlandó vagyok feltenni, hogy már maga az életmód, amelyre ők magukat kötelezték, bizonyos értelemben az ő javukra dönt. A papok a mi legveszedelmesebb ellenségeink, sokkal veszedelmesebbek, mint azok az élvezet- és haszonkereső burzsoák, akiknek a vallás tényleg csak eszköz hatalmi pozíciójuk megtartására. A papok eszméi a mieinknek egyenes ellentéte és működésük tönkreteszi a szociáldemokraták állásait. Ezért támadjuk őket következetesen és támadni fogjuk szakadatlanul, de kijelentem, hogy arra legkevesebb jogunk sincsen, hogy a papokat sértegezzük, vagy gyalázzuk.

Jó lenne, ha a magyarországi munkásvezérek is tanulnának a belga Vandervelde-től!

Szakértelem dönt a vallási kérdésekben is

Pilsudskiról, az elhunyt lengyel nemzeti hősről mondják ezt a kis, de nagyon is jellemző esetet:

Társaságában volt a tábornagy és vele együtt egy mérnök is, szakmájának egyik kitűnősége. A társalgás a vallási kérdésekre terelődött és a jelenlevő mérnök úgy nyilatkozott, hogy a vallás már nem illik bele a modern világba, hogy művelt ember nem teheti magáévá az ósdi vallási fogalmakat és mindent összehordott ennek bizonyítására. Pilsudski egy ideig hallgatta, de azután megunt és felhevülten, de komolyan így szólt:

— Uram, amit ön könyveiben a gépekről összeirt, az merő képzelődés! Én, mint katona, azt jobban meg tudom ítélni. A természettudomány törvényeit a mérnökök csak azért találták ki, hogy pénzt szerezhessenek és az emberek megbecsülését elnyerjék...

A vitázó felfigyelt, majd így válaszolt:

— Excellenciád csak tréfál.

— Egyáltalán nem, ... felelte a marsall. — Ha ön jogot formál arra, hogy a vallás kérdéseit egy kézlegyintéssel intézze el, nekem is jogom van arra, hogy szaktudását kétségekbevonjam és népbutításnak tartsam. Csak egyet mondhatok önnek. A hitelenség nem terjedt volna el annyira a világban, ha megszivelték volna az emberek azt a régi közmondást: Suszter, maradj a kaptafánál! Ez minden térre vonatkozik, de legfőképp a vallásra.

Könny és korona.

A kis XVII. Lajos francia királyt, akinek apja és anyja a vérpadon halt meg, gyermekkorában valamire kérte egy asszony. Azt mondta neki, hogy ha teljesíti a kívánságát olyan boldognak fogja magát érezni, mint egy királynő.

A gyermek-trónörökös értetlenül nézett az asszonyra.

— Mit beszélsz? — kérdezte tőle. — Hogy a királynők boldogok? Hiszen én az édesanyjamat mindennap sírni látom!

Ennek a szerencsétlen királyfinak mondása bevilágít a koronás fők életébe. Bizony nem minden öröm és boldogság ottan. Ők is, mint minden ember, maguk tudják csak életük nyögjét és keserűségét. Akárhová nézünk az életben, mindenhol találunk szomorúságot, fönt éppen annyit, mint odalent. Az örömet, úgy látszik nem a gazdagság és az állás szerint osztogatja az Isten.

Az O.T.B.A. igényjogosultak figyelmébe!

Az igényjogosultak házi orvosi ellátásával kapcsolatos körzetalkítások országos megszervezése folyamatban van. Addig is, míg a házi orvosi ellátás községenként is megindulhat, a kórházi, vagy gyógyintézeti beutalások, műtéti segély, gyermekágyi segély, gyógyászati segédeszközökre, insulin-ellátásra, fizikális gyógymódokra és betegszállításra vonatkozó segély ügyében a lakóhelyhez legközelebb eső ellenőrző orvoshoz, vagy az O.T.B.A. gyulai kerületének főorvosához kell a tagoknak fordulniok.

A kerület ellenőrző orvosai: Dr. Gotthárd János (Békéscsaba), Dr. Sándor Béla (Orosháza), Dr. Simon Béla (Szarvas). Dr. Somogyi Gábor (Békés), Dr. Tóth László (Mezőberény), Dr. Kürti Sándor (Szeghalom), Dr. Sallai László (Gyoma), Dr. Buda István (Tótkomlós), Dr. Mosonyi Jenő (Sarkad).

Dr. Baczoni Barna, az OTBA gyulai kerületének főorvosa, hivatalos óráit Gyulán, Árpád u. 5. sz. alatt, hétköznap d. e. 8—11-ig tartja.

Az alamizsnálkodó szegény.

Szent Izidor nagyon szegény béres volt Madrid közelében. Keresetéből bizony alig jutott magának és feleségének. Ez a szent azonban mégis nagylelkű volt. Ha koldust látott el nem mulasztotta, hogy meg ne hívja asztalához. Egyszer csak egyetlen kenyere volt és mégis egész csoport kéregetőt talált az utcán, akiket meghívott magához az egyetlen kenyérré.

Csodálatos dolog, hogy a nagy szegénység mellett soha, de soha nem kellett Izidornak éheznie. Sőt, épp azokon a napokon, amikor nem volt alkalma az alamizsnálkodásra, mert a munka elfoglalta, vagy nem került szegény a házatájára, nehezebben kereste meg kenyérét, mint azokon a napokon, amikor jótékonykodott. Ilyenkor észrevehetően érezte az Isten segítségét.

Szent Izidor életében is láthatjuk annak bizonyosságát, amelyet az élet nap-nap után igazol, hogy az irgalmasszivűn az Isten is jobban segít.

HIRDESSEN
L A P U N K B A N.

A legjobb embernek

A régieknek volt egy közmondásuk. Hosszabb volt mint rendszeren a közmondások szoktak lenni, ámde a tartalma is értékesebb és hasznosabb a többiekénél. Eszerint:

„Aki hibáidat elnézi, jó embered; aki hibáidra figyelmeztet, az előbbinél jobb embered; aki segít hibáidat leküzdni, a te legjobb embered.”

Mi katolikusok nemcsak igaznak tartjuk ezt a közmondást, hanem annak tartalmát kövessük is. Érdemes dolog, mert az öregek bölcsessége rendszeren hasznosul jár azok számára akik követik. Ne haragudjunk hát olyanokra, akik hibáinkat szemünk elé tárják. Azokat pedig, akik gyengeségeink leküzdésében segítenek, egyenest nagyra tartjuk és szeressük.

HIREK

Május 9-én tartotta kerületi gyűlést az endrődi esperesi kerület papsága: Fetzer József pápai kamarás, esperes elnöke alatt. A kerületi papság több órás tárgyaláson foglalkozott az egyházat, híveket és a lekipásztorkodást érintő újabb fontos problémákkal. Délben Borbás Pál szentszéki bíró szentandrászi plebános látta ebédén paptársait.

Május 10-én kápolnát szentelt dr. Lindenberger János apost. kormányzó Csákon. Az új imaház Geist Gáspár nagybirtokos nemes áldozatkésztségét hirdeti.

Miniszterjárás lesz a napokban vármegyénkben. Nemcsak Teleky Mihály gazda-miniszter, hanem Jaross Andor felvidéki miniszter is lejön közénk és eljön a gyomai kerület több községébe is. — Endrődöt még az kivételes kitüntetés is fogja érni, hogy díszpolgári oklevelének átvételére rövidesen lejön falunkba Imrédy Béla is. — Endrőd népe nagy érdeklődéssel és ünnepi hangulatban várja a nagy hírű államférfiut.

Felvétel a kőszegi missziós szemináriumba. Az Isteni Ige Társasága missziós szerzetesrend (a Szent Mihály Missziós Nap-tár, Világposta és Kis Hitterjesztő kiadója) kőszegi missziós szemináriumába növendékek közé felvesz a gimnáziumnak mind a nyolc osztályára olyan jó viseletű jól tanuló és egészséges fiukat, akik hithirdetők akarnak lenni. Érettségivel jelentkezők a noviciátusba kérik felvételüket. A felvétel feltételeiről bővebb felvilágosítást nyújt a Szent-Imre Missziós Szeminárium, Kőszeg.

Egyházi híradás.

Május 15—17 napokon „keresztjáró körmenetet” tartunk. Elsősorban gyakori megfélekedéseinkért, bűneinkért engeszteljük az Ur Istent, másodsorban pedig Isten irgalmát esdjük a társadalom, a nép, a köz javára, hogy minden csapástól: háborútól, tűzvészről, árviztől, szárazságtól, járványoktól, éhínségtől mentsen meg mindnyájunkat.

Május 12-én este 6 órakor kezdjük és nyolc napon át végezzük a Nep. szent János tiszteletére rendelt litániát a Szent kápolnájánál.

Áldozócsütörtöktől egész Pünkösdig a Szentlélek tiszteletére és kegyelmeinek elnyerése céljából ájtatosságot végzünk.

Május 17-én este félórás hangszóval hívjuk fel híveink figyelmét a „Budapesti Nagygyűlésre”. — Akik távolmaradnak, legalább lélekben egyesüljenek és

közös szentáldozással erősítsék a nagygyűlés hallgatóinak háláadását és engesztelését az Eucharisztikus Jézus iránt.

Egyesületi hírek. Május 18-án d. u. fél 4 órakor az Oltáregyesület, május 21-én Szent Ferenc III. rendje és május 29-én a Jézus Szive Szövetség Női csoportja havi ájtatosságát. Junius elsején d. u. 6 órakor a Leányegyesületek, junius 3-án este 6 órakor a Férfi-Liga tartja havi összejövetelét a polgári iskolában.

Külterületi szentmisék. Május 18-án az öregkerti Szent Imre iskolában, május 21-én a csejti iskolában, május 29-én a nagylaposi kápolnás iskolában, junius 4-én az öregkerti kápolnás iskolában, junius 11-én a polyákhalmi és nagylaposi kápolnás iskolában mutatunk be szentmiséket.

Az elemi iskolai vizsgálatok — vármegyei közigazgatási bizottsága engedélye alapján junius elsején kezdődnek.

Jaross Andor miniszter:

A fiatal erők bekapcsolásával építjük fel az új szociális Magyarországot

Vasárnap délelőtt tartotta Devecser község és környéke magyar lakossága a húsz évvel ezelőtt

a vörös terror idején kivégzett öt devecseri magyar emlékünnepejét.

A kegyeletes emlékünnepeken megjelent Jaross Andor felvidéki miniszter is.

— Nem idegenként jövök köztetek, — mondotta többek között — hanem mint testvér.

— Amikor mi a visszacsatolás után új otthont találtunk a megnagyobbodott hazában és figyeltük a mai magyar élet alakulását, úgy láttuk, hogy még mindig számtalan megoldatlan kérdésre kell mielőbb feleletet adnunk. Elhatároztuk, hogy

visszacsatolt véreinkkel együtt odaállunk abba a táborba, amelyik a szociális és népi új Magyarországot akarja megépíteni.

— Meg kell állapítanunk, hogy a magyar parlament elszakadt a néptől.

Ez a régi parlament amelyik most feloszlott, nem volt életképes.

Az elmúlt hónapok alatt óriási történelmi változások zajlottak le közvetlen közelünkben és

a parlament csak vitatkozott, mintha mi sem történt volna. Ezért tekintünk nagy várakozás-

sal a közeljövőben megválasztandó új parlament elé.

— Feladatunk egyszerű: a régi hagyományok talajából kiindulva,

a fiatal erők bekapcsolásával meg kell építenünk az új szociális Magyarországot.

Hangsúlyozom, munkáról van szó és nem beszédéről. Dolgozni és építeni akarunk a jövő érdekében.

Új országot, új magyar életet az ősi magyar földön!

A felvidéki miniszter nagyhatású beszédét az egybegyűlt hallgatóság lelkes tapsal viszonozta.

Hegedűtanítást

vállal

Kappel Károly

Ugaron

6, Páskumon 3 hold földet elad vagy Peresen elcserél az Egyházközség.

HIRDESSEN

LAPUNKBAN

Gróf Teleky Pál

miniszterelnököt tomboló lelkesedéssel fogadta és ünnepelte Szeged népe.

Az alföld fővárosában az új magyar élet diadalútja volt a vasárnapi felvonulás.

Az új kormányprogram, néhány fontosabb célkitűzését ezekben vázoljuk:

„Az országfenntartás nehéz korszakából átmegyünk az országépítés új korszakára” — mondotta a miniszterelnök.

„Magyarország senkivel sincs függési viszonyban. Az ország határainak biztonsága minden tekintetben fennáll és garantálva van”.

„Ez a választás nem az ígéretek korszaka lesz, most a munka korszaka következik”.

„Az új képviselőház letárgyalja és végrehajtja az új földbirtokreformot, amely nem más, mint Imrédy kormányának már benyújtott javaslata”.

„A gazdasági pozíciókat kereszteni emberek foglalják el, erre törekszünk az egész vonalon”.

„A magyar társadalom szociális kérdéseit nem jótékonyági alamizsna, hanem az együttérzés és szeretet jegyében oldjuk meg”.

„A közigazgatás reformjában az a cél vezet, hogy közelebb jussunk az élthez, s ezáltal közelebb jussunk az emberekhez”.

„Felelősségvállalás és köteleltség-teljesítés az egyik oldalon, bizalom és fegyelem a polgárság részéről hozza el a jobb jövődöt”.

Amikor Teleky Pál Szegeden meghirdette az új magyar élet rendkívüli célkitűzéseit, nemcsak az Alföld fővárosának magyarsága fogadta lobogó lelkesedéssel a kereszteni, nemzeti, szociális és népi politika építő programját, de felfigyelt arra az ország minden lakosa és támogató bizalommal néz a jobb és drágább új korszak elé.

MILYEN LEGYEN AZ ÚJ MAGYAR ÉLET?

Horváth Géza képviselőjelöltünk politikai hitvallását — népes küldöttség előtt a következőkben ismertette:

Az okos előrelátó gazda mindent idejében és mindent a legjobban végez, hogy minőségben is, mennyiségben is többet termeljen és a lehető legmagasabb áron értékesítsen.

Az ország és a nép sorsát intéző kormány is akkor végez jó és üdvös munkát, ha előrelátó és hasznos

külpolitikája által biztosítja a nemzet függetlenségét és határainak biztonságát,

fokozatosan előkészíti ügyes diplomáciai vonalvezetéssel — a trianoni halálos-ítélettel elrabolt régi országrészek és magyar milliók visszaszerzését, felkeresi és kereskedelmi szerződések kötésével megfelelő piacot keres a magyar mezőgazdaság termés és állatfajlósleget részére.

A hivatása magaslatán álló kormány

belpolitikája

is csak arra irányulhat, hogy az **ország lakosainak minden rétege**

nyugodt és megelégedett élet-sorsnak örvendhessen.

Ezt akarja szolgálni, ezt akarja elérni az új magyar élet!

E nagyvonalú célkitűzést indították meg és iparkodnak fokozatosan megvalósítani Gömbös Gyula, Darányi Kálmán, Imrédy Béla és Teleky Pál kormányai.

Ez nem mende-monda, ez nem ámitó kortesfogás, ezt a tények, a hatásaiban már is jelentkező élet-javulás bizonyítják.

Ki meri kétségbevonni azt, amit saját szemünkkel látunk és kézzel foghatóan tapasztalunk?! Ilyet csak az elmeháborodott vagy a nap létezését is tagadó hazug ember tehet.

Láttuk, tudjuk és a rászorultak örökös hálával gondolhatnak arra, hogy az előző kormányok

a gazdaadósságok rendezésével 80.000 kiszagdat megmentettek az árveréstől és a holdusbottól. A 10 katasztrális holdon aluli gazdák hosszulejratu államkölcson formájában fizették ki adósságukat. Ez a valódi „kiszagda-védelem!”

A kormány adópolitikája

az volt, hogy a kis adófizetők terhei ne növekedjenek, sőt lényegesen enyhüljenek. Az ország védelme a katonaság létszámának növelését és modern felszereléssel való ellátását parancsólóan sürgeti. Ehhez nagyon sok pénz kell. Az állam csak úgy tudja teljesíteni kötelességét ez irányban is, ha bevételei arányosan nőnek a kiadásokkal. De száz és száz milliós kiadást jelentenek a közutak, új berendezések és más közgazdasági intézmények, amelyeknek létesítése részben a mezőgazdaság fejlesztése, részben munkaalkalmak biztosítása, másrészt az iparosság anyagi felsegítése és az állástalan ifjuság elhelyezésének szükségessége érdekében elhalaszthatatlanokká váltak.

Ugyanakkor, amidőn

mentesítette az adóterhek legnagyobb részétől az 1 szoba-konyhas munkások és kisiparosok tízezeit, a milliárdos beruházási program megvalósítására szükséges pénzt az 50 ezer pengőn felüli nagy vagyonu polgárságra

vetette ki. A kisebb vagyonu kisgazdák, iparosok és kereskedők tehát mintegy „nemzeti ajándékot” kaptak a kormánytól ezáltal. A beruházási összeg szétfolyik az ország lakosai között anélkül, hogy a beruházási terhekből valami is sújtaná őket!

A kormány törvényt hozatott, amely a

10 katasztrális hold, illetve a 100 korona katasztrális tiszta jövedelem aluli kisbirtokok földadóját eltörölte!

Rendezte és bevezette az öreg-ségi biztosítást. Öreg munkaképtelen szegény munkásaink nem esznek többé kolduskenyeret. Sőt az államháztartás javulásának várható bekövetkezése után — komoly elhatározása és a képviselőházban is leszögezett ígérete kormányunknak, hogy a bányamunkásokra bevezetett

családi pótlékot a sokgyermekes föld- és ipari munkás családokra is kiterjesztik mielőbb!

Ha ez nem nép- és kiszagda politika, akkor mit nevezünk annak?

De ha még ez sem elég, gondoljunk arra, hogy Imrédy Béla kormánya — a múlt évi debreceni gyűlésen kötelező ígéretet tett arra, hogy a buza árát 19 és 20 pengő között tartja bármilyen áldozatába kerül is az államkasszában.

Hogy ebben is megtartotta szavát Imrédy Béla, Teleky Pál is, ezt a buzát eladó földműves társadalom maga igazolhatja. Ugyanekkor a világpiacon alig felét fizetik a buzáért!

A sertéskivitel szabályozásával elérte kormányunk azt, hogy a jobb és primább hizónként a külföld türethően szép árat fizet. Az Olaszországgal kötött újabb gazdasági megállapodás megindítja hizott marháink kivitelét is, ami jótékonyan fogja emelni a belföldi árakat is.

A Köröshajózhatóvá tetele éppen a mi vidékünk gazdasági előnyét szolgálja. Annyival többet kapunk mázsánként buzánként, hogy az évi községi adó nagyrészt fedezni fogja a többlet-bevételeket.

A Tisza-Körös csatorna elkészítése az Alföld öntözését és szárazság esetén a terméshozam biztosítását fogja jelenteni. Rengeteg milliókba kerülnek ezek és más reformok megvalósításai, azért évről-évre — zsebünk és vagyonunk arányában — tudjuk mindezeket tető alá hozni.

Végezetül hagyta Horváth Géza jelöltünk a zsidótörvény és a földreform megvalósítását.

A kormány nagyon lassu tempónak találta azt, hogy ez elmúlt négy év alatt 7200 törpebirtokos és földműves családot juttatott földbirtokhoz. Az új földreform — másfél millió katasztrális holdat akar juttatni a kisebb birtokosok és földműves munkások kezére. Akik anyagilag erősek, hosszú lejáratu kölcsönrel növelhetik törpe vagy kisbirtokaikat, akik szegények és a földárát előteremtteni nem tudják, azok hosszú lejáratu bérletet nyernek hogy anyagilag megerősödve később meg is vehessék a kiparcellázott földet.

Imrédy Béla és Teleky Pál miniszterelnökök — csaknem fél-éves parlamenti és újság-hadjárat között törvényre emelték a zsidótörvényt.

A törvény célja az, hogy iparban, kereskedelemben, pénzügy

vonatkozásban — a keresztény magyarság számarány szerint vezessen és irányítson.

De szükség volt erre a falu és kisgazda-földmunkás réteg szempontjából is. A zsidóság emancipációja óta — megszerezte a közép (gentry) és szabad nagybirtokok tekintélyes hányadát.

Amikor a kormány azt teszi, hogy újabb másfél millió kat. hold kötött birtokot szabadít fel és juttat, azoknak, akik azt verejtékes munkájukkal művelik és hazafias kötelelességteljesítés címén meg is érdemlik, gondoskodnia kellett a kormánynak arról is, hogy ez az óriási birtok, vagy csak annak egy része is ne jusson a zsidó bankok, bankárok és „új földesurak” kezére, hanem az magyaroké és pedig a keresztény kisembereké maradjon.

Ezt a főcél szolgálja a zsidótörvény. Visszavásárolja a zsidók kezéből a megszerzett nagy birtoktesteket, kiegészíti a nagybirtokok fölöslegével és átjuttatja méltányos feltételek mellett a keresztény magyar földműves és falusi rétegnek.

Aki tehát a zsidótörvény ellen szavazott, az ne beszéljen agrár és népi-politikáról, mert szavazatával védte a zsidó nagybirtokosok és tőkésék érdekeit, de nem szolgálta a falusi nép jövőjét, amelynek pedig most „ártatlan arccal” szavazatáért eseng.

Félévig vajudott a zsidótörvény meghozatala. Még tovább szenvedett volna a földreform is és féltő volt, hogy addig furnak-faragnak belőle, hogy a végén megmarad mindenkinek, csak a rászoruló igénylőnek nem jut.

Ezért kellett elrendelni a választást!

A reform ellenségei azt mondták, hogy a nép nem akarja a reformot. Most választ kell adni a népnak, hogy akarja-e igazán és sürgősen! A Magyar Élet Pártja megtisztította szervezetét mindazoktól, akik nem voltak százpercentben a föld- és más időszerű reformok barátai. Új embereket állított csatasorba, de olyanokat akiknek előéletük és közéleti szereplésük feltétlenül garancia arra, hogy a Sztranyavszky-féle palota forradalmak többé nem történhetnek meg a miniszterelnök háta mögött.

A Párt vezetősége és a vármege népszerű főispánjának bizalma „engem is besorozott” az új magyar élet reform-politikájának védő és építő csapatába.

Vállaltam a rendkívül megtisztelő munkára-szólítást, mert a haza és a magyar nép szolgálata elsőrendő kötelessége minden becsületes magyar embernek. De vállaltam azért is, mert évek óta járom Békésvárnegyét és annak minden községét. Láttam a lakosság határtalan bizalmát Imrédy Béla és Teleky Pál kormánya iránt, megismertem a vármege mezőgazdasági- és társadalmi helyzetét, tudom annak legfontosabb törekvéseit, láttam bajait és sok-sok jogos kívánságának eddig még nem teljesülé-

sét. Önbizalmam arra serkent, hogy polgártársaim hűséges támogatását erőm és képességeim teljes felhasználásával, a közérdek becsületes szolgálatával és önzetlen felkarolásával viszonzhatom.

Megértettem és átéreztem vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán úr hívását, hogy helyette és az ő szándéka szerint is jöjjelek el a gyomai kerület becsületes magyarjai közzé és az ő értékes támog-

Az építő jobboldali irányzat nagy eredményeiről és a jövő terveiről beszélt Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter

Kiskunhalas magyar népe vasárnap lelkes szeretettel és megható melegséggel köszöntötte gróf Teleki Mihály földművelésügyi minisztert, Máriássy Mihályt és vitéz Kolozsvary-Borcsa Mihályt a dél-pest megyei lista jelöltjeit, akik azért érkeztek a 70J esztendő kun városba, hogy ennek népe előtt kifejtse a Magyar Élet Pártjának programját. Délután 11 órakor a városi színház termében kezdődött a nagy gyűlés. A színház terme szűknek bizonyult erre az alkalomra és az utcákon is több ezer főnyi tömeg gyűlt össze, hogy meghallgassa a jelöltek programbeszédét.

Teleki Mihály gróf:

Ma egy szintiszta párttal állunk itt...!

Zeisz Károly helyi MÉP-elnök megnyitóját után viharos tapsoktól kísérve emelkedett szólásra vitéz gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter.

— Négy évvel ezelőtt — mondtam — szintén mint jelölt álltam itt. Azóta nem változtam semmit, mert ma is annak a nacionalista jobboldali politikának exponense vagyok, amely azt hirdeti: magyarnak a magyar földet, magyarnak a magyar ipart és magyarnak a magyar kereskedelmet.

A Magyar Élet Pártjának jel-szavai mögött komoly eredmények és nagy tettek állanak. Voltak olyanok is a pártunkban, akik a régi liberális rendszernek a hívei voltak. Ezek, hála Istennek, kiléptek és ma egy szintiszta párttal állunk itt, amelynek minden tagját azonos világnézet tölti el. Olyan parlamentarizmust akarunk, amelyből ki van kapcsolva a személyeskedés, mert az eddigi parlamenti viszonyok között eredményes munkát nem lehet végezni. Egyetlen javaslatot, a zsidótörvényt rágtam öt hónapig a régi parlament. Ha ez az egyetlen javaslat öt hónapba került, akkor az én általam benyújtott földbirtokpolitikai javaslatnak még sokkal több idő kellett volna, hiszen ennek sokkal több ellenjele és ellensége van.

A kivétel fejlesztése

A földművelésügyi miniszter ezután ismertette azokat az eredményeket, amelyeket a Nemzeti Egység Pártja, illetőleg ennek jogutódja, a Magyar Élet Pártja Gömbös Gyula kormányralépése-

gátásukkal vigyem itt is diadalra a Magyar Élet Pártjának dicsőséges utat jelölő, országépítést mutató zászlaját.

Tiszta szándék, odaadó munkakészség és magyar testvéri érzés vezet! Akik így gondolkoznak, álljanak mellém és segítsék diadalra a népi-politika becsületes, makulátlan zászlaját!

Az új magyar élet bátor és hűséges bajtársak testvéri felsorakozását sürgeti!

óta a magyar nép érdekében elért. Bejelentette, hogy a római tárgyalások után Kunder Antal kereskedelmi miniszternek sikerült Olaszországgal megállapodást létesíteni, amely biztosítja, hogy már a közeljövőben nyolcezer darab szarvasmarhát helyezhessünk el az olasz piacon. Reméljük, hogy az 55.000 darabból álló régi kontingenst ebben az évben ismét átveszik az olaszok. A szarvasmarha- és sertésexportnál a kormány ugyanolyan rendszert kíván életbe léptetni, mint amilyen a lóexport terén eddig uralkodott. Beszélt ezután a kisiparosság és a középosztály problémáiról, majd pedig a jövőre vonatkozó terveit és célkitűzéseit ismertette.

Mit jelent a földreform

— Elsősorban szükség van arra — mondotta, — hogy a megkezdett földbirtokpolitikát folytassuk. A képviselőház elé benyújtott javaslatom, amelyet benyújtok az új Ház elé is, lehetővé teszi, hogy 1.500.000 hold föld jusson kisemberek kezére. Nálunk nem lehet 3.000.000 hold földet szétosztani, mert akkor minden 100 holdon felüli birtok szantoterületét el kellene venni. Ha ezt megtennénk, akkor a mezőgazdasági munkásság megélhetése nem volna biztosítva. Nagyarányú házhelyakciót kívánunk lebonyolítani, olcsó kölcsönökkel olyformán, hogy a házhoz jutó kisember a tulajdonjog fejében csak annyit fog törleszteni, mint az általa most fizetett lakbér. A differenciát az állam fogja vállalni. Meg akarom csinálni a mezőgazdaságot fejlesztő törvényt. A szakoktatás fejlesztését és öt éven belül ötven tóli gazdasági és tiz kertmunkásképző iskolát kívánok létesíteni.

Gondoskodni kívánok az agrárrolló szűkítéséről és nagymértékben fejleszteni akarom a szövetkezeti értékesítést, hogy ennek keretében a magyar gazdatársadalom fiai beleszokjanak a kereskedelembe és később önállóak lehessenek.

Másfélórás hatalmas beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be:

— Meggyőződésem, hogy egyedül a Magyar Élet Pártja tudja megvalósítani a szociális fajvédő Magyarországot. Ehhez kérem Kiskunhalas népének támogatását.

Percekig tartó leirhatatlanul lelkes és viharos ünneplés kísérte a földművelésügyi miniszter szavait.

Sorsdöntő napok

Régi vágyunk ime valóra vált. Títhosan, minden befolyástól mentesen szavaz a magyar választó-polgár.

Száz és százezer magyar tartja kezében a nemzeti élet rokkáját és szövi — a magyar jövőt, önmagának és gyermekeinek jövő sorsát.

Mert nem arról van szó, hogy egyszerűen leszavazunk Horváth Gézára vagy Kasnya Bélára, esetleg más jelöltre és azzal teljesítettük honpolgári legfontosabb kötelességünket.

Minden jelölt egy-egy politikai irányt, gyakran ellentétes célkitűzést jelent.

Mérlegelnie, latolgatnia kell tehát minden választónak, hogy melyik irányzat az, amely a nép és a közérdekét jobban és eredményesebben szolgálja?

Figyelnie kell arra, hogy melyik párt mit csinált a múltban, mit hozott a népnak, miben szolgált az ország javára?

A hűséges és szorgalmas bérest nemcsak megtartja, de meg is becsüli a gondos gazda. Viszont a lusta, hanyag, rest szolgát, aki a jószággal nem törődik és gazdáját hűségesen nem szolgálja, iparkodik „továbbadni” az okos gazda.

Az elmúlt négy esztendő nagy változásokat hozott hazánkra. Megnövekedtünk területben és lakosságban. A megélhetési viszonyok jelentősen javultak, a gazdasági élet könnyebb és elviselhetőbb lett.

1935. a nyomorúság, eladósodás és kétségbeesés delelője volt, — 1939 a jobb, biztatóbb új magyar élet ígérete és hajnala.

Ez nem jött magától! — Velünk volt a könyörülő Isten és elszánt, komoly neki-fogással új élet barázdát vont a magyar gazdasági élet kemény talajába — Gömbös Gyula — Darányi Kálmán — Imrédy Béla és Teleki Pál fegyelmzett, nyílt szemű politikai serege.

A többi pártok vagy kritizálva helyeselték, vagy gáncsokodtak, de mindenesetre távolról nézték a sok gyötrelmet, keserves megpróbáltatásokat és verejtékes neki-gyürközést jelentő új magyar életugarolást.

Ezt láttuk, ezt tapasztaltuk éveken át.

Józanészű ember helyesen ítélhet és okosan határozhat!

Vitéz IMRÉDY BÉLÁNÁL

Május nyolcadikán délelőtt 12 órakor fogadta Endröd diszpolgára — a képviselőtestület határozatát átnyújtó küldöttséget.

Kalmár Imre bíró, Harsányi László főjegyző, Csernus Mihály apáplebános és dr. Tóth István ügyvéd jelentek meg új honfitársunk előtt. Csernus apát a következő szavakkal üdvözölte Imrédy Bélát.

„A Hármaskörös nagy alföldi falujának, Endröd község igaz magyar népének tiszteletteljes hódolatát, hűséges ragaszkodását és magyar együttérzését óhajtottuk nyilvánítani diszpolgárunkká történt egyhangú választásával Nagyméltóságodnak. Tizenötezer magyar szív szeretetvirágát fontuk füzérbe és nyújtjuk át azon nemes indokból, hogy némi enyhülést szerezzünk igaztalanul megbántott kiváló egyéniségének és lerójuk a föld népének háláját azon jóságos államférfi előtt, aki mint kormányfő először merte beledörögni a magyar közéletbe, hogy az osztálykiváltságok és ellentétek megszüntetésével a dolgozó, verejtékező, hivatását becsülettel szorgalommal betöltő magyar férfiakra, s a magyar földre kívánja alapozni nemzetépítő és átalakító reform-politikáját. Első polgárunkká választottuk, hogy példát mutasson Excellenciád önzetlen, odaadó életével, magyar fajszeregettel, hitvalló keresztény feltevéseivel, fáradhatatlan szorgalmával, mindig a köz és a nép javát szolgáló emberleletti tevékenységével községünk ma élő fiainak és jövő nemzedékének. Mély alázattal kérjük, hogy fogadja el szerény figyelmünk szeretetteljes megnyilatkozását és mielőbb szerencséltesse községünket magas megjelenésével a diszpolgári oklevél átvétele céljából.”

IMRÉDY BÉLA nyug. miniszterelnök meghatott szavakkal köszönte meg Endröd népének kedves figyelmét és testvéri ragaszkodását. „Annál inkább értékelem és megtisztelőnek tartom azt, mondotta, hogy Endröd község fiának fogadott, mert nem akkor tette, amikor hatalmon voltam és talán az érdeklődés látszatát kelthette volna, hanem akkor nyilvánították kitüntető szeretetüket és ragaszkodásukat, amikor a nap leáldozóban van. Figyelemmel kísértem Endröd község életét. Tudom, hogy nagyszerű fejlődésnek indult, anélkül, hogy pártfogójuk, vagy támogatójuk lett volna. Amikor most a község fiává fogadott, kötelességemnek érzem, hogy annak fejlődése, népének megsegítése érdekében minden erőmmel közremunkáljak. Nagyon köszönöm szives figyelmüket és kérem tolmácsolják a falu népének testvéri érzéseimet addig is, amíg időt tudok szakítani a község mielőbbi meglátogatására.”

A képviselőtestületi okirat átadása után Imrédy Béla hosszan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival és melegen érdeklődött a nép kulturális és anyagi helyzetéről, s a tervbe vett újabb fejlesztési program lehetőségeiről. Valószínűleg pár héten belül eljön megnézni Endrödöt. Örömmel várjuk!

A MAGYAR ÉLET PÁRTJÁNAK hivatalos jelöltjei Békésvármegyében

GYULAI választó-kerület: Máthé Imre — a mezőgazdasági kamara országos igazgatója. GYOMAI választó-kerület: Horváth Géza nyug. ezredes. BÉKÉSI választó-kerület: Rózsa Gyula tanító. BÉKÉSCSABAI választó-kerület: Bencs Zoltán min. tanácsos. OROSHÁZI választó-kerület: dr. Torkos Béla ügyvéd, a frontharcosok elnöke. SZARVASI választó-kerület: vitéz Zerinváry Szilárd járásbíró.

VÁRMEGYEI LAJSTROMON JELÖLTEK:

1. Gróf TELEKY MIHÁLY földművelésügyi miniszter.
2. CSIZMADIA ANDRÁS volt képviselő, kisgazda.

Dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla vármegyénk főispánja

nem vállalhatta — most — a gyomai kerület jelöltségét, s maga helyett HORVÁTH GÉZA nyug. ezredes ajánlotta a kerület pártvezetőseinek és polgárságának figyelmébe.

A kerület népe az első pillanatban nagy csalódást érzett amiatt, hogy nem szeretett főispánját választhatja követéül, de amikor a

Főispán ur sorba járta a kerület községeit és ígéretet tett, hogy a gyomai kerületet és

annak népét odaadó hűséggel fogja támogatni minden időben és HORVÁTH GÉZÁVAL együtt

annak minden jogos és méltányos kívánságát a lehetőség határáig megvalósítani törekszik,

a józan gondolkodásu és jövő érdekelt bölcsen mérlegelő választó polgárság

átérezte a főispáni ígéret jelentőségét és becsülettel odaállással segíti HORVÁTH GÉZA ezredes

urat a mandátum elnyeréséhez.

HORVÁTH GÉZA jeöltünk évek óta jár közénk. Ismeri bajainkat, törekvéseinket és terveinket. Katonás, jellemes, komoly ember, aki tudja, hogy mire vállalkozik és érzi, hogy mi lesz a kötelessége.

Imrédy Béla kipróbált katonája és hűséges embere. Hiszünk és biztosan tudjuk, hogy minden erejével és tehetségével segítségére lesz Főispánunknak a kerület ötköztségét fejlesztő és támogató törekvéseiben.

Magyar testvérek! A községek minden ügye és célkitűzése a vármegyén megy keresztül. Hallgassunk tehát a vármegye vezérének szavára és szavazzunk főispánunk bizalmas munkatársára: HORVÁTH GÉZA szeretett jeöltünkrel!

Éljen a MAGYAR ÉLET PÁRTJA!

Éljen HORVÁTH GÉZA jeöltünk!

A Katolikus Népszövetés és Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának.

Iratkozzék be tagul

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endröd-Gyomai Takarékpénztár Rt-nál Endrödön. Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen!

Legkisebb havidíj 50 f.

Népházi Szövetkezetben
kitűnő friss árukat olcsón kap!

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238-1934 sz. engedélyével.” Szerkesztésért és kiadásért felelős: WALTHIER GYÖRGY

Főmunkatárs: CSERNUS MIHÁLY Nyomatott Nádudvary Mihály „PETŐFI” könyvnyomdájában Gyomán.

IMRÉDY BÉLA NAGY BESZÉDE VÁCOTT

Vasárnap délelőtt ragyogó nap-sütésben tartotta meg Vácott a Magyar Élet Pártja zászlóbontását.

Pontosan tizenegy órakor érkezett Imrédy Béla autója a Kultúr-egyesület háza elé, melynek hatalmas nézőterét színültig megtöltötte a választó közönség.

A földreformot nem szabad úgy végrehajtani, hogyan kisebb legyen a kenyér

Elsősorban megköszönte azt a figyelmet, hogy a váciak őt kérték fel képviselőjelöltüknek, ebben a jóleső gesztusban annak a jelét látta, hogy

megértették politikai célkitűzéseit és mögéje álltak.

Ő a maga helyébe dr. Incze Antalt ajánlja, aki az Erdélyi havasok aljáról jött ide, hogy igaz magyar lélekkel dolgozzon.

— Jó magyar embert — mondta többek között Imrédy Béla —, ha voltak is közöttünk elvi ellentétek, vagy ha azok ma is fennállanak, — ellenségnek nem tekintek. Egy cél felé kell menetelnünk és nem kell mindent jobban tudnunk. Nem akarunk elszakadni a múlttól.

Tiszteljük a magyar hagyományokat, s ami jó benne, átvisszük a jövőre.

Nem kell félni az újításoktól, mert a magyar nép géniusza gondoskodik arról, hogy a nemzet mindig megtartsa a maga jellegét. Legelsősorban amire szükségünk van, az

a katonás szellem, amely egyben a harci készséget és az áldozatosságot jelenti.

— Európában olyan történelmi viharok dúlnak, hogy csak azok az országok boldogulnak majd, amelyeknek fiai áldozatosak és fegyelmezettek. A második, amire szüksége van a nemzetnek, az a társadalmi reform, amelynek lényege az, hogy

minden magyar embert, akárhol dolgozik, egyforma megbecsülés illet meg.

Egyetlen társadalmi rangadót ismerünk el; a hazának, a nemzetnek tett szolgálatot. Ha megtudjuk teremteni a népi egységet, akkor nincs hatalom, amely a magyarok életét a Kárpátok medencéjében kétségessé tudná tenni.

A közönség szünni nem akaró, tomboló éljenzése közben emelkedett szólásra Imrédy Béla. A nagy tapsorkánban alig tudott szóhoz jutni és beszédének egyes frappánsabb kitételeinél újból és újból felzúgott a tetszésnyilvánítás.

Nagyon szükségesnek tartja még a földreform átgondolt, de gyorsütemű megoldását.

HAJLÉKOT A NÉP FEJE FÖLÉ

Az 1920-ban megalkotott földreform nem elégítette ki teljes mértékben a hozzáfűzött várakozásokat s így ez a súlyos probléma a mai napig témája közéletünknek. Gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter kidolgozta az erre vonatkozó törvényjavaslatot, amely a legközelebbi idők nagy feladatai közé tartozik.

Ebbe a nagy kérdésanyagba most nem mélyedünk bele, de foglalkoznunk kell a földbirtokpolitikai kérdések közül a házhelyakcióval, amelyet a földművelésügyi miniszter is bejelentett.

1920-ban a Ház egyetlen ülésén törvényerőre emelte azt a gondolatot, hogy házhelyet kell biztosítani a magyar nép legszegényebb elemeinek is.

Az elmúlt közel husz esztendő alatt csinos, cseréppel fedett házak utcásorai épültek a községekben, új otthonai a magyar családoknak, amelyekben gyermekek születtek, pihenést talál a munkában kifáradt, dolgozó nép és a pihenés óráiban az a gondolat tölti el őket, miként tudnának vagyonganban gyarapodni és fejlődni.

Az elmúlt husz esztendő tanulságai készíthették bizonyára gróf Teleki Mihály földművelésügyi minisztert arra, hogy a most készülő földbirtokpolitikai javaslat mellett ő is felkarolja azt a gondolatot, amely családi otthonokat létesít az arra rászorulóknak számára. Nem tudjuk eléggé helyeselni és támogatni az erre irányuló törekvést. Az ilyen gondolatok szolgálják valóban a népvédelmet. Az egymás mellé épülő családi otthonok, ezek a kis magyar várak alakítják ki a községet s teremtik meg azt a fogalmat, amit a haza jelent.

A magyar ember nagyon jól érzi, mit jelent ez a mondás: az én házam az én várom. Bármily kicsi is legyen ez a hajlék, bevehetetlen várat jelent, ha nemzetünk nagyjainak képei

De nem szabad úgy végrehajtani azokat, hogy még kisebb legyen a magyar kenyér.

— Munkát szerezni és adni, ez a Magyar Élet Pártjának gazdaságpolitikai célja. Annak a liberális érának vége van, amikor kiki a maga feje szerint dolgozott. Most kikerülhetetlenül szükséges a felsőbb irányítás és az állami vezetés. Mindezeknek pedig a közéleti tisztaság jegyében kell lefolyni.

Ezután rámutatott arra, hogy az elmúlt alig másfél esztendő alatt mi mindent teremtett meg az új élet jegyében elindult magyar kormányzás. Ez a rövid múlt ad biztosítékot a jövőre is.

függnek a falakon s a keresztény vallás hite és erkölcse él a család lelkében.

A mély nemzeti érzés a magyar falusi házakban olyan várat kapott, amit lerombolni nem tudott se Trianon, se a bolsevizmus és nem fog lerombolni semmiféle olyan irányzat, amelyik az ezerosztendős magyar földből ki akarja vetni a keresztény s nemzeti gondolatot.

Dicsérjük a földművelésügyi miniszternek, gróf Teleki Mihálynak a gondolatát, amikor szemünk elé varázsolja a százszázéves új magyar népi házak hófehér falát, ezeket a szép piros cserepes, egészséges magyar

váracsákat, amelyekből minél többnek, a lehető leggyorsabban kell felépülnie. Ha ez a gondolat nem marad csupán jószándéku törekvés, — mint ahogy az nem is maradhat — s munkába kezdenek az építő kezek, akkor már nemcsak beszélünk népvédelemről, nemcsak az első kapavágásoknál tartunk, hanem komoly bokkrétát fűztünk a népi gondolat és családvédelem építményének homlokzatára. Ha egészséges otthona lesz a nép minden gyermekének, akkor jöjjenek hát minél hamarabb a többi fajvédő s népi gondolatok s népünk szeretetének s a benne való bizakodás gondolatával adjuk oda a földet azoknak, akiknek többet jelent a barázdák munkája, mint az anyagi erők egyszerű birtoklása, mert a magyar nép a földet nemcsak egyszerű telekkönyvi értéknek tekinti, hanem „édes anyaföldnek“ nevezi, imádatosan szereti, amelyből fakad az élet, ami boldogít s amiért rajongani úgy tud, mint semmiféle nép gyermeke a föld kerekén. De mindenekelőtt földet a nép minden fiának feje fölé. Egészséges, boldog otthonokat!

Ha továbbépitjük, újabb törvény alapján a százszázéves falusi ház utcásorait, helyes nemzetvédelmi, fajszerető népi politikát folytatunk, amelybe nyugodtan fektethetjük az ország pénzét, mert annak minden fillére a magyar népmilliók boldogabb életét szolgálja.

Magyar Testvér!

Emlékezzünk csak! A „Hármas-Körös“ ezt írta 1935. év március 15-én:

...„Amikor a kerület a kormány jelöltje mellé áll, saját sorsát, saját helyzetét és gazdasági talpraállását segíti elő.“
„A gyomai kerület a vármegye szélén van. Legkisebb és legelhanyagottabb része az egész vármegyének.“

Pár év óta a vármegye nagy fontosságú gazdasági utak (Métúr—Endröd—Kondoros) és más intézmények létesítésével s munkaalkalmak teremtésével a gyomai körzetet is jóindulatába vette és erőteljesen támogatta. Ezt a figyelmet és megbecsülést megtarthatjuk és fokozhatjuk akkor, ha a kerület népe a vármegye Főispánjának kivánságát teljesíti...“

Ezeket is olvashatjuk:

„Legyünk résen és ne üljünk fel mindenféle maszlagolásnak és szószátyárkodásnak!“

„Nekünk nem az kell, aki szép képeket rajzol és délibábokat fest éhező szemünk elé!“

Ettől üres marad a zseb és üres marad a gyomor is.

„Nekünk igazi segítség, komoly támogatás és megértő szeretet kell!“

Ezt is akkor írták:

„Választások idején sok könnyű gondolkodásu ember bedől ígéreteknek és hangzatos jelszavaknak!“

Amikor elmúlik a választás, keserűen látja, hogy nem segített magán, sőt még rosszabb lett a sorsa!

„Vigyázzunk testvérek! Falunk, járásunk sorsa és jövő fejlődése

hosszu időre most dől el!“
Gyoma és Kondoros többsége nem hallgatott szavainkra és intelmünkre!
Nem követte Endröd józan többségét!

Kérünk választ polgártársainktól, hogy mit értünk el ellenzéki képviselő választásával? — Kérünk választ, hogy amiket négy év óta elértünk és alkottunk, volt-e benne egy parányi része is a kerület képviselőjének? — Ha nem, akkor minek az ilyen képviselő? —

Ha egyszer gödörbe estünk, legalább ismét ne essünk bele, mert lábunk vagy nyakunk törhet. — Az ország halad, a mi vidékünk ne kullogjon hátul utolsónak!

Kondorostanyai. —

HÁRMAS - KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
WALTHIER GYÖRGY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2 sz.

H i r d e t é s e k e t
kedvezményes feltételek mellett közlünk.

Döntött a nép

Titkosan, lelkiismerete parancsát követve hangzott el a „népítélet“ a politikai pártok és irányok fölött.

Nem volt csendőrszurony, nem volt hivatalos erőszak, nem volt megfélemlítés. A legsötétebb rosszindulat sem tagadhatja, hogy tisztább választás soha nem volt Magyarországon.

És amikor a magyar nép óriási többséggel a

Magyar Élet Pártját

tette sorsának, fejlődésének, jövőjének irányítójául, világosan kifejezésre juttatta, hogy

bátor keresztény, öntudatos nemzeti, igazságos szociális és előrelátó gazdasági politikát kíván

és követel. A Párt ugyanis ezt írta lobogójára.

Az óriási többség — igazolja továbbá azt is, hogy vitéz Imrédy Béla vizkeresztí felhívása mély barázdát szántott a magyar milliók lelkében, s az elvetett jobboldali, építő reformpolitika magva dusan termő talajra talált.

Mint viharzó ézengés dörögött bele a magyar politikai életbe városok és faluk lelkes megnyilatkozása, amely nem kívánja látni a parlament porondján a bankok és liberális tőke zsoldjában élő politikai nagyságokat, eltűnni követeli zsidóvédelem lovagjait, hadat üzen a reformok konok ellenzőinek és nem óhajtja szerepelní látni a liberális lapok hasábjain „tündöklő“ disszidens csákyásokat.

A nemzet abban a reményben döntött, hogy bizalmának letéteményese: gróf Teleky Pál kormányzati iránya egy jobb, tisztább, becsületesebb és igazságosabb közéletet terem a magyar földön.

A föld, a műhely, az iroda verejtékező munkása — megbecsülni kívánta a Magyar Élet Mozgalom nagy célkitűzését: a gyorsan indu-

A választás részletes eredménye Endrődön:

	Horváth	Kasnya
I. ker. (belterület)	687	421
II. ker. (Öregkertek)	378	516
III. ker. (K-tanya)	250	202
IV. ker. (Körösöntul)	142	359

Nagyon sok elrontott szavazat volt. Lemaradtak a Horváth-párti németországi munkások szavazatai is.

A választás eredménye a kerület községeiben:

	Horváth	Kasnya
Gyoma	2248	1508
Endrőd	1457	1457
Kondoros	953	728
Csorvás	907	619
Körösladány	792	687
Összesen:	6357	4920

A kerület mandátumát Csermák Kálmán választási elnök adta át Horváth Géza képviselőnknek. Őszinte, lelkes köszöntésére Horváth megindult szívvel, tettekkészségének és lelkiismeretes munkásságának megvalósuló ígéretével választott.

Az új képviselő azóta bejárta kerületének valamennyi községét. Mindenütt nagy lelkesedéssel és ünnepléssel fogadták. Még akik nem szavaztak is reá, mély benyomással hallgatták a katonai szótartás és a magyar fajszeret gyökeréből származó, egyenes beszédét, s hivatásának egész energiával ígért betöltését.

Elmondhatjuk végre, hogy a gyomai kerület is bekapcsolódott Horváth Géza és vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispánunk nagyrebecsült személységén keresztül a fejlődő magyar élet vérkeringésébe, amely ujjulást, növekedést és termést is hoz részére.

ló, el nem lankadó építőmunka boldogulást jelentő programját.

A nép ítelt, most már a képviselők munkábaállásán a sor.

Várjuk a megindulást és a kitartást!

Akik pedip konok vaksággal a régi, elcsépett, megunt nótát fújták, azok gyászos bukásukban verjék mellüket, hogy mennyit ártottak ezzel falujoknak és végeredményben önmaguknak is. Szegény gyázmagyarok.

Vármegyénk képviselői

A képviselő választások Békésvármegyében is a Magyar Élet Pártjának hozták meg a győzelmet. Csaknem teljesen új „garnitúra“ vonul be tőlünk is az ország házába küzdeni, harcolni a nemzet és közelebről öreg vármegyénk népe javára.

Őszintén szólva — kétségek között szemléltük az új jelöttek vállalkozását. Nem hittük, hogy a Magyar Élet Mozgalom egyszerű célkitűzései olyan erős hódítást csináltak rövid idő alatt a magyar szívek tömegeiben. És ha némi reménykedés fel is csillant szemünkben, ezt csak a magyar nép józan ítélő-képessége, az eszme hódító ereje és nem utolsósorban Főispánunk páratlan népszerűsége váltotta ki.

Istennek hála, a „nép vizsgája“ fényesen sikertült. Sőt, ha a békési kerületben a nyilaspárt nem kísérletezik, akkor még ott is elbukott volna az ellenzéki kisgazdapárt ügyvezető alelnöke: Tildy Zoltán, mert hiszen ahol nyilas jelölt nem volt, ott a NÉP jelöltjeit támogatták a nemzeti szociálisták. Nem Tildy egyéni értékének kicsinylése miatt írjuk ezt, hanem csak azért, mert ez esetben az ország egyetlen egyéni kerületében sem jutott volna be kisgazdapárti képviselő. A nép rájött arra, hogy nem elég a „cég-tábla“ és a „csizma-kirakat“, a kupába is jó bort kell önteni. Nagyatádi és Gaál Gaszton tüntető megindulása után szomorú gyászmenet a mai kisgazdapárt masírozása.

Íme, a vármegyei eredmények:

I. Vármegyei lajstrom:

Magyar Élet Pártja kapott 30.441 szavazatot egy mandátummal.

Független Kisgazdapárt kapott 20.434 szavazatot egy mandátummal.

A szociáldemokraták 11.791, a Nyilaskeresztes párt 10.650 szavazatot kaptak.

Megválasztott képviselők: Csizmadia András NÉP és B. Szabó István független kisgazda.

II. egyéni kerület Békés

Megválasztott országgyűlési képviselő Tildy Zoltán Független Kisgazdapárt 5 243 szavazattal.

Rózsa Gyula NÉP 4.901, Kopányi Imre Nyilas-keresztes 2.779 szavazatot kapott.

BÉKÉSCSABA

Megválasztott képviselő Bencs Zoltán MÉP 5.673 szavazattal abszolút többséggel.

Gyöngyössy János Füg. Kisgazda 2.650, Szeder Ferenc Szoc. dem. 2.758 szavazatot kapott.

GYULA

Megválasztott képviselő Máthé Imre MÉP 6.194 szavazattal.

Varga Zsigmond kisg. 4.774 szavazatot kapott.

OROSHÁZA

Megválasztott képviselő dr. Torcos Béla MÉP 6.191 szavazattal.

Ravasch Antal kisg. 2.928, Farkas I. szoc. dem. 1.318 szavazatot kapott

SZARVAS

Pótválasztáson dr. vitéz Zerinvári Szilárd MÉP 6.064 szavazatot, vitéz Tepliczky János füg. kisg. 4.949 szavazatot.

GYOMA

Horváth Géza ny. ezredes MÉP 6.357 szavazatot, Kasnya Béla füg. kisg. 4.920 szavazatot.

HATALMAS MUNKAPROGRAMOT TERJESZT A KORMÁNY AZ ORSZÁGGYŰLÉS ELÉ

A belpolitikai élet teljes egészében kibontakozott és megindult. Szerdán megtörtént az országgyűlés ünnepélyes megnyitása, a hét végére megalkul a Ház s utána nyomban

megkezdődik az érdemi munka. A kormány a törvényjavaslatok egész sorozatát készítette elő, amelyek a magyar élet minden területét érintve, elindítói lesznek a hatalmas reform munkának.

A kormány által megállapított munkaprogramban a következő törvényjavaslatok, illetve törvényhozási intézkedések szerepelnek:

1. Felvidéki képviselők behívása.
2. Indemnitás.
3. Kárpátalja inkorporációja.
4. Kárpátaljai képviselők behívása.
5. Házsabályrevízió.
6. Szociálpolitikai és családvédelmi alap.
7. Birtokpolitikai javaslat és házhelyakció.
8. A mezőgazdasági munkásság aggkori biztosításának kiterjesztése az özvegyekre.
9. Munkaházak és családi otthonok építése.
10. Ipari munkáskamarák felállítására.
11. Munkaközvetítés államosítása.
12. Munkásszabadidő megszervezése.
13. Városi vámok eltörlése.
14. Rendkívüli házadómentesség kislakásokra.
15. A társulati adó reformja.
16. Egyenes adók és illetékek reformja.
17. Honvédelmi repülőalap létesítése.

18. Valutasibólások és más közérdeket sértő cselekmények szigorú megbüntetésére.
19. A felsőoktatás reformja.
20. Új népoktatási törvény.
21. A közoktatás racionalizálása.
22. A gyámügyi igazgatás reformja.
23. Új állampolgársági törvény.
24. Sajtótörvény.
25. Összeférhetetlenségi törvény.
26. Szövetkezeti törvény.
27. Részletüzleteknél üzött visszaélések megbüntetésére.
28. Külügyi tisztviselők szolgálati idejének szabályozása.

A kormány olyan nagyszabású munkaprogramot dolgozott ki, amely hosszú hónapokra alaposan igénybeveszi az országgyűlés munkáját.

E munkaprogram végrehajtásának érdekében — ebben az évben elmarad a szokásos négyhónapi nyári szünet s a legfontosabb mezőgazdasági munkák idejére kiterjedő megszakítástól eltekintve, egész nyáron dolgozni fog a Ház.

Békés vármegye népe hitet tett a kormány és a Magyar Élet Párt mellett

Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán nyilatkozata
a választások eredményéről

Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán nyilatkozott a sajtónak a vármegyei választások eredményéről. A főispán nyilatkozatában a következőket mondta: Hálás köszönetemet fejezem ki Békés vármegye közönségének azért a megértő támogatásért, melyben engem a választások alatt részesíteni szíves volt. Nagyon örülök a titkos szavazással elért ered-

ménynek, annál is inkább, mert ezzel is bizonyosságot tett a vármegye népe arról, hogy értékeli azt a munkát, melyet a Magyar Élet Pártja és az ebből alakult kormány a nemzet jövője érdekében úgy belpolitikailag, mint külpolitikailag kifejt, és ezen felismerésének szavazatával bizonyosságát adta. Őszinte sajnálattal kellett azonban látnom, hogy a társa-

dalom éppen azon rétegének egy kis töredékében, amelyre pedig képzettségénél s ebből folyó vezetőszerébenél fogva mindenképpen számítanunk kellett a megértést. Szomorú, hogy egyes esetekben a személyi kérdések mellett az elvi meggyőződés háttérbe szorult és nem a magyar jövő kielakulása, hanem a személyi kérdés volt a fontosabb.

Feltűnő jelenség volt a választások során az is, hogy a szociáldemokrata párt azokban

a kerületekben, ahol egyéni jelöltet nem állítottak, mindenütt zárt tömegekben a kispapoktól adta le szavazatát, amit az egyéni és lajstromos szavazási listák összehasonlításából meg lehet állapítani.

Mindezekről eltekintve Békés vármegye népe teljes bizonyosságát adta józan magyar felfogásának, mellyel a követendő politika útját megjelölte. A vármegye népének ez az ítélete még csak jobban összeforraszt engem ennek a népnek érdekeivel.

„A TÖRTÉNELEM LAPJAIT FORGATOM...”

Ha a történelem lapjait forgatjuk, megdöbbenve vesszük észre, hogy az emberiség a Nagyjait, akik sokszor egész életüket, minden anyagi szellemi erőiket a közérdekért, vagy valamely nagy, nemzeti eszméért áldozták fel, hányszor és hányszor nem értette meg! És a szeretet, a megbecsülés, a hála helyett, sokszor aljas rá-galmazással, a legkegyetlenebb üldözéssel, sőt sok esetben életüknek erőszakos elvételével fizetett meg nekik!

Ne higgyük azonban, hogy ez csak a múltban volt így! Sajnos, nagyon sokszor így van ez ma is! Az ember, úgy látszik, ma sem jobb, mint volt régen! Sőt talán sok tekintetben még rosszabb, mert a mai ember, ha nem is a testi, de a szellemi torturáknak annyiféle módját alkalmazza áldozatai ellen, hogy az érzékenyebb, gyengébb lelkűek, össze is ropanhatnak alatta... Az elismerés? A tisztelet? A szeretet? A hála? Sajnos, amilyen szépek, éppen olyan ritkák!

Annál szebb és nemesebb cselekedet tehát, ha ártatlanul, igazságtalanul bántalmazott embert részesítünk tiszteletünk külső jeleivel is: szeretetünkben és megbecsülésünkben.

Nem akarok tetszelegni, de ilyen gondolataim jöttek, amikor arról értesültem, hogy az én szülőfalum, Endrőd diszpolgárává választotta dr. vitéz Imrédy Béla volt miniszterelnököt. Az ő kormányelnöki idejében és nagyrésztben az ő bölcs előrelátása és munkássága folytán, olyan dolgok történtek, amelyeket minden igaz magyar hazafinak kalaplevéve szabad és kell emlegetni és amelyeket csak a történelem van hivatva méltó módon megörökíteni.

És mi volt a jutalma mindezekért?

Az ismerés? A tisztelet? A szeretet? A hála?... Nem! De hagyjuk a multat és nyugodjunk meg azon a gondolon, hogy az üldöztetés a magasabb, nemesebb lelkű emberek osztályrésze, sőt kiváltsága volt mindig, kezdve az emberiség legnagyobb jötevőjétől, az Isten-embertől: Krisztustól.

Szeretve tisztelt Testvérünk! Fogadd a mi munkától kérges, napsütéstől aszott-fekete, de a szó nemesebb értelmében tiszta, dolgos kezünket amelyet őszinte tisztelettel emelünk feléd és ígérjük, hogy mint igaz magyar emberekhez méltó: „Becsülettel élünk és halunk!” És a Veled való rokonságra szégyent nem hozunk, érdemtelenné nem leszünk: soha.

FÜLÖP IMRE.
kispap.

Hogyan építhetünk olcsóbban gazdasági pajtákat és színeket?

Sok munkát és időt takaríthatunk meg, ha az egyszerű gazdasági pajták és színek építésénél a támasztó gerendákat nem faragtatjuk ki négyszögletesre, hanem csak egyszerűen gömbformában használjuk fel. A gömbfa szilárdsága sokkal nagyobb, mint ugyanolyan keresztmetszetű négyszögletesre kifaragott gerendáé.

Hogy takaríthatunk meg sok betont az épületeink alapfalazásánál?

Sok betont spórolhatunk meg, ha az épületeink alapfalait nem drága betonból, hanem természetesen töltjük ki, melyek közé hidraulikus meszet helyezünk kötőanyagul. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy az ilyen alapfal majd olyan szilárd és tartós, mint a drága betonból készített.

Idei Katolikus Nagygyűlésünk

egyrészt emlékezet volt a tavaly feledhetetlen Eucharisztikus Kongresszusra, másrészt seregszemle, a katolikus lelkek, elhatározások, nekilendülések és azoknak eddigi megvalósítása felett és új lelkesedés mérítése a jövőre előirányzott célminél tökéletesebb eléréséhez.

Természetes, hogy akkora fényt, pompát, számokat nem lehetett várni, mint tavaly volt. De igazán nem kell restelkednünk az elért szép sikerek felett. Szép volt maga a Hősöktere, Gyönyörűen viselkedtek hűveink, alakulataink az egyes gyűléseken vagy nagy megnyilvánulásokkor. Kitétek magukért a nők az esti szentségimádáskor, derekasan viselkedtek a férfiak az éjjeli szentségimádáskor, a dolgozó testvérek a maguk ünnepén s mindnyájan a szép zárókörmeneten, amely az idén is hatalmas zápporral végződött. Már utközben szakadt az eső egy kis jéggel, de ép ez mutatta meg seregeink helytállását, fegyelmezettségét, hitét, szeretetét az Úr Jézus iránt és a bizalmat a vezetőség rendelkezéseivel szemben.

Először ünnepelhettünk felvidéki és kárpátaljai testvéreinkkel, akik színes, lelkes csoportokat képeztek a hatalmas tömegekben.

Hálákat mondtunk, imádságban és szónoklatokban, a Mindenhatónak a múlt hónapok kézzel fogható csodás segítségéért s az a szent elszántság csendült ki minden szívből, lélekből: még odaadókban akarunk Istennek szolgálni, még jobban akarjuk Szent István országát megvalósítani, hogy teljes megjavulásunkkal és kitartásunkkal a keresztény eszmék és erkölcsök mellett ki-könyörögjük az Úrtól nemcsak lelki boldogságunkat és örök üdvösségünket, hanem földi hazánk régi határainak további és maradéktalan kiegészülését is.

* * *

Világiak Krisztus országáért! Ezt a jelszót, illetve munkaprogramot adta ki az idei Katolikus Nagygyűlés a jövő munkaévre. Ez annyit jelent, hogy a hűvek, vagyis a világi egyének Krisztus országának érdekeit jobban ismerjék azok terjesztésében és védelmében jobban részt vegyenek. Világi apostolok működését áhítja az Actio Catholica az egész vonalon. Jobban, mint eddig. És, hogy ez megtörténjék, az idei munkaprogram értelmében, ilyen apostolkodásra kiképző kurzusokat fog tartani az A. C.

P. Böle Kornél O. P.

Szent Péter és Szent Pál apostolok ünnepe

Június 29-én ünnepeljük a két apostolfejedelmet, Szent Péter és Szent Pál halálának évfordulóját. A római keresztények is kétségkívül megtartották már Krisztus első földi helytartója halálának ünnepét.

Szent Péter halásmester volt a Genezáret-tó mellett fekvő Betsaidóban. Jézus őt szemelte ki arra, hogy apostolainak vezére és Anyaszentegyházának első pápája legyen. Az egyik keresztény egyházközséget a Szírországon fekvő Antiochiában alapította s annak két éven át volt püspöke. Visszatérve Jeruzsálembe, Herodes fogságába esett, az Úr angyala azonban csodálatos módon megszabadította. Rómába a 42. év körül tette át székhelyét és ettől kezdve egész haláláig onnét vezette a keresztény világot. 52. év körül ismét megfordult Jeruzsálemben. Ott tartották az első apostoli zsinatot, amelyen ő elnökölt. Nero csá-

szár keresztényüldözéseinek idején. 67 körül fogták el és ítélték kereszthalálra a rómaiak. Szent Péter apostol örömmel fogadta a vértanu-halált és csupán egyetlen kérése volt: hogy fejjel lefelé feszítsék a keresztre, mert nem tartotta magát méltónak arra, hogy úgy haljon meg, mint maga az Üdvözítő. A kivégzést vezető tiszt teljesítette kérését. A vatikánusi dombok mellett, ott, ahol ma Szent Péter temploma áll, megfordítva állították a földbe keresztjét és arra fejjel lefelé feszítették meg őt. Marcellus pap, Szent Apuleius, Szent Anasztázia és Basilissa megszerezték holttestét és finom gyolcsba takarva, márvány szarkofágba helyezték, amelyet a közelben eltemettek. Az első pápa ereklyéit később egyideig a Szent Sebestyén katakombába vitték, de végül visszazárlították eredeti nyugvóhelyére, ahol ma is pihennek azok.

Szent Pál apostol a kisázsiai Tarsusban született körülbelül Krisztus születése után a 2. esztendőben, előkelő és szigorúan vallásos zsidó szülőktől. Mint a híres Gamaliel tanítványa, magasabb iskolákat végzett Jeruzsálemben. De amellet ipart is tanult, mégpedig a sátorcsináló mesterséget. Minthogy a zsidók farizeus szektájához tartozott, tulzó zsidó nemzetipárti volt. A keresztényüldözésekben tevékeny részt vett. Egyik Damaskusba vezető keresztényüldöző útján azonban csodálatos módon megtért és ettől kezdve Krisztus apostolává lett. Az egész akkor ismert világot bejárta apostoli útjában. Megfordult Palesztinában, Kisáziában, Görögországban, Rómában, sőt még Spanyolországban is. Nemcsak szóval hirdette Krisztus ta-

nitását, hanem írásban is. Mély tudással és égő buzgósággal megírt levelei nemcsak a Szentírásnak sugalmazott részei, hanem a keresztény irodalomnak legszebb termékei is. Verést, fogságot szívesen szenvedett Krisztusért. Többször is fogságba vetették, míg végre ugyan csak június 29-én, de valószínűleg egy évvel Szent Péter keresztrefeszítése előtt, kivégezték. A római polgárokat nem volt szabad sem megvesszőzni, sem keresztrefeszíteni, mert ez mindkettő lealázó büntetés volt. Szent Pál tarsusi születésű lévén, római polgárjogot élvezett és így nem lehetett keresztre feszíteni. Ezért június 29-én estefelé kivitték az osztiai utra, a városon kívülre és ott lefejezték. Ahol legördülő feje gurultában több helyen érintette a földet, forrás fakadt.

JÉZUS SZÍVE ÜNNEPE

Úrnap nyolcadát követő napon tartjuk Jézus Szíve ünnepét.

Amikor az Üdvözítő megjelent Alacoque Szent Margit apácának s őt Szentséges Szívének tiszteletére buzdította, határozottan ezt a napot jelölte arra, hogy Szent Szíve ünnepének tekintsük.

Az Egyház e napon Jézus Szívéről mondja a szentmisét és buzdítja a hűveket is, hogy lélekből e napon ünnepeljék Jézus Szent Szívét. De mivel nem nyilvános, tehát nem kötelező ünnepnap, nincs is munkaszünet s azért szokták a nyilvános ünneplést és körmenetet rákövetkező vasárnap megtartani, amikor nyugalomnap van amugyis.

Hogyan üljük meg tehát mégis Jézus Szívének ünnepét, magát az ünnepnap péntekét!

1. Készüljünk elő e napra! Mondjunk valami imádságot Jézus Szívéhez

2. Ne mulasszuk el e napon a szentmisét. Akik hivatalba, vagy munkába járnak is, találhatnak módot arra, hogy kora reggel szentmisét hallgassanak.

3. Vegyünk részt lehetőség szerint azon ájtatosságon, amit e napon községünkben tartanak.

4. A legfőbb mégis: járuljunk szentáldozáshoz e napon. Az Úr Jézus, amikor Szívét megmutatta, kiemelte óhajai, kérései közül azt, hogy szentáldással mutassunk be elégtételt megbántott Szívének.

5. Tegyük valami jót a Szent Szív tiszteletére! Hol ne volna szegény rokon, szegény gyermek, akivel jót tehetnénk? Hol nem gyűjtenek templomra, vagy más szent célra, amelyre

adakozni lehet? Ki ne ismerne árvát, beteget, elhagyottat, akinek örömet szerezhet? Alkalom van jócselekedetekre bőven, Amit a legkisebbnek teszünk. Jézusnak cselekedszük!

EGYHÁZI HIRADÁS

Bucsujáró körmenetet tartunk június 18-án a szomszédos Gyoma gyönyörű templomába. A körmenet reggel 7 órától indul. A gyomai templomban Csernus Mihály apátplebános mond szentmisét és Dérczy István ny. plebános predikál. Körmenet után Te Deumus hálaadás.

Szent László király ünnepén, június 27-én a kondorostanyai templom bucsunapját ünnepeljük.

Gazdák! Munkások! Szent Péter és Pál apostolok ünnepén a Szentlélek Isten áldó kegyelmét kérjük az aratási és cséplési munkálatokra. A délelőtti fél 10-es nagymisére szívesen hívjuk meg Éndröd földműves népét.

Közterületi szentmisék. Június 25-én az öregkerti Szent Imre iskolában, június 29-én a nagylaposi kápolna iskolában, július 9-én az öregkerti kápolna iskolában, július 16-án a polyákhalmi kápolna iskolában, július 23-án a nagylaposi kápolna iskolában, július 30-án a csejti iskolában mutatunk be szentmiséket.

Egyesületi hírek. Június 18-án d. u. fél 4 órakor Szent Ferenc III. rendje, június 25-én d. u. fél 4 órakor az oltáregyesület, június 29-én d. u. fél 4 órakor a Jézus Szíve Szövetség Női-csoportja, július 1-én d. u. 6 órakor Férfi-Liga, július 6-án este 6 órakor a Leányegyesületek tartják havi összejövetelüket. A Jézus Szíve Gárda tagjai július 7-én reggel 6 órakor végzik júliusi havi szentgyónásukat.

HORTHY MIKLÓS

Magyarország kormányzója június 14-én káprázatos pompa mellett nyitotta meg az új országgyűlést.

Délelőtt 10 órakor a Koronázó Főtemplomban dr. Serédy Jusztinián bíboros-hercegprímás Veni Sancte-t énekelt, majd főpásztori szentmisét mutatott be, amelyen gróf Teleky Pál és a kormány több tagjának vezetésével résztvett a két Ház igen sok tagja.

Déli 12 órakor a parlament kupolacsarnokában gyűltek össze az új országgyűlés tagjai, s ott fogadták a katonaság diszszázadainak tiszteletadása után az ország kormányzóját.

A kormányzói szöveget, mely irányt szab a törvényhozás munkájának és kijelöli azt az utat, amelyen az országnak haladnia kell, rádióon keresztül az egész nemzet hallgathatta.

Akkor szeretem...

Irtá: Bartha András.

*Akkor szeretem a virágot,
Mikor könnyes és belezengi
Fájdalmát a világba... tőle
Tudok az egekbe üzenni.
Mertha virág borul le sirva,
Haját száz angyal fonja és a
Bánatát egy csillagra írja.*

*Akkor szeretem én a könnyet,
Ha onnan jön, ahol a vágyak —
Nyitnak szépfényű ablakot és
Mély bűgű sóhajok szállnak —
A világba halk búval zengni,
S mikorra a hajnal meglátja,
Vissza bujnak elcsendesedni*

*Akkor szeretem én a verset,
Ha a mezőn születik, göndör
juhokról, kékszemű legényről, —
Vágy: egy tonyérnyi búzaföldről.
S akkor, mikor a virág zengi
Fájdalmát a világnak... ettől
Lehet a szíveknek üzenni...*

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának.

Iratkozzék be tagul

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt-nél Endrődön. Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen!

Legkisebb havidíj 50 f.

Tanfolyam

Szeged szab. kir. város Törvényhatósági Iskolánkülső Nép művelési Bizottsága karöltve a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesülettel a vallás- és közoktatásügyi minisztérium engedélyével és támogatásával Szegeden, 1939. július 31-től augusztus 13-ig a szegedi szabadtéri játékok alatt népművelők (tanárok, tanítók, papok, jegyzők stb.) részére népművelési előadó és faluvezető tanfolyamot rendez. A tanfolyam részvételi díja (amelyben a kirándulások díja is benne van) 40.—, 30.— P és 10.— P azoknak, akik élelmezést és elszállásolást nem óhajtanak.

Azok, akik a tanfolyamon részt óhajtanak venni, f. évi július 1-ig jelentkezzenek a Békés vármegyei Törvényhatósági Iskolánkülső Nép művelési Bizottságnál. (Bejelentendő: név, állás, lakóhely és lakáscím.)

A bővebb tájékoztatást a jelentkezés után adjuk meg.

A tanfolyamon résztvevő hallgatók a szegedi szabadtéri játékok alatt érvényes kedvezményrel féláron utazhatnak Szegedre.

TANTÓ JÓZSEF s. k.
várm. népm. titkár.

A Nemzeti Munkaközpont kubikos küldöttsége gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszternél

A közeli napokban Szeder János országgyűlési képviselő, a Nemzeti Munkaközpont országos társelnöke és Frankó Béla, a NMK szakmai ügyvezetője csongrádi és csanya-teleki munkásokból álló kubikos-küldöttséget vezetett gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszterhez és vitéz Bonczos Miklós államtitkárhoz.

A küldöttség vezetői részletes tárgyalás keretében ismertették a miniszterrel a kubikosmunkásság tarthatatlan helyzetét és tolmácsolták a kubikosság sérelmeit.

Gróf Teleki Mihály nagy megértéssel hallgatta az előadottakat és kijelentette, hogy ennek a szintizta magyar munkásrétegnek a sorsával behatóan kíván foglalkozni és az eléje terjesztett kéréseket a minisztertanács elé viszi.

A kubikos-küldöttek körében nagy megnyugvást keltett a földművelésügyi miniszter jóindulatu állásfoglalása és biznak abban, hogy gróf Teleki Mihály mély szociális érzetből fakadó gondoskodása meghozza a sokat nélkülöző magyar kubikosság életszínvonalának javulását.

A Russzinszkóba küldött gyulai munkások hatalmas nemzeti színű zászlóval lepték meg a gyulai szervezetet

A Russzinszkóból a pünkösdi ünnepekre hazatért munkásokat a gyulai vasuti állomáson dr. Bartha Attila, a helyi szervezet elnöke, dr. Vargha Gyula polgármester, dr. Máté Imre, Gyula város országgyűlési képviselője és Szeder János országgyűlési képviselő, a kubikusok szakmai csoportjának országos elnöke fogadták május 26-án este. A munkások nevében Rehák Sándor munkás keresetlen szavakkal adta át azt a hatalmas nemzeti színű zászlót, melyet a munkások keresetükből és a Kárpátok fenyőjéből állítottak össze. „Becsülettel szereztük, becsülettel adjuk át” mondta a munkások képviselője. Dr. Bartha Attila elnök meghatódott szavakkal mondott köszönetet a zászlóért és melegen üdvözölte a munkásságot. „Ezt a zászlót utolsó lehetünkig védeni fogjuk és ez elatt menetelünk a szebb, a boldogabb magyar jövő, a magyar munkaállam felé”. Harsány éljenzés fogadta az elnök szavait. Utána Vargha Gyula dr. polgármester fogadta lelkes szavakkal a város közönsége nevében a hazatérő munkásokat. Dr. Máté Imre intézett rövid, hatásos beszédet a munkásokhoz, végezetül pedig Szeder János beszélt. „Becsülettel álltátok meg helyeteket és büszke vagyok rátok és büszke vagyok arra, hogy a magyar nemzetnek dicsőséget szerettek”. A megható fogadtatás után a sok száz munkás és hozzátartozó menettel alakulva vitte be a Nemzeti Munkaközpont székházába a nemzeti zászlót.

Polgári iskolai hírek:

Az endrődi iskolába június hó 17-én délelőtt irjuk be a növendékeket. Akik első ízben iratkoznak iskolánkba, hozzák magukkal utolsó iskolai bizonyítványukat, keresztlevelüket és újraoltási bizonyítványukat. Ha a keresztlevelél és az újraoltási bizonyítvány nincs meg, később is be lehet adni. — Akik már jártak iskolánkba, csak tanulmányi értesítő könyvecskéjüket hozzák magukkal. — A tandíj és mellékdíjak évi összege 44 pengő. Havirészletben is fizethető. — Szegénysorsu, jeles magaviseletű és legalább jó tanulmányi előmenetelű tanulók tandíjkedvezményt kaphatnak. — A rászorulóknak tankönyveket kapnak kölcsön az iskolától. — Igazgató.

HIREK

Az új országgyűlés elnöke — mint a Magyar Élet Pártjának értekezletén eldöntötték, ismét Darányi Kálmán volt miniszterelnök lett.

Dr. Lindenberger János a csonkaváradiegyházmegye apostoli kormányzója június 22-én tölti be 70. életévét. Közismert szerénysége és alázatos lelkülete elhárít magától minden ünneplést és ezért csendben ad hálát Istenének az egyházmegye katolikus tábora, hogy ily magas és eredményes munkában gazdag életkort adott főpásztorának. Ad multos annos!

Dr. Beöthy György apátkanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő két napot Endrődön töltött. Résztvett a polgári iskola magántanulóinak vizsgálatán.

Szeretet-lakoma. A katolikus Népház „Szeretet-asztaltársasága” dr. Tóth István ügyvéd főhalászmester vezetése alatt társasvacsorát rendezett. E vacsora keretében meleg üdvözlésben részesítették a megjelent dr. Beöthy György apátkanonok, egyházmegyei irodaigazgatót és felkérték, hogy a megjelentek hódolatteljes tiszteletét tolmácsolni sziveskedjék az egyházmegye jubiláló főpásztorának: dr. Lindenberger János apostoli kormányzó ur előtt is.

Vizsgálatok. Az endrődi elemi és polgári iskolák vizsgálatai az elmúlt napokban fejeződtek be. A szülők mindenütt nagy érdeklődéssel kísérték gyermekeik előhaladását és őszinte hálájuknak adtak kifejezést a tantestület kitűnő és eredményes munkásságáért. A csejti iskola vizsgáján dr. Sorbán Jenő járási főszolgabíró is megjelent a községi előjáróság több tagjával együtt.

Az endrődi polgári iskola igazgatósága ezúton is hálás köszönetet mond azon jószívű adakozóknak, akik lehetővé tették adományaikkal, hogy szorgalmas és kiváló viseletű tanulóit jutalomban részesíthesse.

Mérsékelték az eoizinált buza árát. A földművelésügyi miniszter a június 8 után leszállításra kerülő eoizinált buza árát méter mázsánként 14 pengőben állapította meg. A Futura R. T. — amely az eoizinált buzaakció lebonyolítását végzi — a június elseje után leszállított és leszállításra kerülő eoizinált buzaárakat is a rendeltetési állomásokhoz az újabb rendelkezések alapján bekapcsolt legközelebb fekvő elosztó-helytől számított fuvardíjtétel szerint számolja el abban az esetben is, ha a tényleges szállítás annakidején még távolabbi elosztóhelyről történt.

TEREFERE

Párbeszéd a hetipiacon.

Gyomai gazda: Aggyék Isten mindnyájuknak. Hogy érzik magukat a leszámolás után?

Ladányi gazda: Miféle leszámolásról beszél kelmed? Tán a kortespizek körül van baj?

Gyomai: Az engöm nem érdekél. Fájjon érte a feje annak, aki adta. Rábizonyítani úgy se lehet egyikre se. A Győri azt mondja, no mög a bevándorolt Rácz mestér is, hogy ők elvbül dolgoztak. Fusson ki a szöme annak, aki látta, hogy csak egy fillért is zsebrevágtak napszám, meg miegymás címén.

Endrődi: Náluok is váltig erősítik, hogy minden falatért megfizettek, amit a Stefánia utcán megettek és megittak. Még az az autót is a Máté fizette a saját zsebéből. Talán még az utiköltséget is ők adták össze a Kasnyának, amikor elpárolgott.

Kondorosi: Hát az igaz-é, hogy a Vaszkó Misa bandériummal akarta megtisztelni a Kasnyát?

Endrődi: Léhet, ha győztek volna. Így azonban a lovak elmaradtak, csak ők vótak ott a gyomai restiben, amikor Kasnyától kisírt szemmel elbúcsúztak.

Gyomai: Az egyik fiskális is utazott pünkösdhétfőjén Pestre, ozt szemtanuja volt a siralomházi jelenetnek. Szidták Gyomát, még a többi falukat, de legjobban a „nagykalapost“. Aszondták, hogy *eltereferélte* a mandátumot.

Csorvási: Hát iszen élvezettel is olvastuk a helyzetképet, csak azt nem tudjuk, hogy ki vót a csorvási, a ladányi, meg a többi gazda? Merthogy igazságot mondtak egymásnak, az már szent-igaz.

Gyomai: Innen került az ki mind Gyomáról. Hát hogy is gondolják kigyelmetek, hogy Endrőd Kasnya ellen beszélt vagy irt volna? Hisz megirta

a mi ujságunk, hogy „Endrődön hátba támadták a kormány jelöltjét?“

Endrődi: Hát az igaz, hogy Endrőd két körzetében a Horváth, két körzetében a Kasnya kapott többséget. De hát ennek nagy sorja van.

Ladányi: Hát az bizonyos, hogy szörnyen elcsodálkoztunk, amikor hírülvettük, hogy 21 szavazattal többet kapott a Kasnya.

Endrődi: Hát az endrődiek egy része is úgy vót, mint az egy egyszeri gyerek, aki kérdezte az anyjától, hogy mi az a kentaur? Aszondta neki az anyja, hogy az egy szörnyeteg, félig ember, félig állat. Hát aztán, kérdezte tovább a kisbölcs, hol alszik ez a szörnyeteg, ha félig ember és félig állat. Házban-é vagy istállóban? Hát Endrődön is két jelölt volt, Egyik a Kasnya „kisgazda“, a másik a Polányi „munkás“. Ha kisgazdákkal tárgyaltak Máték, akkor a kisgazda-akolba próbálták terelni a gazdákat, ha a munkásokkal, akkor fennagy szocilisták voltak. Így esett aztán meg, hogy a gazdák rászavaztak a lajstrom Polányira, a munkások pedig az egyéni lapon a Kasnyára. Legalább 4—500-ra tehető azon munkások és hozzátartozók száma, akik, mert soraikból való munkásjelölt volt, rászavaztak a Kasnyára.

Csorvási: Hát az igaz, hogy a többi községben nem volt helyijelölt, csak Endrődön. Ebből megérthetjük, hogy miért erősödött meg itt a Kasnya.

Endrődi: Az is bizonyos, hogy ha a Főispán lett volna jelölt, Kasnya nem kapott volna harmadrészt sem. A körösöntuliakhoz kiment egy református pap is, ozt Tildyre hivatkozva kérte az ott lakó Gyomáról, Mezőturról és Keviből származó hiveit, hogy Kasnyára szavazzanak. Ez is

számít vagy 150 szavazatot a Kasnya javára. Ez már együtt 600 voks, ami — ha Horváthra esik, ezerkétszáz szavazat különaséget jelent.

Kondorosi: Hát a jóézésü munkásság mit csinált? Azok nem tudták ellensúlyozni a polányistákat?

Endrődi: Nálunk az asszonyokkal együtt közel 8—900 munkásszavazat van. Ez megszolgált. Jobb lett volna az arány, ha 170 munkásunk nincs oda künn Németországban. Ezek csaknem kivétel nélkül jobbérzésü emberek, akik a főispán ur jóságát élvezik és itthon sok társukat eltérítették volna a Kasnya-Polányi tábortól. Az ő távollétük nagy hátrányára szolgált a Magyar Élet Pártnak.

Gyomai: Szíp beszéd, de a lényeg az, hogy levizsgáztak. Mink mentettük meg a hazát, most oztán mink jövőnk, Endrőd most öt esztendeig hallgasson és hintsen hamut a fejére.

Endrődi: Kár annyira leánykedni szomszéd. A mult választáskor, no meg a régi választásokon is mindig a több szavazatával bíró Gyoma akadályozta meg, hogy a kerületnek jobb és tehetősebb képviselője legyen, ozt nem igen láttuk, hogy szégyelték volna magukat, vagy ne tartották volna a markukat.

Gyomai: Hát ozt mit kaptunk, mondja csak. Maguk megkapták a mezőturi-kondorosi utat, meg más egyebeket.

Endrődi: Maguk pedig a dévaványai utat. Ozt maguk kaptak nagy államkölcönt a Hombárhoz, mink nem kaptunk semmit. Hát nincs mit szemünkre hányani.

Gyomai: Hát az iskolák?

Endrődi: Azok nagy részét 10—15 év előtt építettük. Ezekhez kaptunk ugyan államségélyt, de magunk is mélyen belenyultunk a bugyellárisunkba. Maguk előtt is nyitva vót az ut, de sajnálták a költséget, amit maguknak is áldozni kellett volna.

Gyomai: Hiába szaval és szépíti a dolgot, most benne maradtak a slamasztikába. Most már mehet a papjuk

ahová akar, nem hallgatják meg.

Endrődi: Kár úgy hengegni. Ha vesszük, Endrődön Kasnya 1478 szavazatot kapott, Gyomán meg 1508-at. És ha népszerű gyomai jelöltet állított volna listájára a kisgazda-párt, mint Endrődön tette, nem tudom, hogy milyen lett volna az arány?

Csorvási: Kár civódni emberek. Tény az, hogy győztünk. Az is való, hogy nálunk is, Kondoroson is sokan azért állottak Horváth mellé, mert a kiséretében volt endrődiek szörnyen döngették a mellüket, hogy Endrődön nyolcvan percent a főispán mellett áll. Így aztán mink is bátrabbak lettünk.

Kondorosi: Nagyon helyesen beszél kigyelmed. Dolgoztunk mindenütt becsülettel és az eredmény megvan. Most az a fő, hogy fogjunk össze és a kerület közös érdekében dolgoztassuk a képviselő urunkat, no meg, mint ígérte a főispán urat is.

Gyomai: Igaza van. Ne marakodjunk a koncon, ami még nincs is.

Ladányi: Az első koncot Kasnyától kellene kérni.

Csorvási: Amit ő ad, arról mi lemondunk. Mezőhegyesre utalna bennünket finom zamatjával.

Ladányi: Na-na. Azt mondta a választás elején, hogy megfizeti a MÉP választási költségét, csak a Horváth ezredes urat hagyják meg ellenjelöltjének. Hát most aztán elő a gubával!

Gyomai: Ha van tanu rá, akkor neki. Itt van a Legeza Tibor, ő biztosan szívesen vállalja a behajtást.

Endrődi: Ugy járt piktorunk, mint az egyszeri ember. Delbrücknek hívták az aprótermetű, de igen okos német államférfiut, akiről azt monddotta az egyik ellenfele, hogy „a mellényzsebembe fogom dugni ezt az apró Delbrücköt“. Delbrück mosolyogva csak azt válaszolta, hogy „akkor barátom több ész lesz a mellényzsebedben, mint a koponyádban“. Kasnya is — mint régi, viharvert politikus

mellényzsebbe akarta tenni Horváth ezredesét, azt a végén kisült, hogy „nehéz cipó lett a nem is olyan öreg, de kemény katona“!?

Ladányi: Egy azonban bizonyos, hogy nagyon „néma“ és „száraz“ volt ez a titkos választás. Már csak mégis jobb volt régen, amikor az ember szavalatjáért egy kis pörkölt, meg csongrádi ki-kijárt.

Gyomai: Én is azt mondom, hogy valamit kellene csinálni. Most már nincs vesztegetésről szó, most már jöhetne egy kis áldomás?

Endrödi: Ha bolond volna a görög. Fogadni mernék, hogy a Körösön túliak, meg az öregkerti „kisgazdák“, ennék a legzsírosabb falatokat, s a legtöbb poharat Kasnya gyászvitézei ürítenék Horváthra. Ki a ménkü tudja, hogy ki vzavazott ide vagy oda?

Csorvási: Ha megcsinálják, akkor böcsületből hívják le Kasnyát is lepingálni a győzelmi tábornak. Valamit keresen ő is. Ugy vélem, hogy egy kis mellékkereset ezután neki is jól esik —

Gyomai: No azt a portorétkot sem állítanak ki a nemzeti szalonyban?!

Ladányi: Esetleg meg vennék a Lipótvárosban — a zsidó törvény nagy ellenségének emlékére.

Endrödi: És mi legyen a győzelmi dal?

Gyomai: Hát amit a multkor mögbeszéltünk, hogy „Te mégy balra hűtlen Béla, én meg mögyök balra...“ „Amikor a fotyografiához érünk, akkor a jó népházi hárslevelű-ből iszunk egyet a — Horváth egészségére. (Nevetve elmennek.)

JÓTANÁCSOK

Sérves kis csikóm van, mit kezdjek vele, vajjon húsrá értékesítem-e?

Nagyon sok csikó lesz évente sérv miatt szép eredménnyel operálva. Leghelyesebb herelés alkalmával, vagy, ha csak köldöksérvről van szó, akkor bármikor elvégezhető az operáció. Természetesen mind a két esetben állatorvos szaktudását kell igénybe venni. Állatorvosi tanács nélkül ne is gondoljon a kiscsikó húsrá való értékesítésére.

Kislibáim egymás tollait csipdesik, mit tehetnénk ellene és mi lehet ennek az oka?

Ezt a szokatlan jelenséget két dolog is idézheti elő. Először a kislibák unalomból szokhatnak rá ilyen rossz szokásra, ha nincs nekik megfelelő legelőjük és szűk helyre vannak szorítva. Másodszor anyagcserezavar is ráviheti a kislibákat ily rossz szokásra. Mindkét dolog ellen úgy vehetjük fel legeredményesebben a küzdelmet, ha a kislibákat jó legelőre kihajtjuk. Állandóan friss víz álljon a libák rendelkezésére, valamint durván őrölt faszén és homok se hiányozzék a libák elől.

Nagyon érdekelné, vajjon mikor a legalkalmasabb a méncsikót kihérlelni, egy vagy két éves korában?

A méncsikók kasztrálása a gyakorlat tanúsága szerint legjobban egy éves korban válik be. Ezen megállapítás csak abban az esetben áll, ha a méncsikók egy éves korra szépen ki vannak fejlődve. Abban az esetben, ha a méncsikók bármely okból kifolyólag egy

éves korra nem tudtak rendszeresen kifejlődni, akkor helyesebb még egy esztendő várni a kasztrálás-sal. Mindenesetre a végső döntést bizzuk a kasztrálást végző állatorvosra.

Házam a faln végéül áll és bár szigetelve vannak falai, az északi fal nagyon nyirkos olyannyira, hogy az északi falon függő képek penészesek. Mi lehet ennek az oka és hogy lehetne ezen segíteni?

Valószínűleg a falu végén magában álló ház északi fala az időjárás viszontagságainak nagyon ki van téve. Így a szél az esőt állandóan falnak veri, minek következtében az átnedvesedik és kiszáradni nem tud. Azért azt tanácsoljuk, hogy a régi átnedvesedett vakolatot veresse le és a kiszáritott falat 3 cm-es vastag cementhabarccsal vonassa be.

Kezdek patkány van épületeimben, mert régi épületekkel van házam körülvéve. Tanácsot kérek, milyen szerrel tudnám kiirtani a patkányokat, a szer azonban háziállataimra ne legyen veszedelemes?

A patkányok irtására legalkalmasabb szer a tengeri hagyma, amit minden drogériában használati utasítással együtt könnyen és olcsón be lehet szerezni. Nagyon jó házörző kutyának patkányfogó kutyát beállítani, mely állandó zaklatásaival hamarosan elzavarná házatól a patkányokat. Ezekkel egyidőben tanácsos volna az összes patkánylyukakat kátrányos homokkeverékkel betömni. Ez a kátrány a fogukat, valamint szőrüket beszennyezi, mely miatt lassan békésebb vidékre igyekezzenek a patkányok vándorolni.

Az állatpiacon

A prima szedett-sertés (130 kilón felül) 100—103 filléres áron kelt a ferencvárosi piacon. — A silányabb minőségű hizók 84—98 filléres áron kelték. A borju vásár irányzata kielégítő. — Prima szopóborjak 1 pengőn felüli árat is elértek.

Termény árak

A kedvezőbb vetésjelentések megnyugtató hatással voltak a budapesti gabonátözsde hangulatára. A kínálat kedvező volt, de a kereslet tartózkodó, ami az irányzat ellanyhulására és az árak olcsóbodására vezetett.

Buza iránt mérsékelt az érdeklődés. A 8) kg-os tiszavidéki búza 19.85—20 pengő.

A takarmányárpa lanyha, a kereslet csekély és ára 25—50 fillérral olcsóbb.

A zab irányzata szintén lanyha, a kínálat szűnő, az árak 25 fillérral olcsóbbak lettek. Az elsőrendű zab ára 24.40—24.70 pengő.

A tengeri kínálat elégséges, a kereslet tartott és ára 5—10 fillérral esett. A paritásos tengeri ára 16.45—16.60 pengő.

Mézőtermelő és értékesítő Hangya Szövetkezet jelentése

Az akácmézhordás az ország középső és déli felében befejeződött. A beérkezett jelentések szerint mennyisége egyes helyekhez viszonyítva különböző. Az esős, zivataros időjárás sok helyen gátolja a méhet munkáját. Pergetési eredmények családonként 15—25 kg. között mozognak. A jelek szerint közepes termésre számíthatunk. Az árak tekintetében a helyzet még nem alakult ki, általában a méhészek 1 pengő körüli árakat kérnek a feladóállomás.

Vasuti menetrend

Érvényes 1939. május hó 15-től október hó 7-ig.

Gyomára érkező vonatok

Budapestről	2:21
Békéscsabáról	5:43
Szarvasról	6:13
Vésetről	6:55
Békéscsabáról	8:23
Budapestről, gyors	9:35
Budapestről	10:34
Vésetről	11:46
Békéscsabáról, gyors	12:00
Békéscsabáról	14:20
Budapestről	15:21
Vésetről	16:51
Budapestről, gyors	17:30
Vésetről	19:05
Gyuláról	19:10
Békéscsabáról, gyors	19:31
Budapestről	20:35
Vésetről	22:00
Békéscsabáról	23:25

Gyomáról induló vonatok

Békéscsabára	2:31
Vésetre	3:43
Budapestre	5:49
Gyulára	6:14
Budapestre	8:24
Békéscsabára, gyors	9:36
Vésetre	9:45
Békéscsabára	10:40
Budapestre, gyors	12:01
Vésetre	14:24
Budapestre	14:30
Békéscsabára	15:27
Békéscsabára, gyors	17:31
Vésetre	17:41
Szarvasra	19:13
Budapestre, gyors	19:32
Békéscsabára	20:45
Vésetre	20:50
Budapestre	23:34

Népházi

Szövetkezetben

kitűnő friss árakat olcsón kap!

HIRDESSEN

LAPUNKBAN

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238-1934 sz. engedélyével.“ Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WALTHIER GYÖRGY

Főmunkatárs:

CSERNUS MIHÁLY

Nyomatott Nádudvary Mihály „PETŐFI“ könyvnyomdájában Gyomán.

48 KISHOLD SZÁNTÓJÁT.

Az endrödi plebániagazdaság haszonbérbe adja a nagytanyai

120 KISHOLD

és

42 MAGYAR HOLD

területű nagylaposi szántóját. — Ugyanott sokgyermekes cseléd negyedes munkára jelentkezhet.

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
WALTHIER GYÖRGY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2 sz.

Hirdetéseket
kedvezményes feltételek mellett közlünk.

Elment a Főispán

Magyarország Kormányzója a földművelésügyi miniszter előterjesztésére vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla, Békés és Csongrád vármegye főispánját miniszteri tanácsossá kinevezte s neki a miniszteri osztályfőnöki címet és jelleget adományozta. Főispánunk a földművelésügyi miniszterium elnöki osztályának vezetését fogja végezni.

Örömmel látjuk, hogy a kormányzat méltóan értékeli Uhlarik Béla kiváló képzettségét és fáradságot nem ismerő lankadatlan munkaerejét, de őszinte fájdalommal közöljük a nekünk nagyon szomorú hírt, mert vármegyénk népe igaz barátját és jószágos atyját vesztí el távozó főispánjában.

Nehéz időkben jött hozzánk. Hosszú terméketlen évek nyomorköde borította be a kiszagda, iparos és munkás-családok házáinak tizezeit. Az inség napjaiban lehajolt a néphez és nemcsak erőt, bátorságot sugárzott elcsüggedt szívébe megértő, szívélyes és szeretetreméltó modorával, de segítséget is nyújtott mindenkinek. Széleskörű vetőmag-akció, a szikesterületek javítására adott igen jelentékeny állam-kölcsön, munkásaink elhelyezése, közutak, folyamszabályozás és más munkálatoknál, a németországi munkásakció, a mezőgazdaságban fizetendő legkisebb munkabérek szabályozása, a vármegye fontos kívánságainak hathatós támogatása a kormányzatnál —, utaink fejlesztésének elősegítése —, kisbirtokosainak kieszközölt olcsó kölcsön nyújtása földvásárlás céljaira és sok más közérdeket szolgáló kívánság lelkes pártfogása fűződik Ricsóy-Uhlarik Béla négy esztendő, eredményeiben gazdag és maradandó értékű működéséhez.

Páratlan népszerűsége tett szert nemcsak a város vezető rétegei, hanem a falu kis embereinek százazeiben is. Ajtaja

tárva volt mindig és mindenki előtt. Meghallgatott mindenkit és ha egyetlen mód volt segíteni, nem mulasztotta el soha. Szeretetének különös megnyilatkozását állandóan láttuk a magyarság legszegényebb csoportja, a munkásság iránt. Melegsívü, őszinte barátja volt a becsületesen dolgozó magyar munkás társadalomnak.

Rendkívül egyénisége, bámulatosan fegyelmezett idegzete, lebilincselő bánásmódja, szociális felfogása és páratlan munkaereje tették olyan népszerűvé a vármegye nagy közönsége előtt, hogy politikai vonalon is vele és utánna sorakozott fel a választó polgárság óriási százaléka. Nem hozott „patinás” neveket, sem közéleti nagyságokat. Alig ismert, új erőket választott ki a jobboldali nemzeti és keresztény reform-politika harcosaiul és a nép — jelentékeny százalékban — korábbi politikai felfogását feladva — „a főispán kedvéért” — szavazott a Magyar Élet Mozgalom jelöltjeire.

A középosztály egyik jelentős vármegyei alakja mondotta meg róla a következő jellemző megállapítást: Ricsóy vármegyénk mágnás családjából nősült, a vármegyénk fia lett. Sokan azt hitték, hogy az „új sógorság” fénye őt is elkábítja és bevonul a „kékvérűek” tellegvárába. Nem így történt. Fiatal, okos felesége megérezte, hogy mint főispánéknak hol van a helye. Beilleszkedett a középosztály asszonyai közé, s nemcsak önmagának szerzett különleges figyelmet és megbecsülést, de hihetetlen módon erősítette férje pozícióját és népszerűségét a vármegye „hangadó” rétegében, az intelligencia soraiban is. Jól mondja a közmondás: a hü és okos asszony nagy áldás.

Nem akarunk elszakadni Uhlarik Bélától, azért nem is búcsuzunk tőle. Meggyőződéssel állítjuk, hogy mostani diszes pozíciója a Kormányzó újabb bizalma munkakészségének újabb kifejtési lehetőségét ad és kiválóan értékes működése ezután is növeli eredményes, közérdekű munkásságának gazdag sikereit: a magyar nép hűséges és odaadó szolgálatában.

Isten segítse és irányítsa tovább is életútján és hozza vissza mielőbb hozzánk!

Békésvármegye kisgyűlése

Julius 11-én, közigazgatási bizottsága július 12-én tartotta havi gyűlését vitéz dr. Pánczél József vármegyei főjegyző elnöklete alatt. A gyűlés megnyitása után Haviár Lajos dr. tb. vármegyei főjegyző felolvasta az alispán havi jelentését, melyet az alábbiakban közlünk:

A mezőgazdaság helyzete ezidőszerint kedvezőnek mondható. A hirtelen jött forróság egyes gazdákat arra kényszerített, hogy aratógépet használjanak. Ez a körülmény azonban a munkások elhelyezkedését egyáltalán nem befolyásolta, mert azok a munkások, akik komolyan akarnak munkához jutni, jó fizetés mellett kivétel nélkül elhelyezkedést

találnak, sőt a vármegye egyes községéből a munkaadók részéről panasz hangzott el, hogy mezőgazdasági munkásokat a megállapított legkisebb napszámbéren felüli bér mellett sem lehet kapni. Ennek a 10 év óta nem észlelt munkáshiánynak okait a kivételes fegyvergyakorlatokra történt rendkívüli behívásokban, valamint a földmunkásoknak Németországba, a Ruténföldre és Hajdu vármegyébe történt elszállításában látom.

A kisipar helyzetében változás nem állott be, az előző havi élénkség megmaradt, ami a magasabb munkabérekkel van összefüggésben.

Az építőipari munkások helyzete változatlanul kedvezőtlen, mert az építkezések teljesen szünetelnek, úgyhogy ennek a

szakmának munkásai nagyrészen a mezőgazdaságban keresnek elhelyezkedést.

Junius 30-án végetért az első félévi országos tejakció, amelynek során vármegyénkben 42.000 pengőt használtunk fel többszázezer liter tej kiosztásával.

Az alispáni jelentést a közigazgatási bizottság tagjai egyhangulag elfogadták, majd a jelentések következtek.

Gyors kioktatás

X. Pius boldoggáavatásának ügye mindinkább jobban és jobban halad előre. A boldoggáavatás előkészítése sokat tesz abban, hogy e népszerű nagy pápának éltéről a legapróbb adatokat is összegyűjtik.

X. Pius tudvalevőleg valaha Tombolo kisvároskában volt plébános. Sokan élnek még ott, akik hívei voltak. Most aztán, amikor rákerült a sor, hogy róla való emlékezéseiket elmondják, egy tombolói polgár akadt aki egy pofon alakjában kapott emléket X. Piustól. Az eset úgy történt, hogy X. Pius tombolói plébánossága idején fiatal serdülő legény volt a történet hőse. Egy vasárnap délután társaival a plébánia kerítéséhez dülve beszélgettek. A kerítés nem volt valami nagyon magas és bokrok voltak mögötte. Beszélgetés közben a suhanc elkáromkodta magát. Azt állítja, hogy nem tudatosan tette, hanem inkább rossz szokásból.

A következő pillanatban zajt hallottak és egy alak toppant eléjük. A szó szoros értelmében átugrotta a kerítést. A káromkodó legényke elé állott és jobbról-balra egy-egy hatalmas pofont osztott ki neki.

— Ezt, fiacskám, emléküj adom neked a káromkodásért! Azért, hogy máskor ne tégy ilyet!

A legényke valósággal el volt rémülve. Nem annyira a pofonnak fájdalma okozta eredményét, mint inkább a hirtelenség, amellyel a dolog történt és hogy az, aki a pofont kiosztotta és aki miatta a plébánia kerítését átugrotta, maga a plébános, a későbbi X. Pius volt.

KATOLIKUS AKCIÓ

A LJUBLJANAI KONGRESSZUS ELÉ

E hó 25—30 közt folyik le Ljubljanában a Krisztusország gondolatának nemzetközi kongresszusa. Ezek a Krisztuskirály-kongresszusok abban különböznek az Eucharisztikus kongresszusoktól, hogy míg ezek az Oltáriszentség iránt való áhítat és ünneplő öröm nagystilű kifejezői, addig a Krisztuskirály-kongresszusok inkább a katolikus mozgalmak résztvevőit érdeklik s azokat gyűjtik össze inkább tanácskozó jellegű gyűlésre, akik a Krisztusország fejlesztésén, terjesztésén és szilárdításán dolgoznak. Az előbbieket tehát inkább vallásos manifesztációk, míg az utóbbiak inkább tanácskozások. Az előbbieket tömegeket hoznak össze, az utóbbiak a vezetésre hivatott katolikusokat. Egyébként nemzetközi mind a kettő.

Az idén a Krisztuskirály-kongresszus időben meglehetősen közelesik a magyar római zarándoklathoz s így előkészítése természetesen kissé háttérbe szorult, a közfigyelmet az előbbi kötötte le. Mégis igen sajnálatos lenne, ha éppen a magyar katolikusság vezető tényezői, papok és világiak, férfiak és nők nem vennének részt nagyobb számban a ljubljana-i kongresszuson. Először is: az Eucharisztikus Kongresszus után szinte logikus következmény, hogy most már ne csak az ünneplésben, hanem a cselekvésben is az élen járjunk s a korszerű apostolkodás tudományában kissé alaposabban körülnézzünk. Másodszor pedig: Ljubljana oly közel van hozzánk, hogy igazán játszva s olcsószerrel elérhetjük, míg egy esetleg majd Spanyolországban vagy Amerikában tartandó következő Krisztuskirály-kongresszuson mi, magyarok már sokkal nehezebben vehetünk részt. Végül: A Krisztuskirály-kongresszustanácskozásainak tárgyköre oly égető, oly lebilicselő: a modern társadalom ujjaélesztése Krisztusban, hogy a Krisztusország komoly hivatást szűkségképpen közelebről érdekli. A szónokok is, akiket ott hallgatni fogunk, az egész világ cselekvő katolicizmusának képviselői. Kétségtelen, hogy lelki-jeg gazdagodva, sokat tanulva

s okolva, talán egészen új meg-látásokkal s buzdulásokkal el-telve térünk majd haza a kongresszusról.

Az utazási és vizumkedvezmények is oly jelentősek, hogy pénzügyi szempontból sem lehet a kongresszus látogatásának nagyobb akadálya. Aki csak a befejező, ünnepi részre óhajt eljönni, annak elég, ha július 27-én reggel indul, aki az egész tanácskozáson jelen akar lenni, annak július 25-én ugyanabban az órában kell indulnia.

Ljubljanának különben a vidéke is oly szép (Bled stb.), hogy a komoly tanácskozás mellett és után kirándulásokra is kiváló alkalom nyílik.

A részvételre jelentkezni a magyar Actio Catholica központjánál lehet, ahol minden felvilágosítást készséggel megadnak.

Bangha Béla sj.

Tájékoztató a Kongresszusról

Az Actio Catholica központi irodája a Ljubljanában megtartandó Krisztus Király Kongresszussal kapcsolatban a következőket közli:

Mint ismeretes, július 25—30. között tartják meg a jugoszláviai Ljubljanában a Nemzetközi Krisztus Király Kongresszust. A magyar katolikusok is nagyban készülődnek a Krisztus Király Kongresszuson való részvételre és a magyar csoport szervezését az Actio Catholica Országos Elnöksége végzi. Budapesttől Ljubljanáig a vasut 98.80 pengő II. osztályon, míg 69 pengő III. osztályon. Amennyiben egy 25-ös csoport összejön, úgy a II. osztály vasutdíja 70.60 pengő, a III. osztály vasutdíja 48.20 pengő. Szállítás és ellátás öt napra jó szállodában 90 pengő, magánházakban való elhelyezéssel teljes ellátás 60 pengő. Minden résztvevőnek meg kell váltania a Kongresszus tagsági jegyét, amely 125 dinár, vagyis 18.75 pengő.

HIRDESSZEN
L A P U N K B A N.

Egyházi híradás

Templom-bucskuk. Dévaványa katolikus lakossága tartja templomának bucsu-ünnepét Szent Anna asszony napján, július 26-án. Az endrői bucsusok előző napon, délelőtt indulnak.

Szarvason augusztus 13-án, Csondapácán és Mezőturon Nagyboldogasszony ünnepén; augusztus 15-én ünneplik a templom bucsunapját.

Figyelem! Szeptember 8-án, ezuttal harmadszor készülünk Mátraverebélyre, a kisasszony-napi bucsura. A Szent Szűz híres kegyhelyére „keresztesgyors-vonattal” óhajtunk indulni, ha kellő számu jelentkező lesz. A MÁV legalább ötszáz utas jelentkezése esetén indít különvonatot. Egy-egy személy vasuti jegyköltsége (jövet-menet) ötszáz jelentkező esetén csak 4 pengő 50 fillér volna. Viszont kevesebb számu jelentkezés mellett Gyoma állomásról 7 pengő 50 fillér volna a vasuti díj.

Felhívjuk Endrőd, Gyoma, Körösladány, Dévaványa, Szarvas, Békésszentandrás és Kondoros katolikus plebániáit és híveit, hogy augusztus 15-ig jelentsék be a zarándokok pontos számát az endrői plebánia-hivatalhoz. Ha az esperesi kerületből a kívánt létszám nem gyűlne össze, az esetben Oroszáza, Békéscsaba és Gyula környékének katolikus híveit is szívesen vállaljuk.

Mátraverebély szépséges vidékét évenként százezrek keresik fel a Szent Szűz ünnepein. A szomszédos Csanádból június hónapban két külön vonaton zarándokoltak buzgó hitestvéreink Szent László kedvenc helyére. Békésmegye katolikus népe sem maradhat el a magyar lélek tiszteletadásából Nagyasszonyunk és Szent László iránt. A csekély fáradság és áldozat ne tartson vissza senkit: ez a kirándulás sok-sok lelki hasznot és gyönyörködést szerez.

Egyesületi hírek. Szent Ferenc III. rendje július 16-án d. u. fél 4, a Jézus Szövetség Női-osztálya július 30-án d. u. fél 4, a Férfi-Liga augusztus 5-én d. u. 6, a Leányegyesületek augusztus 3-án este 6 órakor végzik havi összejövetelüket. A Jézus Szíve Gárda tagjai au-

gusztus 4-én vagy augusztus 6-án reggel 6 órakor végezhetik havi gyónásukat.

Külterületi szentmisék. Július 16-án a polyákhalmi kápolnás-iskolában, július 23-án a nagylaposi kápolnás-iskolában, július 30-án a csejti iskolában, augusztus 6-án az öregkerti Szent Imre-iskolában, augusztus 13-án a nagylaposi kápolnás-iskolában, augusztus 20-án a polyákhalmi kápolnás-iskolában mutatunk be szentmisét.

Ifjainkhoz! Vármegyénk egyetlen katolikus főgimnáziuma Gyulán van. Régebben sok endrői ifju végezte ott tanulmányait, s most is többen tanulnak ott. Külön nevelő-intézetet tartanak fel a szaléziánus atyák mérsékelt havi ellátási díj mellett. Akik polgári iskolánk IV. osztályát jeles vagy a jó eredménnyel végezték, azok külömbözetit vizsgálat sikere esetén tovább tanulhatnak-e kitűnő középiskolában. A szülők pedig nyugodt lélekkel bizthatják gyermekeiket reájuk, mert tudhatják, hogy a lehető legjobb nevelést kapják gyermekeik.

Készüljünk a szegedi „magyar passiójáték” megnézésére. Több utas jelentkezése esetén kedvezményes vasuti jegy váltható. Jelentkezés a Népházi Szövetkezetben.

Jó ott, ahol az anya ilyen

Egy fiatal káplán az iskola év elején kicsiny tanítványait oktatta.

— Kedves gyermekeim, — mondotta — ne felejtsetek el hát a reggeli imát. De vigyázzatok, hogy egy nap se maradjon el!

Egy kicsike feltartotta kezét, jelezvén, hogy mondani akar valamit. Megkérdezte tőle a káplán, hogy mit kíván?

— Tisztelendő ur, kérem, a reggeli imát nem lehet elfelejteni.

— Miért nem lehet elfelejteni? — kérdezte tőle a káplán.

— Azért, — válaszolta a gyermek — mert édesanyánk odajön, amikor felkelünk és velünk együtt imádkozik. Ha mi elfelejtjük is, hát ő nem felejt el és így aztán mi sem felejtjük el.

Szerencsés gyermek az, akinek ilyen az édesanyja!

HIREK

Kinevezés. Dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán — báró Maasburg Kornél gyomai szolgabíró-t főszolgabíróvá nevezte ki. Gratulálunk!

Dr. Sorbán Jenő, járásunk közszereiben álló főbírája pár heti betegeskedéséből felgyógyult és visszaérkezett székhelyére.

Horváth Géza kerületünk képviselője pár napot Gyomán és Endrödon töltött és fogadta a kérelmekkel felkereső választóit.

Fenyőág a hősök szobránál. Községünk főpapja az elmúlt napokban Körösmező felett, a Társzorosban járt és ott megnézte az 1914 nyarán hősi halált halt 101-esek tömegsírját. „Nagy meghatódással álltam magyar testvéreim sírjánál, mondotta az Apát ur, mert 1914-ben én eskettem fel és bucsuztattam harctérre vonulásuk alkalmával a csabai templomban őket, s az esetek között több jó barátom is volt. Szépen gondozott sírjuk fölött fenyőfák díszlenek. „Onnan téptem le e fenyőágot és hoztam el e néma jelkép elé.“

A Sajtókamara elnökevé — a keresztény újságírói társadalom — óriási szótöbbséggel vitéz Kozlovics-Borcsa Mihály országgyűlési képviselő, a miniszterelnöki sajtóosztály volt főnökét választotta meg. A fenálló rendelkezés szerint szeptember 1-től kezdve újságíró vagy lapkiadó csak sajtókamarai tag lehet. Az újságírói főosztály második szakosztálya közgyűlési kiküldött taggá választotta a Három-Körös főmunkatársát: Csernus Mihály apátplebánost.

Báró Pongrácz Albertet és Roth Jenő bankárt a budapesti törvényszék valutasibólás miatt súlyos börtön-büntetéssel sújtotta. Pongrácz nyolc hónapot és 500 pengő pénzbüntetést, továbbá 500 pengő vagyoni elégtétel fizetését, Roth Jenő, mint felbujtó másfél évi börtönt, s ezer pengő pénzbírságot kapott, s még 1000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezték. Az ítélet nem jogerős.

Mezőberény új lelkipásztorát dr. Rózsa Jenő plebánost július 2-án iktatta be hivatalába dr. Lindenberger János apostoli kormányzó — község hivatalos és társadalmi szervezeteinek népes megjelenése mellett. A mezőberényi katolikusok kiváló képességű, népszerű, szorgalmas pástort nyertek néhai áldott emlékü jó Pista bácsijuk utódául. Jézus kegyelme vezesse és irányítsa!

Dr. Koudela Géza pápai kamarás, a magyar egyházi zene kiváló művelője, az Eucharisztikus Kongresszus szép himnuszának szerzője 47 éves korában elhunyt. A főváros által adományozott diszinhelyen temették el nagy részvét mellett.

Iparos-dalárdánk is résztvett a július 25-én tartott kassai dalosversenyben. Dicséretes törekvésük és szorgalmuk jutalma az a szép ezüst emlékkehely, amelyet magukkal hoztak haza. A dal szeretete és kultiválása élénkíti és nemesíti kedélyünket, fejleszt bennünk a magyar nemzeti érzés és összetartozandóság szép érelyét, s kellemes, üdítő szórakozást nyújt nemcsak magunknak, de másoknak is. Szeressük és pártoljuk tehát a dalárdákat!

Endröd község képviselő-testülete sorozatos gyűléseken készíti elő a jövő év költségvetését. A község fejlesztése újabb kiadások beállítását és a szükséges fedezet biztosítását igényli. A község vezetői gondos előrelátással oldják meg a felmerülő kérdéseket akként, hogy bár a haladást és fejlődést szolgálják, de vigyáznak arra is, hogy jelentékeny adó-emelés ne terhelje a község lakosságát. Ha talán egy-két százalékos emelkedés mutatkozna is, az olyan jelentéktelen, egyéneknél csaknem fillérekre tehető összeg, hogy emiatt fontos újításokat elhalasztani kár volna. A lakosság különösen sürgeti a gabona-tárház létesítését, s elvárja, hogy a közigazgatásilag rendkívül előnyt jelentő intézmény megvalósításához minden közület, elsősorban a község is hatékonyan és megfelelő aldozattal járuljon hozzá. Hasonló helyesléssel találkozott Harsányi főjegyző és a községi iskolaszék azon javaslata is, hogy a nyári hónapok idején a sokgyermekes munkástelepeken — ovóda helyett a gyermekeket gondozó „napi-otthonokat“ létesítsen a község. Nagyon sok asszony dolgozhat a téli évszakban és maga is növelheti a téli évszak családja részére. A további fásítás is megérdemli a költséget, mert évek múlva nagy haszonra tehet szert a község, s amellyel javíthatja a község levegőjét is a csapadék jobb kiváltásával. Részletes tudósítást a következő számban hozunk.

Utépités. Befejezték a kondorosi-ut szakasz kövezésének átépítését. A legrosszabb útja volt a vármegyének. Ideje volt, hogy ne szégyenkezzék miatta. Ha idegenek Mezőtúron át jöttek Endrödre és innen tovább Csaba felé, olyan „áldásokat“ mondtak a vármegye vezetőire, hogy kínos volt hallgatni. Pedig nem ők voltak az okai. Az egész uttest nem régi. Az alap-uttest készítése volt elhibázva, s a kövek voltak nagyon rosszak. Jórésze a Szarvas és Szentandrás közötti uttest átépítése után került hozzánk. A javát persze kiválasztották a szarvasiak egyik kisebb bekötő útjukhoz, a többi eladták a vármegyének. A mostani munka alapos volt. Ugy hisszük, hogy nagyobb javításra jó ideig nem kerül sor. Együttal kívánatos lett volna a hid melletti egy kilomé-

teres ut átépítése is. Rettenetes állapotban van. Ha már itt voltak a gépek, elintézhették volna ezt is. De nem adjuk fel a reményt. A vármegye alispánja folytatásán mindenütt eleget kíván tenni a lakosság méltányos igényeinek. Reméljük, hogy nemcsak ezt a parányi javítást elvégezteti, de megoldja a járás régi jogos kívánságát is — a Gyomát Endröddel összekötő félszázéves ut átépítését betonra. Más járások gyönyörű, modern utakat kapnak, ezt az öt kilométernyi utacskát Gyoma-Endröd is megérdemli.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Kérő sorait ne a szerkesztőséghez küldjék, hanem a Magyar Elet Pártjának főtájkárához, Klinghammer László igazgató-tanító urhoz, aki készséggel továbbítja azt Horváth Géza képviselő ur kezéhez. Nyugodtak lehetnek, hogy a képviselő ur minden jogos és méltányos kérelmet a lehetőség határára bülül készséggel elintézt.

T. J. Görögállás. Cikkét nem közölhetjük. Részben méltánytalan a kérelme. Talán Kasnyához fordulnának, hisz őt támogatták szavazataikkal is.

Németországi munkásoknak. Mészáros Lajos, Líziczi István és neje, Uhrin Frigyes, Hanyecz Etus és Paróczai Mária levelét megkapta az apát ur. Most jött haza szabadságáról, hamarosan válaszol mindnyájuknak. Az újságot küldjük ezután is szívesen.

K. J. Gyoma. Földjére nem tudunk ajánlani megfelelő embert, mert nem igen akad vállalkozó. Béresnek már lealázónak tartják beállni és „más jószágát“ gondolni. Esetleg negyeddert keressen. Így többet ad ugyan neki, mintha bérest fogadna, de jobban is dolgozik, mert saját érdeke hajtja.

P. J. Endröd. Lehetetlen ne kívánjon. A buza árát nagyszerűen állapította meg a kormány, ezt elismeri minden józanészű gazda. Más termékeinknek is lehetőség ára van. A társadalomnak más osztályai is vannak, azokkal szemben is van kötelessége az államnak, nemcsak velünk gazdálkodókkal. Mindent módjával, a telhetetlenség csunya tulajdonság.

Svájci benyomások

A szellemi munka után a legjobb felüdülés és pihenés az Isten szabad természetét élvezni. Isten bőségesen osztogatta a természeti szépségeket. A maga szépségéből és nagyságából gy-egy kicsinyt elszórt itt a földön, hogy megcsodálhassuk.

Ilyen csodálatos ország Svájc is. Mennyire más világ ez, mint a mienk. A puszták és síkságok egyformaságához szokott alföldi ember szemé nem tud eleget gyönyörködni. Mindeniütt hatalmas hegyóriások szegélyezik a keskeny völgyekben haladó utat. Itt probléma volt megépíteni a vasutvonalakat. Egyik kis hegyi faluba pl. 1300 métert kapaszkodik fel a vonat. Közbe kilométeres alagutakon halad keresztül a földgyomrában, majd egész völgyet átszelő hatalmas viadukton viz keresztül. Az egyik oldalon a 100 méteres mélység tátong, a másik oldalon a meredek hegyoldal mázsás sziklái meredeznek a járókeelő feje fölé és figyelmeztetik kicsinységére és semmiségére. Megmásszuk az egyik hegyóriást. A hegyoldalon a százzsínű virágos réten a híres svájci tehének kolompjainak hangja töri meg a ter-

mészet nagy csendjét. De a csúcsra már ennyi élet sincs, mert itt még hó borít mindent. Érdekes ellentét: lent a júniusi meleg nyári nap, itt fent a hóval borított fenyvesek karácsonyi hangulata. Valóban a zsoltár szava jut eszünkbe: Uram, mi Urunk, milyen csodálatos a te neved széles világon! Nagy az Isten az ő műveiben!

A svájci nép nagyon dolgoz és szorgalmas. Itt mindenki tudja azt, hogy munka nélkül senki se érdemli meg az életet. Igaz, hogy abból a kevés sziklás, terméketlen földből nehéz kihozni egy kis krumplit, meg rozsot. De, értenek is hozzá. Ha a magyar ember olyan szakértelemmel gazdálkodikna, a magyar föld legalább háromszor annyit teremne. A főiskolát végzett emberek kezében is ott látni a kapát, meg a szénagyűjtő villát, ha szükség van rá. Míg az apa fent a hegyoldalon gyűjti a szénát, addig az anya az egész családdal a veteményes kertjét, szántóföldjét munkálja. Nem félnek a gyermektől. Az anya a gyermekkocsit odaköti a szekérhez és úgy megy az egész család a mezőre. Minden embernek van tehene, hiszen van hozzá elég legelő a hegyoldalon. Nyáron kihajtják a gulyát 1000—2000 méter magasba és onnan hordják le mindennap a tejet és a sajtot.

Gazdag ez az ország és megelégedett. Meglátszik rajta, hogy régen nem viselt háborút. A legkisebb faluban is, melynek alig van 2000—3000 lakosa, van posta, telefon, táviró, villany és vízvezeték. Kő és fa van elég, azért nem is építenek csak emeletes házat. A legtöbb fából van. A földszinten van az istálló, az emeleten a lakószobák. A helyet spórolni kell, mert kevés a szántóföld. Az országutak is kitűnőek mindenfelé. Könnyű itt, ahol anynyi természeti erő áll rendelkezésre. A vízvezeték egy kis hegyipatak szolgáltatja. Nem kell víztornyot építeni. Ugyancsak a rohanó hegyipatakok hajtják a villanyfejlesztő telepek gépit is. Így jut villany még a magas hegyoldalon fekvő tehénistállóba is.

A vonatot is villamos erővel vontatják, éppen ezért tiszták és gyorsak. Minden irányban majdnem óránként van közlekedés. És érdekes, hogy a sűrű vasúti közlekedés és a nehéz, veszélyes pályák ellenére is talán Svájcban történik a legkevesebb vasúti szerencsétlenség, mert igen pontos az ellenőrzés. A vonatok késése a legritkább eset. A kalauzok annyira figyelmesek, hogy az idegen nem tévedhet el. Általában nagyon becsületes nép a svájci. Vigyáz arra, hogy az idegent semmi bántódás ne érje. Hisz ez a nép a nyaralókból, az idegenforgalomból él, a földjéből nagyon keveset kap.

Az országnak csak egyharmad rész a katolikus, mégis kedvezőnek mondható a vallási élet. A svájci nép szereti és megbecsüli a papját és szívesen vállal érte kötelezettségeket. A falu maga tartja el a papot állami segítség nélkül, de nincs is olyan kis falu, melynek papja és kis templomcskája ne volna. Amelyik falu

HÁRMASS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
WALTHIER GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2 sz.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

A NEMZET TANITÓMESTERE

gróf Teleky Pál miniszterelnök Losoncon elmondott beszédében nagyon tanulságos dolgokat mondott a „huszéves öregeknek“ és „a nyolcvanéves fiataloknak“ egyaránt.

„Az ifjúságé a jövő“ szokták mondani, jegyezte meg a miniszterelnök. De ez csak szólam. Minden nemzedék kap valamit az előző generációtól. Senki sem merithet magából, hanem folytatjuk azt, amit az öregektől, az ősoktól átvettünk. Mult szüli a jelent, amelyet követ a jövő. A haza szent tűzét nemzedékről-nemzedékre, gyarapítani kell. Ehhez komoly munka és helyes képzés szükséges.

A tizenkilencedik század emberét

az anyagiasság

keresése ösztönözte. A mai magyar ifjúsági testületek munkája az anyagiakon messze túl

lelki értékek

megszerzésére és ápolására irányul.

A személyiség és egyéniség kifejlődése sokoldalú: vallásosság, erkölcs, becsület és tisztesség, hazafiság, műveltség, szociális érzés és munkaszeretet

azok a fogalmak, amelyek az értékes emberek személyiségében egyesülnek.

Nem szabad azonban, hogy az egyéniséget mindenféle felületes, a levegőben röpködő, könnyen elkapható tévtanokkal elterdítsék.

„Az élet semmiféle helyzetében ne felejtsetek el — mondotta Teleky az ifjúságnak, — (de szól ez az idősebb korosztályoknak is!) hogy

mindgyükünk egyformán felelős Magyarorszáért,

akár otthon vagy munkahelyen dolgozunk, akár egyedül vagy tömegben vagyunk, éjjel vagy nappal, ünnepélyes alkalmakkor vagy egyszerű hétköznapiokon.“

„A közérdekű kérdések he-

lyes megoldása az erkölcsök megtisztítását, a becsület és tisztesség helyreállítását követeli. Minél kevesebb van ezekből, annál több rendelet, annál több törvény kell és annál kevesebbet használ.“

„A haza nem fejős tehén“

hangsúlyozta a miniszterelnök.

A haza ugyanolyan, mint az édesanya.

Érzelmi szálak fűznek hozzá és ha nem tud adni, akkor mi kell, hogy adjunk neki.“

„Fegyelmezetten, levett kaplappal, tisztességgel, csendesen és éppen olyan egyszerűen gondolkodjunk és adjunk kifejezést hazafias érzésünknek, mintha templomban lennénk. Aki

kikiabálja hazafiságát, csak azért kiabálja ki, hogy mások azt higgyék, hogy megvan az, ami hiányzik.“

„A hazafiság nem ünneplő ruha, hanem mindennapi kötelességteljesítés, különösen ma, amikor a hazát annyi veszély fenyegeti.“

„Mind ahhoz, ami a tökéletes embert teszi, műveltség is kell. A műveltség azonban nemcsak tudás, hanem lelki-egyensúly is.“ Ezt pedig képességeink és lelkiismeretünk alapos csiszolásával és kötelességünk odaadó végzésével nyerjük el.

A mai kor egyik jellegéje:

a szociális munka,

amelyet sokan pártpolitikai célokra és érvényesülésre kívánnak felhasználni.

A szociális érzés emberi és hazafias érzés egyformán. Amit más embertársunk, vagy az emberek összesége, a nemzet és közösség érdekében önzetlenül teszünk, dolgozunk, vagy áldozunk, az a közösség szolgálata: ez az országépítés. A szociális munka nemcsak adományok gyűjtéséből és kiosztásából áll hanem embertársaink megértéséből és segítségéből ott, ahol tudjuk.

„Minden munka akkor a leg-tökéletesebb, ha az, aki végzi, abba a saját lelkét egészen beleadja. A mi lelkünk magyar, tehát ha magyar lelket visszünk be a munkánkba, akkor az a legjobb és legtökéletesebb.“

„És az is lebegjen előttünk, hogy kiért vagy miért cselekszünk!“ A magyar testvériség diktálja, hogy egymást jobban segítsük és támogassuk, mint az idegent, egyszóval

mindíg magyarul cselekedjünk.

„A magyar igazságért becsületesen és hűséges kitartással kell küzdenünk. Ezért kell a magyar eszme, a magyar akarat és a magyar nemzeti örökévalóság jegyében egyesülnünk és vállaltva dolgozunk!“

A magyar politika nagy iskolamestere bölcs és igaz utját jelölte ki a magyar ifjúság önképzésének és jellem-kialakításának, de tanulságot figyelmeztetésül szolgál a veterán gardának is. Kevesebb beszéd, több és józan cselekvés a magyar jövő igaz szolgálata!

Mária országa

Szent István királyunk halála előtt végintézkedéssel a Boldogságos Szűzre hagyta országát és koronáját. Azért írja Dante gyarországról, hogy boldog ország, mely nem hagyja magát leigázni, de még boldogabb, mert a magyar királyságnak születésétől fogva Isten Anyja a védő-asszonya.

Szent Istvánnak ez a felajánlása nem egyszerű magánajátosság volt, hanem közjogi intézkedés, mellyel ő koronáját és országát, mint hűbért az Istenanyjának, a Boldogságos Szűznek, ajánlotta. Ez a felfogás végigvonul az egész magyar történelmen, amint azt hitelen történelmi adatok világosan bizonyítják.

Egyik nagy bizonyítéka a Boldogságos Szűznek, mint hazánk védőasszonyának tiszteletéről hogy Szent István korában és később is a királyok Nagyboldogasszony ünnepén, augusztus 15-én és a következő napokon tartották az országos nagy kihallgatásokat.

Ugyanerről a tiszteletéről és felfogásról tanuskodik a koronázási jelvény közé tartozó, XII. századból való román koronázási eskükereszt. Ezen Szűz Mária képe van: „Regina Coeli, Patrona Hungariae, menny Királynéja, Magyarország védőasszonya“ fölirattal.

Ugyancsak benne van a Boldogságos Szűz neve az Árpád királyok kora óta a koronázási esküben. Egy régi krónika szerinti III. András koronázásakor esküvel igéri Szűz Mária országának építésben tartását és visszaszerzését.

Ugyancsak erről az eszméről tanuskodik az ország zászlaja, ez a nagy nemzeti kincsünk. A XII. századból származó legenda szerint Szent István király a székesfehérvári templomot az egyházi

ruhák „megszámlálhatatlan nemével“ gazdagította. A templom kincstárából kerültek ki a magyar király koronázásánál használt ország zászlaja is.

Ez az országzászló az Árpádok korában sértetlenül megvolt. Valószínűleg ennek a zászlónak a mása tűnt el a mohácsi csatában. „A második hadsor közepén... a hatalmas zászlót a dicsőséges Szűzanyának aranyos (aranyhímzésű) képevel Drágfi János, Bertold fia, tartotta“

Az egész világ tudta, hogy a magyar zászlón Szűz Mária képe van. XI. Ince pápa a félhold ellen vívott felszabadító háborúhoz Máriás zászlót küldött ezzel a felirattal: „Budát a Szent Szűz segítségével vissza fogja szerezni.“ A későbbi nemzedék is jól ismerte a magyar máriás zászlót. II. Rákóczi Ferenc zászlajának is ez a felirata: „Amerre Szűzanyánk mutatja az utat és Isten a vezérünk, a hazáért és szabadságért élni vagy halni.“

Hogy mennyire köztudatban volt mindig a Regnum Marianum gondolata, kitűnik abból, hogy VII. Pius pápa maga áldotta meg azt a Máriás zászlót, melyet 1814 október 7-én búcsúajándékkul adott azoknak a magyar huszároknak, akik a Napoleonháború lezajlása után őt Rómába kísérték és ott egyideig testőrei voltak. A zászlón Patrona Hungariae képe volt, bal-karján a kis Jézussal, jobb karjával a térdálló pápán, a trónjához visszavezetve. Fölirata pedig ez volt: „Magyarország Pátronája, hazavitte a pápát, örvendj Róma dicső oltalma alatt.“

Azt is felemlíjük, hogy a magyar katonák kardjukra a Szűz Mária képét maratták ilyen felirattal: Isten Anyja, Magyarország pártfogója, oltalmad alá futok.“

Endröd búcsúja főispánjától

(Kiirt cikk)

Endröd község képviselőtestületének 1939 évi július hó 27-én járási Főszolgabíró Ur elnöklété alatt tartott rendkívüli közgyűlési jegyzőkönyvéből.

121. kgy. 2197. ikt. sz.

1 9 3 9.

Tárgy: Vitéz dr. Ricsóy Uhlarik Béla Főispán Ur búcsúzása.

Főjegyző felolvassa vitéz dr. Ricsóy Uhlarik Béla Békésvármegye volt főispánja Óméltóságának 18—L—1939. szám alatt f. hó 14-én kelt levelét, melyben Endröd község előljárásgától és egész közönségétől őszinte meghatottsággal és lebilincselően kedves melegséggel búcsút vesz és köszönetét tolmacsolja a község közönségének azért, hogy főispáni munkásságában mindenkor támogatására volt.

Előadja, hogy ez a búcsuzó levél történelmi dokumentumnak tekinthető abban a tekintetben, hogy egy távozó főispán a kormányzására bízott községektől egyenként elbúcsuzik és a vele való együttműködésért a köszönet nyilvánítását mellőzhetetlennek tartja. Ilyen vármegyénkben még nem fordult elő és ha ez most megtörténik, az nemcsak az újidők és a magyar élet szószzerinti megvalósításának egyik bizonyítéka, hanem egy olyan félreérthetetlen nemes uri gesztus is, mely az igazi elhivatottságot, az őszinte szociális lelkületet, a mélységesen melegen érző nemes szíveket szokta jellemezni. Ezek a körülmények ezt a búcsulevelet tehát tényleg történelmi okmányá minősítik s ebben a felfogásban azt a nézetét követi az előljárásg, hogy ezen levél felett napirendre tért szónéklül nem lehet.

Ismerteti az előljárásg javaslatát.

Az előterjesztett javaslatához elnöklő dr. Sorbán Jenő járási főszolgabíró ur szólt hozzá. Előadja, hogy Őt, mint a járás főszolgabíráját a fájdalom érzése őszintén és mélységesen hatja át. Ez a tiszta és őszinte érzélem nemcsak azt jelenti, hogy az eltávozott Főispán ur óméltóságát sajnálja, hanem azt is, hogy sajnálja a járás lakosságát is, mert Ő a vármegyének és a járás községeinek olyan melegszívű főispánja volt, amilyen a világháboru óta a vármegyében nem volt. Eltölti őt az az aggodalom is, hogy nehéz lesz olyan utódot találni, aki az általa megjelölt nyomokon és csapásokon el tud haladni, mert az eltávozott Főispán ur szívének-lelkének egész melegével, szociális érzéssel átítatott tiszta magyar

születésével szórta be azt az utat, melyet neki hivatása teljesítése közben meg kellett járni s így az elkövetkezendő utódnak igazán egész embernek kell lennie, hogy az eltávozott Főispán ur által megkezdett munkát sikeresen továbbvinni és befejezni tudhassa. Joggal tölthet el az aggodalom mindenkit, hogy nem egészen bizonyos, hogy ilyen ember akadni fog. Az eltávozott Főispán ur Óméltósága szívébe zárta az egész vármegyét s működése közben nem egyszer nyíltan kifejezést adott annak, hogy a gyomai járás s ezen járás községei közül is Endröd község volt a kedvence, mert minden köz és jogos magánérdekű ügyeiben ez a község szívevel-lélekkel a hátamögött állt s ha kellett anyagi áldozatoktól sem riadt vissza, hogy Főispán ur Óméltósága iránt érzett ragaszkodásának bárhol is kifejezést adjon. A volt Főispán ur Óméltósága ezt a szeretetet és ragaszkodást viszonzta is, miután a községnek csaknem minden jogos és indokolt kérelme teljesezésbe ment.

Kifejezést ad annak is, hogy Ő, mint a járás Főszolgabírája 3 éves itteni működése során bizonyos népszerűségre tett szert s bizonyos eredményekről számolhat be, melyeket kizárólag annak a felbecsülhetetlen értékű összeköttetésnek köszönhet, mely Őt a volt Főispán ur óméltóságához fűzte.

Mindezek a körülmények valóban fájdalommal teszik a válást és az eltávozás folytán bekövetkezett búcsuzást, ezért fájdalmas és jogos az aggodalom is az Ő részéről, miután attól tart, hogy egy olyan támogatás hiányában, mint amilyent a volt Főispán ur részéről élvezni szerencséje volt, nem tudja főbírói hivatásával járó feladatokat olyan mértékben és eredményesen teljesíteni, mint az neki eddig sikerült. Kétségtelen tehát, hogy ennek a járásnak és ennek a községnek soha el nem múló halája fogja kísérni az eltávozott Főispán ur Óméltóságát és az ennek kifejezésére irányuló előljárásgai javaslatot elfogadásra ajánlja.

Több hozzászólás nem történt s egyhangu lelkesedéssel hozott a következő

V É G H A T Á R O Z A T:

Endröd község képviselőtestülete vitéz dr. Ricsóy Uhlarik Béla Békésvármegye volt főispánja Óméltóságának búcsuzó levelét őszinte megilletődéssel és elfogadottsággal veszi tudomásul és ha a volt Főispán ur Óméltóságát a búcsuzás pillanatában a fájdalom érzése töltötte el a képviselőtestület hasonló érzéssel hangoztatja, hogy ez a fájdalom és

meghatottság az előljárásgot, a képviselőtestületet és Endröd község egész közönségét hatványozottabb mértékben hatja át és tölti el. Ez a vármegye, de különösen Endröd község, szerető gondos atyját vezettette el a távozó Főispán ur Óméltóságában, aki Istentől adott szociális érzéssel és megértéssel, páratlan melegsívűséggel karolta fel a községnek, de különösen a község szegény lakosságának minden ügyét-baját és enyhítette a szükség idején kiáltó és szinte kibírhatatlan nyomorát. Ezt a gondoskodást azonban a lakosság minden rétege érezte, mert a volt Főispán ur kormányzását a bölcs, mindenkit mindenben kielégíteni akaró és tudó törekvés jellemezte.

Ilyen körülmények között bátran kijelenti a képviselőtestület, hogy a köszönet és hála kizárólag csak az eltávozott Főispán szeretett személyét illeti, mert az a körülmény, hogy ez a község Őt minden vonatkozásban támogatta, következménye volt annak a szeretetteljes atyai gondoskodásnak, mellyel a községet és egész lakosságát kezelte.

Endröd község képviselőtestülete a község egész lakosságának soha el nem múló haláját, szavakkal ki nem fejezhető őszinte köszönetét és váratlan eltávozása felett végtelen fájdalommal fejezte ki és kívánja Óméltóságának, hogy a jó Isten új magas beosztásában áldja meg minden testi és lelki jóval, a kegyelemnek kincstárával, hogy a magyar hazának, volt vármegyének s ebben a kerületben Endröd község lakosságának még sok-sok üdvös és hasznos szolgálatot tessen. Vigasztalja magát a képviselőtestület azzal, hogy a szeretet és megemlékezés szárai elszakíthatatlanul fenn fognak maradni és azok a községet Óméltóságával továbbra is szorosán összefogva fogják tartani s ebből kifolyólag reményt merít a közgyűlés ez alkalommal is arra nézve, hogy a jövőben az eltávozott Főispán ur Óméltósága a község ügyes-bajos dolgaiban változatlan atyai szeretettel és gondoskodással fog eljárni és Őt erre ebben a véghatározatban is mélységes tisztelettel felkéri.

Ez a véghatározat vitéz dr. Ricsóy Uhlarik Béla miniszteri osztályfőnök ur Óméltóságának megfelelő módon felterjesztendő.

A határozatot dr. Sorbán Jenő főszolgabíró vezetésével népes küldöttség adta át volt főispánunknak, aki Sorbán lélekbemerkoló, s a szeretet őszinte érzéseitől átítatott köszöntésére nagy megindultsággal válaszolt. Az egész megyét nagyon megszerettem, de legnehezebb volt az elválás Endrödtől és Gyomától. E két virágzó nagy községnek lakossága gyakran tett tanubi-zonyságot szerető ragaszkodásáról és őszinte megbecsüléséről. E nemes érzelmek hasonlóakat váltottak ki szívemből is és én a jövőben is, életem végéig hálas szeretettel gondolok a gy-

mai járás magyar népére. Lélekben együtt maradok mindnyájukkal és reám a jövőben is — minden jogos és méltányos ügyük támogatásában — feltétlenül számíthatnak. A küldöttség tagjai könnyes szemekkel búcsúztak el szeretett volt főispánjuktól.

Iparosok tanulmányútja Olaszországba

Az Ipartestületek Országos Központja a római nemzetközi kézművesipari kongresszus alkalmából csoportos útlevéllel szeptember 20—27-éig tartó olaszországi tanulmányutat rendez. A tanulmányút résztvevői megtekintik Velence, Firenze és Róma nevezetességeit, történelmi emlékeit, természeti szépségeit, ipari intézményeit, fakultatív kirándulást tesznek Nápolyba és Pompéibe. A magyar iparosok XII. Pius pápánál kihallgatáson jelennek meg és őket Róma kormányzója, az olasz állam és párt képviselői ünnepélyesen fogadják. Résztvételi díj 168 pengő. A tanulmányútra jelentkezni lehet az Ipartestületek Országos Központjánál (Budapest, VII., Erzsébet körút 9.) és az ipartestületeknél szeptember hó 5-éig.

Egyházi gyűlés

Az endrödi róm. kat. egyházközségi képviselőtestület legutóbbi közgyűlésén hódolattal köszöntötte a nagyváradi székeskáptalan két kiváló tagjának: dr. Czapik Gyula és dr. Madarász István prelátus kanonoknak megyéspüspökké történt pápai kinevezését. A két egyházfő meleg hangú levélben köszönte meg az egyházközségi képviselőtestület figyelmét.

Ugyanezen a gyűlésen dr. Hunya Sándort okl. közép és polgári iskolai tanárt az endrödi rk. polgári fiúiskolához helyettes tanárrá választotta és megerősítésre terjesztett fel az újból megválasztott Szabó Viktor külterületi tanítót.

A költségvetés a régi adószázeleket tünteti fel. Elhatározta a képviselőtestület, hogy a jövő év tavaszán a templomot különleg renováltatja, ehhez a vármegyétől és községtől hozzájárulást kérelmez.

A polgári iskola négy osztályának elvégzése elengedhetetlen kellék az ifjúság jövő elhelyezkedésében. Minden okos szülő rajta lesz, hogy a csekély költségbe kerülő helyi polgári iskolát elvégzett gyermekeivel. Szegénysorsú jó tanulók tandíj-kedvezményben részesülnek és segélykönyveket is kapnak.

Idegen községek katolikus tanulói jó és megbízható családoknál méltányos havi-díj ellenében ellátást és lakást kaphatnak.

KÖZGYÜLÉS

A községi képviselőtestület

f. hó 12-én tartotta rendes őszi közgyűlését, melyen letárgyalta az 1940. évi háztartási rendes költségvetést. A költségvetés annak dacára, hogy többrendbeli beruházást tartalmaz, az előző évihez viszonyítva 3-százalékos pótladó csökkenést eredményezett s így a jövő évben a községi pótladó százaléka a f. évi 46 százalékkal szemben csak 43 százaléka lesz.

Ezzel kapcsolatban letárgyalta még azokat a fontos ügyeket, melyek a jövő évi költségvetést érintik. Kimondta a képviselőtestület, hogy a Templom-sikátort I m-es beton járdával, az öregszoői Hangyaszövetkezet uccáját pedig járdával látja el.

Községi főjegyző beszámolt a ruténföldi testvérközségben tett látogatásáról. Eszerint Hát-meg község, melyet a képviselőtestület testvér községgé fogadott 800 lakosu tiszta katolikus község, mely szép, lankás-dombos és erdős vidéken szétszórtan fekszik. A kulturától meglehetősen el van zárva, mert ismeretlen a cséplőgép és a malom s a szegény rutén népkézi darálóval megőrölt rozs-zab és tengeri kenyert eszik, melynek lisztjében minden korp és dara benne van. Ennek folyamánaképpen, dacára annak, hogy jó levegő van ott, a gümőkór gyomor tbc pusztít. A lakosság cseh megszállás alatt hazafias magatartást tanusított s ezért egy iskoláztatás, mint egészségügy terén el voltak hanyagolva. [Mutatja ezt az is, hogy a 800 lakosból 220 trahoma szembetegségben szenved. A magyar kormány rögtön orvost küldött oda, akinek bizony sok dolga van.] A képviselőtestület a testvériség ápolásának előmozdítására a jövő évre 500 pengőt szavazott meg és az előjáróságot utasította a szorosabb kapcsolatok felvételére.

Elhatározta a közgyűlés az ártézikut vizének a községhez telkére való bevezetését, a községi szegődményeseknek megváltozott fizetésére való tekintettel a szervezési szabályrendeletet módosította. A két községi orvosnak évi 240—240 pengő, állatorvosnak pedig évi 120 pengő fuvarátalányt szavazott meg, a külteleki orvosi szolgáltatások ellátására, ami azt jelenti, hogy a jövőben az orvosok és állatorvos minden szegényügyi és hivatalos külteleki kiszállást saját fogatán, illetve az általuk bérelt fogaton kötelesek ellátni. Kimondotta,

hogy a ballai legelőn a lónevelés érdekében csikó istállót létesít és erre 1000 pengőt elő-

irányzott. A r. kath. templom külső renoválási költségeire 2000 pengőt megszavazott.

Ki lesz az új főispán?

Hetek óta tartja izgalomban Békésvármegye közönségét azon kérdés, hogy ki lesz Ricsóy-Uhlarik Béla utódja

Azt mindenki tudja, hogy bárki is lesz, nehéz helyzetet talál. Volt főispánunk olyan általános népszerűségnek örvendett, hogy ember legyen a talpán, aki helyét a nép szívében be akarja tölteni.

Sokféle néző-pont akart érvényesülni — általános hírek szerint a megfelelő személy kiválasztásánál. Egyet azonban rendkívül nehézményezünk. Előkelő evangélikus körök vallási alapon kívánták a főispán személyét kinevezetelni.

Ezt sem a kálomista, sem a pápista 30—30 százalék békési magyar nem fogadhatja el a 35 százalékot képviselő evangélikus testvérek javára.

Pestvármegyében és másutt is a legnagyobb tiszteletben tartják vezető katolikus körök is a vár-

megyei kisebbségben levő keresztény ágazatához tartozó Fáy István főispánt. Sem az e körzethez tartozó kalocsai érseknek, sem a váci püspöknek nem jutott eszébe, hogy vallási alapon katolikus főispán kineveztetését követelje. És ez a helyes, mert a rátermettség elsősorban irányadó. De ugyanezt követeljük viszonzni a másik oldalon is.

Békésvármegye népének nagy többsége mást is követel. Annak az intranzigens jobboldali politikának erőteljes folytatását, amelyet gróf Teleky Pál és Imrédy Béla hirdet, s amelynek kemény előharcosa volt dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán is.

Közelednek a vármegyei és községi választások. A Magyar Élet Pártjának nem lehet közömbös, hogy milyen gondolkodású főispán vezeti azt le. Hisszük, hogy e nagyon fontos körülmény dönti el a főispán személyének megválasztását.

GRÓF TELEKY MIHÁLY MINISZTER ENDRÖDÖN

Politikai seregszemlét

tart szeptember második felében a Magyar Élet Pártjának endrői szervezete. HORVÁTH GÉZA kerületünk képviselője tartja beszámolóját nálunk.

Örömmel halljuk és köszöljük, hogy e politikai nagygyűlésre lejön hozzánk a magyar gazdák minisztere: gróf Teleky Mihály földművelésügyi miniszter is dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla miniszteri osztályfőnök és több képviselő kíséretében.

A képviselőválasztások alkalmával nem tudott időt szakítani a Földművelésügyi Miniszter úr, hogy Endrődre is ellátogasson. A MÉP szervezet megkérte tehát, hogy utólagosan szerencsétlense Endrőd népét magas és kitüntető látogatásával, amelyet Önagyméltósága készséggel ígért teljesíteni.

Endrőd lakossága nagy

ünneplésséggel készül fogadni a rendkívül szociális érzékű és tevékeny gazdaszeminiszter. Délelőtt ünnepélyes szentmise után 11 órakor rendezik meg a beszámoló gyűlést a község háza udvarán, délben pedig a Népház nagytermében ünnepi ebéden köszöntik a jóakarátu és népszerű politikust.

Az endrői MÉP szervezet nevében Kalmár Imre elnök ezuton is tisztelettel meghívja ugy Endrőd, mint a környék gazda és munkásnépét.

Mire e sorok napvilágra jutnak, hozza nyilvánosságra a kormány hivatalos lapja a zsidótörvény végrehajtási utasítását. Nagy és körültekintő munkára volt szükség, hogy a törvény intencióit és a közgazdasági élet fejlődésének biztosítását kielégítse és egyensúlyát fenntartsa. A minisztertanács több ülésen tárgyalta a rendeletet, amely végre megnyugvást kíván hozni az évek óta zaklatott kedélyekbe.

A Frontharcosok Endrői Csoportja

f. hó 20-án tartja meg évi szokásos nagy táborozását frontarcos nap keretében s ez alkalommal kerül megáldásra a csoport dísz és hivatalos zászlója. A zászlóanyai tisztséget Horváth Géza képviselő ur neje volt kegyes elvállalni.

A zászlószentelési ünnepség délelőtt fél 10 órakor kezdődő tábormise alatt fog megtörténni és a zászlókat Csernus Mihály apát ur, mint a csoport díszelnöke fogja megáldani egyházilag. Az ünnepélyes szentmise után a Hősi Szobornál zászlóavató ünnepség lesz, melyre a frontarcos szövetség központja, a vármegyei előkelőségek, a környék és a község egész lakossága hivatalos. A délután folyamán 3 órától 4-ig terjedő lesz a Hősi-szobor körül, fél 5 órakor pedig vidám előadás-sorozat, este 8 órakor pedig ünnepélyes hangverseny lesz a nap emlékezetére. A hangversenyen a m. kir. honvéd regős-csoport is fog szerepelni, a többi számokat pedig a helybeli frontarcosok gyermekei töltik ki. A hívogatót tárogatón Kalmár Károly, a záró imát pedig kürtön Bula Menyhért zászlóalj-kürtös fogja előadni.

A nagy anyagi és erkölcsi áldozat, melyet a csoport az ünnep érdekében fáradságot nem kímélve eddig meghozott, jó idő esetén reményt nyújt arra, hogy az endrői frontarcos-nap Endrőd községnek ismét egy emlékezetes, hangulatos ünnepe legyen.

Leikes örömmel köszöntötte Kárpátalján a ruszin nép A KORMÁNYZÓI PÁRT

Horthy Miklós kormányzó és felesége felvidéki és kárpátaljai utjáról vasárnap reggel negyed 8 órakor visszaérkezett Gödöllőre. A kitűnően sikerült utazáson körutjukat Losoncon kezdték és Aknaszlatinán fejezték be. Utjuk végigvezetett Rákóczi nyomdokain, amerre minden vár és város története Rákóczi korával forrott össze. Megdobogtatta a sziveket a kormányzói pár látogatása és a nép lelkét tárta ki feléjük a spontán megnyilatkozású rögtönzött ünneplésekben. A hű ruszin nép bizonyosságot tett arról, hogy nem közömbös tagja ennek az országnak és felszabadítójaként köszöntötte a kormányzót és hitvesét, akiket már első látogatásukkor szívébe zárt.

DANZING A LEGÉGETŐBB PROBLÉMA

Minden kérdésben megegyeztek

Jólétesült német politikai körök nyilatkozatai szerint Salzburgban és Oberzalzburgban minden függőben levő politikai kérdést megtárgyaltak. A két külügyminiszter megbeszélései azt a célt szolgálták, hogy ezeket a kérdéseket teljesen tisztázzák és a tárgyalások során megállapítást nyert, hogy Németország és Olaszország politikája minden aktuális kérdésben tökéletesen összhangban áll. Ugyanezekben a körökben úgy tudják, hogy a tárgyalások egyik legfőbb tárgya a danzingi kérdés volt, amely ma a világ legégetőbb

problémája.

Nyomatékosan hangsúlyozzák német politikai körökben, hogy a megbeszélések után egyetlen nyílt kérdés sem maradt.

Azokkal a külföldi híresztelésekkel szemben, hogy Ciano külügyminiszter salzburgi látogatását további megbeszélések követik, német politikai körökben rámutatnak arra, hogy Salzburgban minden aktuális kérdést kimerítően letárgyaltak. Német körökben különben nagyon hangsúlyozzák a salzburgi megbeszélések pozitív értékét.

Felépülnek a csongrádi kubikosmintaházak

A Nemzeti Munkaközpont tavasszal tartotta Csongrádon nagyszabású kubikos kongresszusát. Ezen a nagygyűlésen vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán bejelentette, hogy a kubikost munkásság számára munkásházak építését vette tervbe. A bejelentett terv most a megvalósulás stádiumába jutott, amennyiben Csongrád megye hét községében hét mintamunkásházat építenek. Az első házakhoz a községek telekfelajánlással, vályoggal, téglával és fuvarnapszámmal járulnak hozzá.

Az építés szociális és családvédelmi jellegű. Harminc éven aluli, kétgyermekes családok kapják ezeket a munkásházakat, egy-

előre havi 8 pengő ellenében. Ez a nyolc pengő a gyermekek számának növekedésével csökken. Így például egy 4 gyermekes család havi 4 pengőt, ötgyermekes havi 2 pengőt fizet majd. Akinek hat élő gyermeke lesz és a legkisebb már betöltötte az első életévét, — tulajdonul kapja a házat.

Egyelőre hat családot helyeznek el hat munkásházban. A hetedik ideiglenesen egészségház céljait szolgálja majd. A családok kijelölésénél az a szempont lesz a döntő, hogy mintamunkásházakban mintacsaldok éljenek. A kiválasztott családok a házon kívül veteményes kiskertet, napos csibét és tejelő kecskét is kapnak.

Kárpátaljai közmondások

A tüzet tüzzel nem oltod el.
Okos fej száz fejet táplál, buta fej saját fejét sem tudja táplálni.
Nem a toll ír, de az ész.
Fiatalon sokat sétálsz, öreg korban éhesen halsz meg.
Ökröt szarvánál, embert szarvánál fognak meg.
A nagy fa lassan nő.
Jobb a saját száraz kenyér, mint az idegen vajaskenyér.
A kimondott szót és a kiöntött vizet sohasem szedheted ismét fel,
A szorgalomból szerencse lesz.
Ugyanazon fából van a kereszt is és a lapát is.
Köre talált a kasza.
Nagy felhők, kevés eső.
Ijesztő, sötét felhők — nincs eső.
Baj nem szünteti meg a bajt.
Az élő éljen, a halott rothadjon.
Nem tisztelnék ott, ahova nem hívtak.
A restet ne kalapáccsal, de éhséggel tanítsad.
Ha kalácsot akarsz enni, ne ülj a kemencén.
A gazdag gyermekeit az ördög koczikasztalja.
Asért vasalják a lovat, hogy ne botoljon.

A kutyanugutást a szél viszi széjjel.
En a képekről beszélek, te meg a tökre gondolsz.
Kutya megtalálja a kutya nyomát.
Baj bajjal, de baj nélkül még nagyobb baj.
Nincs rosszabb, mint történetben gondolni a szabadságra.
Beszéd után ismerü meg a fejet.
A diésekvő bolondként hal meg.
A szó élesebb a késsel.
Észt ne kérj kölcsön a szomszédtól.
Holnap, holnap, nem ma, így beszél a lústa.

7.5 millió mázsa búzakiviteli felesleget helyeztünk el külföldön. Olaszország 4, Németország 2.5, Svájc 1 millió métermázsa búzát vesz át. Szlovákiának is szüksége van magyar búzára. Augusztus 1-üzepeán indul az export.

Évi 10 millió pengő sertésforgalom került keresztyén kézbe. Vitéz gróf Teleky Mihály nyitotta meg az első vásárt.

HIREK

Halálozás. Öszinte részvétellel közöljük a gyászírt, hogy özv. Wagner Mártonné szül. Köhler Anna—Mária 81 éves korában Gyomán elhunyt. A köztisztviselői álló Nagyasszony végtisztességadásán Gyoma vezető társadalmi rétegének nagyrésze megjelent, de igen sokan kondoleáltak a drága elhunyt fiainak Wagner Márton és vitéz Váry Józsefnek a vármegye minden részéről. A mi imánk is elkísérte utolsó útjára a nemeslelkű matrónát.

Kinevezés. Dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla Békésvármegye volt főispánja vármegyei tb. főügyészé nevezte dr. Tóth István endrődi ügyvédet, a törvényhatósági bizottság s községünk vezető társadalmi rétegének agilis tagját. Örömmel gratulálunk!

Pályázat. Az endrődi községi iparostanonciskola felügyelőbizottsága kettő óraadó tanítói állásra pályázatot hirdet az 1939—40. tanévre. Heti óraszám: 6—6 óra. Díjazás törvényes. Pályázati határidő szept. 4. Pályázatok felügyelőbizottsághoz címezve az iskola igazgatóságához küldendők.

Ráróczy sirjánál hódolt kegyeletos lélekkel 18 endrődi levénte. Lesnieszky István és Fehérvári Ferenc főoktatók vezetésével biciklin tették meg a nagy utat a kemény magyar fiúk, hogy feledhetetlen emlékek és lobogó magyar lelkesedéssel gondolhassanak késő öregkorukban is a szabadságharcok legnagyobb hőseinek hamvadó poraira. Visszaérkezésük a hősök szobrához vezetett, majd a templomba vonultak, ahol térdenállva mély áhitattal fogadták az Eucharisztikus Krisztus áldását.

Az elemi népiskolai építkezési segélyek kiutalásának feltételei. A vallás és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben megállapítja az elemi népiskolai építkezésekhez igényelt államsegélyek kiutalásának feltételeit. A rendelet szerint ilyen államsegélyeket csak akkor kaphatnak az építettek, ha az engedélyezéskor kikötött feltételeket jogerős felső jóváhagyással ellátott határozatban magukra vállalják és azoknak eleget tesznek. Az építkezés tervét és előnézeti költségvetését a kultuszminiszternek előzetesen jóvá kell hagynia. Igazolni kell azt is, hogy az építési államsegély és a vállalati szerződés összege közötti különbség rendelkezésre áll. Ezt az összeget az építetőnek az államépítészeti hivatal postatakarékpénziári csekk-számláján be kell fizetni, vagy egyéb megnyugtató módon kell igazolni, hogy a különbözet tételesen milyen forrásból van biztosítva, illetőleg honnan áll rendelkezésre.

ELHUNYTAK AZ URBAN: Frolyó Ilona 64 év, véres agyaguta. Hanyecz Veronika 74 év, véres agyaguta. Katona Piroška 43 év, petetészekrák. Gellai József 88 év, szervi szivbaj. Majoros László 2 év, bélhurut. Mikó Erzsébet 86 év, agkori gyengeség. Ráfael József 21 hónap, bélhurut. Forgács Ilona 41 év, hasi hagymáz. Pintér Imre 33 év, tüdővész. Farkas Mária 5 hó, heveny bélhurut. Fekécs Lajos 57 év, fehérvérűség. Dinya Irén 16, tüdővész. Matyusz Gyula 1 és félév, heveny bélhurut. Bula Ilona 10 év, szarkóma. Katona László 2 hét, heveny bélhurut.

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK: Klafli Ferenc műszaki rajzoló rk. és Timár Eszter rk.

ELJEGYZÉSEK: Ifj. Miklós János földmives Ujvári Monikával. Véger Mihály béres Gyuricza Irénnel. Roszik János géplakatos Hornok Gizellával. Szabó László kertész Parócai Máriával. Szlosz-jár József munkás Bela Irénnel. Veres Gyula kereskedő Kiszely Margittal. Kalmár Ferenc földmives Mészáros Etelkával. Timár József csizmadia Timár Máriával. Farkas Lajos földmives Német Máriával. Timár Imre gépész Iványi Rozáliával. Pribóczki Lajos munkás Farkas Veronikával. Kulik Menyhért Anderkó Erzsébettel. Tóth Lajos földmunkás Smiri Iónával. Timár Gáspár Fekécs Máriával. Bózsóki Lajos asztalos Hajmási Rozáliával.

A békés-vármegyei tisztifőorvos jelentése szerint Békés megyében a trachoma feltűnő módon, közel hatszázötven esetben fordult elő az elmúlt félévben. A trachomával kapcsolatban a legnagyobb elővigyázatossággal vannak az egészségügyi hatóságok, de így is előfordult, hogy az Alföld trachomás központjában, Endrődön, a betegek az orvosi kezelés alól igyekeztek kivonni magukat és tekintetben azután a legszigorubb eljárás vált szükségessé, hogy azokat a trachomás betegeket, akik nem akarnak orvoshoz menni, hatósági kényszerrel birják rá, hogy gyógykezeltesék magukat.

Endrődi népesedési adatok jul. 15—aug. 15.

SZÜLETÉSEK: Szurovecz András munkás fia, Endre Boldizsár. Szmolai Lajos munkás leánya, Margit Mária. Gyuricza János munkás fia Máté József. Bolha Lajos munkás leánya, Ilona. Katona Alajos munkás fia, László István. Horváth Zsigmond napszámos fia, Zsigmond Mikó Mihály munkás leánya, Irma Terézia. Mészáros László kereskedő leánya, Erzsébet Magdolna. Gyuricza Mihály munkás fia, Béla Mihály. Radics János munkás fia, Sándor. Buza István csizmadia leánya, Mária Terézia. Timár Mátyás csizmadia leánya, Gizella Éva. Porupcsánzski Imre földmives leánya, Mária Gizella. Gellai László munkás leánya, Eszter. Fekécs János munkás fia, János. Timár Imre munkás leánya, Margit. Dávid Pál földmives leánya, Ilonka Etelka. Varga Lajos földmives fia, Lajos.

ELHUNYTAK AZ URBAN: Frolyó Ilona 64 év, véres agyaguta. Hanyecz Veronika 74 év, véres agyaguta. Katona Piroška 43 év, petetészekrák. Gellai József 88 év, szervi szivbaj. Majoros László 2 év, bélhurut. Mikó Erzsébet 86 év, agkori gyengeség. Ráfael József 21 hónap, bélhurut. Forgács Ilona 41 év, hasi hagymáz. Pintér Imre 33 év, tüdővész. Farkas Mária 5 hó, heveny bélhurut. Fekécs Lajos 57 év, fehérvérűség. Dinya Irén 16, tüdővész. Matyusz Gyula 1 és félév, heveny bélhurut. Bula Ilona 10 év, szarkóma. Katona László 2 hét, heveny bélhurut.

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK: Klafli Ferenc műszaki rajzoló rk. és Timár Eszter rk.

ELJEGYZÉSEK: Ifj. Miklós János földmives Ujvári Monikával. Véger Mihály béres Gyuricza Irénnel. Roszik János géplakatos Hornok Gizellával. Szabó László kertész Parócai Máriával. Szlosz-jár József munkás Bela Irénnel. Veres Gyula kereskedő Kiszely Margittal. Kalmár Ferenc földmives Mészáros Etelkával. Timár József csizmadia Timár Máriával. Farkas Lajos földmives Német Máriával. Timár Imre gépész Iványi Rozáliával. Pribóczki Lajos munkás Farkas Veronikával. Kulik Menyhért Anderkó Erzsébettel. Tóth Lajos földmunkás Smiri Iónával. Timár Gáspár Fekécs Máriával. Bózsóki Lajos asztalos Hajmási Rozáliával.

Világiak együttműködése - az Egyház létérdeke!

(Gondolatok P. Bangha: „Fel nem használt hadsereg“ c. cikkéből a Magyar Kultúrában.)

A világ katolikusok apostolkodására, mégpedig nagyméretű, komoly és messzeható világi apostolkodására azért van szükség és lesz mindinkább szükség a közel jövőben, mert az Anyaszentegyház igazi biztonsága, zökkenés nélküli fejlődése, a vallásos élet megszilárdulása és az elvesztett területek visszahódítása, valamint a kultúrának és közéletnek keresztény szellemmel való átültetése, csak olyan nagy arányú katolikus tevékenység útján lesz lehetséges, amelyben a munka oroszlárszét világiaknak kell vállalniok.

A katolikus helytállás nagy feladatai a mai sorsdöntő korszakban komoly megoldásra nem juthatnak bizonyos újstíli és újszerű munkálatok egész sora nélkül, amelyek a szó szoros értelmében vett lelkipásztori feladatkörön messze kívül fekszenek.

Ahol az emberek tömegei régóta feléje sem néznek a templomnak, ahol az egyházi szószékről felhangzó szózat egyáltalán nem találja meg többé az utat a fülekbe és szívekbe, ahol buzgó hívek szép száma mellett száz meg százak kisiklottak az egyházi munka hatóköréből, ott a pasztorációnak mégoly szent eszközei sem lehetnek közvetlenül helyénvalók és elegendők.

Eppen mert pasztoráció kell és a pasztoráció a lényeg, azért kell ma a pasztorációt az erődítmények egész sorával körülbástyázni, vagyis pasztoráción kívüli eszközökkel is gondoskodni kell arról, hogy a közgondolkodás végleg helytelen irányt ne vegyen, az igazságnak kezét-lábát senki meg ne kötözhesse, senki az Egyházat büntetlenül ne támadhassa, rágalmazhassa, meg ne gyűlöltethesse, se a lehetőségtől el ne ürse, hogy a tömegeket kötelessége szerint keresztény irányban vezesse és befolyásolja.

Az újpogányság nálunk is lehetséges és máris gyakran mutatkozó támadásaival szemben éppúgy fel kell készülnünk, mintha az ellenség máris a nyakunkon volna és máris új jelek és nem Krisztus keresztje felé orientálnának a tömegek... A gátat nem akkor kell építeni, amikor az árvíz már itt van! Ha majd nálunk is tilos lesz a vallás igéit a templomon és iskolán kívül is terjeszteni, ha ifjúságunk és népünk va-

lami újfajta bűvölet varázsa alatt ellenséges idegenként kezeli Krisztus igéjének hirdetőit, ha minden hatósági, társadalmi és áramlati nyomás a katolikus elv ellenében érvényesül: akkor már késő lesz arról elmélkednünk, mit kellett volna tennünk, hogy a váratlanul ránk törő újpogány gátszakadást megelőzzük!

Régi magyar ima Nagyboldogasszony napjára

Őseink Nagyboldogasszony napján nemesak a Boldogságos Szent Szűz haláláról emlékeztek meg, hanem e napon tartották meg annak emlékét is, hogy Szent István királyunk koronáját és országát Mária oltalmába ajánlotta. Ezt a nemzeti emlékünnepet összekapcsolták Szűz Mária halálával és saját elmúlásukra is gondoltak. Azért is könyörögtek, hogy

Természetes, hogy szélesarányú és nagyobb felelősséggel járó apostolkodásra a világiak csak megfelelő lelki előképzettség, valamint szellemi felkészültség alapján vállalkozhatnak. Kontárokkal, vagy pedig lelkileg ki nem forrott és meg nem szilárdult műkedvelőkkel ezen a téren éppúgy nem lehet komoly eredményt elérni, mint ahogy a háborúban sem lehet igazi hadisikereket elérni kiképzetlen és talán lelkiütlelges is ingatag ujonccokkal...

boldog halált esedezzen ki imájával számukra Mária.

Szaitz Leó, a híres régi szervitarendi egyházi író 1784-ben megjelent könyvében leközölt egy ilyen régi szép magyar imát. Oly tartalmas és oly szép, hogy ma is boldogan és áhitattal ajkára veheti mindenki. Ezt az imát a mai nyelvre átírva, a következőkben közöljük le:

IMÁDSÁG BOLDOG KIMŰLÉSÉRT.

Szűz Mária, Istennek szentséges Szűz Anyja, magyaroknak Nagyasszonya, Magyarországnak és halállal tusakodó híveidnek Pátrónája, légy nékem is Pátrónám. Mély alázatossággal kérek, el ne hagyj majd abban a rettenetes végső szükségemben, abban félelmes végső veszedelemben, amelytől örökkévaló boldogságom vagy boldogtalanságom függ.

Kérek, mutasd magad akkor Anyámnak. Nyújts akkor majd vigasztalást és eszközölj erőt és segítséget, amikor majd a halál fájdalmi és a pokol veszedelmei körülvesznek. Könyörödj ki számomra erősséget az emberi természet félelme és szorongatása óráján, az incselkedő pokolbéli ellenségek kísértései közepette.

De hogy erre a kegyelemre magamat méltóvá tegyem, igérem erősen, hogy tehetségem szerint törekedni fogok, hogy Néked, mint Édesenyámnak holtomiglan igaz gyermeked, mint Nagyasszonyomnak pedig igaz magyar szolgád legyek. Igérem, hogy Hozzád való buzgó szeretetemet és tiszteletemet és irántad való különös ájtatosságomat cselekedetekkel is kimutatom. Különösképpen kimutatom, hogy a Mária-tiszteletet mások szívében is buzgón törekszem felgerjeszteni, kivált a Te választott néped, magyar testvéreim között, de legalább is a reámbízottak lelkében munkálni fogom.

Erősíts engem, Boldogságos Szűz Anyám, ezen jó szándékomban és segíts feltételem állhatatos megtartására. Imádd érettem Szent Fiadat most és mindenkor, főképpen pedig halálom óráján. Amen.

Egyházi híradás

Zarándoklat

A mátraverebélyi szentkúti búcsúra indul az endrödi esperesi kerület 600 hitvalló katolikus híve. Augusztus 29-én reggel 6 óra 56 perckor indul Gyomárról a zarándok vonat és augusztus 31-én reggel 5 órakor tér ide vissza.

Augusztus 29-én este 5 órakor az endrödi hívek szentmisét hallgatnak és a templomtól körmenetben indulnak a gyomai állomáshoz. A gyaloglást nem bíró hívek részére olcsó viteldij ellenében teherautó áll rendelkezésre.

A szarvasi és szentandrászi hívek Mezőturon szállnak fel a zarándok vonatra, a körösladányi és dévaványai csoportok a reggeli vonathoz közveilen csatlako-

zást kapnak. Ha nagyobb számban lesznek, legalább 4 nappal előbb jelentsék be az ottani állomásfőnökségen, ahol megtudhatják, hogy a Gyomáig jövő mellékvonalon — mint társasutazók — mennyi kedvezményt kapnak.

Az elszállásolásról a kegyhelyet őrző ferences atyák gondoskodnak. Akik megelégszenek a menedékházak szalma-fekvőhelyével, azok személyenkint az ott töltendő két éjszakára 40 fillért fizetnek. Az igényesebbek 1 ágyas különszobáért egy éjszakára 2 pengőt, 3 ágyas szobáért egy éjszakára személyenkint 1.50-et, ennél többágyas szobáért személyenkint egy éjszakára 1 pengőt fizetnek. Mivel az éjszakák hűvösök, melegebb ruhát és takarót — különösen a menedékházban elhelyezettek hozzanak magukkal.

A kosztolásról mindenki maga gondoskodik.

A vasuti díj, oda és vissza, részvételi jegy, továbbá az előkészületi költségek címén a résztvevők 4 pengőt fizetnek. A vasuti díj Gyoma és Mátraverebély között számítható.

Minden résztvevő augusztus 29-én reggel fél 7 órakor a gyomai állomáson legyen, hogy a beszállásolás és elhelyezés pontosan történjen.

A lelkigyakorlatot az ottani egyik ferences atya vezeti, akinek rendelkezéseit és útmutatásait lelkiismeretesen tartsa meg minden résztvevő.

Visszaérkezéskor az endrödi hívek hálaadásra a templomba jönnek vissza és ez után térnek otthonukba.

Pontosságot, fegyelmet és komolyságot kérünk mindenkitől!

Manrézát keresi fel szeptember 11-én Gyoma és Endröd 32 öntudatos katolikus magyarja. Dr. Sorbán Jenőt, járásunk közszereztetben álló főbíráját illeti a dícséret és elismerés, hogy összebátorozta a szépszámú gárdát és a Manréza vezetőségénél elintézte a lelkigyakorlat kérdését. Gyakori panasz, hogy vezetőállásban levő katolikus vezetőemberek nem mernek nyilvános hitéletet élni és egyházuk ügyeinek intézésétől félnék. Annál inkább örömmel gratulálunk Sorbán főszozolgabíró urnak, mert bizonyosságát adta annak, hogy hivatalának lelkiismeretes betöltése, a különféle valóságos lakosság ügyeinek pártatlan intézése mellett lelke gondozásának is jelentőséget tulajdonít és példát ad más vezető közéleti katolikusoknak is vallásos meggyőződésük nyílt megvallására.

Egyesületi hírek.

Szent Ferenc III. rendje augusztus 20-án d. u. fél 4 órakor, az Oltáregyesület augusztus 27-én d. u. fél 4 órakor, a Leányegyesületek augusztus 31-én este 6 órakor, a Férfi-liga szeptember 2-án este fél 6, a Jézus Szive Női-csoportja szeptember 3-án d. u. fél 4 órakor tartják havi ájtatosságukat és összejevetelüket. — A Szívőárda tagjai szeptember 1-én és 3-án reggel 6 órakor végezzék havi szentgyónásukat.

Kisasszony-ünnepén a hajadonok járulnak közös szentáldozáshoz.

Külterületi szentmisék.

Augusztus 20-án a polyákalmi kápolnás iskolában, augusztus 27-én a csejti iskolában, szeptember 8-án a nagylaposi kápolnásiskolában, szeptember 10-én az öregkerti Szent Imre-iskolában, szeptember 17-én a polyákalmi kápolnás iskolában mutatunk be szentmisét.

A tanév megnyitását a Vallás-és Közoktatásügyi Minisztérium szeptember 4-én rendelte el. Az elemi iskolák alsó négy osztálya, továbbá a polgári iskola növendékei e napon kötelesek iskolába jönni. Az V—VI. osztály növendékei felsőbb hatóság engedélye alapján később kezdik a tanulást. A pontos dátumot kellő időben meghirdeti az iskolaszék.

A Békésvármegyei Községi Jegyzők Egyesülete

f. hó 10-én tartotta meg évi rendes közgyűlését szeghalom községben. A közgyűlésen a megyei jegyzői kar számos tagja jelent meg s részt vettek azon a jegyzőkön kívül vitéz dr. Márki Barna alispán úr, dr. Tóth Béla szeghalmi főszolgabíró, Forgács Béla tb. szolgabíró, a szeghalmi kir. járásbíró-ság, kir. adóhivatal vezetője, dr. Szabó Frigyes r. kath. plébános, dr. Ikriich Arnold kir. községi jegyző, a sárréti járás minden községének előljárósa és még számos érdeklődő.

A közgyűlést a „Magyar Hírszekegy” elmondása után Harsányi László endrői főjegyző, egyesületi elnök nyitotta meg alaposan kidolgozott elnöki beszámolóval, melynek bekezdő szavaiban üdvözölte a megjelenteket, különösen v. dr. Márky Barna alispán Urat, majd meghatott hangon emlékezett meg az eltávozott Főispán urról.

Az elnöki beszámolóhoz többen hozzászóltak, melyet apénztári beszámoló követett.

Ezután sor került egy meghatározott ünnepségre, amikor is a 40 év óta fennálló egyesület első ízben élt azzal a jogával, hogy tiszteletbeli elnököt választott. Tiszteletbeli elnökké vitéz dr. Márky Barna alispán urat választotta meg abból a 3 évtizedes szeretetteljes együttműködésből ki folyólag, melynek folyamán v. dr. Márky Barna alispán urhoz a békésvármegyei jegyzőket az őszinte megbecsülés, a törhetetlen ragaszkodásért és mélyen szántó mondatokkal vázolta azt az egyenes utat, de egyben nehéz helyzetet a mai közigazgatási rendszerben a vármegyei tisztviselőknél, de különösen az Alispán urnak az alája rendelt közigazgatási személyzetekkel szemben követnünk kell. Egyet hangsúlyozott különösen, hogy ha a szigort követi, de ez mindig párosul a nemes megértéssel és tárgyilagos igazságossággal.

A közgyűlés sokszor megszakította viharos tetszésnyilvánításával a tiszteletbeli elnök megnyilatkozását, mely ezt a csendes közgyűlést igazán ünnepi hangulattal és melegséggel töltötte el.

Tárgyalta a közgyűlés a fontosabb kari ügyeket, majd meghallgatta Szalatnai Endre szeghalmi segédjegyző előadását a nem rendszeresített községi al-

kalmazottak, szegődményesek sorsát illetően, de különös élvezettel halgatta dr. Molnár Jenő békési főjegyző két előadását, mely nagy lelkesedést is váltott ki a hallgatóságából.

Az Országos Jegyzőegyesület részéről kiküldött Turi Sándor titkár számolt be ezeket az országos vonatkozású kari és árvakázi ügyekről, aki szintén nem mulasztotta el üdvözölni az egyesület tiszteletbeli elnökét, valamint külön üdvözlésben részesítette dr. Molnár Jenő főjegyzőt szakszerű előadásáért.

Végeztül tisztujításra került a sor, melynek folyamán elnökké a következő 3 évre egyhangú lelkesedéssel újból Harsányi László endrői főjegyzőt választották meg annak dacára, hogy ő ezen megtiszteltetés előtt a meghatározottabban kitérni óhajtott. Elismerve a közgyűlés és vármegyei Alispán úr is, hogy ennek az egyesületnek ténykedése, újjáéledése Harsányi elnökségéhez fűződik. Aelnökök lettek dr. Molnár Jenő békési főjegyző, dr. Dérczy József szarvasi jegyző, egyesületi főjegyző lett dr. Temesváry Ferenc mezőberényi főjegyző, egyesületi jegyzők lettek: Csüllög Zsigmond vésztői, Pádár Miklós endrői és Vertán Emil körösladányi jegyzők, illetve főjegyző. A pénztárnoki tisztséget Arany Gusztáv gyomai jegyzőre bízta a közgyűlés. Ellenőrré dr. Takács Ferenc köröstarcsai főjegyzőt választotta meg. Megválasztotta ezután a megyei és az országos választmányba a tagokat, valamint döntött arról, hogy a vármegyei törvényhatósági bizottságba a f. évben bekövetkező választások során Harsányi László elnököt, dr. Temesváry Ferenc főjegyzőt, rendes tagokul, Csüllög Zsigmond és Turóczy Albert jegyzőket pedig póttagokul küldi ki.

A magas színvonalu gyűlés bezárása után a községi bérházban mintegy 100 teritékes közgyűlés volt, mely a késői délutáni órákig kellemes hangulatban tartott és úgy a résztvevő

jegyzőknek, mér a szeghalmi vendéglátóknak bizonyára kellemes emlékeket hagyott hátra.

A NMK közbelépésére orvosolták a kubikosság sérrelmeit

Az Öntözési Hivatal Mezőtúr határában nagyszabású öntözőcsatorna építési munkálatokat végeztet amelyeknél több, mint 400 kubikos dolgozik. A legutóbbi időkig a munkások között általános volt a panasz amiatt, hogy kerestetük csak napi 2 pengő 80 fillért ért el.

A kubikosok a Nemzeti Munkaközponthoz fordultak és a bérek emelése érdekében a NMK közbenjárását kérték. Teleki Mihály gróf földmivelésügyi miniszter fogadta Gulyás Imre országos szakmai titkár, aki a miniszter elé terjesztette a munkásság panaszait. A földmivelésügyi miniszter megígérte az orvosolást és nyomban intézkedett is. Mezőtúron a beszüntetett munka újra megindult. Éspedig úgy, hogy a béreket lényegesen emelték és a csatornaépítésnél dolgozó kubikosok ma már megkeresik a napi 5 pengőt.

A kubikosmunkásság őszinte köszönetét fejezte ki a Nemzeti Munkaközpont országos elnökségének az eredményes közbenjárásért.

Gabona és állatárak

Az utolsó két napon ellanyhult az irányzat a gabonapiacra. A rozs 15. a tengeri 6, a zab 10 fillérel olcsóbbodott. A 80 kilós tiszavidéki búzáért Budapesten 20,25 pengőt fizettek. Az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár mint a Futura bizománya 19,60 pengőt fizet a legalább 80 kilós, tiszta buza mázsájáért helyben.

A piacok lezárása és a silányok igérkező tengeri termés miatt a süldők ára kétségbeesetten leesett. A múlt piacon 5 választási malac 7 pengőért cserélt gazdát.

A ferencvárosi sertésvásáron a 130 kilón felüli fiatal sertés 104—107 filléres, a könnyebb fiatal sertés 98—102 filléres áron kelt. Öregsertések kilójáért minőség szerint 84—98 fillért fizettek.

Vasuti menetrend

Érvényes 1939. május hó 15-től október hó 7-ig.

Gyomára érkező vonatok

Budapestről	2:21
Békéscsabáról	5:43
Szarvasról	6:13
Vésztőről	6:55
Békéscsabáról	8:23
Budapestről, gyors	9:35
Budapestről	10:34
Vésztőről	11:46
Békéscsabáról, gyors	12:00
Békéscsabáról	14:20
Budapestről	15:21
Vésztőről	16:51
Budapestről, gyors	17:30
Vésztőről	19:05
Gyuláról	19:10
Békéscsabáról, gyors	19:31
Budapestről	20:35
Vésztőről	22:00
Békéscsabáról	23:25

Gyomáról induló vonatok

Békéscsabára	2:31
Vésztőre	3:43
Budapestre	5:49
Gyulára	6:14
Budapestre	8:24
Békéscsabára, gyors	9:36
Vésztőre	9:45
Békéscsabára	10:40
Budapestre, gyors	12:01
Vésztőre	14:24
Budapestre	14:30
Békéscsabára	15:27
Békéscsabára, gyors	17:31
Vésztőre	17:41
Szarvasra	19:13
Budapestre, gyors	19:32
Békéscsabára	20:45
Vésztőre	20:50
Budapestre	23:34

A borjuvásáron prima borjuért 87—92 fillért adtak különként. Gyengébb minőségű szoposborjuk 77—86 filléres áron keltek.

Vezetőgarudakörökben az a nézet, hogy a tengeri drágulása miatt lényegesen kevesebb hizott sertés kerül piacra, s így a hizott prima sertések árai emelkedni fognak.

A Magyar gazdák Tiszántúli Lovassport Egyesületének Gyomán f. év szeptember hó 3-án tartandó lóversenyének NEVEZÉSI LAPJA

I. Futam: Gyomai gazdák verenye. Sikverseny. Táv kb. 1400 m. Tiszteletdíj a 3 első helyezetteknek. Nevezheti minden gyomai gazda 3 éves és idősebb lovát. Uradalmak kizárva. Lovagolandó nyeregben. E versenyszám legalább 4 ló indulása esetén tartatik meg.

II. Futam: Sikverseny. Táv kb. 1600 m. Elsődíj 60 pengő, 2 díj 20 P, 3 díj 10 pengő. Nevezheti bárki angol félvér és egyéb származású 3 éves és idősebb lovát. Angol telivérek kizárva. Lovagolandó nyeregben.

III. Futam: Sikverseny. Táv kb. 1200 m. 1 díj 60 P, 2 díj 20 P, 3 díj 20 P. Nevezheti bárki bármilyen koru és bármilyen származású lovát. Lovagolandó nyeregben.

IV. Futam: Gátverseny. Táv kb. 2400 m. Elsődíj 80 P, 2 díj 30 P, 3 díj 15 P 3 éves és idősebb lovak részére.

V. Futam: Sikverseny, vígasz verseny. Táv kb. 1200 m. Tiszteletdíj a győztes lovasnak. Indulhatnak az előző futamokban díjat nem nyert lovak. Lovagolandó nyeregben.

VI. Futam: Gazdák kocsis verseny. Táv kb. 200 m. Tiszteletdíj a három első helyezetteknek. Indulhat minden gazda kettős fogatú lócsős kocsival. E versenyszám legalább 4 fogat indulása esetén tartatik meg.

Minden ló legalább két futamban indulhat.

Nevezési zárnap f. év szeptember 1. Nevezések Kovács Gábor községi főbíró urhoz Gyoma, küldendő.

Tulajdonos neve és lakhelye:

A ló neve, kora, színe, neme:

A lovas neve:

A décpaskumi iskola mellett 6 kishold szántó hasznosbérbe kiadó. Ajánlatokat elfogad az egyházközségi pénztár.

Száraz vályogot megvételre keresnek. Cím a Kiadóhivatalban.

A peresi kántorfölde közelében, gyomai határrészen 10-15 holdas szántót, esetleg tanyával megvételre keresnek. Cím a Kiadóhivatalban.

Buzaszalma nagyobb mennyiségben eladó. Cím a Kiadóhivatalban.

Egy éves ürök és mustra-anyabirkák eladók. Értekezni lehet Vaszko Györggyel.

Hizlalásra alkalmas tinók eladók Varjú József gazdaságában.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WALTHIER GYÖRGY

Főmunkatárs:

CSERNUS MIHÁLY

Nyomatott Nádudvary Mihály

„PETŐFI” könyvnyomdájában

Gyomán.

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
WALTHIER GYÖRGY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2. sz.

Hirdetéseket
kedvezményes feltételek mellett közlünk.

IMRÉDY BÉLA SZÓZATA

a magyar politikai élet tisztánlátó, bölcs vezérének tanításaként hangzott el a „Függetlenség” hasábjain.

A cikk utasítást, irányítást és nyugodt, alapos munkálkodást sürget a kormányzattól, s méginkább a parlament minden tagjától. A Magyar Élet Mozgalom hatalmas célkitűzésének további folytatását sürgeti mindazon közgazdasági, pénzügyi és szociális vonatkozású kérdésekben, amelyeket a mai rendkívüli helyzetben is megoldani, végrehajtani közérdekű és elhalaszthatatlan követelmény.

„Olyan feladat ez, írja Imrédy, amelynek jelentősége független a közeljövő történelmének fordulataitól, esetlegességeitől. Történjék bármi, kerüljön el a vihar, vagy rázjon meg minket is, mosolyogjon reánk a szerencse, vagy újabb próbatételre hívjon a sors, mindegy: minél több erős, eltéphetetlen szál fűződik a magyar nép fiai és a magyar föld közé, annál több a biztosítékunk, hogy ezen a földön a magyar vér és a magyar lélek fog parancsolni”.

Cikkében általánosságban érinti mindama kérdéseket, amelyek a belpolitikai élet legközelebbi feladatát képezik. A földkérdés, az értékesítés helyes megszervezése, a közlekedési és szállítási viszonyok javítása és olcsóbbá tétele, viziút-hálózat, a tanyai utrendszertökéletesítése, a fogyasztó (tisztviselő, iparos és munkásréteg) elem gazdaságierősítése, a tömegfogyasztási cikkek árának helyes szabályozása stb. mind sürgős megoldást kívánnak.

De rendkívül érdekes és követésreméltó cikkének azon része is, amelyben a parlament magatartásáról ír.

A parlament munkájáról és magatartásáról beszélve nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a határainkon dúló háboru ezernyi új feladatot ró a kormányra, amelyeknek helyes ellátásánál szüksége van a parlament támogatására. Diplomáciai és katonai téren egyaránt a legéberebb figyelem és őrtállás, a hadseregnek további átgondolt és minden tekintetben harmonikusan kiegészülő fejlesztése, a nemzeti munka folyamatosságának biztosítása, a munkaerőkről való gondoskodás és ugyanakkor az iparnyersanyagszükségletének biztosítása, a külkereskedelmi mérleg egyensúlyozása, a készletekkel való takarékoskodás és a foglalkoztatás szempontjainak összhangbahozatala, az árak ellenőrzése és egy nemcsak papíron, hanem gazdasági alapjaiban egészséges árhelyzet kialakítása, a nemzeti jövedelem eloszlásában netán jelentkező kinövések lenyeseése, a pénzügyi fedezet biztosítása és egy, minden szemponttal számoló, nagyvonalú pénzügyi politika folytatása — ép elég, mint többletfeladat. És mindez bőségesen indokolja, hogy a parlament minden oldalán a segítenivágyás megértésével gyakorolják a törvényhozó legszebb feladatát, a nemzeti lelkiismeret megszólaltatását.

Legfőbb feladata pedig a kormánynak, parlamentnek egyaránt, hogy ezekben az időkben mindentelkövessenek, hogy a nagyok viaskodásában a kis nemzeteket mindig fenyegető veszély: a nemzet lelki kettéhasadása be ne következhessek. Ez szükségessé teszi a közvélemény megnyilvánulásának — különösen látható megnyilvánulásának — ellenőrzését. A parlamentben ezt a cenzúrát minden pártnak és minden képviselőnek magának kell önmaga számára ellátnia. A nagy feladatok mellett, amelyek reánk várnak,

ez teszi különösen jelentőssé a mostani ülészakot. Soha ne feledjük el, képviselők, hogy a mai magyar nemzedéken, amelynek mi vagyunk választott reprezentánsai, rettenetes felelősség nyugszik: magyar felelősség és európai felelősség. Felelősek vagyunk azért, hogy megtartsuk, amink van, hogy azt a kevés magyar életet, azt az oly gyéren csordogáló magyar vért kiméljük.

De felelősek vagyunk ugyanakkor azért is, hogy örök hitvatásunk, a Kárpátok medencéjében irányítani és rendezni a népek életét, feledésbe ne menjen és gyakorlásában mulasztás ne érjen minket. Európai felelősségünk is van, hogy azt a sok kulturértéket, amely ebben az öreg világrészben, Nyugaton, Keleten, Északon, Délen egyaránt felhalmozódott, felesleges pusztítás ne érje, de ugyanakkor felelősek vagyunk azért is, hogy Európa végleges békéjének előfeltétele: az igazság, — amelynek az emberi gyarlóság miatt nem mindig adatik meg, hogy jóakarátú és békés megoldások útján valósuljon meg, — igazság legyen mindenütt. Ott is, ahol mi magyarok vagyunk érdekelve.

E felelősséggel terheltlenül indul a Törvényhozás új munkájára. Az Uristen megvilágosító áldása legyen rajta!

A magyar nép is ezt kéri az Uristentől!

Dörögnek az ágyuk

a lengyel síkságon és hegyekben. Amitől rettegve féltünk, aminek elmaradásáért könyörögtünk, az bekövetkezett: kitört a német—lengyel és ezt követőleg az angol—francia és német háboru.

A történelem állapítja majd meg, hogy kit vagy kiket terhel a felelősség a szörnyű vérontásért, tény az, hogy szeptember elsején bevonultak a német hadak Lengyelországba és két hét alatt össze-roppantották a hősiesen küzdő

lengyel hadsereget. Lengyelországnak több, mint fele elveszett, Varsó eleste küszöbön áll, a lengyel kormány előbb Lublinba, majd egy határhoz közeli faluba huzódott vissza.

A világháboru győző hatalmai görcsös ragaszkodással akarták itéletnapig megtartani a „párisi béke” által megszerzett gyarmatokat és területeket. Hiába volt minden diplomáciai tárgyalás és nemzetközi értekezlet, a vesztes államok sebeit nem kívánták gyógyítani a belátás és igazságtétel orvosságával.

Azt hittük, hogy a mult hó utolsó felében lezajlott angol—német tárgyalások felkeltik a jobb beláíást és békés megoldással zárják le a danzigi-kérdést, az emberi konok kapzsóság azonban most is uralomrajutott a nyugati hatalmak vezetőinek szívében. Ahelyett, hogy bölcs átgondolással Kelet-Poroszország keleti részén, Lithvánia megyéjén adtak volna folyosót a tengerhez Lengyelországnak, s a danzigi korridor átengedéséért kárpótolták volna más módon, hangsúlyozott támogatásuk és védelmük ígéretével merevvé tették a lengyel diplomácia tanácskozási menetét.

Szegény lengyel testvéreink most láthatják, hogy mit ér a sok ígéret és hangzatos beszéd. Hazájuk romjain kesereghetnek. És még ha a béketárgyalások biztosítják is országuk fennmaradását, rengeteg gazdasági és kulturértékük elvesztését, fiainak elvéréstét mi pótolhatja?

Mussolini, az olaszok világhírű vezére — a Pápa Öszentsége támogatásával — mindent elkövetett, hogy megakadályozza a háboru kitörését, sajnos, sikertelenül. De így is egyetlen diplomatája és egyénisége a világnak, aki kellő időben összebékítheti a végső leszámolásra készülő elenfeleket és megakadályozhatja, hogy Európa legnagyobb része a pusztulás és megsemmisülés színtere legyen.

A szovjet — mint egyik vezetője a londoni kommunistapárthoz írta, — azt várja, hogy forradalmasító eszméit és megbízottait a vérző és kimerülő országokban szétszórja. Amit Mussolini és Hitler megakadályozott, azt a most kitörő háboru nyomán véli megoldhatónak. Hiába álltak Németország

mellé, józan ésszel képtelenség elhinni, hogy el tudják feledni azt, hogy mit vesztettek a német nemzeti szociálista uralom hatalomra jutásával. Az ő régi, sokszor hangsúlyozott céljuk háboruba sodorni és fellázítani a népeket, hogy a romokon kitűzzék a „világmegváltó kommunizmus” vörös lobogóját. Az utóbbi napokban két millió embert hívtak be, s vonultatták fel a lengyel és részben a román határon.

Magyarország nagy önuralommal és higgadt nyugodtsággal nézi az események rohamos fejlődését. A nemzet minden fia sziklaszilárd hittel bizik Horthy Miklós kormányzó bölcs vezetésében és kormányának diplomáciai éleslátásában. Gondosan és feszülten figyeli a magyarság legnagyobb jövőjének és barátjának: Mussolini miniszterelnöknek politikai lépéseit és hűséggel bizza magát és jövőjét a Duce megbízható és jóakarataira és segítségére.

A hadi-helyzet legújabb jelenségeit az alábbiakban közölhetjük.

Csütörtökön délelőtt elesett Gdynja

A német csapatok körülfogták Modlint

A német csapatok csütörtökön délelőtt 10 órakor bevonultak Gdyniába. A lengyel parancsnok átadta a várost. Gdyniától északra még folyik a harc.

Modlin fontos erődöt, amely Varsótól északnyugatra ott fekszik, ahol a Narew a Visztulába torkollik, a német csapatok körülfogták.

A Varsó elleni támadásban előrenyomuló német csapatok mögött azon a területen, ahol eddig a csapatok keresztülháldtak, számtalan lengyel tűzériai anyag, valamint mindenféle fegyver hever. Jelentékeny gazdasági készletek és a lőszerházakban nagymennyiségű félkész gyártmányt zsákmányoltak. Radomban a csapatok nagy lőszer-, egészségügyi anyag-, spiritusz-, dohány- és bőrkészleteket találtak.

Románia felé akarnak kitörni a körülfogott lengyel csapatok?

Oraseni határállomásra érkezett lengyel menekültek kijelentették, hogy német repülőkbombázták Krzemieniec kis lengyel város katonai célpontjait. Ebbe a városba menekült a lengyel kormány. Egyetlen bombát sem dobtak polgári lakosokra.

Ugyanezek a menekültek elmondják, hogy a lengyel hadsereg zöme a román határ felé menekül a nyilvánvaló céllal, hogy átlépje a határt és így szabaduljon ki a német körülfogásból.

Románia és Krzemieniec között a vasúti közlekedés igen nehéz, mert Lemberg körül, amelyen Krzemieniec és Csernovic között át kell utazni, német csapatok mozognak.

Gróf Teleky Pál

miniszterelnök szerdán este nagybeszédben ismertette a kormány bel- és külpolitikai álláspontját.

Az ország népe feszült figyelemmel várta és halgatta kormányelnökének a magyar álláspontot ismertető beszédét és nagy megnyugvással, általános elismeréssel és bizalommal fogadta Teleky célutatos, bölcs mérséklettel vezetett politikai irányelveit.

Utalva a bekövetkezett nagy eseményekre meglepéssel állapítja meg, hogy az egész világon nagy tiszteletet vívott ki a magyar nép komolyságával és nyugalomával, mellyel a szomszédságban lefolyó történelmi eseményeket figyeli.

Kijelentette, hogy külpolitikai irányelvünk, amelyet állandóan követünk, amelyet az új országgyűlés megnyitáskor Magyarország kormányzója világosan újra kijelölt, nem változott.

De nem változtak a belpolitikai célkitűzések sem, amelyeket következetesen végrehajtunk.

Nem szükséges mondania, hogy csak a nemzet érdekeit szolgálja, de azt hangsúlyozottan mondhatja, hogy csak magyar érdeket szolgál kormányával együtt.

Magyarország politikája a nyugodt munka politikája a mezőgazdaság, az ipar, a kereskedelem terén egyaránt és ez nemcsak Magyarország érdeke.

A kormány tett ugyan bizonyos óvintézkedéseket, de olyanokat, amelyeket az európai konfliktustól nálunk sokkal messzebbálló államok is meghoztak. A magyar nép nyugalmanak tudható be, hogy csak ezekre az intézkedésekre volt szükség.

A miniszterelnök ezután ismertette azon törvényjavaslatokat és intézkedéseket, amelyeket az egyes minisztériumok a közel jövőben az országgyűlés elé óhajtanak terjeszteni.

Megnyugvással fogadhatjuk Teleky Pál felvilágosító szavait. Ahol komoly, építő és alkotó munkára készülnek, ott nincs baj és nincs veszély. Az országgyeplője világosfejű, higgadt, komoly magyar ember kezében van. A várta őre helyén áll, a nép is nyugodt lélekkel és bizó reménységgel nézhet a jövő eseményei elé. A magyarok Istene megsegít bennünket most is!

Meghiúsult francia támadás nyugaton

N y u g a t o n Saarbrücken és Hornbach között messze a nyugati erődítmények elé kiugró német területsávon az eddiginél is erősebb francia erők intéztek támadást harci előőrsök ellen. A támadás az aknamezőkön és az elhárítóüzben megghiúsult.

„Magyarországot a viaskodó felek részéről semmi veszély sem fenyegeti”

— mondotta Csáky István gróf külügyminiszter a Ház külügyi bizottságában

A képviselőház külügyi bizottsága csütörtökön délelőtt tartotta ülését vitéz Imrédy Béla előklésével.

A bizottság elnökének megnyitászavai után Csáky István gróf külügyminiszter tartotta meg expozéját:

— Éveken át békés megoldásban, a józan ész felülkerekedésében reménykedtünk. Az egész világ kiállíthatja rólunk a bizonyítványt, hogy sok mindent eltűrtünk, hogy sokat szenvedtünk csak azért, hogy a fegyverek dörgése ne hívja még egyszer porondra erős megpróbáltatásokon átment generációnkat.

— Az 1939 őszi eldőrdült fegyvereknek ravaszát 1919-20-ban húzták fel. A magyar kormány következetes maradt elődeinek húszéves politikájához. Megőrizte hagyományos hűségét barátaival szemben, mert egy ország becsülete nagyobb érték, mint minden fegyveres hatalom.

— Híven eddigi népfenntartó politikánkhoz, kisebbségi javaslatvezetést nyújtottam át a román kormánynak. A tervezet olyan, hogy annak keretein belül minden kisebbségi sorsba jutott romániai magyar konkrét sérelmei isorvoslást nyerhetnek. A válasz még késik, nehezen fogom pedig egyhamar megismételni a májusban már megtett és konkrét formába öntött javaslatot.

— A magyar kormány kézzelfoghatólag újból kimutatja, hogy a maga részéről nem mulaszt el semmit a két állam közti légkör javítására és ezért ratifikáció céljából a törvényhozás elé terjeszti a Gozsdu alap rendezésére megkötött egyezményt.

Jugoszláviával könnyebb a helyzetünk, s így annak a kormányára bizzuk, hogy akar-e velünk kisebbségi szerződést kötni.

Magyarországot a határain viaskodó ellenfelek részéről semmi veszély sem veszélyezteteti, így a kormány feleslegesnek tartotta semlegességi nyilatkozatot tenni.

— Soha el nem múló hálával gondoljunk e helyről e nehéz órában Mussolinira, arra a nagy olasz államférfira, aki először kezdte meg egy nagy hatalommal a háttá mögött a végzetes békeszerződések oeleinte sziklának látszó falait döngetni.

Magyar kormány eltökélt szándéka, hogy húsz éven át követett és bevált politikáját folytatni fogja hidegvérrel és nyugalommal minden viharok

közepette mindaddig, amíg az lehetséges és a magyar nemzet érdekei mást nem követelnek.

Beliczey Miklós

gerendási földbirtokost nevezte ki Békésvármegye főispánjává — a belügyminiszter felterjesztésére — az ország Kormányzója. Vármegyénk egyik legtekintélyesebb földbirtokosát érte a magas kitüntetés és bizalom, akinek szeretetreméltó egyéniségét, értékes vármegyei és közeleti munkásságát ismerve nagy reményekkel nézhetünk új irányú működése elé.

Az új főispán Békéscsabán született 1901-ben. Fia Beliczey Géának, a pár évvel előbb elhunyt felsőházi tagnak és a Vármegyei Gazdasági Egyesület nagyérdemű volt elnökének. Nagyatyja Beliczey István régebben hírneves, keménykezű főispánja volt Békésvármegyének.

Beliczey Miklós nem ismeretlen a közigazgatási berkeken, mert a közigazgatási egyetem végzése után vármegyénk szolgálatába lépett, mint gyakornok, s 1925-ben tb. szolgabíró lett. 1926-ban megvált a vármegyétől és átvette a Békéscsabahoz tartozó gerendási birtokának vezetését. A törvényhatóság életében azonban ezután is élénk tevékenységet fejtett ki, mint a kisgyűlésnek és más bizottságnak tagja.

Pár éve vette nőül gróf Sermage Vilmát, akinek leánykorában — mint a Tüköry-család kedves vendégét — Endrődön is többen szerencsések voltak ismerni, s aki azóta nagyszerűen megtanulta a magyar nyelvet. Kis fiát más magyarul tanítja imádkozni.

A vármegyei gazdák nagy örömmel fogadhatják az új főispánt azér is, mert társelnöke a Vármegyei Gazdasági Egyesületnek, s így biztosra vehetik, hogy a mezőgazdasági problémák megoldása szakavatott és jókezekbe kerül megint a vármegyében.

Politikai tekintetben Teleky Pál irányzatának támogatója az új főispán. Biztosan hisszük, hogy az Uhlarik Bélától megerősített és győzelmes csatát nyert Magyar Élet Párt keresztény jobboldali és szociális programja és irányvonala továbbra is egyesben halad — az új főispán vezetésével — a föld népének boldogabb korszaka felé.

Isten segítse!

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WALTHIER GYÖRGY

Főmunkatárs:

CSERNUS MIHÁLY

Nyomatott Nádudvary Mihály

„PETŐFI” könyvnyomdájában

Gyomán.

K A T O L I K U S A K C I Ó

„Egyedül nem bírom!”

A véres emlékü spanyol forradalom idején történt, hogy a vörös hordak megróhták az egyik falucska templomát és azt ki akarták rabolni. A falu papja testével fedezte a bezárt templomajtót, amely már-már szakadozott a ráért ütések súlya alatt. Az istentelen csőcselék dühe most már a papra terelődött, aki megérezte, hogy hamarosan vége. Ekkor hagyta el ajkát a segílyt kérő sikoltás: „Egyedül nem bírom! Segitsetek!”

Időközben káplánja máris felármázta a híveket és azok rohamlépésben siettek templomuk védelmére. A nekivadult vörösök mehhökkentek a támadás láttára és rövid küzdelem után kerekét oldottak. A templom megmenekült, bár a plébános véres vértanútete volt ez ára a győzelemnek...

Testvérem! Kié a templom? A papé? — Nem, a tied is?

Testvérem: Ki veszít vele, ha a templomot elveszik? Csak a pap? — Nem! Te is. Családod és gyermekeid és unokáid is! Egész néped és fajtád!

Testvérem! Kié a nagy világtemplom, az Egyház? A pápé? A püspöké? A papoké? — Nem, a tied is! Valamennyiünké! Tehát aki az Egyházat támadja, engem is támad s azért ellenségem. És aki az Egyházat védi, az barátom!

Testvérem! Kinek érdeke, hogy Krisztus uralkodjék? Csak a tanító Egyháznak? — De ha a küzdő Egyház elfogy, vajjon kit tanítanak? Tehát Krisztus az enyém is! Sőt legnagyobb kincsem. Mert egyedül az ő törvénye biztosít emberi életet mindenki számára. Ami Krisztus ellen van, az ellenem van!

Gondolkozz rajta! Belátod-e, hogy így van? Ki veszíthet többet, ha száműzik Krisztust a közéletből? A pap? — Nem! Az legfeljebb a mindennapi kenyerét veszti. De te az örök életedet kockáztatod. És jobb belátásra tért gyermekeid átkozzák majd emlékedet, amiért a legnagyobb kincsed elrablását nem akadályoztad meg bátor, hitvallói helytállással.

Gyere Testvér! Kongassuk együtt a vészharangot! Építsük együtt a védősáncokat a templomunk körül! Vonjunk eleven falat Krisztust szerető férfiakból az Isten országa határain...

Mert a pap nem bírja egyedül! Nemcsak azért, mert egy ember csak egy ember és az ellenségnek se szeri se száma. Hanem azért is, mert a pap manapság megkötözött kezű ember. Akinek a tekintélyét aláásták. Akinek a szavahihetőségét kétségbevonják. Akit közellenségnek kiáltottak ki azok, akik számára Krisztus az első számú közellenség.

Gyere Testvér! Most nem lehet vállat vonogatni. És nem lehet kertelni és nem lehet mentegetődni! — Világszerte áll a világnézeti harc és neked, mint hazáját komolyan szerető, becsületes magyarnak Krisztus mellett a helyed. Ott, ahová Szent István nem porladó szent Jobbja állította a magyart. Krisztustalan magyarok kereshetnek új bálványokat. De a hétmillió katolikus magyarból élő derékhad nem térhet le a szentistváni, egyenes útról.

Gyere Testvér! Velünk van Krisztus, a Király!

Miénk a győzelem!

Szentkuti bucsu

Főlemelő, testet üdítő, lelket újjáalakító napokat töltött az endrői esperesi kerület hívőserege a Szent László forrása mellett levő és a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére szentelt kegyhelyen.

A régi írások és hitelt érdemlő hagyományok szerint a Szentkút forrását Szent László lova patájának a sziklába való besüppedése okozta. A víz 1091 óta csörgedezik, s a csodálatos gyógyulások szinte megszakítás nélkül 1192 tájékától folytatódnak.

A szentkuti templom a „betegek gyógyítójának”: Krisztus Édesanyjának tiszteletére épült. A jóságos Szűz Anya megszámlálhatatlan testi és lelki jóval jutalmazta a Mátravidék buzgó magyar népének hűséges gyermek-i ragaszkodását és tántoríthatatlan bizalmát. Immár harmadik éve mi is elzarándoklunk e gyönyörű vidék kegytemplomához.

A válságos idők több száz jelentkezőt visszatartottak a részvételtől, de így is 551 hívő vett részt a szentkuti háromnapos lelkigyakorlaton. Endrőd, Szentandrás, Szarvas, Kondoros, Dévaványa és Ladány hívei.

A Ferences Atyák kedves figyelme, szívhez szóló szentbeszédei és jótanácsai, a szép és hatásos körmenetek, a megje-

lentekért és elhunyt szeretetteikért bemutatott ünnepélyes szentmisék nagy lelki megújódást és komoly életjavulást eredményeztek a résztvevők lelkében.

Mindenki nagy meglepéssel és örömmel gondol az eltöltött szép napokra. Az itthonmaradottak pedig ugyancsak sajnálják, hogy kishitűségük miatt elmaradtak a kegyhely látogatásától.

A kondorosi hívek már is kérik, hogy amennyiben a viszonyok javulnak és megengedik, a jövő év május vagy június havában a nagyobb iskolás gyermekek utazzanak el a nagy király csoda-forrásához. Adják Isten, hogy valóra váljon e szép terv.

Mit tehetek Krisztusért?

Hétköznapi világi társaságban nem egyszer vállat vonnak, ha a világiak apostolkodásáról szó esik: „Ugyan mit tehetek én? Hiszen nem vagyok pap! Elvégezem a magam munkáját becsülettel, de hogy valami fogható tehetnék az Isten országáért, azt bajosan hiszem!”

Pedig ha kissé jobban körül nézünk, mennyire másként van a dolog! Nincs az a polgári hivatás, nincs az a csekély jelentőségűnek látszó munkakör, amelynek a keretében az áldozatos és Istent szerető lélek ne tudná előbbrevinni a Krisztus Király országának határköveit. Márpedig ez az igazi katolikus akció!

A tanító talán legtöbbet tehet, mint apostol. Mert amint lehet istentelen és ujpogány módra tanítani még az elemi iskola első osztályában is, úgy lehet az evangélium szellemével áthatni minden tantárgyat, kezdve a szépirástól a gazdasági ismeretekig, a történelemtől a természetrajzig. Csak az a fontos, hogy a magunk lelke telítve legyen Krisztussal és égjen bennünk a kötelesség tudata, amely szerint a többlet tudónak minden talentumával segitenie kell a nálánál kissébbeket az örökkévalóság felé vezető uton.

A gazdaember talán kevesebb iskolát tanult, viszont közvetlen munkatársa a Teremtőnek és munkájának eredménye igen nagy százalékban függ a magasságbeli akaratától. Napról-napra látja a természetből kisugárzó isteni bölcsességet és gondviselést, magától érthető tehát, ha munkája közben nemcsak a saját szívét-lelkét emeli fel Istenhez, hanem munkatársait, gyermekeit, dolgozóit is figyelmezteti a mennyei Atya csodálatos és bőkezű gondos-

kodására. Nincs az a szerzetes, akinek külön elmélkedési alkalma volna, mint a gazdálkodó embernek... És aki ilyen lelkülettel töltekezik erdőn, mezőn, csűrben, istállóban, az bizonyára az Isten pártján áll majd akkor is, amikor politikai jogait kell érvényesítenie és Egyházának érdekeit megvédenie, vagy pedig a gyermekek nevelése felől a tanácsasztalnál döntenie.

Az orvos utyan hivatása látszólag egészen a test világába utalja, mégis igen felelősségteljes alkalmat nyújt számára, hogy a testtel oly szorosan egybekapcsolt lélek érdekében cselekedhessen. Lépten-nyomon rámutathat az egészségápolás evangéliumi elveire. Erős kézzel irányíthatja a gyermekáldásról vallott közfelfogást és harcolhat a születések bűnös szabályozása ellen. Meggátolhatja a lelkiismeretlen bábák és javasasszonyok káros tevékenységét és figyelmeztetheti betegeit az erkölcstelen, az Isten parancsait semmibe vevő élet keserű következményeire. A haldoklókat, illetve hozzátartozóikat figyelmeztetheti, hogy mielőtt az örökkévalóságba távoznának, rendezzék lelki ügyeiket. Végül nagy tanultsága tekintélyt és súlyt ad szavának egyéb vonatkozásban is, tehát állásfoglalása döntőleg hat a falu közvéleményére is.

A jegyző általában anyagi ügyeket intéz. De ki tagadhatná, hogy éppen ezek az anyagi ügyek nélkülözik legtöbbször az evangéliumban lefektetett erkölcsi elveket és törvényeket. Mennyi erkölcsi gerinc kell ahhoz, hogy megakadályozzuk a gyengébb fél elnyomását, a vagyonosabb fél vagy párt részéről érvényesülő pressziót, örökösödés, szerződés, a vagyonososztás, adóbevallás és kivétel alkalmával feltörekvő jogtalanságokat és kibúvókat. Annak jegyzőnek a szava, akit sűrűn lát népe az áldoztatórécsnél, mázsás súllyal esik a latba és az nemcsak atyja, hanem valóságos apostola lehet a népének. Lehet, hogy e miatt esetleg anyagi előnyökről kell lemondania, azonban ezeken úgy sem lehet áldás. Másrésztől ezerszer bebizonyosodott az isteni ígéret: Keressétek elsőben az Isten országát és az Ő igazságát és a többi mind hozzáadatik nektek!

Hasonló szerepe lehet mindenevgyes köztisztviselőnek, ha a gyakori szentáldozásból és lelki életének elmélyítéséből merít meglátási lehetőséget az apostolkodás alkalmaira vonatkozólag. Ügyfelek és alantasok eligazítása, ügyesbajos dolgaik elintézése közben hányszor lehet bátran megvallani hitbéli fel-fogásunkat a mellett, hogy az állam törvényei mögött sokszor rámutathatunk az alapvető isteni törvényre és a vitás eseteket éppen a mindenkifölött álló krisztusi erkölcstörvény

szellemében iparkodunk megoldani. A felsőbbség számára is megnyugvás az erkölcsiekben szigorúan megalapozott tisztviselő jelenléte és a kollégák is szívesen hajolnak az áldozatos lelkű, mindenkor segíteni kész tisztviselőtársuk kérésére, még ha esetleg Krisztus vagy az Egyház ügyéről is van szó.

A *vasutasról* már bajos volna elképzelni, hogy hivatása bővelkedik az apostolkodási alkalmakban. Pedig úgy van! Hányszor nyílik módja szolgálat közben erkölcsstelen beszédek és káromkodások megakadályozására. Hányszor tud tiszta szellemű olvasnivalót az utazóközönség kezébe adni szennyess ponyva helyett.

A *katona, csendőr és renyőr* részben a saját hivatáscsoportjában lehet bátor szavú apostol, ha életpéldájával suíjt adhat szavának. De másrésztől kifelé is éppen az egyenruha tekintélyével hathatósan helytállhat Krisztus Urunk ügye mellett.

Hasonló értelemben beszélhetnénk az *iparosról, kereskedőről, munkásról* stb. és mindazokról, akik hivatásuk gyakorlása közben embertársaikkal érintkeznek.

Alkalomban tehát nincsen hiány semmiféle hivatás körében! Ha mégis nélkülözzük a kellő számú világi apostolt, annak okát a hitbeli meggyőződés és az Isten iránti szeretet hiányában kell keresnünk. Ennek a hiánynak a lehető pótlását tűzte célul az Actio Catholica ebben a munkaévben. És ennek a célgondolatnak a megvalósításához hív munkára minden becsületes és cselekedni vágyó katolikust!

Nagy-kilencedet

kezdünk október első péntekén és első vasárnapján Jézus szentséges szívéhez. Kilenc hónapon keresztül minden első pénteken vagy első vasárnapon közös szentgyónás és szentáldozáshoz járunk, hogy imádatos hódolattal és gyermeki szeretettel engeszteljük a tőlünk és más magyar testvérünkől megbántott isteni Üdvözítő szentséges szívét. Ima-offenzívát intézünk a szent szívhöz, hogy könyörüljön rajtunk és halgassa meg alázatos kérésünket.

A *férfiak, legények és fűgárdisták* azt kérik az örök szeretet forrásától: Jézus Szent Szívével, hogy megvilágosító kegyelmével segítse az igazság és belátás útjára a nemzetek vezéreit, tisztítsa meg szívüket az elfogultság, konokság, faji önzés és szeretetlenség átkos szenvedélyeitől és késztesse, ösztönözze akarataikat a belátó jóvátételre és testvéri kiengesztelődesre.

Az *anyák, hitvesek, leányok* leánygárdisták állhatatos, kiertartó könyörgésekkel engesztelik a Megváltó Jézus drága Szent Szívét, hogy szüntesse meg a vérontást a nemzetek között, adja vissza az emberiségnek a régóhajtott

igazságos békét és távoztasson el magyar népüktől minden veszedelmet és csapást.

Nemcsak a hitbuzgalmi egyesületek derék tagjait, de Endrőd valamennyi jóérzésű katolikus polgárát kérjük, hogy e rendkívül válságos és veszedelmes időkben térjen Istenéhez és vegyen részt a hazánk, népünk, ifjúságunk oltalmára indított „ima hadjáratban”. Az egész ország népe könyörög és imádkozik, hogy a szörnyű világégés ne pusztítsa el szegény országunkat és fiait; mi endrődiek sem maradhatunk el, nekünk is sok félteni valónk van. Ha a jó és békés időkben el is tértünk a jó Istentől és törvényei teljesítésétől, legalább a mostani időkben térjünk eszünkre a saját jófelfogott érdekünkben. Vissza Jézushoz!

A Kárpátok fölött a háború fergetege pusztít. Jöjjetek testvérek! Bűnbánó ima-sánccal háritsuk el a véstől otthonunk felől!

Egyházi híradás

Mint lapunk más helyén közöljük, október első péntekén nagy kilencedet kezdünk Jézus szentséges Szívének engesztelésére. Vegyünk részt valamennyien!

Október hetedikén az olvasótársulat mondatja évi szentmiséjét Olvasó Boldogasszony tiszteletére. A társulat tagjai közös szentáldozáshoz járulnak.

Templomunknak több felszerelése és ruhája kiegészítésre szorul. Kérjük a híveket, hogy adományokkal tegyék lehetővé a beszerzést. (Pérez adományait a Mária-oltár melletti perselybe helyezzék.)

Ne felejtkezzünk el elhunytjainkról. Ima, alimizsna és szentmisé-áldozattal siessünk segítségükre, hogy szenvedéseik enyhüljenek!

A *változott viszonyok* miatt elmaradt a Manrézába való felutazás. Mihelyt azonban lehetséges lesz, pótoljuk az elmaradást.

A *Vöröskereszt-elnöksége* hála-lásán köszöni a lakosság jó lelkű tagjainak adományát a létesítendő kórház javára. Akik most nem adtak, azok később, jelzett időben pótolhatják élelmiszer felajánlásával.

Egyesületi hírek

Szeptember 17-én d. u. fél 4 órakor tartja havi ajtatosságát Szent Ferenc III. rendje, szeptember 24-én d. u. fél 4 órakor az Oltáregyesület. Szeptember 30-án a Jézus szíve szövetség Férfiligája, október 1-én a Szövetség női csoportja, október 5-én a leány-egyesületek.

Október hónap folyamán délután fél 4 órakor végezzük az októberi ajtatosságot.

Kerületi szentmisék

Szeptember 17-én a polyákhalmi kápolna iskolában, szeptember 24-én az öregkerti kápolna és a csejti iskolában, október 1-én a nagylaposi kápolna iskolában, október 8-án a varjasi és a szent Imre-iskolában, október 15-én a polyákhalmi és csejti iskolákban mutatunk be szentmiséket. Szentmisék előtt szentgyónáshoz is járulhatnak a hívek.

JELENTKEZZENEK a hadiözvegyek és hadigondozottak az utólagos felvétel október 31-ig tart

Vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a végkielégített, jelentkezési kötelezettségüknek még eleget nem tett hadiözvegyek és hadirokkantak pótlólagos jelentkezése tárgyában.

A honvédelmi miniszter felhívást is bocsátott ki, amelyben felhívja azokat a végkielégített hadiözvegyeket, akiknek hadiözvegyi minősége az 1933. évi t. c. 2. §-ának b) pontja értelmében is fennáll, de az 1934 március 31-ig előirt jelentkezési kötelezettségüknek nem tettek eleget vagy utólagos jelentkezésük elfogadására nem kaptak engedélyt, ugyancsak jelentkezési kötelezettségüknek eddig eleget nem tett végkielégített hadirokkantakat, hogy pótlólagos nyilvántartásba vételük végett legkésőbb 1939

október hó 31-ig személyesen jelentkezzenek a lakóhelyük szerint illetékes nyilvántartó hatóságnál.

Mint hogy a honvédelmi miniszter a jelentkezésekkel egyidejűleg a végkielégített hadiözvegyek és hadirokkantak mai életkörülményeiről és anyagi helyzetéről is részletes tájékozódást kíván szerezni, felhívja az érdekelteket — akár most jelentkeznek, akár korábban jelentkeztek — arra is, hogy a nyilvántartó hatóságoknál díjtalanul rendelkezésre álló kérdőíveket pontosan és a valóságnak megfelelően töltsék ki s ugyancsak 1939 október 31-ig a nyilvántartó hatóságoknál nyujtsák be. A *jelentkezési határidőt többször nem hosszabbítják meg.*

A német csapatok megszállták a lengyel olajvidékeket

A győzelmes Németország kész a béketárgyalásokra a lengyel ellenállás letörése után

A még meg nem szállott lengyel területeken nyílt lázadásban vannak a fehér orosz és ukrán tömegek, a még körül nem zárt lengyel csapatok utánpótlás és élelem nélkül bolyonganak a bialowicai erdősegek és a keletlengyelországi óriási mocsarak vidékén, a lengyel kormány pedig az ország legszélsebb csücskében, közvetlenül a román határon levő Zalesciki nevű faluba vonult vissza, minden pillanatban készen arra, hogy átlépje Oknánál a román határt.

A lengyel olajvidékek német kézben

A Lengyelország déli részén kelet felé előrenyomuló német haderők elfoglalták Drohobycz környékét és már messze túlhaladtak ezen a vidéken. Ez a tény rendkívül nagy jelentőségű, mert ezen a vidéken vannak a nagy lengyel olajkutak. Innen fedezte Lengyelország hadereje egész benzin- és olajszükségletét. A német előnyomulás olyan szédítő gyorsasággal történt, hogy a lengyeleknek nem maradt idejük az olajkutak megsemmisítésére, vagy legalább is használhatatlanná tételére és azok teljesen német kézre kerültek.

Ez gyakorlatilag annyit jelent, hogy Németország kőolaj-tartaléka évi 500.000 tonnával növekszik, amihez még hozzájárul a kelet-lengyelországi földgázforrások termelése is.

Német csapatok benyomultak a breszt-litovszki erődövébe

A véderőfőparancsnokság közli:

Szeptember 14-én a német keleti hadsereg déli csoportja átlépte a leMBERG-lublini országutat. A Kutno körül bezárt igen erős és kétségbeesetten védekező lengyel erők csütörtökön még egyszer megkísérelték, hogy délkelet felé áttörjenek. Ezek a támadások is megghiúsultak.

A Visztulától keletre a német csapatok észak, kelet és délkelet felől közelednek Prága varsói elővárosához. Ott is megghiúsították az ellenség kelet felé irányuló áttörési kísérleteit.

A Brest-Litovsk erődítménye ellen harc bavezett csapatok észak felől behatoltak az erődövébe. Az erődöket részben felrobbantották. A fellegrát az ellenfél még megszállva tartja. Gdynia német kézben van. Tengeri haderők a Gdynia birtokáért és a Hela félszigeten folyó harcokban eredményesen avatkoztak be. Behatoltak Gdynia déli kikötőjébe.

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
WALTHIER GYÖRGY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2sz.

Hirdetéseket
kedvezményes feltételek mellett közlünk.

Krisztus Király

ünnepével nagy terveit voltak, amelyeket még ma is állandóan szem előtt kell tartanunk és minden lehető módon megvalósítanunk.

A világ szelleme állandóan Krisztus ellen lázad: „Nem akarjuk, hogy Ő uralkodjék rajtunk!” Innen van, hogy a vallást, az erkölcsi törvényeket ki akarják szorítani a közéletből; el akarják tüntetni a nyilvánosság elől a hitnek és vallásnak minden megnyilatkozását.

Ez a mi korunk legnagyobb tévedése, legfőbb eretnoksége.

Krisztus királysága erre mér halálos csapást. Minden Istené. Az egész világ és vele együtt az ember. Az is, amit az ember a földi dolgokból istenadta tehetségével formál, alakít. Az élet minden megnyilatkozása, az államok, az ipar és művészet, a gazdasági rendszer, mind, mind egyedül és kizárólag Istené. Az ember mozdulni sem képes Isten segítő közreműködése nélkül. Az ember a megváltás címén az Istené.

Mily tömördek sürgető ok, kényszerítő valóság, hogy boldoguljunk ha Jézus Krisztusnak, a mindenség Királyának, akinek az Atya megadott minden hatalmat az égen és a földön. De Jézus nem akar kényszerszolgálatot, hanem önkéntes, teljes felajánlást!

Az Üdvözítőnek ezt az isteni jogát kell hangoztatnunk Krisztus Király ünnepén, de nemcsak a templomokban, hanem kinn az életben, nyilvános gyűléseken az Actio Katholica munkáiban. Az ünnep csak újabb és újabb alkalom legyen arra, hogy erősen a szemünk elé állítsuk Krisztus Király jogait és felbuzdítsuk magunkat tökéletes szolgálatára.

A Krisztus Király ünnepének a szellemét minden egyes katolikus törekedjék teljes erejével megvalósítani: 1. önmagában tegye szíve Királyává Krisztust; 2. a családban, a család minden tagja hódoljon Krisztusnak; 3. az egyesületi életben Krisztus elvei szerint történjék a kölcsönös összetartás; 4. a közéletben minden állásban, foglalkozásban, munkában az iparban, kereskedelemben, hivatalban, stb. Krisztus Király elvei szerint dolgozzunk és végre; 5. a nyilvános életben, a politikában, a szavazásoknál, pártokhoz való csatlakozásban csak Krisztus-párti legyen mindenki. Így készüljünk már eleve Krisztus Király méltó ünneplésére.

A földreform.

Nemcsak nálunk, de a körülvevő országokban is évtizedek óta erős munka folyik azért, hogy az ország földje az azt művelő lakosság tulajdonába menjen át. Amint az ügyvéd vagy orvos a maga irodájában, a kereskedő a maga üzletében, az iparos a maga műhelyében dolgozik, úgy a viszonzosság azt hozza magával, hogy a földművesek nagyobb hányada se béres és napszámos legyen, hanem a maga földjén — saját érdekének hűséges sáfárja maradjon.

Nagyon szerencsésnek tartjuk a kormány azon intézkedését, hogy kisbérletek alakjában valósítja meg ez az országos jelentőségű kérdést. A földreformra nemcsak azoknak van szükségük, akik megfelelő pénzzel rendelkeznek a parcellázásra kerülő földtestek megvásárlására. *A kisbérletek a szegény sokgyermekes munkások ezreit segítik ahhoz, hogy önálló gazdálkodáshoz kezdhessenek és évek szorgalmas munkája után elégséges tőkét gyűjthessenek az általuk munkált föld átváltására. Sok munkás-kéz csekély tőkével így lehet földszerzővé és később tulajdonossá.*

A gyakorlati élet igazolja ezt. A béresek még ugynevezett „jó bér” mellett sem tudtak odajutni, ahova az iparkodó, takarékos „részesmunkások”, a negyedesek jutottak. A béresek kevés hányada lett kisbirtokos, a negyedesek nagyrésze vásárolt néhány hold földcskét pár évi részes munkálkodás után.

A föld helyes és intenzív munkálása is a bérletrendszer igazolja ezeknél. Ha tudják azt, hogy 5-10 év küzdelmes fáradsága után megválthatják a földet, sokkal nagyobb odaadással és igyekezettel munkálják a földet a jövő reményében.

De jó iskola is lesz ez. A lusta és könnyelmű vállalkozók elhullnak pár év alatt,

a föld tehát valóban azok kezébe kerül, akik azt jól és helyesen munkálják, s akik megérdemlik az áldott magyar földet.

A földreform elodázhatatlan, mert *nemzetvédő feladata* van. A haza szent földjét nemcsak jól munkálni, de az erre áhító „kedves szomszédainktól” meg is kell védelmezni. A hadsereg zömét a törpebirtokosok és földmunkások százerei képezik. Ha tehát a haza vérüket és életüket kívánja tőlük, ők is elvárhatják, sogy józan, szorgalmas, munkás élet mellett egy darabka nekik is jusson abból a nagy darabból, amelyen „él-ni-halni kell” valamennyinek.

A mostani idők arra is tanítanak, hogy a határok mentén, széles sávban, mindenütt magyar ajku, magyarul érző. ős-lakosság vonjon áttörhetetlen „Siegfrid-vonalat”, — nehogy valamikor a befogadott, vendégül látott, s legjobb földjeinket megszerző „idegen testvérek” követelésére — szemet vessenek idegen államok „néprajzi és gazdasági életérdekek címén” ezeréves, vérrel áztatott magyar földünkre.

Valójában tehát választanunk kell aközött, hogy idegen eszmék és romboló irányzatok megerősödése útján — ezer éves törvény és hagyomány lábbal tiprásával elorozzák, vagy a magyar fajtestvériség kötelező figyelemztetésének és parancsszávának eleget téve — a magyar föld őrző, védő és megtartó hadseregét állítsuk a sziklánál is keményebb tulajdon mesgyéjére.

„Fáj az ősi földtől megválni”, mondotta egy magyar főúr. Elismerjük, hogy minden magyar ragaszkodik a röghöz. De ha 1867 óta 600.000 hold „zsidókézre-jutása” nem fájt a könnyelmű volt tulajdonosoknak, meg kell barátkozni most azzal is, hogy az elkótyavetyélt 600.000 hold olyan

magyar családok kezébe jusson vissza, akik verejtékes munkájukkal és takarékosabb életükkel mégis több biztosítékot nyújtanak arra, hogy a megkapott föld továbbra és századok mulva is magyar marad.

A kormány tehát — reparálni akarja azt, amit száz és száz meggondolatlan „ős-birtokos” elrontott.

Évek mulva nem lesz elég ez a föld. A társadalmi rend és béke sürgeti és követeli, hogy a legnépesebb és legszaporább réteg: a magyar földmunkásosztály tehetősebb rétege, de legalább 30-40 százaléka besoroztassék a kisbirtokosok kasztjába. A többi elegendő lesz a nagyobb birtokok munkálására, s az országos földmunkák végzésére. Ezeknek is tisztességes megélhetésük lesz a minimált munkabér bevezetésével.

A legsúlyosabb szociális kérdést oldja meg a kormány a beterjesztett törvényjavaslattal úgy, hogy tiszteletben tartja a tulajdonjogot — az igazság határain belül — „mert a föld méltányos árát megfizetett minden parcellázást szenvedőnek; ráneveli a népet, hogy ingyen-föld nincs, s ha valaki szerezni akar, akkor becsületes munkával és tevékeny szorgalommal kell beleállni a magyar ugar művelésébe.

A magyar mágnás-osztálynak két illusztris tagja, Teleky Pál és Teleky Mihály gróf végzik a nemzet testét gyógyító operációt. Megnyugodhatnak fenn, hogy csak azt teszik, ami igazságos, méltányos és elkerülhetetlenül szükséges. De megnyugodhatnak lenni is, mert olyan és csak olyan jut az áldott magyar földhöz, aki hűségesen teljesítette eddig is hazafias kötelességét és mint sokgyermekes családapa — szerény otthonában Isten parancsait tartotta életszabálynak. — Az ilyen magyaroktól nem kell félni és sajnálni a magyar földet. Nem kerül az rosszabb kezébe!

KEZDŐDIK A KOMOLY HÁBORÚ NYUGATON

A elmúlt hetek hatalmas diplomáciai csatája — a semleges államok minden erőfeszítése mellett sem teremtette meg a békét.

Hitler vezér békeszózata — nem talált utat az angol és francia kormányfők szívéhez. Hiába hangsúlyozta, hogy neki nyugaton keresni valója nincs. Kívánja és követeli a párizskörnyéki békék felszámolását, a gyarmatok visszaadásának teljesítését, hajlandó egy kisebb de nemzeti irányú Lengyelország megszervezését — német ellenőrzés mellett, kész résztvenni egy fokozatos lefegyverzést előkészítő konferencián, — mindez süket fülekre talált nyugaton.

Daladier francia miniszterelnök válasza még nem csukta be az ajtót a tárgyalások elől, bár hátrározottsága és keménysége nem sok jóval biztatott.

A jó öreg Chamberlain azonban felnyitott ernyővel, kárakán makacssággal áll a háboru veszélyes viharában. Olyan súlyosan sértő kifejezést használt a német kormányral szemben, hogy azt elviselni és lenyelni valósággal képtelenség. „Nem lehet bizni a mai német vezetők szavában” és ezért semmiféle béketárgyalást nem tart ésszerűnek velük kezdeni, mondotta a harcos öregúr.

Megkezdődik a legerélyesebb bűvárhajóháború

Alig néhány napja, hogy a világsajtó beszámolt a Royal Oak angol páncélos elsüllyesztéséről: a német lapok ma hosszú hasábkot szentelnek annak a támadásnak, amelyet német bűvárhajószád a Repulse angol csatahajó ellen intézett. A hivatalos német főparancsnoksági jelentés szerint ugyanaz a tengeralattjáró torpedózta meg a Repulset, amely elsüllyesztette a Royal Oak-ot. Angol részről cáfolják ugyan a hírt, de a németek fenntartják, hogy újabb súlyos veszteséget szenvedett a brit haditengerészet.

A berlini sajtó idézi az amerikai és holland lapokat amelyek úgy vélekednek, hogy a német hadvezetőség a legerélyesebb, de a nemzetközi szabályoknak teljesen megfelelő tengeralattjáró-háborút kezdi meg Anglia ellen. Valószínű, hogy Németország az ellene irányuló blokádot az angol tengeri haderők zárlati láncának átszakításával akarja megtörni. Ezt a feltevést alátámasztja az a tény, hogy az elmúlt másfél hónap alatt a német szárazföldi haderők a Maginot-vonalnál nem is hajtottak végre nagyobb akciót és éppen a német hadiflotta vette át a kezdeményezést elsősorban

Az egyik vezető angol lap azt írta, hogy akkor kellett volna béketárgyalást kérnie Hitlernek, mielőtt Lengyelországot elpusztította. Amikor lehengerelt immár egy harmadik országot, akkor könnyű kijelenteni, hogy tovább nincs értelme a háborunak.

Az angol újságíró azonban elfelejti, hogy Oroszország is társult a lengyel föld megszerzésében, az angol-francia garancia a szovjet ellen nem áll fenn? Ha kifogásolják a német hóditást, miért nézik el, hogy a balti-államok és lehet, hogy ezt követően a Balkán egy része is veszélybe kerül?

Azt is elfelejtette újságíró kollégánk, hogy a versaillesi békekben megszerzett gyarmatokból adott-e vissza valamit Anglia Németországnak? Ha évek előtt adott volna, talán más irányt vett volna a német külpolitika is. 80-90 milliós népnek levegő és életter kell.

A diplomáciai és sajtócsatározások mindinkább élesebbek és erősebbek. A világ szeme Mussolini alakján függ. Tőle várja a kérdés eldöntését és igazságos megoldását. Ma még nem látja elérkezettnek az időt, de hisszük, hogy éberem figyel és amikor kell, készen áll

azért, hogy az Anglia és Franciaország részéről bejelentett blokádot megtörje.

Az európai fővárosokból érkező legújabb táviratok azt jelentik, hogy megkezdődött a komoly háború.

A francia vezérkar beszámolt a luxemburgi határ mentén a francia vonalak ellen intézett német támadásról.

A Popolo d'Italia szerint a német rohamban tegnap 700—800 ezer katona vett részt és ennek a hatalmas akciónak az eredményeként a német elsővonalbeli csapatok már francia földön állanak és az állandó ágyútűz dacára, mellyel a franciák a támadásra feleltek, több határmenti faluban megszilárdították állásaikat.

Az dlasz lap még nem tudja, hogy a német hadvezetőség csak a Maginot-vonalig akarja-e visszavetni az antant-seregeket, vagy pedig egy sokkal nagyobb horderejű offenzíva kezdődött meg tegnap a Mosel partján.

**HIRDESSET
LAPUNKBAN**

Országos érdeklődés mellett tartotta meg az Öntözésügyi Hivatal a békésszentendrési bemutatót

Akik ott voltunk három évvel ezelőtt Békésszentendrénél, amikor a munkálatok első kapavágását tette Darányi Kálmán akkori földművelésügyi miniszter, mi láttuk most azt, hogy a magyar mérnöki tudás és az alföldi kubikosok kérgestenyere mit tudott e helyen alkotni, ott, ahol eddig nem volt csak pusztaság, amelyen keresztül évszázadokon át csaknem használhatatlanul folydogált el mélyen a medrében a Kőrösök vize.

*

Az 1936. év őszén kezdett munkálatok a jövő év nyarára készülnek el teljesen és az eddig csak 48 kilométer hosszúságban hajózható Kőröst további 110 kilométer hosszon teszik hajózhatóvá. A Kőrösök vizét eddig mintegy 1200 katasztrális holdon hasznosították, most már majd körülbelül 25.000 katasztrális holdra lehet kiterjeszteni.

A munkálatokkal Békés-, Szolnok és Csongrád vármegyében mintegy 1.3 millió kat. holdon élő lakosság van közvetlenül érdekelve. Nagyon jól tudjuk, hogy a Kőrösök völgye a világhíres tiszavidéki búza termesztésére milyen kiválóan alkalmas. Ez a vidék akkor is búzatermő terület marad, ha a mezőgazdasági termelés iránya az ország más te-

ripletein esetleg megváltozna. Elsősorú érdek tehát, hogy az ország e kiváló termőterületén lévő alföldi városokat és községeket az európai nagy víziutálózathoz be lehessen kapcsolni.

A szállításra kerülő buzamennyiség az érdekelt területek terméséből számítva, átlagban évenként 1.3 millió métermázsa. Ennek a mennyiségnek a most majd előálló szállítási költségmegtakarítása évenként 400.000 pengőnek felel meg.

A Kőrösön azonban a búzán kívül egyéb mezőgazdasági terményt és különféle tömeggyümölcsöt is fognak szállítani, úgyhogy az egyéb áruk szállítása által elérhető költségmegtakarítások megévi 250—270 ezer pengőre becsülhetők.

Az öntözéssel beálló, illetve az azzal járó közvetlen és közvetett haszon most még beláthatatlan.

A Békésszentendrénél folyó nagy munka egy szebb jövő perspektíváját nyújtja felénk. A nagy mű befejeztével nagyobb darab kenyeret tud tenni családi asztalára a békésmegyei munkás, boldogabban ereszti földnek az ekét a szántóvető magyar és a munka nyomán bekövetkező áldásban örvendezve, boldogabban köszönti majd a pirkadó hajnalt és a békési mezők fölé kelő hajnali napot.

HIREK

Vitéz Imrédy Béla Endrőd község diszpolgára községünk vezetőségének meghívására a közeli hetekben meglátogatni készül falunkat. Nagy örömmel várjuk községünk első polgárát. Isten hozza közénk.

Horváth Géza kerületünk képviselője tevékeny munkát végzett a földreformot előkészítő tárgyalásokban és erőteljes hangot adott a földmunkásság telepítésének kedvező intézésére. Szociális felfogása és bátor megnyilatkozása általános tetszést váltott ki a Magyar Élet Párt tagjai között.

Főispáni beiktatást látott vármegyénk öreg palotája. Néhai hírneves főispánjának: Beliczay István unokájának beiktatására felsorakozott a vármegye színe-java. Ott láttuk a szomszéd vármegyék fő- és alispánjait, s a politikai előkelőségek közül is többeket. Megjelent a közgyűlésen a volt népszerű főispánunk; vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla miniszteri osztályfőnök is, akítől a vármegye nevében dr. Pánczél Emil főjegyző búcsuzott meleg szavakban. Az új főispán tartalmas programban

ismertette célkitűzéseit. Különösen élénk helyeslés követte szavait, amikor keresztény jobboldali politikáját és szociális munkatervét vázolta. A vármegye nevében dr. Márky Barna alispán, a törvényhatóság nevében dr. Gally Károly és Szabó Gábor békési bíró üdvözölte Beliczay Miklós főispánt. Közgyűlés után a vármegye tisztikara, egyházai, intézményeinek képviselői — küldöttségek útján köszöntötték az új főispánt.

Halálozás. Szabó Imre bárándi plebános életének 46. évében Debrecenben elhunyt. Krisztus kiváló papját gyászoljuk az elhunytban, aki korábban Békésen, Kigyóson és Endrődön is szép eredménnyel, a hivek nagy megelégedésére működött. Imádkozunk érte!

Endrőd község képviselőtestülete október 17-én rendkívüli közgyűlést tartott. Határozott a községi és gyámpénztári tőkepénzek elhelyezése ügyében, kimondta egy díjnoki állás szervezését a rendkívüli felszaporodott munkálatok végzésére, póthitel szavazott meg az egészségvédő ház munkálatainak befejezése érdekében, s házat vásárolt a csendőrség részére. Még több kisebb jelentőségű ügy szerepelt a tárgyszorozaton.

KATOLIKUS AKCIÓ

A katolikus akció

kerületi esperesi tanácsa tartotta évi közgyűlését Endrődön a Nép-ház kulturtermében — október harmadikán Fetzer József esperes elnöke alatt.

Résztvettek a fontos közgyűlé- sen a kerületi papság tagjai, az egyházközségek megbízottai, a ke- rületi tanítószolgálat teljes számban, s az endrői hívek nagy tömege.

Fetzer József espereselnök üd- vös gondolatokban gazdag be- szédben hívta fel a hívek figyel- mét a cselekvő beállásra Krisztus egyháza védelmére, a keresztény erkölcsi élet példaadó emelésére, a katolikus intézmények és egye- sületek hűséges támogatására, a katolikus hazafias sajtó szereteté- re és járatására, szegény hittest- véreink anyagi támogatására és segítésére.

Majd felhívására a kerületi egy- házközségek vezetői és titkárai tették meg szokásos évi jelenté- süket.

Helyszüke miatt — őszinte saj- nálatunkra — nem hozhatjuk rész- letesen a jelentések nivós és ta- nulságos tartalmát, mégis nem tartjuk érdektelennek azok össze- hasonlításából kiemelni azon je- lenségeket, amelyek az egyes egy- házközségek munkáját különösen jellemezték.

Békésszentandrás az első csü- törtök esti szentségimádási órák bevezetésének szép eredményét, s a katolikus sajtó terjesztését emel- te ki.

Gyoma a népkönyvtár felállítá- sát, az egész napos szentségimá- dás és a külterületi szentmise fon- tos jelentőségét vázolta.

Kondoros tanyai-kápolna létesí- téséről, aratási hálaadó körme- netről, a KALOT és a Leánykör megalakulásáról, s az utca-biztosi rendszer bevezetéséről adott be- számolót.

Kondorostanya a katolikus sajtó terjesztéséről, s a husvétli szent- áldozás kitűnő eredményéről tett jelentést.

Szarvas gazdag kulturális tevé- kenysége általános tetszést ara- tott. Az új katolikus-ház kedves otthont nyújt a katolikus családok összegyűjtésére. A leány-egyesü- let példaadó hitéletet és szociális tevékenységet fejt ki.

Endrőd a külterületi szentmi- sék hasznosságát, s az egyesületi élet élénkségének fokozását dom- borította ki. Az idegenbe vonuló munkások, summás-lányok lelki gondozása rendkívül nehéz fel- adatot jelent. Különös gondoskodás történt a sokgyermekes fiatal- anyák segítése érdekében. A Legény- egyesület szép munkája kivételes el- ismerést érdemel. A Dolgozó-Lá-

nyok egyesülete sok biztatást ígér.

A beszámolók elhangzása után *Esperes-elnök* a jövő évi munka- program megvalósításának szüksé- gességét hangsúlyozta. Két nagy hatalom a közeli szomszédunk. Egyik nem barátja, a másik ellen- sége a pozitív kereszténységnek, elsősorban pedig Krisztus és egy- házának. Ha valamikor, most hit, erkölcs és családvédelmi munká- ba kell beállítani híveink töme- gét. A beszivárgó káros tanok könnyen megtévesztik a felülete- sen gondolkodó és lelkiéletet nem élő emberek szívét és agyát. A jobbaknak és komolyabb elemek- nek kell a küzdőtérre állani és visszaszorítani az egyházellenes és hazafiatlan törekvéseket. A lel- kek munkája azonban csak akkor lesz eredményes, ha anyagilag is megsegítjük a katolikus töme- get. Szomorúan állapítja meg, hogy vidékünkön, különösen ve- gyesvallású helyeken a föld mind- inkább kicsuszik a katolikus tu- lajdonosok kezéből. A földreform kapcsán lehetne és kellene tenni katolikus híveink érdekében.

Regős András lelkész felvetette azon eszmét, hogy a központi A. C. külön szakosztályt létesíthetne azon célból, hogy a telepítések kapcsán a katolikus munkások tizezrei jutnának a parcellázásra jutó katolikus nagybirtokosok és egyházi földekre.

Csernay Géza plebános elgon- dolása szerint a földvásárláshoz szükséges kölcsönt olyan központi katolikus pénzügyi vagy bizto- sító szerv nyújthatná, amelynél az összes egyházközségek el- helyeznék betéteiket, s ahová kö- telező volna minden egyházi épít- let biztosítása.

Csernus Mihály apátplebános szükségesnek vélné, ha a köz- pont elsősorban statisztikát ké- szítenne arról, hogy a közhivata- lok, intézmények, adófizetők stb. státságában a katolikusok milyen számarányban vesz részt. Ekkor látnák azt tisztán, hogy hol kell legjobban és leggyorsabban segí- teni hittestvéreinken. A földre- formmal kapcsolatban a katolikus munkáscsaládok nem mellőzhetők, mert a sokgyermekes szülők ezek között vannak. A baj csak ott van, hogy a mi munkáscsaládaink annyira szegények, hogy még a bérleti rendszer sem segít rajtuk, mert a legszükségesebb beruhá- zásra sincs pénzük. Már pedig országos érdek az, hogy a föld- munkások ezrei kiemeltesse a nincstelenségből s így elszakítás- sanak a szociáldemokrata kom- munista irányzattól. — A Csernay- féle tervet megfontolásra méltó- nak tartja.

Déreczy István a Katolikus Nép- szövetségi Biztosító megerősítését, függetlenítését és pénzügyi aláta- masztását véli helyesnek. Így le- hetne segíteni a munkásrétegen. Másik irányú kívánsága az, hogy öntudatosabb, bátrabb és küzdeni kész ifjúságot neveljünk. Tanul- junk ellenfeleinktől. Az alázatos- ság gyakran a gyávaság köntö- sébe buvik.

Esperes megköszönte a felszó- lalásokat és részletesen ismertette a központ munkaprogramját. Kérte az egyházközségeket, hogy az egyház megyei tanácsülés után részletes munkatervet csináljanak és a család-megbízottak útján ál- landó összeköttetést létesítsenek a hívek tömegével.

Közgyűlés a jövő év kerületi gyűlésének előadóiul a követke- zőket választotta meg: hitbuzgal- mi szakosztály előadója: Regős András kondorosi lelkész, kultu- rális és sajtó előadó: Walthier György polgári iskolai igazgató, szervezési szakosztály előadója: dr. Maáczné Tuszka Irén és cha- ritatív szakosztályi előadó: Mária Fabizle szociális testvér.

Elhatározta a közgyűlés, hogy a jelentéseket jövőben pár héttel a közgyűlés előtt eljuttatják az előadókhoz, hogy azokat feldol- gozzák. Örömmel vette tudomásul az elnökség azon tervét is, hogy a jövő évben, lehetőleg Jézus Szive ünnepén az iskolás gyer- mekek zárandoklatát szervezi meg Mátraverbéyre, de ugyancsak megismétli aratás után az idén kitűnő erkölcsi eredménnyel meg- valósított kerületi zárandoklatot is.

A templom-bucuk ünneplésé- nek emelését a szomszédos ple- bániák körmenetével is biztosítani kívánja a közgyűlés.

Kerületi elnök buzdító szavai után lelkes hangulatban ért véget a kerületi tanács nagyszerű gyű- lése.

Legény toborzó Szent Imre tiszteletére.

Endrőd község legény-tábora november 3-án, 4-én és 5-én este 6 órakor seregszemlét tart a Nép- ház mozitermében.

A „KALOT“ országos ifjúsági szövetség titkárai jönnek le köz- ségünkbe, hogy az itthon maradt legény-gárdának és leventéknek három napos művelődési és er- kölcsvédelmi előadást tartsanak. A kerület legény-küldötteit is szí- vesen látjuk.

Felhívjuk legény-ifjúságunkat, hogy a rendkívül érdekes előadá- sokon minél nagyobb számban vegyenek részt.

Szent Imre-herceg napján reg- gel 6 órakor a *Levente-ifjúság* és *katonaviselt legények* közös szentgyónás és szentáldozásra so- rakozzanak fel — a magyar ifju- ság védőszentjének: Szent Imre királyi hercegnek a tiszteletére. *Hazafiasan gondolkodó magyar ifju nem maradhat el a gyönyörű tiszteletadról!*

Megalakult a „Kalász“ nevű or- szágos Leányegyesület endrői csoportja is. Minden gazda és földmunkás nagy leány résztvehet benne, akinek erkölcsi élete ellen kifogás nem emelhető! Október 24-én, délután 3,43 órakor a polgári iskolába tart összejövetelt az új egyesület Megjelenését ígérte Illésy Mária országos főtitkár is. Leányok! Jöjjetek sokan!

A békéért és hazánk felvirágzá- sáért indított nagykilenced tartá- sában igen szép számban vesznek részt az idősebb férfi és nő-hívek. Az ifjabb korosztály tagjai közül sokat nem látunk, pedig a háboru az ő vértüket kívánja leghamarább, tehát nekik van legnagyobb szük- ségük az Uristen védő és oltal- mazó kegyelmére! Ideje volna, hogy észretérjenek ők is!

Bucsu-ünnepét üljük november 5-én községünk és egyházunk védőszentjének: Szent Imre her- cegnek. Minden vasárnapon köte- lező a szentmise hallgatás, még akkor is, amikor munkaszünetet engedélyeznek a Hatóságok, de méginkább lelkiismeretbeli köte- lesség ez e napon, amikor temp- lomunk építésének és községünk Pátrónusának emléknapiját üljük. Megemlékezünk e napon a régi endrői ősről is, akiknek buz- gósága és áldozatkészsége létre- hozta e gyönyörű templomot: Ha tehát máskor nem is jut az utó- dok eszébe, e napon küldjenek könyörgő imát az Urhoz őseik lelki boldogságáért is.

Egyesületi hírek

Október 22-én d. u. 4 órakor az *Oltáregyesület*, október 29-én d. u. 4 órakor a *Jézus szive Szövetség Női csoportja*, novem- ber 2-én este 5 órakor a *Leány- klub*, a *Dolgozó-Leányok* egye- sülete és az új *földműves leányok* egyesülete: a *Kalász* tartja havi összejövetelét a Központi Leány- iskolában és utána a templomban. November 4-én d. u. 5 órakor a *Férfi-Liga* tartja havi összejö- vetelét a polgári iskolában, s ezt követőleg a templomban.

Külterületi szentmisék. Október 22-én a nagylaposi kápolnás-is- kolában és az öregkerti kápolnás iskolákban, október 29-én az öregkerti Szent Imre iskolában, november 1-én a varjasi iskolában, november 12-én a nagylaposi ká- polnás iskolában és a polyákhalmi iskolában, november 19-én a csejti és az öregkerti kápolnás iskolában mutatunk be szentmiséket.

Egyházi híradás.

Az endrői egyházközségi képviselőtestület szept. 30-án népes közgyűlést tartott. Csernus Mihály apátplebános javaslatára a képviselőtestület őszinte sajnálkozással mondott búcsút a betegsége miatt nyugalmabonuló Vörös Julia tanítónőnek. Nagyszerű tanítási eredményei és nevelői munkássága például szolgálhat az új tanerők valamennyiének. Érdekeit jegyzőkönyvben örököltette meg a képviselőtestület. A képviselőtestület ezután elfogadta és jóváhagyásra a Főtisztelendő Egyházmegyei Főhatóságához felterjeszteni határozta el Orbókné Belényesi Emilia tanerők álláscserejét, s utóbbinak helyettesül Orbók Erzsébet eddigi helyettes alkalmas, illetve elfogadásra és megbízásra felterjeszteni rendelte.

Más áthelyezéseket is eszközölt a képviselőtestület. Vörös Julia helyére, a gyomavégyi iskolához Tóth Józsefnét, utóbbi helyére Tóth Józsefet, a megüresedő mirhói iskolához Fehérvári Ferencet, a kocsorhegyi iskolához Gábríely Irmát, s ennek helyére tíz pályázó közül Kalmár Etelka okl. tanítónőt választotta.

Elnöklő apátplebános kérte még a képviselőtestület tagjait, hogy a Katolikus Akció hit-erkölcs és családvédelmi munkálataiban cselekvőleg vegyenek részt.

Endrőd község előljáróságától.

Hirdetmény.

A Honvédelmi Miniszter Ur f. hó 24 és 27-e között országos légoltalmi gyakorlat tartását rendelte el. A légoltalmi gyakorlattal kapcsolatos tudnivalókat és kötelezettségeket az előljáróság nagy számú hirdetménye, publikáció, dobszó útján közli a lakossággal. Felhívja az előljáróság a község minden rétegét, hogy a hirdetményben foglaltakhoz kivétel nélkül mindenki szigorúan alkalmazkodni tartozik, mert minden mulasztás a törvény értelmében szigorúan büntetve lesz.

A légoltalmi készültség kezdetét külön dobszóval fogja az előljáróság közhírre tenni. A készültség ideje alatt az uccai világítás és a harangozás szünetelni fog. A harangszó f. hó 24-től 27-ig csak légvédelmi riadó esetén lesz hallható. Ugyancsak a riadó kezdetét jelzik a toronyban, a villanytelepen és a Grósz fáttelepen elhelyezett szirénák.

F. hó 22-én délelőtt 11 óra-

kor a publikáció után légoltalmi előadás lesz a piactéren, melyen, minden háztulajdonos megjelenni köteles. Az oktató-sok máris megkezdődtek s ezzel kapcsolatban azt is közhírre teszi az előljáróság, hogy a légo szolgálatosok, házcsoport parancsnokok írásbeli idézőiknek büntetés terhe mellett pön-tosan tegyenek eleget.

Gabona- és állatárak.

A gabonapiac irányzata az elmúlt hetekben szilárdnak mutatkozott. A buza a hivatalos árfolyamon kelt. A tőzsdén 20.65-ös áron jegyezték a 80 kilós búzát. Vidékünkön az árpa és zab eladás a gyenge termés miatt szünetel. Csöves tengerit 12-12.65-ös áron vásároltak a gyomai és endrői piacokon.

A hizott sertés ára nincs arányban a drága tengeri és korpa árával. A fogyasztók közül most sokan nem hizálnak, hanem készen veszik meg a hizókat. Emiatt a malacárok tulajdonosok alacsonyok. Ugyancsak alacsony a szopós-borjú ára is. A sovány liba (4-5 kilós) 2.50-3 pengős áron kel. — A háborús viszonyok nehezítik a kiszállítást. Erre vezethető vissza az áresés.

Ujra megindult a németországi zsir- és szalonnakivitel

A sertésvásáron a heti felhozatal meghaladta a 14 ezer darabot. Jövő hétre a sertésfelhozatalt irányító bizottság 12 ezer darabban állapította meg a sertésfelhozatali kontingenst. A hét folyamán az elsőrendű uradalmi zsirsértés 117 fillérig is emelkedett. Ezen a héten újra megkezdték a zsir és a sózott szalonna átvételét. Németországba 20 vagon márkázott sertészsir exportáltak és a további szállítások is folytatólagosan előkészületben vannak. A márkázott exportzsirért 160, a sertészsirért (hordóáru) 158-160 fillért fizetnek nagyban vágóhidon és raktárban átvéve.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WALTHIER GYÖRGY

Főmunkatárs:

CSERNUS MIHÁLY

Nyomatott Nádudvary Mihály „PETŐFI” könyvnyomdájában Gyomán.

Az új költségvetés

Az összes kiadások 691 millióval, a bevételek 561 millióval emelkednek

Reményi—Schneller Lajosnak adatott meg az a különleges hivatás, hogy a megnagyobbodott Magyarország megnagyobbodott költségvetését először a Parlament elé terjessze.

Az új költségvetés másfél évi időtartamot ölel fel, 1939 június 30-tól 1940 december 31-ig terjed. Az állami közigazgatás és az állami üzemek másfél évre együttesen előirányzott kiadása 2693 millió pengőt tesz ki, a bevételek pedig 2563 millió pengőt, tehát az új költségvetés 130 millió pengő hiánnyal számol.

Hogyan oszlik meg az állam kiadása?

Az állami közigazgatás 1732 millió pengő kiadásából 595.8 millió pengő megy személyi járandóságokra, 245.8 millió nyugellátásokra, 96.4 millió a hozzájárulás az önkormányzatok alkalmazottainak és nyugdíjasainak járandóságaihoz, 592.5 millió pengő a dolod és átmeneti kiadások, 116.9 millió pengőt fordítanak az állami adósságokra, 84.8 millió pengőt pedig a beruházásokra.

Az 1938-39. költségvetés másfélszerese szerint beruházásokra 33.9 milliót fordítottak, most 84.8 millió pengőt, az emelkedés tehát

	1937-1938 évi zárszámadási eredm.	1938-1939. évi előirányzat	1939-1940. évi előirányzat
Egyenes adók	382.3	372.5	430
Forgalmiadók	215.6	208.9	253
Illetékek	160.6	160.2	183.1
Fogyasztási adó	157.1	150.6	260.3
Vámjövédék	71.9	72	79
Dohányjövédék	186	175.9	222
Sójjövédék	39.9	39.3	46.3
Szacharin és osztályosorsjáték	4.5	4.5	4.8
Tárcabevételek	140.8	133.8	150.5
Összesen:	1358.6	1317.7	1629

Az egyenesadó előirányzata 57.5 millió pengővel magasabb, mint az előző évi előirányzat másfélszerese. A forgalmi adóknál 44.1

Az összes kiadásoknál kereken 691 millió pengő, az összes bevételeknél pedig 561 millió pengő emelkedés van.

A kiadás emelkedését az említett két körülményen kívül a honvédség szükségleteinek és a szociálpolitikai célkitűzésekre fordított kiadások emelkedése magyarázza. A bevétel emelkedését viszont az ország területének gyarapodása és a gazdasági életben bekövetkezett fellendülés kedvező hatása magyarázzák.

509 millió pengő, ebből 45.9 millió pengő esik a honvédelmi tárcára.

A személyi járandóságok 185 millió pengős emelkedését elsősorban az teszi érthetővé, hogy a területgyarapodás következtében állami alkalmazottak létszáma a közigazgatásnál 13.127 fővel emelkedett.

Igen érdekes képet nyújt az új költségvetés bevételi csoportjainak összehasonlítás céljából az alábbi táblázatot közlünk (a táblázatban az 1937-38. évi zárszámadási eredmény és az 1938-39. évi előirányzat másfélszerese szerepel)

millió pengő, a fogyasztási adóknál 109.7 millió pengő bevételi többlet jelentkezik.

Az állami üzemek

A postánál 15.3 millió pengő, a kőszénbányászatonál 350 ezer pengő, az állami erdőgazdasági birtoknál 3.4 millió pengő, az állami mezőgazdasági birtokoknál 1.5 millió pengő, a postatakarékpénztárnál 584 ezer pengő felesleg van, viszont az államvasutaknál 47.1 millió pengő, a selymentenyéztésnél 830 ezer pengő hiány mutatkozik. Az összes állami üzemek előirányzott kiadása 961 millió pengő, bevétele pedig 934.2 millió pengő.

Az előző költségvetés másfélszeresével szemben a kiadásnál 231 millió, a bevételnél 249.5 millió pengő emelkedés van. Az összes üzemek közül a kiadások

és a bevételek egyensúlyban az előirányzat szerint csak az állami vas-, acél- és gépgyáraknál van.

Az üzemek alkalmazottainak létszáma 10.429 fővel nagyobb, mint az előző évben. Az üzemek személyi járandóságokra 45.7, nyugellátásokra 20.7 dologi kiadásokra 145.1, az üzemeket terhelő állami adósságokra 10.6, beruházásokra 9 millió pengővel többlet irányoznak elő, mint megelőzőleg. Az állami adósságokra fordított kiadás részben a nemzeti beruházási kölcsön miatt, részben pedig amjatt emelkedik, hogy az 1933 évi kincstári jegyekre nagyobb összegű visszafizetést irányoztak elő.

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
WALTHIER GYÖRGY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2sz.

Hirdetéseket
kedvezményes feltételek mellett közlünk.

Vitéz Imrédy Béla

nyugalmazott miniszterelnök, a Magyar Élet Mozgalom megindítója és vezére, sok magyar város és község, köztük Endrődnek is diszpolgára november 19-én a községi előjáróság és hűséges követőinek kérésére eljön falunkba, hogy a diszpolgári oklevél átadásakor tett ígéretét beváltsa.

„Eljövök hozzátok, hogy mint a község új polgára és hűséges fia megismerjem Endrőd gazdasági, szociális, egészségügyi és társadalmi helyzetét. Tudom, hogy ez a község saját erejéből sokat küzdött, harcolt haladásáért, kíváncsi vagyok megismerni annak értékes népét és megismerve viszonyait segíteni rajta, ahol és amiként lehet”.

Ezt mondotta Imrédy Béla Endrőd község küldöttségének és most beváltja ígéretét. Sőt, ha akadályba nem ütközik, eljön hozzánk áldottlelkű felesége: a Kegyelmes Asszony is.

Nem kell mondanunk, hogy a község apraja-nagyja elmondhatatlan kitüntetésnek veszi, hogy a magyar politikai és közgazdasági élet e rendkívüli kiválósága megtisztelt látogatásával és megértő komolysággal vesszi a diszpolgárság nemes kötelességeit.

Feledhetetlen napja lesz november 19-e községünknek.

Azon férfunak mondunk „Isten hozott”-at, akinek politikai irányvezetése alatt emelkedett fel csonkaságából a trianoni kis Magyarország, akinek célkitűzései és cselekvő politikája megindítója és lendítője lett az évtizedek óta várt és társadalmi igazságot szolgáltatni hivatott „reform-programnak”.

Adja Isten, hogy nemes egyéniségéből kisugárzó, a magyar új életbe és boldogabb magyar jövőbe vetett hite átüttesítse mindnyájunk lelkét, s elszánt cselekvőkészsége, emberfeletti energiája, puritán élete követésre és együttműködésre serkenteni tudjon minden jóérzésű magyart.

Igaz és őszinte szeretettel várjuk!

Dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla miniszteri osztályfőnök

régi ígérete alapján november ötödikén leutazott Endrődre, hogy elbúcsúzon községünk lakosaitól.

A vasutállomáson Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró vezetésével Endrőd község előjárósági tagjai, dr. Tóth István a Magyar Élet Pártjának kerületi titkára, Klinghammer László igazgató, párttitkár, s a párt több vezetőtagjai fogadták.

Volt főispánunk résztvevő a búcsúi nagymisén, majd a község házában fogadta a tiszteletére összesereglett egyesületek, s társadalmi osztályok képviselőit.

Kalmár Imre bíró a hála és mélységes tisztelet hangján mondott köszönetet Ricsóy-Uhlarik osztályfőnöknek és állandóan tapasztalt és élvezett atyai jóságáért és szociális segítségért, melyben az inség szörnyű éveiben Endrőd munkásnépét részesítette és sok családot az éhezés keserű csapásától mentett meg. A jobb napok beálltával a könnyelműek lelkében elmosódnak e jócselekedetek, de a munkásság becsületes része sohasem felejt el a magyar fajszeretet gyökeréből táplálkozó megértést és támogatást. — Kérte Óméltóságát, hogy új díszes állásában se feledkezzék meg Endrőd magyar népéről.

Majd Kalmár Károly a Katolikus Népszövetségi Kisgazda Kör, Kovács Libor a Kisgazda Kör, Gyuricza József az Ipartestület, s vitéz Baranyai István a frontarcosok és más társadalmi egyesületek nevében köszöntötte az illusztris vendéget,

Vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla meghatott beszédben köszönte meg a község lakosságának meleg ragaszkodását. Kérte a megjelenteket, hogy szeretetteljes köszöntését tolmácsolják a község egész lakosságának. Maradjanak hűséges munkásai a nemzeti és keresztény gondolatnak, lássák a testvért egymásban, s ezért tartsanak össze. Az erősebb segítse a jó-

szándéku és becsületesen dolgozó szegényebb társát. Ígerte, hogy viszonszeretettel megőrzi és ahol lehet, minden igazságos és méltányos kérését felkarolja a falunak.

Az összegyűlt hatalmas tömeg lelkes éljenzése között távozott volt főispánunk a község főpapjához, ahol a régi meleg barátság őszinte szeretetével látták vendégül.

SZENT IMRE HERCEG

emléknapiját, az endrődi templom és Endrőd község védőszentjének ünnepségét hagyományos kegyelettel és emelkedett ünnepi érzéssel tartotta meg Endrőd hívő serege.

Az ünnepség előkészítő munkálatait az ifjuság végezte, Szent Imre szelleméhez és követést sürgető csodálatos egyéniségéhez méltóknak akartak bizonyítani Endrőd katolikus magyar legényei. Erős gazdasági munka végeztével hatalmas tömegben jöttek össze esténként a Népház kulturtermeiben és a templomban is, hogy lélekben felfrissülve, a legnagyobb magyar ifju életéhez hasonlóan Krisztussal szívükben ünnepeljék meg a község nagy napját.

De a férfiak sem maradtak hátra. A reggeli szentmisén mintegy 400 legény mellett közel száz férfi járult az Oltárszentséghez. Ugy véljük, az endrődi legény-ifjuságért vettek részt az áldozati-cselekményben érettük kérték a Megváltó Jézus őrző és oltalmazó kegyelmét. Az ifjuság szentmiséjét Borbás Pál békésszentandrási plebános végezte. Előzőleg Petzer József pápai kamarás, esperes intézett meggyőző erejű, jóra intő szent beszédet a legény-gárdához.

Az egyesületek és testületek

hivatalos lobogóik alatt vonultak fel felújítva az endrődi régi szép szokást.

Az ünnepélyes szentmisét Csernus Mihály apátplebános végezte, a környékbeli lelkészkar segédletével. Evangélium után Kovács Sándor volt országgyűlési képviselő mondott nagyhatású, megrázó és igen tanulságos szentbeszédet a magyar ifjuság és férfivilág valláserkölcsei, családi és nemzeti kötelességeinek fontosságáról.

Nagy feltűnést keltett és dicséretet érdemel a mezőtúri hívek búcsú-körmenete. Plebánosuk vezetésével több mint százán jöttek el endrődi hittestvérek nagy ünnepségre és buzgó imádságukkal, szép énekükkel épülésére szolgáltak az itthoniaknak. Jézus jutalmazza áldozatos fáradságukat és testvéri együttérzésüket.

Nagy öröme szolgálta hiveinknek, hogy az ünnepélyes szentmisén buzgó imádságban ott látták dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla miniszteri osztályfőnököt, volt főispánunkat, s a kerület népszerű képviselőjét: Horváth Géza nyug. ezredest.

Kedves budapesti vendégeinket dr. Sorbán Jenő főszolgabírónk, báró Maasburg Kornél th. főbíró, a lelkészi kart, valamint a község és egyházközség képviselőtestületének számos tagját délben Csernus apátplebános látta kedves vendégül.

Az országgyűlés

a földreformot és költségvetést tárgyalja. Dicséret illeti a kormányt, hogy zavaros és veszélyes külpolitikai helyzetben sem tudja ki e fontos javaslatok tárgyalását és tető alá hozatalát. Így van ez jól. Nem mondhatják a demagógok és szájhősök, hogy a földreform csak kortesígéret volt. — A mai rendkívül súlyos gazdasági és külpolitikai helyzetben a lehetőség végső határáig megy el a kormány. Csak a szellemi vakok nem látják, hogy pénzügyi lehetetlenség a mostani időkben szélesebb reformokat megszavaztatni. Vagy óriási adók, vagy pedig a papírpénz szaporításával katasztrofális ingatlan-ár és értékcsökkenések következnenek be. Ez pedig nem kívánatos.

Glattfelder Gyula püspök a Szent Imre Szenátusban

A Szent Imre Szenátusban tömörült öreg szentimrések vasárnap tartották idei seregszemléjüket, amely minden esztendőben egyik legkiemelkedőbb eseménye a katolikus társadalmi életnek.

Az ünnepi beszédet dr. Kós a Kálmán miniszteri osztályfőnök mondotta: „A keresztény szellem és közéletünk” címmel. Hangoztatta, hogy a gyakorlati kereszténység az egyetlen biztos záloga a szebb és boldogabb magyar jövőnek. A továbbiakban azt vizsgálta, hogy él-e és ha igen, milyen mértékben a keresztény szellem, élnek-e a krisztusi erkölcsök a magyar társadalomban. Megállapította, hogy ebben a tekintetben nem kaphatunk egységes, megbízható képet. A közelmúlt idők válságaiban a magyar társadalomnak magát kifejezetten kereszténynek valló rétegeiben is aggasztó tüneteknek voltunk tanúi. Hiányos a megértő, az emberi gyengeségeket megbocsátó szeretet és hiányok mutatkoznak a kötelességtudás és a felelősség-érzés szempontjából is és szorgos munkával kell a társadalmat ránevelni arra, hogy az öncélú s kártékonyan meddő kritikát helyett minden keresztény, katolikus magyarnak oit kell igazi keresztény lélekkel megállni helyét és világitani embertársainak, ahova őt az isteni Gondviselés és saját egyéni értéke állította.

Dr. Glattfelder Gyula csanádi püspök zárószavai fejezték be a diszköszgyűlést.

— A Szent Imre Szenátus — mondotta Glattfelder püspök — ne legyen csak baráti szövetség, hanem inkább csatasor azért, hogy azt a szellemet, melyet egyesületek és kollégiumok mint életelvet ifjak lelkébe elültettek, meglett férfiak a szolidaritás erejével ápolják. Ez a szellem pedig, mely az Egyház egész nevelőmunkáján is végigvonul, az alaposságnak, komolyságnak és felelősségtudatnak, szóval a megbízhatóságon felépülő műveltségnek életszemlélete.

Mi újság a nagyvilágban?

Forr-kavarog minden. Nyílt és titkos diplomáciai csatározásokat folytatnak a nagy hatalmak képviselői.

Hollandia királynéja és Belgium királya béke-felhívást intézett a hadviselő nagyhatalmakhoz. Az angol francia és német válaszok elutasítók. — Nagyobb szárazföldi és légi harcok még nem következtek

be, de a tengeren napról-napra angol-német összeütközésről hallunk. A tengeralattjárók seregy és sikeres támadásokat intéznek az angol hadihajók ellen, de ezek sem maradnak adósok.

A „nagy szárazföldi cápa” egymásután el akarja nyelni a kis államokat. Fél-Lengyelország a balti államok nem elégitették ki mohó éhségét, most Finnország van az étlepon, s később talán Romániát kéri táncra azaz „diplomáciai tanácskozásra” a zavarosban halászó szovjet.

Hogy kénye-kedve szerint nem bánhat el valamennyi szomszéd néppel, azt elsősorban Olaszország világhírű vezérének Mussolini magatartásának köszönhetik a kisállamok. Olaszország a dunamelléki és balkán-államokban olasz életeret lát és ezt nem engedi egy könnyen elharácsolni Moszkvának. Az olasz fspok erős támadást intéztek a szovjet kapzsi diplomáciája ellen, amely a félelmetes német nyomástól felszabadulva minden irányban terjeszteni óhajja a kommunista eszmeáramlatot és uralmat.

A balkán-államok szövetségbe vonása a szovjet veszedelem elhárítása érdekében készül. Olaszország játszik a diplomáciai primhegedűn. Hogy teljes eredmény még nincs, azt Románia önfejű magatartása okozza. Még mindig nem látja be, hogy a trianoni béke a múlté, tőlünk és a bulgároktól elrabolt területek nem maradhatnak örökönéla. Valamit le kell adnia.

Magyarország mint „békesziget” áll öntudatos figyelemmel és örökdeddel a háborús szenvedélyek viharos tengerében. Külügyi képviselőtünk kizárólag hazánk és nemzetünk érdekeit nézve mesterkézzel irányítja diplomáciánk sajkáját. Nem kockáztathatunk semmit. Hisszük és valljuk, hogy az igazság győzni fog. Mi türelemmel ezt várjuk.

HIREK.

Dr. Beliczey Miklós főispán november 19-én — neje társaságában — Endrődre utazik, hogy a vármegye nevében is köszöntse vitéz Imrédy Béla nyug. miniszterelnököt és hitvesét. Új főispánunkat nagy érdeklődéssel és szeretettel várja Endrőd magyar népe.

Hírek. Horváth Géza országgyűlési képviselő november ötödikén résztvett választó-kerülete legnagyobb községének hagyományos bucsu-ünnepségén. Ricsóy Uhlarik miniszteri osztályfőnökkel együtt megjelent az ünnepi nagymisén, majd a volt főispán községi házi bucsuztatásán. Délben Csernus Mihály apátplébános vendége volt, s oit nagyobb számu választói előtt főbb vonásokban ismertette a parlament jelenlegi munkásságát. Délután megnézte a cserkészifjúság nagyszerű előadását, meghallgatta Szabó Frigyes szeghalmi lelkész lelkes ünnepi beszédét, majd Kalmár Imre községi bírót kereste fel és üdvözölte

névünnepeén. A lakosság örömmel látja, hogy képviselője együtt érez és ünnepel választóival. Délután még arra is talált időt, hogy több választója kérelmét meghallgassa, hogy közbenjárásával segíthessen rajtuk.

Esküvő. November 11-én esküdtött örök hűséget Gött Zoltán tiszaföldvári földbirtokos özv. Löffler Lászlóné szül. Sorbán Margit urasszonynak az endrődi templomban. Az esketést megható beszéd kíséretében Csernus Mihály apátplébános végezte. A násznagyit tisztet dr. Alexander Imre Szolnokvármegye alispánja és dr. Sorbán Jenő főbíró töltötték be.

Horváth Géza és Zerinváry Szilárd képviselők november 19-én résztvesznek vitéz Imrédy Béla fogadtatásán és a kerületi pártértekezleten.

Kerületi pártgyűlés. G. Nagy László földbirtokos, a Magyar Élet Pártjának gyomai kerülete elnöke november 19-én déli 12 órára megbeszélésre hívta össze a kerület öt községének vezetőségi tagjait. Az értekezleten megjelenik vitéz Imrédy Béla nyug. miniszterelnök, a Magyar Élet Mozgalom vezére is. A pártértekezlet a Kiszgazda-Körben folyik le. Délután fél 2 órakor közebed a Népház nagytermében.

Kisgyűlés. Békésvármegye törvényhatósági bizottságának kisgyűlése november 14-én tartotta havi közgyűlését dr. Beliczey Miklós főispán elnökle alatt. Az alispáni előterjesztéseket nagyobb vita nélkül egyhangulag emelte határozattá a kisgyűlés. Délben a kisgyűlés tagjainak „első sorozatát” ebéden látta vendégül a főispán. A közvetlen magyaros vendégszeretet láthatólag kellemes hatást váltott ki a megjelent kisgyűlési tagokban.

Halálozás. Az új magyar reform-korszak egyik kezdeményező, kiváló alakját veszítette el a gyászbaborult magyarság. Meghalt Darányi Kálmán volt miniszterelnök, az országgyűlés elnöke. — Egyike volt a haza legjobb és legkiválóbb fiainak. — Bölcs előrelátás, érett megfontoltság, lebilincselő kedves modor, kemény kitartás, fáradhatatlan munkaszeretet és nagy szociális érzés tökéletesítették nemes egyéniségét. Halálával nagy veszteség érte a magyar közéletet. Isten nyugtassa és boldogítsa. —

Halálozás. Debreczeni Endre gyomai földbirtokos életének 70. évében hosszú és kínos szenvedés után Gyomán elhunyt. Erős magyar érzésű, értékes egyént veszítettünk az elhunytban. Nyugodjék békében a földtámadásig!

A gyomai járás főszolgabírája

4192-1939. szám alatt kiadott rendelete alapján a következő levente büntetéseket teszi közzhírré:

A leventefoglalkozásokon fegyelmezetlen magatartást tanúsított leventéket a következő büntetéssel sújtotta:

Gubucz Máté Endrőd, Temető ut 16 sz. a. lakos leventét és Uhrin Imre Endrőd, Széchényi ut 28, sz. a. lakos, leventéket 20 napi elzárásra büntette.

Levente mulasztásért:

Barják István 1917 évben szül. leventét 15 napi elzárás, Csahoczki Lajos 1918 évben szül. 15 napi elzárás, Gellai Miklós 1919-évben szül. leventét 15 napi elzárás, Hangya László 1920 évben szül. leventét 15 napi elzárás, Hornok Imre 1921 évben született leventét 10 napi elzárás, Hegedüs Vince 1920 évben szül. leventét 15 napi elzárás, Rajczki Sándor 1918 évben szül. leventét 15 napi elzárás, Szurovecz István 1921 évben szül. leventét 15 napi elzárás, Vinkovics József 1921 évben született leventét 15 napi elzárás, Uhrin Gyula 1921 évben szül. leventét 10 pengő.

Árva Máté	1923 év. szül. leventét	12 órai	visszatartás
Buza László	1925	12	„
Buza József	1923	12	„
Gellai Sándor	1923	12	„
Hangya Imre	1927	12	„
Hornok Miklós	1922	12	„
Katona András	1924	12	„
Lizicai József	1922	12	„
Majoros Vince	1922	12	„
Németh József	1921	12	„
Nehéz Imre	1925	12	„
Pudner István	1922	12	„
Szakálos Sándor	1924	12	„
Szujó Pétér	1924	12	„
Szakálos László	1924	12	„
Uhrin Vince	1922	12	„
Ursz József	1922	12	„

A fentnevezett büntetéseket minden levente önköltségén köteles letölteni.

KATOLIKUS AKCIÓ

Katolikus akció.

Október közepe óta az ország minden egyházmegyéjében értekezletre jöttek össze a városok és faluk lelképásztorai, hogy megbeszéljék az új idők követelte világi apostolkodás munkaprogramját és tetteváltását.

Békésvármegye lelképásztorai dr. Lindenberger János apostoli kormányzó elnöklete alatt Békéscsábán seregltek össze, hogy Halász Pál dr. szegedi plebános, a A. C. központi kiküldöttje előadásában megtárgyalják a legfontosabb és legsürgősebb teendőket.

Az összefoglaló, a jövő évi program istertétele, a tiszántúli, különleges helyzetet feltáró lelképásztori hozzászólások elhangzása nem volt hiábavaló.

Az „Actio Catolica“ egyházmegyei gyűlésein alapos és részletes megvilágításban tárult elénk a jövő évi munkaprogram végzésének és megvalósításának módzata és eszközei.

Ránevelni fiveink széles rétegét a meggyőződéses, öntudatos katolikus életfelfogásra és a tervszerűen kiképzett, elvhii munkára, cselekvésre-kész híveket besorozni egy új keresztes hadjárat katonáit Krisztus Király törvényeinek, uralmának biztosítására családban, társadalomban, közgazdasági és nemzeti életben, ez dióhéjban a katolikus akció legközelebbi munkaprogramja.

Az előadásokat követő viták és eszmecserek különleges tanulságokat szolgáltatottak nemcsak a vidék lelképásztorainak, de a központ kiküldötteinek is, mert feltárták a gyakorlati megvalósítás nehézségeit, az előforduló hibákat és szükséges javító eszközöket is.

Egy dologban azonban örömteljes egyöntetűség alakult ki. Mindenki egyetértett abban, hogy a katolikus cselekvés egyetlen hathatós és eredményes eszköze a modern lélekmentésnek és hogy nem lehet olyan kicsiny, vagy elhagyott egyházközség, ahol az apostolkodásra kellően előkészített, egységes gondolkodásra és munkára megszervezett világi csapat odaadó segítésére ne volna szükség a család és társadalom súlyos bajainak és még hatalmasabb feladatainak megoldásában.

Tény, hogy a szervezés munkáját elhanyagolni nagy lelki felelősséggel járna, amikor a lelkek tömeges aposztáziájának szörnyű veszélye falun-városban egyformán kísért, sőt a változott nemzetközi viszonyok és áramlatok következtében ragályként terjedhet.

A vidék feladata tehát az, hogy „apostolképző iskolák“-ban a hit-

beli jártasság, cselekvőkészség és apostoli buzgóság kivánatos eredményeit ültessék el a hívek kiválasztott jobbainak lelkében és velük indítsák meg a hódító munkát a lelkek javára és Krisztus dicsősé- gére.

A hónap első péntekje

Határozottan feltűnő, hogy Jézus minden időben különös előszeretettel viseltetett a pénteki nap iránt. Ezt a napot választotta ki, hogy a megváltás napját végrehajtsa, e napon tett eleget az emberi nem bűneiért, amikor meghalt a keresztfán. Ezen a napon nyitották meg oldalát, Szentséges Szívét, az isteni szeretet jelképét és onnan jött elő az Egyház és a szentségek.

Amint a vasárnapot az Úr napjának nevezzük, mert ezen a napon támadt fel halottaiból, úgy joggal mondhatjuk, hogy a péntek Jézus Szívének a napja, mert szeretete ezen a napon a legmagasztosabban nyilvánkozott meg. Ha Alacoque Szent Margit életét és iratait vizsgáljuk, úgy találjuk, hogy isteni Ödvözítőnk a pénteket választotta, hogy Szentséges Szívének kincseit e napon kinyilatkoztassa. Azt kívánta, hogy Szentséges Szívének ünnepe az Úrnap nyolcadát követő péntek legyen.

Krisztus Urunk végre a hó első péntekéhez a legnagyobb kegyelmeket fűzte, azok számára, akik e napon a legméltóságosabb Oltáriszentséghez járulnak. „Szívem irgalmasságának teljéből megígérem neked, mondotta az Ödvözítő, hogy végtelen szeretetem mind azoknak, akik 9 hónapon át minden hó első péntekén áldoznak, megadja az utolsó órában a bűnbánat kegyelmét, úgyhogy nem mulnak ki a szentségek felvétele nélkül. Szívem biztos menedékük lesz utolsó órájukban.“

A buzgó hívek tehát ettől az időtől kezdve a hónap első péntekét Jézus Szíve tiszteletére szentelik. Buzgón tartják a nagyki- lencedet, vagyis a kilenc hónapi ájtatosságot a végső állhatatosság kegyelméért, vagy pedig, ha ezt már megtették, akkor külön ájtatosságot, legalább engesztelő szentáldozást végeznek Jézus Szíve tiszteletére. A pápák búcsút engedélyeznek azoknak, akik ezt az ájtatosságot végzik.

HIRDESEN

LAPUNKBAN

A Kereszt diadala

A világ pusztulásáról szóló jövendőlést olvastatja föl Anyaszent- egyházunk az egyházi év utolsó vasárnapján. Urunknak azokat a szavait, amelyeknek beteljesedését előre beígazolta.

Ödvözítőnk ugyanis annak a Jeruzsálemnek döbbenetes végét is lefestette hallgatói előtt, amelyik akkor még tornyaival, palotáival, gyönyörű templomával, fejlett kereskedelmével a Kelet leg- hiresebb városainak egyike volt. És ez a jövendőlés szóról-szóra, pontról-pontra bámulatosan valóra vált! Valóra vált még azok életében, akik Krisztus szavait hallgatták. Végigélték a szörnyű ostromot és látták a rombadőlt várost és fogságba esett lakóit.

Vajjon miért tette ezt Jézus? Talán valami érdeke volt annak, hogy a zsidók Jeruzsálem pusztulását előre megtudják? Nem volt! Azért tette, hogy hitelt követelhessen azoknak a jövendőléseknek, amelyeket utána mondott el. Hogy az egész világ elmulik egyszer és utána feltűnik az ég- boltban a kereszt és eljő Krisztus, hogy itéletet tartson.

Ha pedig a jövendőlésnek Jeruzsálemre vonatkozó része beteljesedett, kétségtelen, hogy be fog teljesedni a másik rész is: a világ pusztulásáról szóló jövendő- lés is.

Jézus jövendőlésében azonban nemcsak megdöbbentő és pusztulást hirdető adatok foglaltatnak. Van ott egy részlet, amelyik vi- gasztató és reményradó.

Azt mondotta az Úr, hogy az elpusztult földkerekség fölött diadalmasan és dicsőségesen fog ra- gyogni az Ő jele: a kereszt.

Azok, akik fenekedtek a Krisztus keresztje ellen és akik üldöz- ték földi országát: az Egyházat, majd akkor látni fogják, hogy mit tettek? Látni fogják, hogy a vi- lágon csak egy helyes és igaz val- lás volt: a Krisztusé!

Azok pedig, akik a földön nél- külöztek, vágyaikat meztagadták, élvezetekről mondtak le, mert Krisztust követték, ujjongani fog- nak és kitárt karokkal üdvözlík majd igazságuk jelképét: a ke- resztet. Az a pillanat a valláso- sok diadala lesz és örömlünk va- lórávalása.

Testvérek! Ha nehéz is néha Krisztus követésének útja és ha lenéznek is miatta, ne csüggedje- tek! Tartatok ki és reményked- jetek! A kereszt diadala és a ti dicsőségetek be fog kövélkezni!

Egyházi h iradás.

November 19-én, — Árpádházi Szent Erzsébet tiszteletére — délután fél 5 órakor a Leányegye- sületek kulturelőadást rendeznek a Népház mozi-termében.

Advent hétköznapijain minden reggel 6 órakor „Róráte“ vagy másszóval hajnali szentmisét mon- dunk. A karácsonyi szentgyóná- sok advent minden napján vé- gezhetők.

December 8-án a KLOSZ, a Dolgozó-Leányok egyesülete és a Kalász leányserege közös szent- gyónást és szentáldozást végez a szeplőtelenül fogantatott Boldog- ságos Szent Szűz tiszteletére.

Az egyházközségi tanács ösz- szeállította az egyházközségi vá- lasztók névjegyzékét. Megtekint- hető Kovács Máttyás igazgató- tanító, egyházközségi jegyzőnél, ahol a kifogások és fellebbezések beadhatók. A választás határnap- ját a tanács a templomi szószék- ről hirdettetli meg.

Egyesületi hírek. A Legény- egyesület háromnapos lelkigy- akorlata az Úr Jézus dicsősé- gére, Szent Imre öröme és a legény- ifjuság lelki hasznára pompás si- kerrel végződött. Az ifjuság nagy érdeklődéssel hallgatta a főlemelő és tanulságos előadásokat, s vé- gül közel háromszázan járultak az Eucharisztikus Jézushoz, — búcsúnapiján —. Reméljük, hogy szép példaadásukat megszivlelik az öregebb korosztályok is. Nem szégyen a tanulás — még a ser- dülő ifjuságtól sem.

November 19-én d. u. fél 4 órakor az Oltáregyesület, nov. 26- án d. u. 4 órakor a *Jézus Szíve Szövetség Női-csoportja,* november 30-án d. u. 5 órakor a *nagy leá- nyok,* december 2-án este 5 óra- kor a *Férfi-liga* tagjai tartják havi ájtatosságukat.

Külterületi szentmisék. No- vember 19-én a csejti és öregkerti kápolnás iskolákban, november 26-án a nagylaposi kápolnás és az öregkerti Szent Imre-iskolában, december 10-én a polyákhalmi kápolnás és a varjasi iskolákban mutatunk be szentmiséket.

Üzenet.

*Hallod, mit susog a szellő?
Rohanó patak mit csobog?
Dalos madárka mit dalol?
Saját kis szíved mit dobog?
Valaki vár... valaki vár...
Ő sejtéd-e?... A Nagy Király...
Siess Hozzá, Szívébe zár!...*

*Látod-e, mi ragyog az égen?
Mi fénylik ott a kék hegyek fölött?
Kicsiny templomok tündöklő ke-
(resztje)
Szent békét hirdet a házak között!
Valaki vár... valaki vár...
Ő sejtéd-e? A Nagy Király!...
Siess Hozzá, Szívébe zár!...*

*Tudod-e, mért lakik a földön
Oly egyszerűen, kis lakásban?
Pedig lakhatna, ha akarna
A legpompásabb palotában!...
Hogy megtaláld Te, akit vár!...
Ő igen, ő... a Nagy Király!...
Siess Hozzá, Szívébe zár!...*

„Add tovább!”

Károly herceg egy kicsiny német hercegség uralkodó fejedelme, hitbuzgó katolikus volt. Különösen nagy gondot fordított arra, hogy vasárnapokon a szentmisét el ne mulassza. Nagyon bántotta tehát, hogy egyik vádászkaistélya melletti község férfilakossága vasárnaponként alig megy templomba. A szentmise idejét a kocsmában töltik. Azt is hallotta, hogy egyik gazda a vezérük ebben a mulatozásban és ilyenkor rendszeren ő fizeti az italt.

A legközelebbi vasárnapon Károly herceg egyik szolgájának ruháját vette fel, másképpen fésülte haját és egymagában elment a kocsmába. Éppen szentmisére harangoztak be, amikor megjelent a mulató kompánia, élükön csábitójukkal. Körülülték a kocsmának nagy asztalát és egy hatalmas üveg bort rendelt vezetőjük. Megkezdtek beszélgetésüket és a vezetőjük nagyot húzott az üvegből. Utána megtörölte száját és jó hangosan ezekkel a szavakkal „Add tovább!” a mellette ülőnek nyújtotta. Így ment ez, amíg csak tartott az üvegből. Azután új kancsóval hozott a kocsmáros és újra kezdődött az egész.

Károly herceget bosszantotta ez a dolog. Felkelt és odalépett eléjük. Visszafésülte haját rendes, szokásos helyzetébe és az iszákosok azonnal felismerték:

— A herceg itt! — kiáltották.

A herceg csak azt várta, hogy megismerjék. Aztán odalépett az iszákosok főkolompósához és erős hangon rákiáltott:

— Te ellenem vagy! Polgártársaid erkölcsét rontod és ezzel a haza iránti szeretetüket és az irántam való hűségüket is. Nem mint uralkodó, hanem mint hazafi megbüntetek!

Azzal odalépett a meghökkenett dorbézolóhoz és egy alapos pofont adott neki. Az egész kocsmamegdöbbenve nézte a jelenetet. A herceg azonban még nem végzett.

— Add tovább! — parancsolt rá a megrettent duhajra. És amikor az ijedtében nem mozdult, még egyszer megrázta és megismételte parancsát:

— Add tovább!

Most jött csak észhez a megszégyenített atyafi. Kelletlenül bár, de mégis tovább adta a nyaklevest szomszédjának.

A herceg még nem elégedett meg ezzel, hanem tovább vezényelt:

— Add tovább! — és addig nem mozdult helyéről, amíg a kompánia minden egyes tagja tovább nem adta a hercegi adományt.

Amikor aztán végeztek, a herceg is befejezte mondókáját:

— Jövő vasárnap mise előtt

újra eljövök. Ha ismét itt lesztek, ismét végigjátsszuk ezt az addtovábbosdi játékot! — Aztán sarkon fordult és otthagyta a templomkerülő társaságot.

A következő vasárnap üres volt a kocsmá, de tele volt a templom. Eleinte csak a herceg kedvéért és az uralkodó ütlegeitől félve látogattak el az Isten házába, de később annyira megkedvelték a vasárnap megszentelését, hogy bizony nem volt szükség a hercegi fegyelmezésre.

A mi vidékeinken és a mi napjainkban nincsenek már ilyen patriarkális állapotok. Nincsenek is hasonló hercegek. De templomkerülők vannak azért és nem ártana, ha az ő számukra tovább adnák olvasóink ezt a régi történetet.

Testvérek! Figyelem!

November 19-én délelőtt fél 10 órakor érkezik hozzánk községünk első polgára: vitéz Imrédy Béla nyugalmazott miniszterelnök ur. Önagyméltósága először katolikus keresztényi főkötelességének kíván eleget tenni, amikor meghallgatja a 10 órakor kezdődő nagymisé.

Délelőt 11 órakor a község házán fogadja az előjáróság, az egyháztanács, s a társadalmi egyesületek üdvözlését.

Déli tizenkét órakor megjelenik Horváth Géza képviselővel a MÉP kerületi értekezletén; a Kisgazda-Kör helyiségében.

Egy óra után résztvesz a község lakosságától adott közéletében a Népház nagytermében. (előre iratkozni kell Kalmár Károly elnöknel és Kovács Mátyás igazgató tanítónál).

Délután 3 órakor megnézi a hidat, a községi gazdálkodást, egészségházat, szegényházat, és esetleg más közintezményt.

Este háromnegyed 7 órakor visszautazik a fővárosba.

E látogatás különleges megbecsülése községünknek és népünknek!

Aki tehát ráér és teheti, vegyen részt az örömmünepségben!

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WALTHIER GYÖRGY

Főmunkatárs:

CSERNUS MIHÁLY

Nyomatott Nádudvary Mihály

„PETŐFI”könyvnyomdájában

Gyomán.

PIACI HIREK

1. Gabona.

BUZA:

A legutóbbi hét folyamán a buzaárakban a külföldi tőzsdéken lényegesebb változás nem történt és az irányzat inkább a lánghulás felé hajlott. Chicagóban október 26-án a decemberi búza felárral átszámítva 17.60 pengő. Buzakivitelünk olasz, német és svájci viszonylatban tovább folyik.

ÁRPA és ZAB:

A belföldi sör és takarmányárpa árak változatlanok. Zab iránt is némileg jobb az érdeklődés, ami néhány filleres árjavulásban jutott kifejezésre.

Belföldön a tengeripiac irányzata változatlanul szilárd. Élénk kereslet mutatkozott úgy csöves tengeri, mint a december januári szállításhoz új morzsolt tengeri iránt is.

A lóhere és lucernamag ára tovább szilárdult. Lucernamag nyers arankás 220—240 P. lóheremag nyers arankás 130—142 P., biborheremag 67—75 P. szöszösbükkönyomag 41—44 P.

2. Állatpiacok.

Szarvasmarha:

Németországban prima szarvasmarhákért ab. magyar istálló 92—95 fillért fizettek elősúly kg.-ként a szokásos súlyapadás betudásával.

Olaszviszonylatban kiszállításra kerülő szarvasmarhák elszámolási árai továbbiakig következőképp állapították meg: I. o. ökör 1.01 P., II. o. ökör —88 P., III. o. ökör —72 P., I. o. tehén —77 P., II. o. tehén —70 P., III. o. tehén —60 P., I. o. növendék —92 P., II. o. növendék —80 P., III. o. növendék —

dék —.66 P., I. o. bika —.88 P., II. o. bika —.78 P., III. o. —.66 P.

Ezen árakban a M. Kir. Külkereskedelmi hivatal által eddig engedélyezett 4 illetve 6 fillér elősúly kg.-kénti súlyadódiferencia bent foglaltatik. Vagyis ezen árak mint nettó árak értendők a fiumei érkezési súly alapján számítva.

A szarvasmarhák fiumei legolacsonyabb érkezési súlyának továbbiakig változatlanul következőknek kell lenniök: ökrök 550 kg. tehének 500 kg. miért is a berakásra kerülő ökröknek a feladó állomáson minimum 640 kg.-ot, a tehéneknek pedig 580 kg.-ot kell legalább nyomniok.

SERTÉS:

Németországban a feladott sertésekért további intézkedésig vámsúly kg.-ként a következő árakat fizetik: 180 kg. külföldi érkezési súlyon felül kg.-ként 130 fillér, 170—180 külföldi érkezési súly között kg.-ként 110 fillér, 160—179 kg. külföldi érkezési súly között kg.-ként 110 fillér, szedett sertésekért azon esetben, ha a sertéseket olyan kisgazda hizlalta, akinek 100 holdnál kisebb a birtoka és 20 drb.-nál kevesebb a sertés állománya 116 fillér, 135—160 kg. külföldi érkezési súly között kg.-ként 106 fillér, jól kihízott prima kocáért (csak cseh viszonylatban) 108 fillér.

Mege d ű t a n i t á s t

v á l l a l

Kappel Károly

VASUTI MENETREND

Gyomára érkező vonatok:

Budapestről	2.21
Békéscsabáról	5.34
Szarvasról	6.13
Véztöről	6.35
Békéscsabáról, sebes	8.23
Budapestről, gyors	10.25
Véztöről	11.46
Békéscsabáról, gyors	11.56
Budapestről,	10.20
Békéscsabáról	14.20
Budapestről	15.24
Véztöről	16.51
Békéscsabáról, gyors	19.20
Budapestről, gyors	17.36
Gyuláról	19.26
Budapestről	20.34
Véztöről	22.00
Békéscsabáról	23.24

Gyomáról induló vonatok:

Békéscsabára	2.34
Véztöre	3.43
Budapestre	5.41
Gyulára	6.14
Budapestre, sebes	8.27
Békéscsabára, gyors	9.26
Békéscsabára	10.28
Budapestre, gyors	11.59
Véztöre	12.45
Budapestre	14.30
Békéscsabára	15.31
Budapestre, gyors	19.22
Békéscsabára, gyors	17.37
Véztöre	17.41
Szarvasra	19.29
Békéscsabára	20.39
Véztöre	20.30
Budapestre	23.50

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
WALTHIER GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2sz.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

AZ ÉLET ÜNNEPÉN

Karácsony az életnek ünnepe az élet diadalhymusza. Ma is?... Igen! Úgy vagyunk a betlehemi Kisded jászolánál, amikor fölcsendül az élet diadalhymusza: a „Glória” — dicsőség a magasságban Istennek, békesség a földön a jóakarató embereknek, — mint János Vitéz, Petőfi Sándor gyönyörű daljátékában. Amikor megüti fülét a furulyaszó, eszébe jut a róna, a muskátlis ház, az akácok és feled minden küzdelmet, erőmegfeszítést. Mi is, amikor a karácsonyi éjszaka tüzes tekintetű Kerubjára nézünk és halljuk ajkáról az élet diadalhymuszát, feledjük nyomorúságunkat, hogy olyan sok hontalan ember, könnyes szemmel tekint a magasba, lázasan dobogó keblek, szívszorongó bizonytalanságok, lekonyuló fők, letört ifjúságok, rombadólt városok, falvak, száz és százezer ember talpától remegő föld játszik gyászmelódiát a béke, az élet ünnepén. Feledjük, hogy a lelkes-glóriát elnyomja az aeroplánok motorjainak berregése, torpedók pusztulást és halált jelentő sivitása. Feledjük, hogy az angyalok énekébe belevegyül a börtönlakók jajja, a hontalanok sirása, a halál kacaja.

Karácsony most is az élet diadala, a hit és remény bázisa. Most érezzük igazán mennyire szívünkhöz nőtt az élet, a boldogság! Most érezzük valóban, hogy a karácsonyi kerub diadalhymusza, a mi himnuszunk, a Kisded Jézus születésének boldogsága, — a mi boldogságunk! Mert az életet nem érezni, hanem élni kell! És ha éljük, akkor van karácsonyunk, van „Glóriás” boldogságunk, a nincstelenség, pusztulás könnyék, hontalanság és halál dacára is. Enyészet és halál ugyanis csak ott grasszállhat, ahol nincs erkölcsi erő, hit! Ezt az életvirágot nem szakaszthatja le senki és semmi! Hatalmasabb a robbanó bombáknál, milliók jajkiáltásánál, erősebb a kommunista felforgatásnál. A mi karácsonyunk ennek az éleinek a diadalhymusza. Ez az élet, csak hit-szilárd, csak erkölcsileg erős nagy

lelkek jellegzetessége! — Aki nem panaszkodnak, hanem bíznak is, könnyeik csillogásán a remény fénye tükröződik át, ha gyászfátyol borítja is arcukat, gondolatuk a szebb jövő légkörében szárnyal.

A karácsonyi békének fénye hitet, erőt, kitartást és reményhatást sugároz be minden szegény, özvegy és árva lelkébe — a megértő és gondviselő Isten közelségét hirdető betlehemi Kisded a szeretet-ünnepén.

A karácsonyérj Kerubja hívja minden fiát és leányát a megcsontított drága honnak is, a betlehemi jászolhoz. A pályában

szendergő Kisded mosolya: a boldogságunk, szenvedésteljes, de mégis diadalmas élete, az eszményképünk!

Igy, csakis így tudom remélni drága, kegyetlenül megcsontított hazám, hogy regenerálódik levágtott karod és lábad, így nyered vissza gyászbaborult szemep gyönyörűség csillogását, így fonódik majd vissza kemény homlokod a Kárpátok bérce koszorúja!

A betlehemi Kisdedbe helyezett tántoríthatatlan hit fogja vezényelni. Nagymagyarország karácsonyi diadal himnuszát!

P. Dr. Vitéz Berárd
erdélyi ferences páter.

Endrőd nagy napja.

Községünk első polgára: vitéz Imrédy Béla nyug. miniszterelnök lejött hozzánk, hogy közelebből megismerje falunkat és annak dolgos, becsületes magyar népét.

Nem akarunk tulszamba esni e nevezetes esemény leírásánál, azért a békéscsabai „Körösvidék” című ujság tudósítását közöljük, mint érdektelen, tárgyilagos leírást ünnepélyünkről:

„A magyar falu áll a nemzet sorsa” — jelentette ki dr. Imrédy Béla Endrődön.

Endrőd népe nagy lelkesedéssel ünnepelte a község diszpolgárát.

Endrőd község akkor választotta diszpolgárává vitéz dr. Imrédy Bélát, amikor egyes ellenzéki pártok részéről a legtöbb támadás érte a volt miniszterelnököt. A diszpolgári oklevelet annakidején küldötték fel Budapestre vitéz dr. Imrédy Bélának, aki november 19-én vasárnap tett látogatást Endrődön. A színmagyar község népe ebből az alkalomból lelkesen, szívből fakadó őszinte szeretettel látta vendégül és ünnepelte a volt miniszterelnököt. Vasárnap már a kora reggeli órákban hatalmas embertömeg gyűlt egybe a község háza udvarán és a község háza előtti térségen, a világháború hőseinek emlékére emelt szobor előtt, hogy fogadja vitéz Imrédy Bélát.

Elsőnek délelőtt háromnegyed 10 órakor baiczai Beliczey Miklós

főispán érkezett a községbe, dr. Biró Zoltán vármegyei MÉP-főtiszt kíséretében. A község népe szünni nem akaró lelkesedéssel, nagy szeretettel üdvözölte a vármegye közszeretben álló fiatal főispánját.

Kevéssel később érkezett meg vitéz dr. Imrédy Béla, Horváth Géza, a kerület országgyűlési képviselője, valamint Torkos Béla dr. és Piukovics József országgyűlési képviselők kíséretében. Amint vitéz dr. Imrédy Béla és kísérei kiszálltak a hintókból, az összegyűlt hatalmas tömeg lelkesen éljenezte őket.

A volt miniszterelnök, a főispán, és a vendégek első útja az Isten házába a r. kat. templomba vezetett, ahol Csernus Mihály apátplébános pontifikált szentmisét.

A község házában

A templomból a község háza nagytermébe mentek a vendégek. A zsúfolásig megtelt nagyteremben a községi képviselőtestület tartott diszülést. Itt Endrőd község képviselőtestülete és népe nevében elsőnek Kalmár Imre községi bíró üdvözölte meleg szavakkal vitéz dr. Imrédy Bélát, a főispánt és a vendégeket. Szép beszédében hangoztatta, hogy munkás, dolgos nép lakik Endrődön, amely szerelmes rabja és gondviselője az áldott magyar ugaranak.

Utána Csernus Mihály apátplébános a r. kat. egyházközség ne-

vében köszöntötte a község diszpolgárát, kiemelve, hogy Imrédy Béla a faj- és a népszerűtetet vitte a magyar politikai életbe. Lendületés, mély gondolatokat tartalmazó szavaival rámutatott arra, hogy vitéz Imrédy Béla miniszterelnöksége idején tért vissza az anyaországtól elszakított területek egyrésze.

— Büszkék vagyunk arra — mondta —, hogy vitéz dr. Imrédy Bélát akkor választottuk a község diszpolgárává, amikor mások megkongatták fülötte a halálharangot. Szeretettel köszöntjük őt és kívánjuk, hogy a haza és a nép javára sokáig dolgozhasson.

Ezt követőleg vitéz Baranyai István a vitézek és frontharcosok, Walthier György a polgári iskola és az elemi iskolák, Kalmár Károly a Katolikus Népszövetség Kisgazdaköre, Kovács Libor az Endrődi Kisgazdakör, Gyuricza József az ipartestület, Hanyecz Pál a róm. kath. Polgári Társulat nevében üdvözölte közvetlen szavakkal vitéz dr. Imrédy Bélát, aki meghatódottan, hatalmas beszédben válaszolt az üdvözlésekre.

„Nem érdek vezetett ide”

Nagy figyelemmel hallgatott hatalmas beszéde elején vitéz dr. Imrédy Béla hangoztatta, hogy nem érdek vezette ide, hozta Endrődre, hanem az, hogy jobban megismerkedjen Endrőd népével, a magyar falu sorsával.

— Szükséges — mondta —, hogy időnként egymás szemébe nézzünk, meg kell hallgatnunk egymás szavát, hogy megértsük és segítsük egymást.

— Idehozott a magyar egység ápolásának szükségessége — folytatta beszédét a volt miniszterelnök. — Eljöttem, hogy megmutassam azt, hogy a magyar falu és népe közel áll azok szívéhez, akik a magyar életben szerepet akarnak váltani, mert jól tudjuk, hogy a magyar falu áll a nemzet sorsa. Addig nem nyugszunk — emelte fel szavát Imrédy Béla — míg a falu egészséges nem lesz.

— Azért jöttem ide, mert tudom, hogy itt olyan nép lakik, amely akar és tud magán segíteni és amely a nagy magyar egységet akarja kiépíteni.

— Én nemcsak akkor hirdetem a magyar egységet, amikor én álltam a vezetőhelyen, de hirdetem most is és hirdetem azt, hogy tegyük félre minden kicsinyes szempontot, fogjuk meg egymás kezét, mert enélkül nem állhatunk meg és nem biztosíthatjuk a második évezredet. (Lelkes éljenzés.)

Vitéz dr. Imrédy Béla azzal fejezte be nagyhatású, a lelkeket megfogó beszédét, hogy mindenkori támogatja Endrődöt minden olyan kérdésben, mely egyúttal egyetemes magyar kérdés is.

Percekig zúgott a taps Imrédy beszéde után, a jelenvoltak sokáig ünnepelték a község díszpolgárát.

Baiczy Beliczey Miklós főispán:

„Nem pártot, hanem országot szervezünk“

A községházáról a Kisgazdakörbe mentek át a vendégek, ahol a Magyar Élet Párt választókerületi szervezete tartott választmányi ülést, Geszteleyi Nagy László kerületi elnök nyitotta meg a választmányi ülést, majd baiczai Beliczey Miklós főispán emelkedett általános figyelem középpontjába szólásra.

— Amikor először lehetek Endrődön mint főispán — kezdte el beszédét baiczai Beliczey Miklós — akkor az itt megjelentek tekintetében azok számát és lékét keresem és látom, akik a községnek, a kerületnek vezetői, világító lámpásai, irányítói. Összettel állapítom meg, hogy ezek mind itt vannak a Magyar Élet Pártjában és azok is itt vannak, akik megértik a kor hívó szavát, azt, hogy egységbe kell tömörülnünk. A Magyar Élet Párt programját mindenki ismerheti és a program helyességét az elért eredményekből mindenki láthatja. A mi programunk ez: minden konstruktív keresztény magyar számára lelkiismereti kérdéssé tenni azt, hogy felbontottnak tekintsen minden falat, mely a múltban magyart a magyartól elválaszthatott.

— Teleki Pál és Imrédy Béla munkájának az eredményét látjuk abban, hogy az elszakított országrészek egy része visszatért az anyaországhoz, és hogy erős nemzeti hadseregünk van. (Éljen, éljen!)

A főispán ezután rámutatott a kormány reformpolitikájának eddigi nagy eredményeire és hangsúlyozta, hogy a kormány folytatja a munkát a reformok megvalósítására, a szebb magyar jövő előkészítésére.

A továbbiakban a főispán rámutatott arra, hogy a szervezési munkát tovább kell folytatni.

— Mi nem pártot, hanem országot szervezünk — emelte fel szavát a főispán —, hogy országot mentsünk és gyarapítsunk. Ehhez adjon mindenkinek erőt az Isten.

Zúgó taps, percekig tartó éljen-

zés fogadta a beszédet. Endrőd népe határtalan lelkesedéssel és sokáig ünnepelte a vármegye szerezett főispánját.

Ezután Horváth Géza, a kerület népszerű országgyűlési képviselője emelkedett szólásra. Tartalmas, nagyon szép és a lelkekhez szóló beszédében Imrédy Béláról szólt s kijelentette, hogy amikor egyesek háthatámadták a parlamentben a volt miniszterelnököket és ítélkeztek fölötté, akkor ítélte a nép is és a nép másodsor is a miniszterelnöki székbe ültette Imrédy Bélát. Imrédy Béla volt az, aki azt mondta, hogy a pesti villanyfény ragyogásában is meglátja a falusi sötét ablakokat. Ő jelentette ki, hogy a magyar egység megteremtésénél a magyar falu széles néprétegeire kell támaszkodni.

— Most azért jött ide — mondta Horváth Géza —, hogy a magyar falutól merítsen erőt a további küzdelmekhez.

A jelenvoltak lelkesen ünnepelték Imrédy Bélát és Horváth Gézát, majd dr. Tóth István endrődi problémákat vetett fel. Ezt követően vitéz Imrédy Béla mondott beszédet s a nemzet összefogásának szükségességére mutatott rá, hangsúlyozva, hogy ne vitakozzunk egymással, ne politizáljunk, bizzuk a külpolitikát azokra, akik hivatott vezetői a magyar külpolitikának. A továbbiakban a kormány programját ismertette kidomborította, hogy a kormány mindent megvalósít, amit megvalósíthat.

A MÉP kerületi választmányának nyarának lelkes gyűlése után 300 terítékes közbéd volt a Katolikus Népház nagytermében. Érdekes jelenség volt az, hogy nemcsak a társadalom minden rétege volt képviselve az ebédnél, de sokan megjelentek olyanok is, akik a tavaszi választás idején még az ellenzéki Kasnya támogatói voltak, de azóta rájöttek és meggyőződtek a MÉP népvédő és szociális tevékenységéről.

Az első felköszöntőt vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzóra Beliczey Miklós főispán mondotta a község zúgó éljenzése között. Vitéz Imrédy Bélát gyakori éljenzéssel megszakított hatalmas beszéddel Csernus Mihály apát üdvözölte, míg Horváth Géza képviselő a vármegye új főispánjára mondott tartalmas pohárköszöntőt. Vitéz Imrédy Béla — e napon harmadik nagy beszédével — nyugtázta le hallgatóságát és tette rájogó követőivé Endrőd társadalmát. Igen nagy tetszést aratott még Beliczey főispán is rövid, izzóan magyaros válaszával.

Délután Endrőd község közintézményeit látogatták meg az illusztris vendégek, majd teára Csernus Mihály apátplebánoshoz vonultak, ahol vonatigdig kedélyes órákat töltöttek.

Nagy nap volt. Emlékezetes marad hosszú időre. Endrőd népe látta és tudja, hogy az ország egyik legnagyobb fia szívvvel lélekkel együtt érez vele és közérdekű munkájában hatalmas támogatást nyert Imrédy Bélában.

HIREK

Kitüntetés. Horthy Miklós Magyarország kormányzója Csernus Mihály apátplebánosnak — közéleti értékes működéséért — a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta. Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró Gyoma és Endrőd község előjáróságának és tisztviselőkarának élén meleg szavakkal köszöntötte a kitüntetett főpapot és kérte, hogy általában ismert aktivitásával legyen jövőben is pártfogója és szószólója a járás két községe érdekeinek. Az ünnepelt köszönő beszédében ígéretet tett, hogy a Hármas Körös két ikerfalujának minden érdemes és méltányos ügyét szíven viseli és teljes odaadással támogatja. A társadalmi egyesületeken kívül tisztelőinek és barátainak százai keresték fel üdvözlő soraikkal az endrődiek főpapját.

Határozás. Lavatka József gerendási plebános 52 éves korában, tüdőemléllel viselt hosszú szenvedés után Krisztus szentségeivel megerősített lelkét visszaadta teremtőjének. Az apostoli lelkületű pásztor őszintén megsiratták hívei és nagy számban összegyűlt paptársai. A viszontlátásra Jézusnál!

Nyugdíjazás. Dr. Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter Orbók Józsefné szül. Belényesi Emiliát 35 éves elsőrangú értékes működés után december 1-én nyugdíjállományba helyezte saját kérelmére. Az endrődi egyházközség képviselőtestülete öszinte sajnálattal bucsuzik kiváló tanítójától, a főtisztelendő Egyházmegyei Főhatóság pedig külön elismerésben részesítette Orbókknét. Isten sokáig jó egészségben tartsa — élvezni a méltán megérdemelt pihenés éveit.

Választás. Endrőd község lakossága december 15-én választja képviselőtestületének fele részét. A jelöltek a különböző társadalmi egyesületek értékes vezetőtagjai, így általában csendben „zajlik le” a régebben zajos választási harc.

Az endrődi egyházközség képviselőtestülete 30 tagjának mandátuma is lejár e hó végén. Az egyházközségi tanács a választást december 21-én tartja meg. Mivel a tanácstól elfogadott és meghirdetett „hivatalos-listán” kívül más listát az egyházközségi választók nem adtak be, így a választás egyhangú lesz, illetve hivatalos listán jelöltek megválasztottaknak fogja 21-én kihirdetni Kalmár Vince választási elnök.

Karácsonyi pásztorjáték. A szivgárdisták, mint minden esztendőben, úgy az idén is karácsonykor ünnepélyt és pásztorjátékot rendeznek. A Közp. iskola a Kulturházban karácsony mindkét napján fél 5 órai kezdettel, a Tanítóföldi és Gyomavégyi iskola a Tanítóföldi iskolában fél 3 órai kezdettel. Már most nagy érdeklődés tapasztalható az élvezetesnek ígérkező előadások iránt, melyek családiassá és bensőséggé fogják tenni a szeretet nagy ünnepét mindenki számára. Szeretettel várjuk a szülőket és érdeklődőket!

Hazafias ünnep. Az endrődi róm. kat. polgári iskola Horthy Miklós Kormányzó Úr Öfömlőségének névünnepére ünnepséget rendezett december hó 6-án a következő műsorral: 1. Himnusz. 2. Sántha Károly; köszöntő. Szavaltta Kondor Viktória IV. oszt. tan. 3. Brahms: Magyar táncok. Zongorázta Baranyai Eva IV. és Kovács Anna II. oszt. tan. 4. Horthy Miklóst méltatta Szujó Gergely IV. oszt. tan. 5. Magyar nótákat énekeltek; Kurilla László, Duda Benedek és Emez Oszkar III. o. tan. Hegedűn kísérték: Maác László I., Maác János II. és Szurovecz Ferenc III. oszt. tan. 6. Kovács Ferenc; köszöntő Szavaltta Timár Margit III. oszt. tan.

Mikulás ünnepségek. Az endrődi róm. kat. polgári iskola Mikulás ünnepséget rendezett dec. 6-án. Műsor; 1. Mikulás napi prólóg Elmondta Katona Irén I. oszt. tan. 2. Mikulást váró ének. Előadták a IV-es t. leányok. 3. Ki a Mikulás. Mese. Elmondta Özv. dr. Maác Jánosné tanár. 4. Ave Mária. Énekelte Kalmár Magdolna és Kurilla Imre II. oszt. tan. 5. Móra László: Mikulás bácsi. Szavaltta Szabó Margit I. oszt. tan. 6. A rossz-szívű Marika. Szindarab. 7. Mesebeli kis királyhoz. Énekeltek: Kovács Anna és Kalmár Magda II. oszt. tan. 8. Magyar nótákat hegedült Katona Irén I. oszt. tan. 9. Muki Mikulás. Szavaltta Varju Lenke II. oszt. tan. 10. Nehéz szerep. Szindarab. 11. Jön a mikulás. Mikulás; Hegedűs Béla, Krampusok; Körömdi János és Duda Benedek IV. oszt. tan. Dec. 5-én a központi elemi leányiskolák kedves Mikulás-estét rendeztek. A jól sikerült előadáson sokat nevettek a gyermekek és gyönyörködve nézték a kicsinyek ügyes játékát.

Népművelő-előadás. December hó 20-án P. Köhler Ferenc tart filmelőadást a népház mozi-termében, amelyre olvasóink figyelmét már most hívjuk fel.

Pedagógiai szemináriumot tartott november 30-án a gyomai és endrődi tantestületek részére Ringbauer Károly kir. tanfelügyelő és Lovass József iskola-felügyelő. A gazdag tárgysorozat elméleti és gyakorlati részekre tagozódott. Az előadó és bíráló tanerők kitünő munkát végeztek. A gyomai és endrődi lelkes kar és iskolaszékek megjelent tanúlagosan élvezték a két község tanítószolgálatának hozzáértő, magas színvonalu munkásságát. Végezettül Lovass József köszönő szavai után Ringbauer tanfelügyelő, tanügyi tanácsos tartott mélyenszántó, nagy szaktudású valló összefoglalást az előadók és kritizáló tanerők szerepléséről. A tantestületek nagy éljenzéssel fogadták a népszerű, igazságos, de megértő lelkű főnökük realitás tanácsait és alapos észrevételeit. Délben a Népházban szerény közéletben vettek részt tanítóink, ahol Csernus Mihály apátplebános üdvözölte megegyező szeretettel a vármegye kiváló tanügyi vezetőjét. Ringbauer tanfelügyelő köszönő szavaiban a tanítószolgálat és iskolaszékek értékes munkáját méltatta nagy éljenzés mellett.

KATOLIKUS AKCIÓ

A „FŐPAP.”

Ennek a szerény falusi ujságnak ezen a vezető helyén már sok neves és híres egyéniség kapott és olvasott méltató sorokat, érdemeit megillető elismerő szavakat. Ez egyszer legyen szabad annak a nevére ide hozni, aki ennek az ujságnak szellemi atyja és megteremtője volt és, aki nem más — endrői néven mondva — mint a mi szeretett Főpapak: Csernus Mihály apátplébános m. kir. kormányfőtanácsos.

Alkalmat szolgáltatott erre az az esemény, hogy a hivatalos lap közlése szerint a Kormányzó Úr Ófőméltósága a közeli napokban Csernus Mihály endrői apátplébános urnak a m. kir. kormányfőtanácsosi méltóságot és címet adományozta a közélet terén szerzett érdemei elismeréséül.

E lap olvasóinak talán szükségtelen felsorakoztatni azokat az érdemeit, melyek az Ó közpályáján elineulása óta oly nagy számban hirdetik aktivitását, bátor és sikeres közreműködését számtalan közügyben és jogos magánérdekéért.

Mi még emlékezünk a debreceni nehéz és küzdelmes napokra, a katolikus egyesületi élet felvirágoztatására, a Zita árvaház megalapítására, nemzetgyűlési képviselői bátor és harcos közreműködésére, de itt pergett le előttünk 17 éves lelkipásztori működésnek sorozatos alkotásokban gazdag filmje is. Sem fáradság, sem idő, sem betegség, sem gyakran súlyos anyagi áldozat nem gátoltak kitűzött, mindig közérdekű céljainak megvalósításában.

Az Ó személyét lehet odaállítani azoknak a rövidlátó és fontoskodó emberek elé, akik azt hirdetik, hogy a pap maradjon az ortárnál és ne avatkozzon politikai és közügyekbe. Erre csak azt feleljük: Mi lett volna Endrőd iskoláival, utjaival stb., ha Ó ezeket a rövidlátó és malom alatti megállapításokat a magáévá tette volna. Egyenesen vétkezett volna hivatása ellen! Benne a cselekvő, a tevékeny és harcos egyéniség egyesül a pártatlan és ritka elszántsággal, hogy Krisztus tanítását és követését nemcsak a templomban hirdeti és cselekszi, hanem — nagyon helyesen — beleviszi a közélet minden megnyilvánulásába. S így van ez jól s ha így lett volna, vagy ha sok ilyen Csernus Mihály lett volna az utolsó 50 év alatt, akkor ma nem vol-

na szükség a zsidó törvényre és egyebekre, melyek hivatottak a céltudatos, önzetlen, keresztény, magyar nemzeti társadalmat megteremteni. Talán nem lenne olyan rohamunka a magyar nemzet megszervezése sem ezekben a vészterhes és fergeteges időkben.

Ezt az embert érte a legfelsőbb elismerés és méltán! Az elismerés sokak előtt az utolsó 10 év szomorú tapasztalatai után, amikor ez a cím sok-sok helyre eljutott igen szűkkörű tevékenységek elismerésére, talán kicsinek látszik. Akik így gondolkoznak, meg feledkeznek arról, hogy ma már ez az elismerés is csak méltó helyekre jut és hogy ma hiányzik az a politikai légkör, mely ennek a kitüntetésnek méltó helyzetét kisebbitené, mert ez az elismerés most már csak messzeárgazó és tényleg számottevő közérdekű munkálkodást és tevékenységet honorál a legfelsőbb helyről. Ma tehát ennek a legfelsőbb elismerésnek különös erkölcsi értéke van éppen azért

mert nem olyan körülmények között adományoztatott, mint az korábban megtörténhetett.

Ez a kitüntetés az Ó magas személyén keresztül érinti ezt a lapot, érinti az Ó pásztor-botja alá tartozó 14.000 endrői katolikus magyar embert és érinti egész Endrőd községet, Békésvármegyével együtt s akik benne lakunk, mindnyájan büszkék vagyunk reá.

Kivánjuk Csernus Mihály apát Urnak, hogy a legmagasabb kegy árnyékában Isten kegyelméről sokáig éljen s szolgáljon ez az elismerés egyrészt megnyugtatóul, másrészt győzelmi trófeum gyanánt a gáncsoskodásokkal szemben, de szolgáljon buzdításul is, hogy azon a téren, ahol nagyértékű közreműködésével ezt megszerezte. Fáradhatatlanul tovább dolgozhassék a köz érdekében addig is, míg nemes magyar leike bírja és melegen dobogó szive egyet is ver!

HARSÁNYI LÁSZLÓ
főjegyző.

A Kormányzó Úr Ófőméltóságának névnapján

a frontharcosok helyi csoportja este 7 órakor ünnepélyes disztaborozást rendezett vacsorával egybekötve a Kiskazga-Kör kelet-keleti részében, melyre nemcsak a tagok, hanem vendégek is szívesen voltak meghíva és részt is vettek nagyszámban. Az Iparos Dalkör kitűnő énekszámokkal vett részt és emelte az ünnep fényét. Az ünnepi beszédet a tőle megszokott lelkesedéssel és mélyenjáró gondolatokban gazdag tartalommal Csernus Mihály apátplébános, aki egyben a csoportnak első díszelnöke. A frontharcosok mélyen a szívükbe zárták azokat az eszméket, melyeket beszédében Magyarország mai súlyos és felelőségteljes helyzetére vonatkozólag tett. Megrázó volt hazánk drámai helyzetének körülírása és felhívása arra nézve, hogy Lengyelország és Finnország sorsát csak akkor kerülheti el ez a nemzet, ha a szent-istváni hagyományokat a szó legszorosabb értelmében nemcsak megőrzi, hanem a gyakorlati életben valóra is váltja. Ezek a szent és történelmi hagyományok azok a betonerődök, melyek az északi és nyugati határokon beáramló büzös szellemű aknáknak felrobbannak és tehetetlenné válnak, mert ellenesetben, ha elhagyja magát ez a nemzet és nem követi történelmi hagyományait, ezek az aknáknak begurulnak a magyar Aljöldre és a Dunántultra és robbanásai eltemetik az országot. Utána Harsányi László főjegyző, csoportelnök emelkedett szólásra s a vendégek és bajtársak üdvözlése után, meleg szeretettel köszöntötte nyilvánosan Csernus Mihály díszelnököt abból az alkalomból, hogy éppen a közeli napokban részesült legmagasabb helyről jövő kitüntetésben.

Külterületi szentmisék

December 17-én a nagylaposi kápolnás és a Szent Imre iskolákban mutatunk be szentmiséket. December 24-én Csejten és a polyákhalmi iskolában, December 31-én az öregkerti kápolnás iskolában. Január 7-én a Szent Imre iskolában, Január 14-én a varjasi és öregkerti kápolnás iskolában mutatunk be szentmiséket.

Egyesületi hírek. December 17-én délután 2 órakor Szent Ferenc III rendje, december 24-én d. u. fél 4 órakor az Oltáregyesület, Január 1-én délután fél 4 órakor a Jézus Szive Szövetség Női-csoportja, Január 4-én délután 5 órakor a Leányegyesületek, január 6-án délután 5 órakor a Férfi-liga tartja havi ajtatosságát.

Énektanítás. Minden szombaton délután 4 órakor énektanítás a templomban. Akik tehetik, legyenek rész rajta.

Figyelem! Dr. Vitéz Berárd ferences atya minden vasárnap délután fél 3 órakor oktatást tart Szent Ferenc életéről és szelleméről.

Kerületi értekezlet

tartottunk november 29-én az endrői esperesi kerület plébániájának A. C. munkatársai részére Endrődön.

Az Egymásmegyei Főhatóság megbízásából dr. Láng Pál pápai kamarás, debreceni adminisztrátor és dr. Gyöngyösi István ügyvéd érkeztek községünkbe az értekezlet központi előadóival.

A Népház mozitermében folyt le — szentmise után — a hívós és lelkes előadás a kiküldöttek népes összejövetelén.

Az előadók világos, meggyőző érvű beszédekben részletezték a világi katolikusok apostolkodó munkájának szükségességét, egyházi, közéleti és családi nagy hasznát. Az előadásokat követő felszólalások a munka-programm gyakorlati megvalósítására és helyi adottságaira kértek felvilágosításokat. A kiküldöttek válasza után Csernus Mihály apátplébános foglalta össze az értekezlet célját, jövő feladatait és a munkábaállás sürgős szükségességét, majd hálás szavakban köszönte meg az előadók nemes járadozását és értékes utmutatását.

Az értekezlet után szeretet-lakomán vettek részt az egybegyűlések.

t

Egyházi híradás

Előadások. December 14-én, 15-én és 16-án esténként 5 órakor dr. Vitéz Berárd ferences atya lelkielőadásokat tart az öregkerti Szent Imre iskolában. E körzet férfi és női lakosságát felhívjuk, hogy minél számosabban vegyenek részt az előadásokon.

Az A. G. irányadó munkacsoportja első szemináriumi előadása december 29-én lesz a polgári iskola nagytermében este 6 órakor. Külön meghívót is küld a lelkipásztor.

December 20, 22 és 23-án „Kántorböjtöt” tartunk.

December 23-án, délután 3 órakor Karácsonyfa-ünnepélyt tartunk a polgári iskola nagytermében. A sokgyermekes szegény-családok társulata gyermekeit segélyben részesíti a köz-ségi „Zöldkereszt” segélyegyesület Harsányi László főjegyző vezetésével és az egyházközség vezetője.

December 31-én, este 5 órakor év-végi hálaadást tartunk.

A községi képviselőtestület jelenlegi tagjai f. hó 12-én tartják utolsó közgyűlésüket, melyen tárgysorozatra kerül a csendőrlaktanya céljára megvett özv Papp Lajosné féle ház ügye. A községi szegődményesek segély iránti kére me, hadi özvegyek és árvák karácsonyi jutalmazása és még néhány jelentékenyebb ügy.

NINCS ALKU!

Képtelen hiresztelés Kárpátaljával és Romániával kapcsolatban

A Lavaró Fascista olasz újság írja, hogy újabb olyan hírek terjedtek el, hogy Magyarország valaki azt ajánlotta volna, hogy mondjon le Kárpátaljáról és ehelyett szabad kezet kapna Erdélyben.

Ez természetesen képtelenség, mert ha Magyarország Kárpát-

alját átengedné Oroszországnak, a Szovjetunió egészen közép-európa szívéig nyomolna előre, amit senki sem engedhet meg. Magyarország ragaszkodik jelenlegi határaihoz és ugyanakkor igyekszik megoldani az erdélyi magyarság kérdését. Semmiféle alku, sem csere nem lehetséges.

Négy olasz hajóstársaság bonyolítja le a magyar tengeri szállításokat

Az új olasz-magyar államközi megállapodás egyik legértékesebb pontja arra vonatkozik, hogy Olaszország biztosította bizonyos keretben a Magyarországból származó áruszállítást olasz tengeri hajókon.

A legérdekesebb mindenekelőtt az, hogy a magyarországi áruszállításban négy olasz hajózási társaság vesz részt, még pedig a legjelentősebb olasz hajózási társaságok: az „Italia”, a Lloyd Triestino, a Tirrenia és az Adriatica.”

LEGÉNYEK! MUNKÁRA!

Az ősszel megindult munkát a téli hónapok alatt — amikor is a legényeknek több a szabad idejük — még fokozottabb tempóban igyekszünk a kitűzött célt százszázalékig megvalósítani. A három napos őszi toborzás után január második felében egy teljesen zártkörű kurzust fognak rendezni, hogy a legények eljér a propagandára és az eszmét továbbültetésére alaposan kiképezzük. A kurzus a Nép házban lesz bemutatással és étkezéssel. Minden szombaton este fél 8 órakor, a rendes gyűlés keretében ismeretterjesztő előadásokat tartunk, ugyanakkor a tagok is fellépnek egy-egy előadással vagy vidám műsor számmal. Ez az önképzés a legjobb útja. Megalakult az énekkar is, amelynek tagjai buzgón járnak a próbákra, hogy mielőbb nyilvánosan is felléphessenek. Vízkeresztkor szindarabot adunk elő „Klória” címmel. Az előkészületek serényen folynak. A fiúk szorgalmasan látogatják a községünkben rendezett mezőgazdasági tanfolyamot, hogy annak elvégzése után mint ezüstkalászos gazdalfjak hasznosíthassák ismereteiket a köz és saját maguk javára.

Otthonunkat szépen berendeztük, játékokkal gazdagon felszereltük. Aki velünk akar tartani, jöjjön el hozzánk, s álljon táborunkba. Egységben az erő s szeretnénk ha községünk ifjú-

sága egy szívet — egy lélekkel masirozna velünk azon az uton, amelyen öntudatos katolikus magyar ifjúnak haladnia kell.

RÉVÉSZ ISTVÁN.

Gabona- és állatárak.

Buzakivitelünk olasz, német, svájci, görög és hollandi viszonylatban rendes mederben folyik. A belföldi piacon — tekintve, hogy a buza ára decemberre 15 fillérrel emelkedett, a kínálat élénkült.

A 80 kilós buza 20 P 95 f., zab 19.70, árpa 17.80, tiszántúli tengeri 18.30-as áron kelt a pesti gabonátörsdén.

A ferencvárosi sertésvásáron fiatal prima szedett sertést 62—100, fiatal könnyebb, II. oszt. szedett sertést 83—79, szilány minőségűt 72—82 fillérért vásárolták.

A borjuvásár — a nagy felvitel miatt — igen lanyha. Ár 70—78 fillér.

A lécerna-szénát — budapesti

piacon — mázsánként 10. P. 80, alom buzaszalmát 3 P 20 filléres áron vásárolták mázsánként.

Az árszabályozás és árrogzítás kérdése.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara közgazdasági szakosztálya gróf Dessewfi Aurél szakosztályi elnök elnöklete alatt megtartott szakosztályi ülésén behatóan foglalkozott a gazdasági élet egyensúlyban tartása érdekében bevezetett árszabályozásokkal és árrogzításokkal.

Varga László kamarai főtítkárt kíváná, hogy az árszabályozása és rögzítése kellő időben és hosszabb időszakta, de legalább is egy gazdasági évre történjék.

A kamarai közgazdasági szakosztálya a kérdés fontosságához mért igen alapos tárgyalás után, egyetértve az aladói javaslattal, azt tanácsolta a kamarának, hogy

igyekezzék egyfelől minden rendelkezésére álló módon a kamarai kirendeltségek és a mezőgazdasági bizottságok hálózata útján is adatokat gyűjteni a legfontosabb ctkkek áralakulásáról s főként arról, hogy a rögzített árak milyen hatást gyakorolnak a mezőgazdaságra, nem lép-e fel áruvisszatartás, áruhalmozás, vagy áruhiány ezen árak hatásaként. Kísérje figyelemmel, hogy a megszabott árak tényleg érvényesülnek-e, nem alakulnak-e ki zúgforgalom és felárak a kényszerhelyzetbe hozott vásárlók felé. Másfelől törekedjék a kamara minél közvetlenebb kapcsolatokat teremteni az ár-kormánybizottsággal a mezőgazdasági érdekek feltárása és érvényesítése céljából.

GAZDASÁG HIREK.

Tökmag értékesítése. A hazai olajszükséglet megnövekedése kívánatosá teszi a tökmag felhasználását olajgyártásra. Az Iparügyi Miniszterium rendelkezése szerint a Futura magas áron veszi át a termelők tökmagkészletét. A 31 pengős budapesti árból csak a fuvarköltséget és a kereskedelmi jutalékot vonja le. Figyelmeztetjük gazda olvasóinkat, hogy száritás előtt a tökmagot meg kell mosni a tapadós bélrészek-től. mert csak így nyernek prima minőségű árut. Nemcsak az u. n. takarmány lötökmagot, hanem a nagy szürke mázsás tökmagot is átveszik. Jó termés esetén magyar holdankint 5—6 mázsa tökmag is megterem ebből, érdemes tehát jobban foglalkozni a termelésével.

A cukorrépa termelését minden gazdának engedélyezte a Miniszterium. A cukorgyárak

bármely nagyságu területre köthetnek cukorrépa-termelési szerződést a termelőkkel. A cukorrépa egységárát mázsánként 2 pengő 20 fillérről 2 pengő 80 fillérré emelték fel. A termelők kataszteri holdankint 80 pengő előleget kapnak. Az egyéb kedvezmények is megmaradnak. Érdemes foglalkozni e kérdéssel azoknak, akik nem tudták elvetni buzáikat.

Eozinált búzát 16 P 70 filléres áron ad a Futura bizománya. Malacaink, süldőink és kocáink tartására — lucernalis tettel vegyítve kitünő takarmány. Jobb a korpánál. Ajánljuk a beszerzését.

A burgonya árát az árellenörzés országos kormánybiztosa 8200 sz. rendeletével budapesti paritásban a következőkben állapította meg: nyári rózsa 7.30, Gül Baba 6.80, őszi rózsa 6.10, Ella 5.60, Krüger 5 pengő.

A mezőgazdasági munkabérek megállapítására hivatott vármegyei bizottságok kötelező alakításáról szóló törvényjavaslat elkészült, s a Földművelésügyi Miniszterium a közeli napok terjeszti a parlament elé.

VASÚTI MENETREND

Gyomára érkező vonatok:

Budapestről	2.21
Békéscsabáról	5.34
Szarvasról	6.13
Véztöről	6.35
Békéscsabáról, sebes	8.23
Budapestről, gyors	10.25
Véztöről	11.46
Békéscsabáról, gyors	11.56
Budapestről,	10.20
Békéscsabáról	14.20
Budapestről	15.24
Véztöről	16.51
Békéscsabáról, gyors	19.20
Budapestről, gyors	17.36
Gyuláról	19.26
Budapestről	20.34
Véztöről	22.00
Békéscsabáról	23.24

Gyomáról induló vonatok:

Békéscsabára	2.34
Véztöre	3.43
Budapestre	5.41
Gyulára	6.14
Budapestre, sebes	8.27
Békéscsabára, gyors	9.26
Békéscsabára	10.28
Budapestre, gyors	11.59
Véztöre	12.45
Budapestre	14.30
Békéscsabára	15.31
Budapestre, gyors	19.22
Békéscsabára, gyors	17.37
Véztöre	17.41
Szarvasra	19.29
Békéscsabára	20.39
Véztöre	20.30
Budapestre	23.50

Kege d ű t a n i t á s t v á l l a l

Rappel Károly

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WALTHIER GYÖRGY

Főmunkatárs:

CSERNUS MIHÁLY

Nyomatott Nádudvary Mihály

PETŐFI könyvnyomdájában

Gyomán.

Üvegezést és
képkeretezést
jótányosn vállal
Juhász Elek
asztalos és üveges mester
Király utca 19.